

ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

അച്ചിട്രം, അശ്വമേധം & കാഠകം

തൃതീയാഷ്ടം - പ്രപാഠകഃ 7- 12

Version Notes:

This is now the current Version 2.0 dated Nov 30, 2024.

1. This replaces the earlier version 1.2 dated Aug 31, 2022.
1. This version has been updated with the errors found and reported till Nov 30, 2024.
2. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.

Earlier Versions

1st	Version Number	1.0 dated 31st Mar 2019
2nd	Version Number	1.0 dated 31st Jan 2020
3rd	Version Number	1.1 dated 31st Aug 2020
4th	Version Number	1.2 dated 31st Aug 2022

Table of Contents

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....9

3.7 തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ അച്ഛിദ്രം കാന്ധം
പ്രായശ്ചിത്തേന മന്ത്രൈശ്ച യജ്ഞച്ഛിദ്രപൂരണാദച്ഛിദ്രമുച്യതേ.....9

3.7.1 അനുവാകം 1 - ദർശപൂർണ്ണമാസേഷ്ടിവിഷയാണി കാനി
ചിത്പ്രായശ്ചിത്താനി..... 9

3.7.2 അനുവാകം 2 -അഗ്നിഹോത്രസാംനായുസാധാരണാനി
പ്രായശ്ചിത്താനി..... 13

3.7.3 അനുവാകം 3 -മുഖ്യാഗ്നൃസംഭവേനുകല്പാഃ ഹോമാധാരാഃ..... 17

3.7.4 അനുവാകം 4 -ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ..... 21

3.7.5 അനുവാകം 5 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ.....28

3.7.6 അനുവാകം 6 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ34

3.7.7 അനുവാകം 7 - സോമാങ്ഗ.ഭൂതേഷു മന്ത്രേഷു
ദീക്ഷാമാരഭ്യാഗ്നിഷോമയിപശുപര്യന്തേ പ്രയോഗേ ശേഷഭൂതാ മന്ത്രാഃ 45

3.7.8 അനുവാകം 8 - പശുവിഷയാ അച്ഛിദ്രമന്ത്രാഃ.....52

3.7.9 അനുവാകം 9 - ഉപാംശ്വദീഷവാ മന്ത്രാഃ.....54

3.7.10 അനുവാകം 10 - സൗമികപ്രായാശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ.....58

3.7.11 അനുവാകം 11 - ദർശപൂർണ്ണമാസപ്രായശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ..... 61

3.7.12 അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടോമാദൗ യജമാനജപ്യാ മന്ത്രവിശേഷാഃ

64

3.7.13 അനുവാകം 13 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി ഋജീഷപ്രോക്ഷണമന്ത്രാഃ..67

3.7.14 അനുവാകം 14 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി സേചനാദിമന്ത്രാഃ70

Appendix (of expansions) 74

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം..... 80

3.8	തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ തൃതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ - അശ്വമേധബ്രാഹ്മണം വൈശ്വദേവം കാന്ധം തത്ര പ്രഥമമഹഃ..	80
3.8.1	അനുവാകം 1 - സാംഗ്രഹണേഷ്ടയാദയഃ യാജമാനസംസ്കാരാഃ..	80
3.8.2	അനുവാകം 2 - ബ്രഹ്മൗദനാഭിധാനം	81
3.8.3	അനുവാകം 3 - രശനയാശ്ശബന്ധനം.....	83
3.8.4	അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ ജലേഽവഗാഹനം.....	86
3.8.5	അനുവാകം 5 - അശ്വസ്യ പ്രോക്ഷണം മഹർതിജാം.....	88
3.8.6	അനുവാകം 6 - ഭൂമൗ പതതാം ബിന്ദുനാമഭിമന്ത്രണം	90
3.8.7	അനുവാകം 7 - അമാധാർയുപ്രോക്ഷണം	93
3.8.8	അനുവാകം 8 - അശ്വചരിതാനാമശ്വരൂപാണാം ച ഹോമാഃ.....	95
3.8.9	അനുവാകം 9 - അശ്വസ്യ നാമ്നാഭിവാചനം, ഉദ്സർഗശ്ച	97
3.8.10	അനുവാകം 10 - ദീക്ഷാഭിധാനം തത്ര വൈശ്വദേവഹോമഃ.....	99
3.8.11	അനുവാകം 11 - വൈശ്വദേവഹോമമന്ത്രവ്യാഖ്യാനം	102
3.8.12	അനുവാകം 12 - അശ്വസംചരണവത്സരേ പ്രതിദിനം ദേവയജനദേശേ കർതവ്യമിഷ്ടിത്രയമഭിധീയതേ.....	103
3.8.13	അനുവാകം 13 - സംവത്സരാർദ്ധമുഖ്യസ്യ ഗ്രേരുപസ്ഥാനം	105
3.8.14	അനുവാകം 14 - അന്നഹോമാഃ. ത്രിരാത്രരൂപസ്യ അശ്വമേധസ്യ പ്രഥമദിനരാത്രൗ	107
3.8.15	അനുവാകം 15 - തത്പ്രകാരവിശേഷം.....	110
3.8.16	അനുവാകം 16 - വിവരണമേതയോഃ.....	112
3.8.17	അനുവാകം 17 - സപ്തമകാണ്ഡഗതാന്നഹോമാനുവാകാ വ്യാഖ്യാനേ.....	114
3.8.18	അനുവാകം 18 - സപ്തമകാണ്ഡഗതാന്നഹോമാനുവാകാ വ്യാഖ്യാനേ.....	117
3.8.19	അനുവാകം 19 - ഔപസമ്യദിനേ യുപപ്രയോഗഃ.....	121
3.8.20	അനുവാകം 20 - യുപാനാം സ്ഥാനാദയഃ.....	122

3.8.21	അനുവാകം 21 - ചേതവ്യാഗ്നയാദേർവിശേഷഃ	125
3.8.22	അനുവാകം 22 - ഉക്ഥ്യാഖ്യേ ദിതീയേഹനി ബഹിഷ്ഠവമാനേ അശ്വസ്യോദ്രാത്യത്വം	127
3.8.23	അനുവാകം 23 - അശ്വ പര്യഗ്നപ്രയന്താനാം പശൂനാം നിയോജനം	128

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....134

3.9	തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ അശ്വമേധസ്യ ദിതീയ, തൃതീയാഹർവിധാനം.....	134
3.9.1	അനുവാകം 1 - അനുവാകേ അഷ്ടാദശീനാം ഗ്രാഭ്യാണാം	134
3.9.2	അനുവാകം 2 - ചാതുർമാസ്യപശൂനാം പ്രയോഗഃ	136
3.9.3	അനുവാകം 3 - രോഹിതാദീനാം പശൂനാം വപാഹോമസാഹിത്യം	138
3.9.4	അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ രഥയോജനാലംകാരാദയഃ	139
3.9.5	അനുവാകം 5 - ബ്രഹ്മോദ്യനാമകഃ ഹോത്യബ്രാഹ്മണോസ്സംവാദഃ 144	
3.9.6	അനുവാകം 6 - അശ്വസ്യ മൂതോപചാരഃ സംജ്ഞാപനപ്രകാരഃ.....	147
3.9.7	അനുവാകം 7 - തത്ര മന്ത്രാഃ	149
3.9.8	അനുവാകം 8 - അശ്വമേധസ്യ തത്പശൂനാം ച പ്രശംസാ	152
3.9.9	അനുവാകം 9 - ഉത്തമേഹനി പ്രശവഃ	153
3.9.10	അനുവാകം 10 - മഹിമാഭിധാനൗ പ്രഹൗ	155
3.9.11	അനുവാകം 11 - ശരീരഹോമാഃ സിഷ്ടകൃദാദയശ്ച	156
3.9.12	അനുവാകം 12 - തദുഭയഹോമമധുവർത്യശ്ചസ്തോമീയഹോമഃ ..	158
3.9.13	അനുവാകം 13 - സംവത്സരാനുഷ്ഠാനമിഷ്ടീനാം	160
3.9.14	അനുവാകം 14 - താസിഷ്ടിഷു ബ്രാഹ്മണരാജന്യയോർഗാനം ..	162
3.9.15	അനുവാകം 15 - അവഭൃഥഹോമവിശേഷഃ	164

3.9.16	അനുവാകം 16 - ഉപാകരണമന്ത്രവ്യാഖ്യാനാദിഃ	166
3.9.17	അനുവാകം 17 - അശ്വസ്യ രോഗാദിനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം..	168
3.9.18	അനുവാകം 18 - ബ്രഹ്മാദനാ ഉച്യന്തേ	170
3.9.19	അനുവാകം 19 - വിഭുത്യാദിഭിഃ ദാദശഭിർഗുണൈരശ്വമേധപ്രശംസാ.....	171
3.9.20	അനുവാകം 20 - അശ്വസംജ്ഞപനപ്രകാരഃ.....	174
3.9.21	അനുവാകം 21 - ഉത്തരവേദ്യുപവാപഃ.....	175
3.9.22	അനുവാകം 22 - ഋഷഭാലംഭഃ.....	177
3.9.23	അനുവാകം 23 - അശ്വാവയവേഷുപാസനം.....	178

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....185

3.10 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - സാവിത്രചയനം 185

3.10.1	അനുവാകം 1 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	185
3.10.2	അനുവാകം 2 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	188
3.10.3	അനുവാകം 3 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	189
3.10.4	അനുവാകം 4 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	190
3.10.5	അനുവാകം 5 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	191
3.10.6	അനുവാകം 6 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	192
3.10.7	അനുവാകം 7 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	192

3.10.8 അനുവാകം 8 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	193
3.10.9 അനുവാകം 9 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	197
3.10.10 അനുവാകം 10 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	204
3.10.11 അനുവാകം 11 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	208

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....215

3.11 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ - നാചികേതചയനം.....	215
3.11.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ ഇഷ്ടകോപധാനമന്ത്രാഃ	215
3.11.2 അനുവാകം 2 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	225
3.11.3 അനുവാകം 3 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	227
3.11.4 അനുവാകം 4 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	228
3.11.5 അനുവാകം 5 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	229
3.11.6 അനുവാകം 6 - ഉപസ്ഥാനം	231
3.11.7 അനുവാകം 7 - നാചികേതബ്രാഹ്മണം തത്ര അഗ്നിദേവതോപാസനം.....	233
3.11.8 അനുവാകം 8 - നാചികേതോപാഖ്യാനം	235
3.11.9 അനുവാകം 9 - ചയനപ്രയോഗഃ	239
3.11.10 അനുവാകം 10 - തത്പ്രശംസാ	243

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....249

3.12 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ-
ചാതുർഹോത്രചയനം വൈശ്വസ്യജചയനം ച.....249

3.12.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ വൈശ്വസ്യജചയനാങ്ഗഭൂതാഃ
ദിവശ്ശേനയ ഇഷ്ടയഃ..... 249

3.12.2 അനുവാകം 2 - താസാം ബ്രാഹ്മണം.....250

3.12.3 അനുവാകം 3 - അപാഘാ നാമേഷ്ടയഃ.....258

3.12.4 അനുവാകം 4 - താസാം ബ്രാഹ്മണം261

3.12.5 അനുവാകം 5 - ചാതുർഹോത്രചയനം.....266

3.12.6 അനുവാകം 6 - വൈശ്വസ്യജചയന272

3.12.7 അനുവാകം 7 - വൈശ്വസ്യജചയന275

3.12.8 അനുവാകം 8 - വൈശ്വസ്യജചയന277

3.12.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മാ സദസ്യാസീനോ വൈശ്വസ്യജാൻ
വ്യാചഷ്ടേ.....279

Appendix (of expansions) 285

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.7 തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ അച്ചിദ്രം കാന്ധം പ്രായശ്ചിത്തേന മന്ത്രൈശ്ച യജ്ഞച്ചിദ്രപുരണാദച്ചിദ്രമുച്യതേ

3.7.1 അനുവാകം 1 - ദർശപൂർണ്ണമാസേഷിവിഷയാണി കാന്തി ചിത്പ്രായശ്ചിത്താനി

T.B.3.7.1.1

സർവാൻ. വാ ഏഷോഗൗ കാമാൻ പ്രവേശയതി ।
യോ ധ്വാനീനന്ധായാ വ്രതമുപൈതി ।
സ യദനിഷ്ടാ പ്രയായാത് ।
അകാമപ്രീതാ ഏനം കാമാ നാനു പ്രയായുഃ ।
അതേജാ അവിര്യഃ സ്യാത് । സ ജുഹുയാത് ।
തുഭ്യം താ അങ്ഗിരസ്തഥ । വിശ്വാഃ സുക്ഷിതയഃ പൃഥക് ।
അഗ്നേ കാമായ യേമിര ഇതി ।
കാമാനേവാസ്മിൻ ദധാതി । 1 (10)

T.B.3.7.1.2

കാമപ്രീതാ ഏനം കാമാ അനുപ്രയാന്തി ।
തേജസവി വീര്യവാൻ ദവതി ॥
സന്തതിർ വാ ഏഷാ യജ്ഞസ്യ ।

യോ॑ ഹ്വാനീ॑നന്യാ॒ധായ॑ വ്ര॒തമു॑പൈതി । സ യദു॑ദ്വായ॑തി ।
 വി॒ച്ഛി॑ത്തിരേ॒വാസ്യ॑ സാ ॥ തം പ്രാഞ്ച॑മുദ്യത്യ ।
 മന॑സോപതിഷ്ഠേത । മനോ॑ വൈ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 പ്രാജാ॑പത്യോ യജ॑ഞഃ । 2 (10)

T.B.3.7.1.3

മന॑സൈ॒വ യ॑ജ്ഞം സ॒ന്തനോ॑തി । ഭൂ॒രിത്യാ॑ഹ ।
 ഭൂ॒തോ വൈ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । ഭൂ॒തിമേ॑വോപൈതി ॥
 വി॒വാ ഏ॒ഷ ഇ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ॒ വീര്യേ॑ണർദ്ധ്യതേ ।
 യ॒സ്യാ-ഹി॑താഗ്നേ-ര॒ഗ്നിര॑പക്ഷായതി ।
 യാവ॑ച്ഛമ്യയാ പ്ര॒വിദ്ധ്യേ॑ത് । യദി॑ താവ॒ദപ॑ക്ഷായേത് ।
 തം സം॑ഭരേത് । ഇ॒ദം ത ഏ॒കം പ॒ര ഉ॒ത ഏ॒കം । 3 (10)

T.B.3.7.1.4

തൃ॒തീയേ॑ന ജ്യോതി॑ഷാ സം॑വിശസ്യ ।
 സം॑വേശ॒ന-സു॑നുവൈ ചാരു॑രേധി ।
 പ്രി॒യേ ദേ॒വാനാം॑ പ॒രമേ॑ ജനി॒ത്ര ഇ॒തി ।
 ബ്ര॒ഹ്മണൈ॑വൈനം സം॑ഭരതി ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രായശ്ചി॑ത്തിഃ । യദി॑ പ॒രസ്ത॑രാ-മ॒പക്ഷാ॑യേത് ।
 അ॒നുപ്ര॑യായാവ॒സ്യേത് । സോ ഏ॒വ തതഃ॑ പ്രായശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 ഓ॒ഷധീ॑ർ വാ ഏ॒തസ്യ॑ പ॒ശൂൻ പ॒യഃ പ്ര॑വിശതി ।
 യ॒സ്യ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ അ॒പാകൃ॑താ ധ॒യന്തി । 4 (10)

T.B.3.7.1.5

താൻ. യദ്ദുഹ്യാത് | യാതയാന്താ ഹവിഷാ യജേത |
 യന്ന ദുഹ്യാത് | യജ്ഞപരു-രന്തരിയാത് |
 വായവ്യാം യവാഗും നിർവപേത് |
 വായുർ വൈ പയസഃ പ്രദാപയിതാ |
 സ ഏവാസൈ പയഃ പ്രദാപയതി | പയോ വാ ഓഷധയഃ |
 പയഃ പയഃ | പയസൈവാസൈ പയോഽവരുന്ധേ | **5 (10)**

T.B.3.7.1.6

അഥോത്തരസൈ ഹവിഷേ വഥ്സാ-നപാകുര്യാത് |
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ||
 അന്യതരാൻ. വാ ഏഷ ദേവാൻ ഭാഗധേയേന വൃർദ്ധയതി |
 യേ യജമാനസ്യ സായം ഗൃഹമാഗച്ഛതി |
 യസ്യ സായം ദുഗ്ധം ഹവിരാർത്തിമാർച്ഛതി |
 ഇന്ദ്രായ പ്രീഹീൻ നിരുപ്യോപവസേത് |
 പയോ വാ ഓഷധയഃ |
 പയ ഏവാർഭ്യ ഗൃഹീത്വാപവസതി |
 യത്പ്രാതഃ സ്യാത് | തച്ഛതം കുര്യാത് | **6 (10)**

T.B.3.7.1.7

അഥേതര ഐന്ദ്രഃ പുരോധാശഃ സ്യാത് |
 ഇന്ദ്രിയേ ഏവാസൈ സമീചീ ദധാതി |
 പയോ വാ ഓഷധയഃ | പയഃ പയഃ |

പയ॑സൈ॒വാ॒സൈ॒ പ॒യോ॒ഽവ॒രു॒ന്ധേ॑ ।
 അ॒ഥോ॒ത്തര॑സൈ॒ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ-ന॒പാകു॑ര്യാത് ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 ഉ॒ഭയാ॑ൻ. വാ ഏ॒ഷ ദേ॒വാൻ ഭാ॒ഗധേ॑യേന വൃ॒ർദ്ധ॑യതി ।
 യേ യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ സാ॒യഞ്ച॑ പ്രാ॒തശ്ച॑ ഗൃ॒ഹമാ॑ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 യ॒സ്യോ॒ഭയഃ॑ ഹ॒വിരാ॑ർത്ഥിമാർച്ഛ॒ന്തി । 7 (10)

T.B.3.7.1.8

ഐ॒ന്ദ്രം പ॑ഞ്ചശ॒രാവ॑മോദ॒നം നി॑ർവ॒പേത്॑ ।
 അ॒ഗ്നിം ദേ॒വതാ॑നാം പ്ര॒ഥമം॑ ധ്വജേ॒ത് ।
 അ॒ഗ്നിമു॑വാ ഏ॒വ ദേ॒വതാഃ॑ പ്രീ॒ണാതി॑ ।
 അ॒ഗ്നിം വാ॑ അ॒ന്വന്യാ॑ ദേ॒വതാഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്രമ॒ന്വന്യാഃ॑ ।
 താ ഏ॒വോ॒ഭയീഃ॑ പ്രീ॒ണാതി॑ । പ॒യോ വാ॑ ഓ॒ഷധ॑യഃ ।
 പ॒യഃ പ॒യഃ॑ । പ॒യസൈ॒വാ॒സൈ॒ പ॒യോ॒ഽവ॒രു॒ന്ധേ॑ ।
 അ॒ഥോ॒ത്തര॑സൈ॒ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ-ന॒പാകു॑ര്യാത് । 8 (10)

T.B.3.7.1.9

സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 അ॒ർദ്ധോ॑ വാ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ മീ॒യതേ॑ ।
 യ॒സ്യ വ്ര॑ത്യേ॒ഹൻ പ॑ത്ന്യ॒നാലം॑ഭൂ॒കാ ഭ॑വതി ।
 താമ॒പരു॑ദ്ധ്യ യ॒ജേത॑ । സർവേ॒ണ്ണൈ॒വ യ॒ജ്ഞേ॑ന യ॒ജതേ॑ ।
 താമി॒ഷ്ടോ॒പഹ॑യേത । അ॒മൃ॒ഹമ॑സി । സാ॒ താം । ദൃ॒ഠര॑ഹം ।

പൃഥ്വിവീ ത്വം () । സാമാഹം । ഋക്തം । താവേഹി സംഭവാവ ।
 സഹ രേതോ ദധാവഹൈ । പുഷ്ടേ പുത്രായ വേത്തവൈ ।
 രായസോഷായ സുപ്രജാസ്തായ സുവീര്യായേതി ।
 അർദ്ധ ഏവൈനാ-മുപഹായതേ ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥ 9 (18)

(ദധാതി - യജ്ഞ - ഉത ഏകം - ധയന്തി - രുന്ധേ -
 കുര്യാ-ദാർഹ-ത്വപാകുര്യാത്-പൃഥ്വിവീ ത്വമഷ്ടൗ ച) (A1)

Special Korvai

(സർവാൻ വി വൈ യദി പരസുരാമോഷധീരൻ
 യതരാസുഭയാനർഭോ വൈ)

3.7.2 അനുവാകം 2 - അഗ്നിഹോത്രസാംനായുസാധാരണാനി പ്രായശ്ചിത്താനി

T.B.3.7.2.1

യദിഷ്ണേന ജുഹുയാത് ।
 അപ്രജാ അപശുർ യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദനായതനേ നിനയേത് । അനായതന സ്ത്യാത് ।
 പ്രാജാപത്യയർചാ വലീകവപായാ-മവനയേത് ।
 പ്രാജാപത്യോ വൈ വലീകഃ । യജ്ഞഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതാവേവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
 ഭൂരിത്യാഹ । ഭൂതോ വൈ പ്രജാപതിഃ । 10 (10)

T.B.3.7.2.2

ഭൃതിമേവോപൈതി । തത് കൃതാ ।
 അന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ. ഹോതവ്യം ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥
 യത്കീടാവപന്നേന ജുഹുയാത് ।
 അപ്രജാ അപശൂർ യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദനായതനേ നിനയേത് । അനായതനഃ സ്യാത് ।
 മദ്ധ്യമേന പർണേന ദ്യാവാപൃഥിവ്യയർചാഽന്തഃപരിധി
 നിനയേത് ।
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോ-രേവൈനത്-പ്രതിഷ്ഠാപയതി । 11 (10)

T.B.3.7.2.3

തത്കൃതാ । അന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ. ഹോതവ്യം ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥ യദവവൃഷ്ടേന ജുഹുയാത് ।
 അപരൂപ-മസ്യാത്മ-ഞ്ജായേത ।
 കിലാസോ വാ സ്യാദർശസോ വാ । യത് പ്രത്യേയാത് ।
 യജ്ഞം വിച്ഛിന്ധാത് । സ ജുഹുയാത് ।
 മിത്രോ ജനാൻ കല്പയതി പ്രജാനന് । 12 (10)

T.B.3.7.2.4

മിത്രോ ദാധാര പൃഥിവീമൃത ദ്യാം ।
 മിത്രഃ കൃഷ്ടീ-രനിമിഷാ ടഭിച്ഛേ ।

സ॒ത്യാ॒യ ഹ॒വ്യം ഘൃ॒തവ॑-ജ॒ജുഹോ॑തേതി ।
 മി॒ത്രേ॒ണൈ॒വൈന॑ത് ക॒ല്പ॒യതി॑ । തത്കൃ॒താ ।
 അ॒ന്യാം ദു॒ഗ്ധാ പു॑നർ. ഹോ॒തവ്യം॑ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 യത് പൂ॒ർവ॒സ്യാമാഹു॑ത്യാഽ ഹു॒തായാ॑-മു॒ത്തരാ॑ഽഹു॒തിഃ
 സ്തേ॒ന്ദ്രേ॑ ॥

ദി॒പാദ്ഭിഃ॑ പ॒ശുഭി॑ർ യ॒ജമാ॑നോ വ്യു॒ദ്ധ്യേ॑ത ।
 യദു॒ത്തര॑യാ ടഭി॒ജുഹു॑യാത് । 13 (10)

T.B.3.7.2.5

ച॒തുഷ്ഠാദ്ഭിഃ॑ പ॒ശുഭി॑ർ യ॒ജമാ॑നോ വ്യു॒ദ്ധ്യേ॑ത ।
 യ॒ത്ര വേ॑ത്ഥ॒ വന॑സ്തേ॒ ദേ॒വാനാ॑ം ഗു॒ഹ്യാ നാ॑മാനി ।
 ത॒ത്ര ഹ॒വ്യാനി॑ ഗാമ॒യേതി॑ വാ॒നസ്ത॑ത്യു॒ർചാ സ॒മീധ॑മാ॒ധായ॑ ।
 തു॒ഷ്ഠീമേ॒വ പു॑നർ ജുഹു॒യാത് ।
 വ॒നസ്ത॑തി॒ന്നൈ॒വ യ॒ജ്ഞ॑സ്യാർ॒താം ചാ॑നാർ॒താം ചാ॑ഹു॒തീ
 വി॒ദാ॒ധാര॑ ।

തത്കൃ॒താ । അ॒ന്യാം ദു॒ഗ്ധാ പു॑നർ. ഹോ॒തവ്യം॑ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 യത്പു॒രാ പ്ര॒യാജേ॑ഭ്യഃ പ്രാ॒ങ്.ഞഗാ॑രഃ സ്തേ॒ന്ദ്രേ॑ ॥
 അ॒ദ്ധ്യ॒ര്യവേ॑ ച യ॒ജമാ॑നായ ചാ॒കഃ സ്യാ॑ത് । 14 (10)

T.B.3.7.2.6

യദ് ദക്ഷിണാ | ബ്രഹ്മണേ ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് |

യത് പ്രത്യക് |

ഹോത്രേ ച പത്നീയൈ ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് |

യദുദങ്ങ് |

അഗ്നീധേ ച പശുഭ്യശ്ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് |

യദഭിജുഹുയാത് | രുദ്രോഽസ്യ പശൂൻ ഘാതുകഃ സൃാത് |

യന്നാഭി ജുഹുയാത് | അശാന്തഃ പ്രഹ്നിയേത || 15 (10)

T.B.3.7.2.7

സ്രുവസ്യ ബുദ്ധ്വേനാഭി നിദദ്ധ്യാത് |

മാ തമോ മാ യജ്ഞസ്തഥാ യജമാനസ്തഥാ |

നമസ്തേ അസ്തായതേ |

നമോ രുദ്ര പരായതേ | നമോ യത്ര നിഷീദസി |

അമും മാ ഹിംസീരമും മാ ഹിംസീരിതി യേന സ്കന്ദേത് ||

തം പ്രഹരേത് | സഹസ്രശൃങ്ഗോ വൃഷഭോ ജാതവേദാഃ |

സ്തോമപൃഷ്ഠോ ഘൃതവാൻ മസുപ്രതീകഃ |

മാ നോ ഹാസീന്മേത്ഥിതോ (ഹാസീർമേത്ഥിതോ) നേത്താ

ജഹാമ () |

ഗോപോഷം നോ വീരപോഷം ച യച്ഛേതി |

ബ്രഹ്മണൈവൈനം പ്രഹരതി |

സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ || 16 (13)

(വൈ പ്രജാപതിഃ - സ്ഥാപയതി - പ്രജാനൻ -
നഭിജുഹുയാഥ്-സ്യാദ്-ധ്രിയേത-ജഹാമ ത്രീണീ ച) (A2)

Special Korvai

(യദിഷ്ണേന പ്രാജാപത്യയാ യത് കീടാ മദ്ധ്യമേന
യദവവൃഷ്ടേന യത് പൂർവസ്യാം യത് പൂരാ പ്രയാജേഭ്യഃ
പ്രങ്ഗാരോ യദ് ദക്ഷിണാ യത് പ്രത്യഗ്യദുദങ്ങ്)

3.7.3 അനുവാകം 3 -മുഖ്യാഗ്നുസംഭവേനുകല്പാഃ ഹോമാധാരാഃ

T.B.3.7.3.1

വി വാ ഏഷ ഇന്ദ്രിയേണ വീര്യേണർദ്ധ്യതേ ।
യസ്യാഹിതാഗ്നേ-രഗ്നിർ മഥ്യമാനോ ന ജായതേ ।
യത്രാനൃം പശ്യേത് । തത് ആഹുത്യ ഹോതവ്യം ।
അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച് ഹൃതം ഭവതി ॥
യദ്യന്യം ന വിന്ദേത് । അജായാച് ഹോതവ്യം ।
ആഗ്നേയീ വാ ഏഷാ । യദജാ ।
അഗ്നാവേവാസ്യാ-ഗ്നിഹോത്രച് ഹൃതം ഭവതി । 17 (10)

T.B.3.7.3.2

അജസ്യ തു നാശ്ഠീയാത് । യദജസ്യാശ്ഠീയാത് ।
യാമേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
താമദ്യാത് । തസ്മാദജസ്യ നാശ്യം ॥ യദൃജാം ന വിന്ദേത് ।

ബ്രാഹ്മണസ്യ ദക്ഷിണേ ഹസ്തേ ഹോതവ്യം ।
 ഏഷ വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ । യദ്ബ്രാഹ്മണം ।
 അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച്ഛൃതം ഭവതി । 18 (10)

T.B.3.7.3.3

ബ്രാഹ്മണം തു വസത്യേ നാപരുന്ധാത് ।
 യദ്ബ്രാഹ്മണം വസത്യാ അപരുന്ധാത് ।
 യസ്മിന്നേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
 തം ഭാഗധേയേന വൃർദ്ധയേത് ।
 തസ്മാദ് ബ്രാഹ്മണോ വസത്യേ നാപരുദ്ധഃ ॥
 യദി ബ്രാഹ്മണം ന വിന്ദേത് । ദർഭസ്മഞ്ചേ ഹോതവ്യം ।
 അഗ്നിവാൻ. വൈ ദർഭസ്മഞ്ചഃ ।
 അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച്ഛൃതം ഭവതി ।
 ദർഭാഽസ്മു നാദ്ധ്യാസീത । 19 (10)

T.B.3.7.3.4

യദ് ദർഭാനദ്ധ്യാസീത । യാമേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
 താമദ്ധ്യാസീത । തസ്മാദ്ദർഭാ നാദ്ധ്യാസീതവ്യാഃ ॥
 യദി ദർഭാന വിന്ദേത് । അഹ്സു ഹോതവ്യം ।
 ആപോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ ।
 ദേവതാസ്വേ-വാസ്യാഗ്നിഹോത്രച്ഛൃതം ഭവതി ।
 ആപസ്മു ന പരിചക്ഷീത । യദാപഃ പരിചക്ഷീത । 20 (10)

T.B.3.7.3.5

യാ-മേവാഹ്യാഹുതിം ജുഹുയാത് | താം പരിചക്ഷീത |
 തസ്മാദാപോ ന പരിചക്ഷ്യാഃ ||
 മേദ്ധ്യം ച വാ ഏതസ്മാമേദ്ധ്യം ച തനുവൗ സപ്സ്യജ്യന്തേ |
 യസ്മാഹിതാഗ്നേ-രന്യൈരഗ്നിഭി-രഗ്നയഃ സപ്സ്യജ്യന്തേ |
 അഗ്നയേ വിവിചയേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് |
 മേദ്ധ്യം ചൈവാസ്മാമേദ്ധ്യം ച തനുവൗ വ്യാവർത്തയതി ||
 അഗ്നയേ വ്രതപതയേ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേത് |
 അഗ്നിമേവ വ്രതപതിഃ സ്വേന ഭാഗധേയേ-നോപധാവതി |
 സ ഏവൈനം വ്രതമാലംഭയതി || 21 (10)

T.B.3.7.3.6

ഗർഭഃ സ്രവന്ത-മഗദമകഃ | അഗ്നിരിന്ദ്രസ്പഷ്ടാ ബൃഹസ്പതിഃ |
 പൃഥിവ്യാ-മവചുശ്ചോതൈതത് |
 നാഭിപ്രാപ്തോതി നിർഘൃതിം പരാചൈഃ |
 രേതോ വാ ഏതദാജിന-മാഹിതാഗ്നേഃ |
 യദഗ്നിഹോത്രം | തദ്യഥ്സ്രവേത് |
 രേതോഽസ്യ വാജിനഃ സ്രവേത് |
 ഗർഭഃ സ്രവന്ത-മഗദ-മകരിത്യാഹ |
 രേത ഏവാസ്മിൻ വാജിനം ദധാതി || 22 (10)

T.B.3.7.3.7

അഗ്നിരിത്യാഹ | അഗ്നിർ വൈ രേതോധാഃ |
 രേത ഏവ തദ്ദധാതി | ഇന്ദ്ര ഇത്യാഹ |
 ഇന്ദ്രിയമേവാസ്മിൻ ദധാതി | ത്വഷ്ടത്യാഹ |
 ത്വഷ്ടാ വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാഽ രൂപകൃത് |
 രൂപമേവ പശുഷു ദധാതി | ബൃഹസ്പതിരിത്യാഹ |
 ബ്രഹ്മ വൈ ദേവാനാം ബൃഹസ്പതിഃ () |
 ബ്രഹ്മണൈവാസ്മൈ പ്രജാഃ പ്രജനയതി ||
 പൃഥിവ്യാ-മവചുശ്ചോതൈത-ദിത്യാഹ |
 അസ്യ-മേവൈനത് പ്രതിഷ്ഠാപയതി ||
 നാഭിപ്രാപ്തോതി നിർ.ഋതിം പരാചൈരിത്യാഹ |
 രക്ഷസാമപഹന്തേ || 23 (15)

(അജാഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രഃ ഹൃതം ഭവതി - ഭവ -
 ത്യാസീത - പരിചക്ഷീത - ലംഭയതി - ദധാതി -
 ദേവാനാം ബൃഹസ്പതിഃ പഞ്ച ച) (A3)

Special Korvai

(വി വൈ യദ് യന്മജായാം ബ്രാഹ്മണസ്യ
 ദർഭസ്യംബേസ്മഹോതവ്യം)

3.7.4 അനുവാകം 4 - ഐഷികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.4.1

യാഃ പുരസ്താത് പ്രസ്രവന്തി । ഉപരിഷ്ടാമ് സർവത്ശ്ച യാഃ ।
 താഭീ രശ്മിപവിത്രാഭിഃ । ശ്രദ്ധാം യജ്ഞമാരഭേ ॥
 ദേവാ ഗാതുവിദഃ । ഗാതും യജ്ഞായ വിനത ।
 മനസസ്സതിനാ ദേവേന । വാതാദ് യജ്ഞഃ പ്രയുജ്യതാം ॥
 തൃതീയസ്യേ ദിവഃ । ഗായത്രിയാ സോമ ആഭൃതഃ । **24 (10)**

T.B.3.7.4.2

സോമപീമായ സന്നയിതും । വകല-മന്തരമാദഭേ ॥
 ആപോ ദേവീഃ ശുദ്ധാഃ സ്ഥ । ഇമാ പാത്രാണി ശുന്ധത ।
 ഉപാതക്യാ യ ദേവാനാം । പർണവലമുത ശുന്ധത ॥
 പയോ ഗൃഹേഷു പയോ അഘ്നീയാസു ।
 പയോ വമ്സേഷു പയ ഇന്ദ്രായ ഹവിഷേ ധ്രിയസ്വ ।
 ഗായത്രി പർണവല്ലേന । പയഃ സോമം കരോത്ഥിമം ॥ **25 (10)**

T.B.3.7.4.3

അഗ്നിം ഗൃഹ്ണാമി സൂരഥം യോ മയോഭുഃ ।
 യ ഉദ്യന്തമാരോഹതി സൂര്യമഹേ ।
 ആദിത്യം ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിരുത്തമം ।
 ശോ യജ്ഞായ രമതാം ദേവതാഭുഃ ॥
 വസൂൻ രുദ്രാനാദിത്യൻ । ഇന്ദ്രേണ സഹ ദേവതാഃ ।
 താഃ പൂർവഃ പരിഗൃഹ്ണാമി । സ്വ ആയതനേ മനീഷയാ ॥

ഇ॒മാമു॑ർജം പ॒ഞ്ചദ॑ശീം യേ പ്ര॒വിഷ്ടാഃ॑ ।
താ॒ന്വേ॒വാൻ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി പൂ॒ർവഃ॑ । 26 (10)

T.B.3.7.4.4

അ॒ഗ്നിർ. ഹ॒വ്യവാ॑ധി॒ഹ താ॒നാവ॑ഹതു ।
പൗ॒ർണ॒മാസ॑ഃ ഹ॒വിരി॑ദമേ॒ഷാം മയി॑ ।
ആ॒മാവാ॑സ്യഃ ഹ॒വിരി॑ദമേ॒ഷാം മയി॑ ॥ അ॒ന്തരാ॑ഗ്നി പ॒ശവഃ॑ ।
ദേ॒വസ്യ॑സദ-മാ॒ഗമ॑ൻ ।
താൻ പൂ॒ർവഃ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥
ഇ॒ഹ പ്ര॒ജാ വി॒ശ്വരൂ॑പാ രമ॒ന്താം ।
അ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തിമ॒ഭി സം॑വ॒സാനാഃ॑ ।
താഃ പൂ॒ർവഃ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । 27 (10)

T.B.3.7.4.5

സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥
ഇ॒ഹ പ॒ശവോ॑ വി॒ശ്വരൂ॑പാ രമ॒ന്താം ।
അ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തിമ॒ഭി സം॑വ॒സാനാഃ॑ ।
താൻ പൂ॒ർവഃ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി ।
സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥ അ॒യം പി॑ത്യു॒ണാമ॒ഗ്നിഃ ।
അ॒വാധ്വ॑വ്യോ പി॒ത്യുഭ്യ॑ ആ ।
തം പൂ॒ർവഃ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । അ॒വിഷം॑ നഃ പി॒തും ക॑രത് ॥
അ॒ജസ്രം॑ ത്വാഃ സദാ॒പാലാഃ॑ । 28 (10)

T.B.3.7.4.6

വിജയദാഗച്ഛ സമിന്ധതാം । അഗ്നേ ദീദായ മേ സഭ്യ ।
 വിജിത്യൈ ശരദഃശതം ॥ അന്ന-മാവസഥീയം ।
 അഭിഹരാണി ശരദഃശതം । ആവസഥേ ശ്രിയം മന്ത്രം ।
 അഹിർബുദ്ധിയോ നിയച്ഛതു ॥ ഇദമഹ-മഗ്നിജ്യേഷ്ടഭ്യഃ ।
 വസുഭ്യോ യജ്ഞം പ്രബ്രവീമി ।
 ഇദമഹ-മിന്ദ്രജ്യേഷ്ടഭ്യഃ । **29 (10)**

T.B.3.7.4.7

രുദ്രേഭ്യോ യജ്ഞം പ്രബ്രവീമി । ഇദമഹം വരുണജ്യേഷ്ടഭ്യഃ ।
 ആദിത്യേഭ്യോ യജ്ഞം പ്രബ്രവീമി ॥ പയസ്വതീരോഷധയഃ ।
 പയസ്വാദ്-വീരുധാം പയഃ । അപാം പയസോ യത്പയഃ ।
 തേന മാമിന്ദ്ര സച്ഛസ്യജ ॥
 അഗ്നേ വ്രതപതേ വ്രതം ചരിഷ്യാമി ।
 തച്ഛകേയം തന്മേ രാദ്ധ്യതാം ।
 വായോ വ്രതപത ആദിത്യ വ്രതപതേ । **30 (10)**

T.B.3.7.4.8

വ്രതാനാം വ്രതപതേ വ്രതം ചരിഷ്യാമി ।
 തച്ഛകേയം തന്മേ രാദ്ധ്യതാം ॥
 ഇമാം പ്രാചീമുദീചീം । ഇഷ്ടമൂർജമഭി സൗസ്കൃതാം ।
 ബഹുപർണാ-മശുഷ്കാഗ്രാം । ഹരാമി പശുപാമഹം ॥

യത്കൃഷ്ണാ¹ രൂപം കൃത്വാ¹ । പ്രാവിശ്ശ്വാ¹ വനസ്സതീൻ¹ ।
 തത-സ്താ-മേകവിഷ്ശതിയാ¹ ।
 സംഭരാമി സുസംഭൃതാ¹ ॥ 31 (10)

T.B.3.7.4.9

ത്രീൻ പരിധീഷ്തിസ്രഃ സമിധഃ¹ ।
 യജ്ഞായുരനു സഞ്ചരാൻ¹ । ഉപവേഷം മേക്ഷണം ധൃഷ്ടീം¹ ।
 സംഭരാമി സുസംഭൃതാ¹ ॥ യാ ജാതാ ഓഷധയഃ¹ ।
 ദേവേഭ്യ സ്ത്രീയുഗം പുരാ¹ । താസാം പർവ്വ രാദ്ധ്യാസം¹ ।
 പരിസ്തരമാഹരൻ¹ ॥ അപാം മേദ്ധ്യം യജ്ഞീയം¹ ।
 സദേവഃ ശിവമസ്തു മേ¹ ॥ 32 (10)

T.B.3.7.4.10

ആച്ഛേത്താ വോ മാ രിഷം¹ । ജീവാ¹നി ശരദഃശതം¹ ॥
 അപരിമിതാനാം പരിമിതാഃ¹ । സന്നഹ്യ സുകൃതായ¹ കം¹ ।
 ഏനോ മാ നിഗാം കതമച്ഛനാഹം¹ ।
 പുനരുത്ഥായ ബഹുലാ ഭവന്തു¹ ॥
 സകൃദാച്ഛിന്നം ബർഹിരൂർണാമൃദു¹ ।
 സ്യോനം പിതൃഭ്യസ്താ ഭരാമൃഹം¹ ।
 അസ്മിൻ മ്സീദന്തു മേ പിതരഃ സോമ്യാഃ¹ ।
 പിതാമഹാഃ പ്രപിതാമഹാശ്ചാനുഗൈഃ സഹ¹ ॥ 33 (10)

T.B.3.7.4.11

ത്രിവൃ॑ത് പ॒ലാശേ॑ ദർഭഃ । ഇ॒യാൻ പ്രാ॑ദേശ॒സംമി॑തഃ ।
 യ॒ജ്ഞേ പ॒വിത്രം॑ പോ॒ത്യുത॑മം । പ॒യോ ഹ॒വ്യം ക॑രോതു മേ ॥
 ഇ॒മൗ പ്രാ॑ണാപാനൗ । യ॒ജ്ഞസ്യാ॑ങ്ഗാനി സർവ॒ശഃ ।
 ആ॒പ്യായ॑യന്തൗ സഞ്ച॒രതാം । പ॒വിത്രേ॑ ഹ॒വ്യശോ॑ധനേ ॥
 പ॒വിത്രേ॑ സ്ഥോ വൈ॒ഷ്ണവീ॑ ।
 വാ॒യുർ വാ॑മൻസാ പുനാതു ॥ 34 (10)

T.B.3.7.4.12

അ॒യം പ്രാ॑ണശ്ചാപാനശ്ച । യ॒ജമാ॑ന-മ॒പിഗച്ഛ॑താം ।
 യ॒ജ്ഞേ ഹൃ॑ദു॒താം പോ॑താരൗ । പ॒വിത്രേ॑ ഹ॒വ്യശോ॑ധനേ ॥
 ത്വയാ॑ വേദി॒ം വി॑വിദുഃ പൃ॒ഥിവി॑ം ।
 ത്വയാ॑ യ॒ജ്ഞാ ജാ॑യതേ വിശ്വ॒ദാനിഃ॑ ।
 അ॒ച്ഛിദ്രം॑ യ॒ജ്ഞമ॑ന്വേഷി വി॒ദ്വാൻ ।
 ത്വയാ॑ ഹോ॒താ സ॑ന്തനോ-ത്യർദ്ധ॒മാസാൻ॑ ॥
 ത്ര॒യസ്ത്രി॑ഷ്ടശോ॒ഽസി॑ തന്തു॒നാം ।
 പ॒വിത്രേ॑ണ സഹാഗ॒ഹി । 35 (10)

T.B.3.7.4.13

ശി॒വേയ॑ റജ॒ജുര॑ഭി॒ധാനീ॑ । അ॒ഷ്ടിയാ॑-മു॒പസേ॑വതാം ॥
 അ॒പ്രസ്ര॑സ്സായ യ॒ജ്ഞസ്യ॑ । ഉ॒ഖേ ഉ॒പദ॑ധാമൃ॒ഹം ।
 പ॒ശുഭിഃ॑ സ॒ന്നീതം॑ ബി॒ഭൃതാം॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ശൃ॒തം ദധീ॑ ॥

ഉപവേഷോഽസി യജ്ഞായ । ത്വാം പരിവേഷ-മധാരയന് ।
ഇന്ദ്രായ ഹവിഃ കൃണ്വന്തഃ ।

ശിവഃ ശശോ ഭവാസി നഃ ॥ 36 (10)

T.B.3.7.4.14

അമൃതം ദേവപാത്രം । യജ്ഞസ്യായുഷി പ്രയുജ്യതാം ।
തിരഃപവിത്ര-മതിനീതാഃ । ആപോ ധാരയ മാതിഗുഃ ॥
ദേവേന സവിത്രോത്പുതാഃ । വസോഃ സൂര്യസ്യ രശ്മിഭിഃ ।
ഗാം ദോഹപവിത്രേ രജ്ജും । സർവാ പാത്രാണി ശുന്ധത ॥
ഏതാ ആചരന്തി മധുമദ്ഭുഹാനാഃ ।

പ്രജാവതീർ യശസോ വിശ്വരൂപാഃ । 37(10)

T.B.3.7.4.15

ബഹവീർ ഭവന്തീ-രുപജായമാനാഃ ।
ഇഹ വ ഇന്ദ്രോ രമയതു ഗാവഃ ॥ പൃഷ്ഠാ സ്ഥ ॥
അയക്ഷ്മാ വഃ പ്രജയാ സൗസൃജാമി ।
രായസോഷേണ ബഹുലാ ഭവന്തീഃ ।
ഊർജം പയഃ പിന്വമാനാ ഘൃതം ച ।
ജീവോ ജീവന്തീരുപ വഃ സദേയം ॥
ദ്യൗശ്ചേമം യജ്ഞം പൃഥിവീ ച സന്ദുഹാതാം ।
ധാതാ സോമേന സഹ വാതേന വായുഃ ।
യജമാനായ ദ്രവിണം ദധാതു ॥ 38 (10)

T.B.3.7.4.16

ഉ॒മ്സം॑ ദു॒ഹന്തി॑ ക॒ലശം॑ ച॒തുർബി॑ലം ।
 ഇ॒ഡാം॑ ദേ॒വീം മ॒ധു॒മതീ॑ഽ സു॒വർവി॑ദം ।
 തദി॑ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ ജി॑ന്വത॒ഽ സൂ॒നൃതാ॑വത് ।
 തദ് യ॑ജമാന-മ॒മൃത॑ത്വേ ദധാതു ॥
 കാ॒മധു॑ക്ഷഃ പ്ര॒ണോ ബ്ര॑ഹ്മ॒ഹി । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ഹ॒വിരി॑ന്ദ്രിയം ॥
 അ॒മൃം യ॑സ്യാം ദേ॒വാനാം॑ । മ॒നുഷ്യാ॑ണാം പ॒യോ ഹി॑തം ॥
 ബ॒ഹു ദു॒ഗ്ധീ॑ന്ദ്രായ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ ।
 ഹ॒വ്യ-മാ॑പ്യാ॒യതാം॑ പു॒നഃ । 39 (10)

T.B.3.7.4.17

വ॒മ്സേഭ്യോ॑ മ॒നുഷ്യ॑ഭ്യഃ । പു॒നർഭോ॑ഹായ ക॒ല്പതാം॑ ॥
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യ സ॒ന്തതി॑രസി ।
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യ ത്വാ സ॒ന്തതി॑മനു-സ॒ന്തനോ॑മി ॥
 അ॒ദ॒സ്ത-മ॑സി വി॒ഷ്ണവേ॑ ത്വാ ।
 യ॒ജ്ഞാ॑യാപി ദധാമൃ॒ഹം । അ॒ദി॑രരി॒ക്തേ॒ന പാ॑ത്രേ॒ണ ।
 യാഃ പു॒താഃ പ॑രിശേ॒രതേ॑ ॥ അ॒യം പ॒യഃ സോ॑മം കൃ॒ത്വാ ।
 സ്വാം യോ॑നി-മ॒പിഗ॑ച്ഛതു । 40 (10)

T.B.3.7.4.18

പ॒ർണ॒വ॒ക്ത്രഃ॑ പ॒വിത്രം॑ । സൗ॒മ്യഃ സോ॑മാ॒ദ്ധി നി॑ർമി॒തഃ ॥
 ഇ॒മൗ പ॒ർണം ച॑ ദ॒ർഭം ച॑ । ദേ॒വാനാ॑ഽ ഹ॒വ്യശോ॑ധ॒നൗ ।

പ്രാതർവേഷായ ഗോപായ । വിഷ്ണോ ഹവ്യം ഹി രക്ഷസി ॥
 ഉഭാവഗ്നീ ഉപസ്തൃണതേ । ദേവതാ ഉപവസന്തു മേ ।
 അഹം ഗ്രാമ്യാ-നുപവസാമി ।
 മഹ്യം ഗോപതയേ പശൂൻ () ॥ 41 (10)

[ആഭ്യുത - ഇമം - ഗൃഹ്ണാമി പൂർവ - സ്താഃ പൂർവഃ
 പരിഗൃഹ്ണാമി - സഭാപാലാ - ഇന്ദ്രജ്യേഷ്ടഭ്യ - ആദിത്യ
 വ്രതപതേ - സുസംഭൃതാ - മേ - സഹ - പുനാതു - ഗഹി
 - നോ - വിശ്വരൂപാ - ദധാതു - പുനർ - ഗച്ഛതു -
 പശൂൻ ()] (A4)

Special Korvai

യാഃ പുരസ്താദിമാമൂർജമിഹ പ്രജാ ഇഹ പശവോഽയം
 പിതൃണാമഗ്നിഃ

3.7.5 അനുവാകം 5 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.5.1

ദേവാ ദേവേഷു പരാക്രമദ്ധാം । പ്രഥമാ ദിതീയേഷു ।
 ദിതീയാസ്തൃതീയേഷു । ത്രിരേകാദശാ ഇഹ മാഽവത ।
 ഇദം ശകേയം യദിദം കരോമി । ആത്മാ കരോത്യാത്മനേ ॥
 ഇദം കരിഷ്യേ ദേഷജം । ഇദം മേ വിശ്വദേഷജാ ।

അശി॑നാ പ്രാ॒വതം യു॑വം ॥

ഇ॒ദമ॑ഹഃ സേനാ॑യാ അഭീ॑ത്വരൈ॒ 42 (10)

T.B.3.7.5.2

മുഖ॑മപോഹാമി ॥ സൂ॒ര്യജ്യോതി॑ർ വിഭാ॑ഹി ।

മഹ॑ത ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑യ ॥ ആ॒പ്യാതാ॑മഃ ഫൃ॒തയോ॑നിഃ ।

അ॒ഗ്നിർ. ഹ॒വ്യാഽനു॑മന്യതാം । ഖമ॑ഷ്യ തച॑മഷ്യ ।

സൂ॒രൂപം ത്വാ॑ വസു॒വിഭം । പശു॑നാം തേജ॒സാ ।

അ॒ഗ്നയേ॑ ജുഷ്ട॒മഭി॑ഘോരയാമി ॥

സ്യോ॒നം തേ॑ സദ॒നം കരോ॑മി । 43 (10)

T.B.3.7.5.3

ഫൃ॒തസ്യ॑ ധാ॒രയാ॑ സു॒ശേവം॑ കല്പ॒യാമി ॥

തസ്മി॑ൻ മ॒സീദാ॑മൃതേ പ്രതി॒തിഷ്ഠ॑ ।

പ്രീ॒ഹീണാം॑ മേധ॒ സുമ॑നസ്യമാ॒നഃ ॥

ആർ॒ദ്രഃ പ്ര॑ഥ॒സ്തൂർ ഭു॑വനസ്യ ഗോ॒പാഃ ।

ശൃ॒ത ഉ॑മ്സ്താതി ജനി॒താ മതീ॑നാം ॥

യസ്മൈ॑ ആ॒ത്മാ പ॒ശുഷു॑ പ്രവി॒ഷ്ടഃ ।

ദേ॒വാനാം॑ വി॒ഷ്ഠാമ॑നു യോ വി॒തസ്ഥേ॑ ।

ആ॒ത്മ॒ന്യാൻ മ॑സോമ ഫൃ॒തവാ॑ൻ. ഹി ഭൂ॒ത്വാ ।

ദേ॒വൻ ഗ॒ച്ഛ॒ സു॑വർവി॒ന്ദ യ॑ജമാനായ മഹ്യം ॥

ഇ॒രാ ഭൂ॑തിഃ പൃഥ്വി॒വൈ രസോ॑ മോത്ക്ര॒മീത് ॥ 44 (10)

T.B.3.7.5.4

ദേ॒വാഃ പി॒തരഃ॑ പി॒തരോ॑ ദേ॒വാഃ ।
 യോ॑ഹ॒മസി॑ സ॒ സൻ॑. യ॒ജേ । യ॒സ്യാ॑സി॒ ന ത॒മന്തരേ॑മി ।
 സ്വ॑മ॒ ഇഷ്ടം॑ സ്വ॑മ॒ ദത്തം॑ । സ്വ॑മ॒ പൂർതം॑ സ്വ॑മ॒ ശ്രാന്തം॑ ।
 സ്വ॑ഹൃ॒തം । ത॒സ്യ മേ॒ഗ്നിരു॑പ॒ദൃഷ്ടാ॑ ।
 വാ॒യുരു॑പ॒ശ്രോതാ॑ । ആ॒ദിത്യോ॑ഽനു॒ഖ്യാതാ॑ ।
 ദ്യൗഃ॑ പി॒താ । 45 (10)

T.B.3.7.5.5

പൃ॒ഥി॒വീ മാ॒താ । പ്ര॒ജാപ॑തിർ ബ॒ന്ധുഃ ।
 യ ഏ॒വാസി॑ സ॒ സൻ॑. യ॒ജേ ॥
 മാ ദേ॒ർമാ സം॑വി॒ക്ഥാ മാ॑ ത്വാ॒ ഹി॒സ്രി॑ഷം ।
 മാ തേ॒ തേജോ॑ഽപ॒ക്രമീ॑ത് । ഭ॒രത॑മു॒ദ്ധ-രേ॒മനു॑ഷി॒ഞ്ച ।
 അ॒വദാ॑നാനി॒ തേ പ്ര॑ത്യ॒വദാ॑സ്യാമി ।
 നമ॑സ്തേ അ॒സ്തു മാ॑ മാ॒ ഹി॒സ്രീഃ ॥
 യദ॒വദാ॑നാനി॒ തേ॒വദ॑ന് ।
 വി॒ലോ॒മാകാ॑ർഷ-മാ॒ത്മനഃ॑ । 46 (10)

T.B.3.7.5.6

ആ॒ജ്യേന॑ പ്ര॒ത്യന॑ജ്ജ്യേ॒നത് । ത॒ത്ത ആ॑പ്യാ॒യതാം॑ പു॒നഃ ॥
 അ॒ജ്യായോ॑ യ॒വമാ॑ത്രാത് ।
 ആ॒വ്യാധാ॑ത് കൃ॒ത്യതാ॑മി॒ദം । മാ॑ രൂ॒രുപാ॑മ॒ യജ്ഞ॑സ്യ ।

ശുദ്ധഃ സിഷ്ടമിദം ഹവിഃ || മന്നുനാ ദൃഷ്ടാം ഘൃതപദീം |
 മിത്രാവരുണസമീരിതാം | ദക്ഷിണാർദ്ധാ-ദസംഭിന്ദന് |
 അവദ്യാ-മേകതോമുഖാം || 47 (10)

T.B.3.7.5.7

ഇഡേ ഭാഗം ജുഷസ്വ നഃ | ജിന്വ ഗാ ജിന്വാർവതഃ |
 തസ്യാസ്മേ ദക്ഷിവാണഃ സ്യാമ |
 സർവാത്മാനഃ സർവഗണാഃ || ബ്രദ്ധ പിന്വസ്വ |
 ദദതോ മേ മാ ക്ഷായി | കൂർവതോ മേ മോപദസത് |
 ദിശാം ക്ലൃപീരസി |
 ദിശോ മേ കല്പന്താം | കല്പന്താം മേ ദിശഃ || 48 (10)

T.B.3.7.5.8

ദൈവീശ്വ മാനുഷീശ്വ | അഹോരാത്രേ മേ കല്പേതാം |
 അർദ്ധമാസാ മേ കല്പന്താം | മാസാ മേ കല്പന്താം |
 ഋതവോ മേ കല്പന്താം | സംവത്സരോ മേ കല്പതാം |
 ക്ലൃപീരസി കല്പതാം മേ || ആശാനാം താഃശാപാലേഭ്യഃ |
 ചതുർഭ്യോ അമൃതേഭ്യഃ | ഇദം ദൃതസ്യാദ്ധ്യക്ഷേഭ്യഃ || 49 (10)

T.B.3.7.5.9

വിധേമ ഹവിഷാ വയം | ഭജതാം ഭാഗീ ഭാഗം |
 മാഽഭാഗോഽഭക്ത | നിരഭാഗം ഭജാമഃ | അപസ്സിന്വ |
 ഓഷധീർ ജിന്വ | ദിപാത് പാഹി | ചതുഷ്ഠാദവ |

ദിവോ വൃഷ്ടിമേരയ ।

ബ്രാഹ്മണാനാ-മിദച് ഹവിഃ । 50 (10)

T.B.3.7.5.10

സോമ്യാനാച് സോമപീമിനാം । നിർഭക്ഷേതാ ബ്രാഹ്മണഃ ।

നേഹാബ്രാഹ്മണസ്യാസ്തി ॥

സമക്താം ബർഹിർ. ഹവിഷാ ഘൃതേന ।

സമാദിത്യേർ വസുഭിഃ സം മരുദ്ഭിഃ ।

സമിന്ദ്രേണ വിശ്വേദിർ ദേവേദിരക്താം ।

ദിവ്യം നഭോ ഗച്ഛതു യഥ് സ്വാഹാ ॥

ഇന്ദ്രാണീവാവിധവാ ഭൂയാസം ।

അദിതിരിവ സുപുത്രാ ।

അസ്ഥൂരി ത്വാ ഗാർഹപത്യ । 51 (10)

T.B.3.7.5.11

ഉപനിഷദേ സുപ്രജാസ്തായ ॥

സം പത്നീ പത്യാ സുകൃതേന ഗച്ഛതാം ।

യജ്ഞസ്യ യുക്തൗ ധുര്യാവഭൂതാം ।

(or യുക്തൗ ധുര്യാവഭൂതാം)

സഞ്ജാനാനൗ വിജഹതാ-മരാതീഃ ।

ദിവി ജ്യോതി-രജര-മാരഭേതാം ॥

ദശ തേ തനുവോ യജ്ഞ യജ്ഞിയാഃ ।

താഃ പ്രീ॑ണാതു യജ॑മാനോ ഘൃ॒തേന॑ ।
 നാ॒രിഷ്ട॑യോഃ പ്ര॒ശിഷ-മീ॑ഡമാനഃ ।
 ദേ॒വാനാ॑ം ദൈ॒വ്യേപി॑ യജ॑മാനോ ഽമൃ॒തോഽഭൂ॑ത് ॥
 യം ഽ॑വാം ദേ॒വാ അ॑കല്പയന് । **52 (10)**

T.B.3.7.5.12

ഊ॒ർജോ॑ ഭാ॒ഗച് ശ॑തക്രതു । ഏ॒തദ്വാ॑ം തേന॑ പ്രീ॒ണാനി॑ ।
 തേന॑ തൃ॒പ്യത-മ॑ഹഹൗ ॥
 അ॒ഹം ദേ॒വാനാ॑ച് സൂ॒ക്യതാ॑മസ്മി ലോ॒കേ ।
 മ॒മേദ॑മിഷ്ടം ന മി॒മൂർ ഭ॑വാതി ।
 അ॒ഹം നാ॒രിഷ്ടാ-വ॑നുയജാമി വി॒ദ്വാൻ ।
 യദാ॑ഭ്യാമി॒ന്ദ്രോ അ॑ദധാദ് ഭാ॒ഗധേ॑യം ॥
 അ॒ദാര॑സ്യദ് ഭ॒വത॑ ദേ॒വ സോ॑മ ।
 അ॒സ്മിൻ. യ॒ജേ॑ഞ്ഞ മരു॒തോ മൃ॑ഡതാ നഃ ।
 മാ നോ॑ വി॒ദദ॑ഭി ഭാ॒മോ അ॑ശ॒സ്തിഃ । **53 (10)**

T.B.3.7.5.13

മാ നോ॑ വി॒ദദ്-വൃ॒ജനാ॑ ദേ॒വഷ്ടാ॑ യാ ॥
 ഋ॒ഷഭം॑ ഽ॒വാജി॑നം ഽ॒വയം॑ । പൂ॒ർണ॑മാ॒സം യ॑ജാമഹേ ।
 സ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ച് സു॒വീര്യം॑ ।
 രാ॒യസ്പോ॑ഷച് സഹ॒സ്രി॑ണം ।
 പ്രാ॒ണായ॑ സു॒രാധ॑സേ । പൂ॒ർണ॑മാ॒സായ॑ സ്വാ॒ഹാ ॥

അമാവാ॑സ്യാ॑ സു॒ഭഗാ॑ സു॒ശേവാ॑ ॥
 യേ॒നു॒രി॒വ ഭൂ॑യ ആ॒പ്യാ॒യമാ॑നാ ॥
 സാ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ഽ സു॒വീ॒ര്യം () ॥
 രാ॒യസ്പോ॑ഷ്ട് സഹ॒സ്രി॒ണം ॥ അ॒പാ॒നായ॑ സു॒രാധ॑സേ ॥
 അമാവാ॑സ്യായൈ॒ സ്വാഹാ॑ ॥
 അ॒ഭി॒സ്തൃ॒ണീ॒ഹി പ॑രി॒ധേ॒ഹി വേ॒ദീം ॥
 ജാ॒മിം മാ॑ ഹി॒ഽസീ॒രമു॒യാ ശ॑യാ॒നാ ॥
 ഹോ॒ത്യു॒ഷദ॑നാ॒ ഹരി॑താഃ സു॒വർ॑ണാഃ ॥
 നി॒ഷ്ഠാ ഇ॒മേ യ॑ജമാ॒നസ്യ॑ ബ്ര॒ഹ്മേ ॥ 54 (17)
 (അ॒ഭി॒ത്വ॒രൈ॒ - ക॒രോ॒മി - ക്ര॒മീത് - പി॒താ - ട്വ॑ത്ത്വം -
 ഏ॒ക॒തോ॒മു॒ഖാം - മേ॒ ദി॒ശോ - ട്വ॑ക്ഷേ॒ഭ്യോ - ഹ॒വിർ -
 ഗാ॒ർഹ॒പത്യാ - ക॒ല്പ॒യ - ന॒ശ്ശിഃ - സാ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ഽ
 സു॒വീ॒ര്യം സ॒പ്ത ച॑) (A5)

3.7.6 അനുവാകം 6 - ഐഷികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.6.1

പരി॑സ്തൃ॒ണീ॒ത പ॑രി॒ധത്താ॑ഗ്നിം ॥
 പരി॑ഹി॒തോ॒ഗ്നിർ യ॑ജമാ॒നം ഭൂ॑ന॒കതു ॥
 അ॒പാഽ ര॒സ ഓ॑ഷധീ॒നാഽ സു॒വർ॑ണഃ ॥
 നി॒ഷ്ഠാ ഇ॒മേ യ॑ജമാ॒നസ്യ॑ സ॒ന്തു കാ॒മദു॑ഷാഃ ॥

അമുത്രാമുഷിൻ ലോകേ || ഭൂപതേ ഭൂവനപതേ |

മഹതോ ഭൂതസ്യ പതേ |

ബ്രഹ്മാണം താ വൃണീമഹേ ||

അഹം ഭൂപതിരഹം ഭൂവനപതിഃ |

അഹം മഹതോ ഭൂതസ്യ പതിഃ | **55 (10)**

T.B.3.7.6.2

ദേവേന സവിത്രാ പ്രസൂത ആർത്ഥിജ്യം കരിഷ്യാമി |

ദേവ സവിതരേതം താ വൃണതേ |

ബൃഹസ്പതിം ദൈവ്യം ബ്രഹ്മാണം |

തദഹം മനസേ പ്രബ്രവീമി |

മനോ ഗായത്രിയൈ | ഗായത്രി ത്രിഷ്ടുഭേ |

ത്രിഷ്ടുബ് ജഗത്യൈ | ജഗത്യനുഷ്ടുഭേ |

അനുഷ്ടുക് പക്ത്യൈ | പക്തിഃ പ്രജാപതയേ | **56 (10)**

T.B.3.7.6.3

പ്രജാപതിർ വിശ്വേഭ്യോ ദേവേഭ്യഃ |

വിശ്വേ ദേവാ ബൃഹസ്പതയേ | ബൃഹസ്പതിർ ബ്രഹ്മണേ |

ബ്രഹ്മ ഭൂർ ഭൂവഃ സുവഃ | ബൃഹസ്പതിർ ദേവാനാം ബ്രഹ്മാ |

അഹം മനുഷ്യാണാം | ബൃഹസ്പതേ യജ്ഞം ഗോപായ ||

ഇദം തസ്മൈ ഹർമ്യം കരോമി |

യോ വോ ഭവാശ്ചരതി ബ്രഹ്മചര്യം ।
 മേധാവീ ദിക്ഷു മനസാ തപസീ । 57 (10)

T.B.3.7.6.4

അന്തർ ദൂതശ്ചരതി മാനുഷീഷു ॥
 ചതുശ്ശിവണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ ।
 മർമ്യജ്യമാനാ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 മഹ്യം ധൃക്ഷ യജമാനായ കാമാൻ ॥
 ഭൂമിർ ഭൂത്വാ മഹിമാനം പുപോഷ ।
 തതോ ദേവീ വർദ്ധയതേ പയാംസി ।
 യജ്ഞിയാ യജ്ഞം ഹി ച യന്തി ശം ച ।
 ഓഷധീരാപ ഇഹ ശകാരിശ്ച ॥
 യോ മാ ഹൃദാ മനസാ യശ്ച വാചാ । 58 (10)

T.B.3.7.6.5

യോ ബ്രഹ്മണാ കർമ്മണാ ദേവ്യേ ദേവാഃ ।
 യഃ ശ്രുതേന ഹൃദയേനേഷ്ണതാ ച ।
 തസ്യേന്ദ്ര വജ്രേണ ശിരശ്ശിനദ്മി ॥
 ഊർണാമൃദു പ്രഥമാനഃ സ്യോനം ।
 ദേവേഭ്യോ ജുഷ്ട്യ സദനായ ബർഹിഃ ।
 സുവർഗേ ലോകേ യജമാനഃ ഹി ധേഹി ।

മാം നാകസ്യ പൃഷ്ഠേ പരമേ വ്യോമന് ॥
 ചതുശ്ശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ വയുനാനി വസ്മേ ।
 സാ സ്തീര്യമാണാ മഹതേ സൗഭഗായ । 59 (10)

T.B.3.7.6.6

സാ മേ ധുകുഷ്ഠ യജമാനായ കാമാൻ ।
 ശിവാ ച മേ ശശ്മാ ചൈധി ।
 സ്യോനാ ച മേ സുഷഭാ ചൈധി ।
 ഊർജസ്വതീ ച മേ പയസ്വതീ ചൈധി ।
 ഇഷമൂർജം മേ പിന്വസ്യ ।
 ബ്രഹ്മ തേജോ മേ പിന്വസ്യ । ക്ഷത്രമോജോ മേ പിന്വസ്യ ।
 വിശം പുഷ്ടിം മേ പിന്വസ്യ । ആയുരന്നാഭ്യം മേ പിന്വസ്യ ।
 പ്രജാം പശൂൻ മേ പിന്വസ്യ ॥ 60 (10)

T.B.3.7.6.7

അസ്മിൻ. യജ്ഞേ ഉപ ഭൂയ ഇന്നു മേ ।
 അവിക്ഷോഭായ പരിധീന്ദധാമി ।
 ധർതാ ധരുണോ ധരീയാൻ ।
 അഗ്നിർ ദേഷാഽസി നിരിതോ നൂദാതൈ ॥
 വിച്ഛിന്നമി വിധൃതീഭ്യാഽ സപത്താൻ ।
 ജാതാൻ ഭ്രാതൃവ്യാൻ. യേ ച ജനിഷ്യമാണാഃ ।

വി॒ശോ യ॒ന്ത്രാഭ്യാ॑ം ധീ॒ധി॒മാമേ॒നാൻ ।
 അ॒ഹഃ സ്വാ॒നാ-മു॒ത്തമോ॑ ഽസാ॒നി ദേ॒വാഃ ।
 വി॒ശോ യ॒ന്ത്രേ നൃ॒ദമാ॑നേ അ॒രാതി॑ം ।
 വി॒ശ്വാം പാ॒പ്മാന॑മതി॒ം ദുർമ॑രായു॒ം ॥ 61 (10)

T.B.3.7.6.8

സീ॒ദന്തീ॑ ദേ॒വീ സു॑കൃ॒തസ്യ॑ ലോ॒കേ ।
 ധൃ॒തീ॑ സ്തേ॒മാ വി॒ധൃതീ॑ സ്വ॒ധൃതീ॑ । പ്രാ॒ണാമ॑യി॒ ധാര॑യതം ।
 പ്ര॒ജാം മ॑യി॒ ധാര॑യതം । പ॒ശുന॑യി॒ ധാര॑യതം ॥
 അ॒യം പ്ര॒സുര॑ ഉ॒ഭയ॑സ്യ ധർ॒താ ।
 ധർ॒താ പ്ര॒യാജാ॑നാ-മു॒താനു॑യാജാ॒നാം ॥
 സ ദാ॒ധാര॑ സ॒മിധോ॑ വി॒ശ്വരൂ॑പാഃ ।
 ത॒സ്മിൻമ॑ സ്രു॒ചോ അ॒ഭ്യാസാ॑ദയാമി ॥
 ആ॒രോഹ॑ പ॒ഥോ ജു॒ഹു ദേ॒വയാ॑നാൻ । 62 (10)

T.B.3.7.6.9

യ॒ന്ത്രേ.ഷ॑യഃ പ്ര॒ഥമ॑ജാ യേ പൂ॒രാണാഃ॑ ।
 ഹി॒രണ്യ॑പ॒ക്ഷാഽജി॑രാ സംഭൃ॒താങ്ഗാ॑ ।
 വ॒ഹാസി॑ മാ സു॒കൃതാ॑ം യ॒ന്ത്രേ ലോ॒കാഃ ॥
 അ॒വാഹം॑ ബാ॒ധ ഉ॒പഭൃ॑താ സ॒പതാ॑ൻ ।
 ജാ॒താൻ ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യാൻ. യേ ച॑ ജനി॒ഷ്ടമാ॑ണാഃ ।
 ദോ॒ഹൈ യ॒ജ്ഞഃ॑ സു॒ദുഘാ॑മി॒വ ധേ॒നും ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । അധരേ മമ്സപതാഃ ॥

യോ മാ വാചാ മനസാ ദുർമരായുഃ ।

ഹൃദാ ട്രാതീയാ-ദിദാസ-ദഗേ । 63 (10)

T.B.3.7.6.10

ഇദമസ്യ ചിത്തമധരം ധ്രുവായാഃ ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । അധരേ മമ്സപതാഃ ॥

ഋഷഭോഽസി ശാകുരഃ । ഘൃതാചീനാഽസ്മനുഃ ।

പ്രിയേണ നാമ്നാ പ്രിയേ സദസി സീദ ॥

സ്യോനോ മേ സീദ സുഷഭഃ പൃഥിവ്യാം ।

പ്രഥയി പ്രജയാ പശുഭിഃ സുവർഗേ ലോകേ ।

ദിവി സീദ പൃഥിവ്യാമന്തരിക്ഷേ ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । 64 (10)

T.B.3.7.6.11

അധരേ മമ്സപതാഃ ॥ ഇയം സ്ഥാലീ ഘൃതസ്യ പൂർണാ ।

അച്ഛിന്നപയാഃ ശതധാര ഉമ്സഃ ।

മാരുതേന ശർമണാ ദൈവ്യേന ॥

യജ്ഞോഽസി സർവതഃ ശ്രീതഃ ।

സർവതോ മാം ഭൂതം ദവിഷ്യച്ഛ്രയതാം ।

ശതം മേ സന്താശിഷഃ ।

സഹസ്രം മേ സന്തു സ്മനുതാഃ ॥

ഇ॒രാ॒വ॒തീഃ പ॒ശു॒മ॒തീഃ ॥

പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒ര॒സി സ॒ർവ॒തഃ ശ്രീ॒തഃ ॥ 65 (10)

T.B.3.7.6.12

സ॒ർവ॒തോ॒ മാം ഭൂ॒തം ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ച്ഛൃ॒യ॒താം ॥

ശ॒തം മേ॒ സ॒ന്ത്യാ॒ശി॒ഷഃ ॥ സ॒ഹ॒സ്രം മേ॒ സ॒ന്തു സൃ॒ന്യ॒താഃ ॥

ഇ॒രാ॒വ॒തീഃ പ॒ശു॒മ॒തീഃ ॥ ഇ॒ദ॒മി॒ന്ദ്രി॒യമ॒മൃ॒തം വീ॒ര്യം ॥

അ॒നേ॒നേ॒ന്ദ്രാ॒യ പ॒ശവോ॑ഽചി॒കി॒മ്സ॒ന് ॥

തേ॒ന ദേ॒വാ അ॒വ॒തോ॒പ മാം ॥

ഇ॒ഹേ॒ഷമൂ॒ർജം യ॒ശഃ സ॒ഹ ഓ॒ജഃ സ॒നേ॒യം ॥

ശൃ॒തം മ॒യി ശ്ര॒യ॒താം ॥

യത് പൃ॒ഥി॒വീ-മ॒ച॒ര॒ത്തത്-പ്ര॒വി॒ഷ്ടം ॥ 66 (10)

T.B.3.7.6.13

യേ॒നാ॒സി॒ഞ്ച॒ദ് ബ॒ല॒മി॒ന്ദ്രേ॒ പ്ര॒ജാ॒പ॒തിഃ ॥

ഇ॒ദം ത॒ച്ഛൃ॒ക്രം മ॒ധു വാ॒ജി॒നീ॒വത് ॥

യേ॒നോ॒പ॒രി॒ഷ്ടാ-ദ॒ധി॒നോ॒ൻ-മ॒ഹേ॒ന്ദ്രം ॥ ദ॒ധി മാം ധി॒നോ॒തു ॥

അ॒യം വേ॒ദഃ പൃ॒ഥി॒വീ-മ॒ന്ന॒വി॒ന്ദത് ॥

ഗൃ॒ഹാ സ॒തീം ഗ॒ഹ॒നേ ഗ॒ഹ॒രേ॒ഷു ॥

സ വി॒ന്ദ॒തു യ॒ജമാ॒നായ॒ ലോ॒കം ॥

അച്ഛി॒ദ്രം യ॒ജ്ഞം ഭൂ॒രി॒കർ॒മാ ക॒രോ॒തു ॥

അ॒യം യ॑ജ്ഞഃ॒ സ॒മ॒സ॒ദ॒ദ്ധ॒വി॒ഷ്ണാ॑ൻ ।

ഋ॒ചാ സാ॒മാ യ॑ജു॒ഷാ ദേ॒വതാ॑ഭിഃ । 67 (10)

T.B.3.7.6.14

തേ॒ന ലോ॒കാൻമ॑ സൂ॒ര്യ॒വതോ॑ ജ॒യേമ॑ ।

ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ സ॒ഖ്യ-മ॑മൃ॒തത്വ-മ॑ശ്യാം ॥

യോ॒ നഃ ക॒നീയ॑ ഇ॒ഹ കാ॒മയാ॑ന്തൈ ।

അ॒സിൻ. യ॑ജ്ഞേ യ॒ജമാ॑നായ॒ മഹ്യം॑ ।

അ॒പ തമി॑ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ ഭൂ॑വ॒നാൻ നു॑ദേ॒താം ।

അ॒ഹം പ്ര॒ജാം വീ॑ര॒വതീം॑ വീ॒ദേയ॑ ॥

അ॒ഗ്നേ വാ॑ജ॒ജിത് । വാ॑ജം ത്വാ സ॒രിഷ്യ॑ന്തം ।

വാ॑ജം ജേ॒ഷ്യന്തം॑ । വാ॒ജിനം॑ വാ॒ജജി॑തം । 68 (10)

T.B.3.7.6.15

വാ॑ജ॒ജിത്യാ॑യൈ॒ സംമാ॑ർജ്ജ॒മി । അ॒ഗ്നിമ॑ന്നാ॒ദ-മ॑ന്നാ॒ദ്യായ॑ ॥

ഉ॒പഹു॑തോ॒ ദ്യൗഃ പി॑താ । ഉ॒പ മാം ദ്യൗഃ പി॑താ ഹ॒യതാം॑ ।

അ॒ഗ്നിരാ॒ഗ്നീഭ്രാ॑ത് । ആ॒യുഷേ॑ വർ॒ചസേ॑ ।

ജീ॒വാന്തൈ॑ പു॒ണ്ഡായ॑ । ഉ॒പഹു॑താ പൃ॒ഥിവി॑ മാ॒താ ।

ഉ॒പ മാം മാ॑താ പൃ॒ഥിവി॑ ഹ॒യതാം॑ ।

അ॒ഗ്നിരാ॒ഗ്നീഭ്രാ॑ത് । 69 (10)

T.B.3.7.6.16

ആയുഷേ വർചസേ । ജീവാത്മൈ പുണ്യായ ॥
 മനോ ജ്യോതിർ ജുഷതാമാജ്യം ।
 വിച്ഛിന്നം യജഞ്ച് സമിമം ദധാതു ।
 ബൃഹസ്പതി-സ്തനുതാ-മിമം നഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ഇഹ മാദയന്താം ॥ യം തേ അഗ്ന ആവൃശ്ചാമി ।
 അഹം വാ ക്ഷിപിതശ്ചരന് । പ്രജാം ച തസ്യ മൃലം ച ।
 നീചൈർ ദേവാ നിവൃശ്ചത । 70 (10)

T.B.3.7.6.17

അഗ്നേ യോ നോഭിദാസതി । സമാനോ യശ്ച നിഷ്ട്യഃ ।
 ഇധുസ്യേവ പ്രക്ഷായതഃ । മാ തസ്യോച്ഛേഷി കിഞ്ചന ।
 യോ മാം ദേഷി ജാതവേദഃ । യം ചാഹം ദേഷി യശ്ച മാം ।
 സർവാഽസ്താനഗ്നേ സന്ദഹ ।
 യാഽശ്ചാഹം ദേഷി യേ ച മാം ॥
 അഗ്നേ വാജജിത് । വാജം ത്വാ സസ്യവാഽസം । 71 (10)

T.B.3.7.6.18

വാജം ജിഗിവാഽസം । വാജിനം വാജജിതം ।
 വാജജിത്യായൈ സംമാർജ്മി ।
 അഗ്നിമന്നാദ-മന്നാദ്യായ ॥ വേദിർ ബർഹിഃ ശൃതഃ ഹവിഃ ।
 ഇധുഃ പരിധയഃ സ്രുചഃ । ആജ്യം യജ്ഞേ ഋചോ യജുഃ ।

യാജ്യാശ്ച വഷട്കാരാഃ । സം മേ സന്തതയോ നമന്താം ।
ഇധുസന്നഹനേ ഹുതേ ॥ 72 (10)

T.B.3.7.6.19

ദിവഃ ഖിലോഽവതതഃ । പൃഥിവ്യാ അദ്ധ്യുത്ഥിതഃ ।
തേനാ സഹസ്രകാണേധന । ദിഷന്തഃ ശോചയാമസി ।
ദിഷന്തേ ബഹു ശോചതു । ഓഷധേ മോ അഹഃ ശുചം ॥
യജ്ഞ നമസ്തേ യജ്ഞ । നമോ നമശ്ച തേ യജ്ഞ ।
ശിവേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।
സ്യോനേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ । 73 (10)

T.B.3.7.6.20

സുഭൂതേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।
ബ്രഹ്മവർചസേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।
യജ്ഞസ്യർദ്ധിമനു സന്തിഷ്ടസ്വ ।
ഉപ തേ യജ്ഞ നമഃ । ഉപ തേ നമഃ । ഉപ തേ നമഃ ॥
ത്രിഷ്ഫലീക്രിയമാണാനാം । യോ നൃങ്ഗോ അവശിഷ്ടതേ ।
രക്ഷസാം ഭാഗധേയം । ആപസ്തത് പ്രവഹതാദിതഃ ॥ 74 (10)

T.B.3.7.6.21

ഉലൂഖലേ മുസലേ യച്ച ശൂർപേ ।
ആശിശ്ലേഷ ദൃഷദി യത്കപാലേ ।
അവപ്രുഷോ വിപ്രുഷഃ സംയജാമി ।

വിശ്വേ॑ ദേ॒വാ ഹ॒വിരി॒ദം ജു॑ഷന്താം ।
 യജേ॑ന്ത യാ വി॒പ്രുഷഃ॑ സ॒ന്തി ബ॒ഹവീഃ॑ ।
 അ॒ഗ്നൗ താഃ സർവ്വാഃ॑ സി॒ഷ്ടാഃ സു॑ഹൃ॒താ ജു॑ഹോമി ॥
 ഉ॒ഭ്യന്ന॒ഭ്യ മി॒ത്രമ॑ഹഃ । സ॒പ॒താമേ॑ അ॒നീന॑ശഃ ।
 ദിവൈ॑നാൻ. വി॒ദ്യുതാ॑ ജ॒ഹി ।
 നിമ്രോ॑ച॒ന്നധ॑രാൻ കൃ॒ധി ॥ 75 (10)

T.B.3.7.6.22

ഉ॒ഭ്യന്ന॒ഭ്യ വി നോ॑ ഭജ । പി॒താ പു॒ത്രേഭ്യോ॑ യഥാ॑ ॥
 ദീ॒ർഘായു॑ത്വസ്യ ഹേ॒ശിഷേ॑ । തസ്യ॑ നോ ദേ॒ഹി സൂ॑ര്യ ॥
 ഉ॒ഭ്യന്ന॒ഭ്യ മി॒ത്രമ॑ഹഃ । ആ॒രോഹ॑ന്നു॒ത്തരാ॑ം ദി॒വം ।
 ഹൃ॒ദ്ഭരോ॑ഗം മമ സൂ॑ര്യ । ഹ॒രിമാ॑ണം ച നാശ॑യ ॥
 ശു॒കേഷു॑ മേ ഹ॒രിമാ॑ണം ।
 രോ॒പണാ॑കാ॒സു ദധു॑സി । 76 (10)

T.B.3.7.6.23

അഥോ॑ ഹാ॒രിദ്ര॑വേഷു മേ । ഹ॒രിമാ॑ണം നി॒ദധു॑സി ॥
 ഉ॒ഭഗാ-ഭ॒യ-മാ॑ദിത്യഃ । വിശ്വേ॑ന സ॒ഹസാ॑ സ॒ഹ ।
 ദി॒ഷന്തം॑ മമ ര॒ന്ധയ॑ന് । മോ അ॒ഹം ദി॒ഷതോ॑ ര॒ധം ॥
 യോ നഃ॑ ശ॒പാ-ഭ॒ശപ॑തഃ । യശ്ച॑ നഃ॑ ശ॒പതഃ॑ ശ॒പാത് ॥
 ഉ॒ഷാശ്ച॑ ത॒സ്മൈ നി॑മുക്ത്വ ।
 സർവം॑ പാ॒പꣳ സമു॑ഹതാം () ॥ 77 (10)

T.B.3.7.6.24

യോ॑ നഃ॑ സ॒പ॒തോ॑ യോ॑ ര॒ണഃ॑ । മ॒രതോ॑ഽഭി॒ദാ॒സ॒തി॑ ഭേ॒വാഃ॑ ।
 ഇ॒ധു॒സ്യേ॒വ പ്ര॒ക്ഷായ॑തഃ॑ । മാ॒ ത॒സ്യോ॒ച്ഛേ॒ഷി॒ കിഞ്ച॑ന ॥
 അ॒വ॒സ്യ॑ഷ്ടഃ പ॒രാപ॑ത । ശ॒രോ॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒സ॒ശ്രി॑തഃ ।
 ഗ॒ച്ഛാ॒മി॒ത്രാൻ പ്ര॒വി॒ശ । മൈ॒ഷാമ് കഞ്ച॑നോ॒ച്ഛി॒ഷഃ॑ ॥ 78 (10)
 (പ॒തിഃ - പ്ര॒ജാപ॑തയേ - ത॒പ॒സ്വീ - വാ॒ചാ - സൗ॒ഭഗായ॑-
 പ॒ശു॒ന്തേ॑ പി॒ന്വ॒സ്വ - ഭു॒ർമ॒രായു॑ം - ഭേ॒വയാ॑നാ - നഗ്നേ -
 ഽന്ത॑രീ॒ക്ഷേഹ॑മു॒ത്തരോ॑ ഭൂ॒യാസം - പ്ര॒ജാപ॑തിര॒സി
 സ॒ർവ॒തഃ ശ്രി॑തഃ - പ്ര॒വി॒ഷ്ടം - ഭേ॒വതാ॑ഭിർ - വാ॒ജ॒ജിതം॑ -
 പൃ॒ഥി॒വീ ഹ॑യ॒താമ॑ഗ്നിരാഗ്നി॒ഭ്രാദ് - വൃ॒ശ്വത -
 സ॒സൃ॒വാഃ സ॒ഃ - ഹു॒തേ - സ്യോ॒ന്നേ॑മേ॒ സന്തി॑ഷ്ഠ॒സ്യേ -
 തഃ - കൃ॒ധി - ഭധ് - സൃ॒ഹതാ - +മ॒ഷ്ടൗ ച॑) (A6)

3.7.7 അനുവാകം 7 - സോമാൻഗ.ഭൂതേഷു മന്ത്രേഷു
 ദീക്ഷാമാരഭ്യാഗ്നിഷോമയിപശുപർയന്തേ പ്രയോഗേ
 ശേഷഭൂതാ മന്ത്രാഃ

T.B.3.7.7.1

സ॒ക്ഷേ॒ദം പ॒ശു । വി॒ധർ॑തരി॒ദം പ॒ശു । നാ॒കേ॒ദം പ॒ശു ।
 ര॒മതിഃ॑ പ॒നി॒ഷ്ടാ । ഋ॒തം വർ॑ഷി॒ഷ്ടം । അ॒മൃ॒താ യാ॒ന്യാഹുഃ॑ ।
 സൂ॒ര്യോ വ॒രി॒ഷ്ടോ അ॒ക്ഷഭി॑ർ വി॒ഭാതി॑ ।
 അ॒നു ഭ്യാവാ॑പൃ॒ഥി॒വീ ഭേ॒വപു॑ത്രേ ॥

ദീ॒ക്ഷാ॑ഽസി॒ തപ॑സോ॒ യോ॒നിഃ॑ ।

തപോ॑ഽസി॒ ബ്രഹ്മ॑ണോ॒ യോ॒നിഃ॑ । 79 (10)

T.B.3.7.7.2

ബ്രഹ്മാ॑സി॒ ക്ഷ॒ത്ര॒സ്യ॑ യോ॒നിഃ॑ ।

ക്ഷ॒ത്രമ॑സ്യു॒ത॒സ്യ॑ യോ॒നിഃ॑ । ഋ॒തമ॑സി॒ ഭൂരാ॑ർഭേ ।

ശ്രദ്ധാ॑ം മന॒സാ । ദീ॒ക്ഷാ॑ം തപ॒സാ ।

വിശ്വാ॑സ്യ॒ ഭുവ॑ന॒സ്യാധി॑പതീം ।

സർവേ॑ കാമാ യജമാന॒സ്യ॑ സ॒ന്തു ॥

വാ॒തം പ്രാ॑ണം മന॒സാഽന്വാ॑രഭാമഹേ ।

പ്രജാ॑പതിം യോ ഭുവ॒ന॒സ്യ॑ ഗോപാഃ ।

സ നോ॑ മൃത്യോ॒സ്ത്രായ॑താം പാത്വഹ॒സഃ । 80 (10)

T.B.3.7.7.3

ജ്യോ॑ഗ്ജീവാ॒ ജരാ॑മശീമഹി ॥

ഇ॒ന്ദ്ര ശാ॑കര ഗായ॒ത്രീം പ്ര॑പദ്യേ । താം തേ॑ യുനജ്മി ।

ഇ॒ന്ദ്ര ശാ॑കര ത്രി॒ഷ്ടുഭം പ്ര॑പദ്യേ । താം തേ॑ യുനജ്മി ।

ഇ॒ന്ദ്ര ശാ॑കര ജഗ॒തീം പ്ര॑പദ്യേ । താം തേ॑ യുനജ്മി ।

ഇ॒ന്ദ്ര ശാ॑കരാ॒നുഷ്ടു॑ഭം പ്ര॑പദ്യേ । താം തേ॑ യുനജ്മി ।

ഇ॒ന്ദ്ര ശാ॑കര പ॒ക്തിം പ്ര॑പദ്യേ । 81 (10)

T.B.3.7.7.4

താം തേ യുനജ്മി || ആഹം ദീക്ഷാ-മരുഹ-മൃതസ്യ പതീം ।
 ഗായത്രേണ ഛന്ദസാ ബ്രഹ്മണാ ച । ഋതം സത്യേധായി ।
 സത്യമൃതേധായി । ഋതം ച മേ സത്യം ചാഭൂതാം ।
 ജ്യോതിരഭൂവം സുവരഗമം ।
 സുവർഗം ലോകം നാകസ്യ പൃഷ്ഠം ।
 ബ്രഹ്മസ്യ വിഷ്ണുപ-മഗമം || പൃഥിവീ ദീക്ഷാ । **82 (10)**

T.B.3.7.7.5

തയാഹ്നിർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 യയാഹ്നിർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി ।
 അന്തരീക്ഷം ദീക്ഷാ । തയാ വായുർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 യയാ വായുർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി ।
 ദ്യൗർ ദീക്ഷാ । തയാഃഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 യയാഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ । **83 (10)**

T.B.3.7.7.6

തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി । ദിശോ ദീക്ഷാ ।
 തയാ ചന്ദ്രമാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।
 യയാ ചന്ദ്രമാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ ।

തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 ആ॒പോ॑ ദീ॒ക്ഷാ । തയാ॑ വരു॒ണോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ വരു॒ണോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 ഓ॒ഷധ॑യോ ദീ॒ക്ഷാ । 84 (10)

T.B.3.7.7.7

തയാ॑ സോ॒മോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ സോ॒മോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി । വാ॒ഗ് ദീ॒ക്ഷാ ।
 തയാ॑ പ്രാ॒ണോ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ പ്രാ॒ണോ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 പൃ॒ഥിവി॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑താം ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑താം ।
 ദ്യൗ॒സ്താ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑താം । 85 (10)

T.B.3.7.7.8

ദി॒ശസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 ആ॒പസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 ഓ॒ഷധ॑യസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 വാ॒ക്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണ-മനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।

ഋ॒ച॒സ്താ॒ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ-മ॒നു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 സാ॒മാ॒നി ത്വാ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ-മ॒നു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 യ॒ജുഷി॑ ത്വാ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ-മ॒നു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 അ॒ഹ॒ശ്വ രാ॒ത്രി॒ശ്വ । കൃ॒ഷി॒ശ്വ വൃ॒ഷ്ടി॒ശ്വ ।
 തി॒ഷി॒ശ്വാപ॑ചിതിശ്വ । **86 (10)**

T.B.3.7.7.9

ആ॒പ॒ശ്വൗ॒ഷധ॑യശ്വ । ഊ॒ർകു॑ ച സൂ॒നുതാ॑ ച ।
 താ॒സ്താ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ-മ॒നു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ॥
 സ്വേ ദക്ഷേ ദക്ഷ॑പിതേഹ സീ॒ദ ।
 ദേ॒വാ॒നാഃ സൂ॒തോ മ॒ഹതേ॑ രണായ ।
 സ്വാ॒സ॒സ്ഥ-സൂ॒നുവാ॑ സം॒വിശ॑സ്വ ।
 പി॒തേ॒വൈ॒ധി സൂ॒നവ॑ ആ സൂ॒ശേ॒വഃ ।
 ശി॒വോ മാ॑ ശി॒വമാ॑വിശ । സ॒ത്യം മ॑ ആ॒ത്മാ ।
 ശ്ര॒ദ്ധാ മേ ഽ॒ക്ഷി॑തിഃ । **87 (10)**

T.B.3.7.7.10

തപോ॑ മേ പ്രതി॒ഷ്ഠാ ।
 സ॒വി॒ത്യുപ്ര॑സൂതാ മാ ദി॒ശോ ദീ॒ക്ഷ॑യന്തു । സ॒ത്യമ॑സ്മി ॥
 അ॒ഹം ത്വദ॑സ്മി മദ॒സി ത്വമേ॑തത് ।
 മമാ॒സി യോ॑നിസ്തവ യോ॒നിര॑സ്മി ।
 മ॒മൈ॒വ സ॒ന്ധാ॒ഹ ഹ॒വ്യാ॒ന്യഗേ॑ ।

പു॒ത്രഃ പി॒ത്രേ ലോ॑ക॒ക്യ-ജ്ജാ॑തവേദഃ ॥
 ആ॒ജുഹ്വാ॑നഃ സു॒പ്രതീ॑കഃ പു॒രസ്താ॑ത് ।
 അ॒ഗ്നേ സ്വാ॑ം യോ॒നിമാ॒സീദ॑ സാ॒ദ്ധ്യം ।
 അ॒സിൻമി॑ദ് സ॒ധസ്തേ॒ അദ്ധ്യു॑ത്തരസിൻ । 88 (10)

T.B.3.7.7.11

വി॒ശ്വേ ദേ॒വാ യ॑ജമാ॒നശ്ച॑ സീദ॒ത ॥
 ഏ॒കമി॑ഷേ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 ദേ॒വ ഊ॑ർജേ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 ത്രീ॒ണി വ്ര॑തായ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 ച॒ത്വാരി॑ മാ॒യോ ദ॒വായ॑ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 പ॒ഞ്ച പ॒ശുഭ്യോ॑ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 ഷ॒ഡ്ഠായ॑സ്പോ॒ഷായ॑ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ।
 സ॒പ്ത സ॒പ്തഭ്യോ॑ ഹോ॒ത്രാഭ്യോ॑ വി॒ഷ്വസ്താ॑ഽന്വേ॒തു ॥
 സ॒ഖായഃ॑ സ॒പ്തപ॑ദാ അ॒ഭ്യം । സ॒ഖ്യം തേ॑ ഗ॒മേയം॑ । 89 (10)

T.B.3.7.7.12

സ॒ഖ്യാത്തേ॑ മാ യോ॒ഷം । സ॒ഖ്യാന്മേ॑ മാ യോ॒ഷാം ॥
 സാ॒സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॒സ്തേ പൃ॒ഥിവീ॑ പാദഃ ।
 സാ॒സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॒സ്തേന്തരി॑ക്ഷം പാദഃ ।
 സാ॒സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॒സ്തേ ദ്യൗഃ॑ പാദഃ ।
 സാ॒സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॒സ്തേ ദി॒ശഃ॑ പാദഃ । 90 (10)

T.B.3.7.7.13

പരോരജാസേ പഞ്ചമഃ പാദഃ | സാ ന ഇഷമൂർജം ധുകുച |
 തേജ ഇന്ദ്രിയം | ബ്രഹ്മവർചസമന്നാദ്യം ||
 വിമിമേ ത്വാ പയസ്വതീം |
 ദേവാനാം ധേനുഴ് സുദുഷാ-മനപസ്സുരന്തീം |
 ഇന്ദ്രഃ സോമം പിബതു | ക്ഷേമോ അസ്മു നഃ ||
 ഇമാം നരാഃ കൃണുത വേദിമേത്യ |
 വസുമതീഴ് രുദ്രവതീ-മാദിത്യവതീം | **91 (10)**

T.B.3.7.7.14

വർഷന്ദിവഃ | നാഭാ പൃഥിവ്യാഃ |
 യഥാഽയം യജമാനോ ന രിഷ്യേത് |
 ദേവസ്യ സവിതുഃ സവേ ||
 ചതുശ്ശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ |
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ |
 തസ്യാഴ് സുപർണാവധി യൗ നിവിഷ്ടൗ |
 തയോർ ദേവാനാമധി ഭാഗധേയം || അപ ജന്തും ഭയം നുദ |
 അപ ചക്രാണി വർതയ () | ഗൃഹാഴ് സോമസ്യ ഗച്ഛതം ||
 ന വാ ഉവേതന്ത്രിയസേ ന രിഷ്യസി |
 ദേവാഴ് ഇദേഷി പഥിഭിഃ സുഗേഭിഃ |
 യത്ര യന്തി സുകൃതോ നാപി ദുഷ്കൃതഃ |

തത്ര ത്വാ ദേവഃ സവിതാ ദധാതു || 92 (15)

(ബ്രഹ്മണോ യോനി - രഘ്വസഃ - പക്തിം പ്രപദ്യേ-
ദീക്ഷാ - യയോഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിത - സ്മയാ ത്വാ
ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമ്യോഷധയോ ദീക്ഷാ - ദ്യൗസ്ത്വാ
ദീക്ഷമാണമനു ദീക്ഷതാ - മപ്ചിതിശ്ചാ - ക്ഷിതി -
രുത്തരസ്മിൻ - ഗമേയം - ദിശഃ പാദ - ആദിത്യവതീം -
വർതയ പഞ്ച ച) (A7)

3.7.8 അനുവാകം 8 - പശുവിഷയാ അച്ഛിദ്രമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.8.1

യദസ്യ പാരേ രജസഃ । ശുക്രം ജ്യോതിരജായത ।
തന്നഃ പർഷദതി ദിഷഃ । അഗ്നേ വൈശ്യാനര സ്വാഹാ ॥
യസ്മാദ് ദീഷാഽവാശിഷ്ടാഃ । തതോ നോ അഭയം കൃധി ।
പ്രജാഭ്യഃ സർവാഭ്യോ മൃധ । നമോ രൂദ്രായ മീഡുഷേ ॥
യസ്മാദ് ദീഷാ നൃഷഭഃ । തതോ നോ അഭയം കൃധി । 93 (10)

T.B.3.7.8.2

പ്രജാഭ്യഃ സർവാഭ്യോ മൃധ । നമോ രൂദ്രായ മീഡുഷേ ॥
ഉദൂസ്ര തിഷ്ട പ്രതിതിഷ്ട മാ രിഷഃ ।
മേമം യജ്ഞം യജമാനം ച രീരിഷഃ ।
സുവർഗേ ലോകേ യജമാനഃ ഹി ധേഹി ।

ശം ന ഏ॒ധി ദി॒പദേ ശം ച॒തുഷ്ഠദേ ॥
 യ॒സ്മാദ് ഭീ॒ഷാഽവേ॒പിഷ്ടാഃ പ॒ലായി॑ഷ്ടാഃ സ॒മജ്ഞാ॑സ്ഥാഃ ।
 ത॒തോ നോ॑ അ॒ഭയം കൃ॒ധി । പ്ര॒ജാഭ്യഃ സർവ്വാ॑ഭ്യോ മൃ॒ധ ।
 നമോ॑ രു॒ദ്രായ മീ॒ശുഷേ ॥ 94 (10)

T.B.3.7.8.3

യ ഇ॒ദമ॑കഃ । ത॒സ്മൈ നമഃ॑ । ത॒സ്മൈ സ്വാ॑ഹാ ॥
 “ന വാ ഉ॑ വേ॒ത॒ത്രിയ॑സേ{1}“ ।
 “ആശാ॑നാം ത്വാ {2}“ “വി॒ശ്വാ ആശാഃ{3}“ ॥
 യ॒ജ്ഞസ്യ॑ ഹി സ്ഥ ഗൃ॒തിയൗ । ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ॑ ചേ॒തന॑സ്യ ച ।
 ഹു॒താഹു॑തസ്യ തൃ॒പ്യതം ।
 അ॒ഹുത॑സ്യ ഹു॒തസ്യ ച ।
 ഹു॒തസ്യ ചാ॑ഹുതസ്യ ച । അ॒ഹുത॑സ്യ ഹു॒തസ്യ ച () ।
 ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ॑ അ॒സ്യ സോ॑മസ്യ । വീ॒തം പി॑ബതം ജു॒ഷേമാം ॥
 മാ യ॒ജമാ॑നം തമോ॑ വി॒ദത് । മർ॒തിജോ॑ മോ ഇ॒മാഃ പ്ര॒ജാഃ ।
 മാ യഃ സോ॑മമി॒മം പി॑ബാത് ।
 സൗ॒സൃഷ്ട॑മു॒ദയം കൃ॒തം ॥ 95 (10)

(കൃ॒ധി - മീ॒ശുഷേ - ഹു॑തസ്യ ച സപ്ത ച) (A8)

3.7.9 അനുവാകം 9 - ഉപാംശാഭിഷവാ മന്ത്രാഃ

T.B.3.7.9.1

അ॒നാ॒ഗ॒സ॒സ്താ॒ വ॒യം । ഇ॒ന്ദ്രേ॒ണ॒ പ്രേ॒ഷി॒താ॒ ഉ॒പ ।
 വാ॒യു॒ഷ്ടേ॒ അ॒സ്താ॒ശ്ശ॒ഭ്യഃ । മി॒ത്ര॒സ്തേ॒ അ॒സ്താ॒ശ്ശ॒ഭ്യഃ ।
 വ॒രു॒ണ॒സ്തേ॒ അ॒സ്താ॒ശ്ശ॒ഭ്യഃ ॥ അ॒പാം॒ ക്ഷ॒യാ॒ ഋ॒ത॒സ്യ॒ ഗർഭാഃ ।
 ഭു॒വ॒ന॒സ്യ॒ ഗോ॒പാഃ॒ ശൃ॒നാ॒ അ॒തി॒മ॒യഃ ।
 പ॒ർവ॒താ॒നാം॒ ക॒കു॒ഭഃ॒ പ്ര॒യു॒തോ॒ ന॒പാ॒താ॒രഃ ।
 വ॒ഗ്നു॒നേ॒ന്ദ്രഃ॒ ഹ॒യ॒ത ।
 ഘോ॒ഷേ॒ണാ॒മീ॒വാഃ॒-ശ്ചാ॒ത॒യ॒ത । 96 (10)

T.B.3.7.9.2

യു॒ക്താഃ॒ സ്ഥ॒ വ॒ഹ॒ത ॥
 ദേ॒വാ॒ ഗ്രാ॒വാ॒ണ॒ ഇ॒ന്ദു॒രി॒ന്ദ്ര॒ ഇ॒ത്യ॒വാ॒ഭി॒ഷുഃ ।
 ഏ॒ന്ദ്ര॒മ॒ചു॒ചൃ॒വുഃ॒ പ॒ര॒മ॒സ്യാഃ॒ പ॒രാ॒വ॒തഃ ।
 ആ॒സ്മാ॒മ് സ॒ധ॒സ്ഥാ॒ത് । ഓ॒രോ॒-ര॒ന്ത॒രി॒ക്ഷാ॒ത് ।
 ആ॒ സു॒ഭൃ॒ത-മ॒സു॒ഷ॒വുഃ । ബ്ര॒ഹ്മ॒വ॒ർച॒സം॒ മ॒ ആ॒സു॒ഷ॒വുഃ ।
 സ॒മ॒രേ॒ ര॒ക്ഷാഃ॒സ്യ॒വ॒ധി॒ഷുഃ । അ॒പ॒ഹ॒തം॒ ബ്ര॒ഹ്മ॒ജ്യ॒സ്യ ॥
 വാ॒ക്ച॒ ത്വാ॒ മ॒ന॒ശ്ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം । 97 (10)

T.B.3.7.9.3

പ്രാ॒ണ॒ശ്ച॒ ത്വാ॒പാ॒ന॒ശ്ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।
 ച॒ക്ഷു॒ശ്ച॒ ത്വാ॒ ശ്രോ॒ത്രം॒ ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।
 ദ॒ക്ഷ॒ശ്ച॒ ത്വാ॒ ബ॒ലം॒ ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।

ഓജശ്ച ത്വാ സഹശ്ച ശ്രീണീതാം ।
 ആയുശ്ച ത്വാ ജരാ ച ശ്രീണീതാം ।
 ആത്മാ ച ത്വാ തനുശ്ച ശ്രീണീതാം ।
 ശൃതോഽസി ശൃതം കൃതഃ । ശൃതായ ത്വാ ശൃതേഭ്യസ്ത്വാ ॥
 യമിന്ദ്രമാഹുർ വരുണം ധ്വമാഹുഃ ।
 യം മിത്രമാഹുർ യമു സത്യമാഹുഃ । 98 (10)

T.B.3.7.9.4

യോ ദേവാനാം ദേവതമ-സ്തപോജാഃ ।
 തസ്മൈ ത്വാ തേഭ്യസ്ത്വാ ॥ മയി തൃദിന്ദ്രിയം മഹത് ।
 മയി ദക്ഷോ മയി ക്രതുഃ । മയി ധായി സുവീര്യം ।
 ത്രിശുഗ് ഘർമോ വിഭാതു മേ । ആകൃത്യാ മനസാ സഹ ।
 വിരാജാ ജ്യോതിഷാ സഹ ।
 യജ്ഞേന പയസാ സഹ । തസ്യ ദോഹമശീമഹി । 99 (10)

T.B.3.7.9.5

തസ്യ സുമമശീമഹി । തസ്യ ഭക്ഷമശീമഹി ।
 വാഗ്ജുഷാണാ സോമസ്യ തൃപ്യതു ॥
 “മിത്രോ ജനാൻ{4}” “പ്ര സ മിത്ര{5}” ॥
 യസ്മാന്ന ജാതഃ പരോ അന്യോ അസ്തി ।
 യ ആവിവേശ ഭുവനാനി വിശ്വാ ।
 പ്രജാപതിഃ പ്രജയാ സംവിദാനഃ ।

ത്രീ॒ണി ജ്യോ॑തിഷി॒സച॑തേ॒ സ ഷോ॑ഡശീ॒ ॥

ഏ॒ഷ ബ്ര॒ഹ്മാ യ ജ॒തിയഃ॑ ।

ഇ॒ന്ദ്രോ നാമ॑ ശ്രു॒തോ ഗ॒ണേ ॥ 100 (10)

T.B.3.7.9.6

പ്ര॒തേ മ॒ഹേ വി॒ദമേ॑ ധൃ॒ശിഷ്യ॑ ഹരീ॒ ॥

യ ജ॒തിയഃ॑ പ്ര॒തേ വ॒ന്വേ । വ॒നുഷോ॑ ഹ॒ര്യതം॑ മ॒ദം ॥

ഇ॒ന്ദ്രോ നാമ॑ ഘൃ॒തം ന യഃ॑ । ഹ॒രിഭി॑ശ്ചാരു॒സേച॑തേ ।

ശ്രു॒തോ ഗ॒ണ ആ॑ ത്വാ॒ വിശ॑ന്തു । ഹ॒രിവ॑ർപ॒സം ഗി॑രഃ ॥

ഇ॒ന്ദ്രാധി॑പ॒തേഽധി॑പതി॒സ്ത്വം ദേ॒വാനാ॑മ॒സി । അ॒ധിപ॑തിം മാ॒ം ।

ആ॒യുഷ്മ॑ന്തം വർ॒ചസ്വ॑ന്തം മ॒നുഷ്യ॑ഷു കൂ॒രു ॥ 101 (10)

T.B.3.7.9.7

ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ സ॒മ്രാധ് വ॑രു॒ണശ്ച॑ രാജാ॒ ॥

തൗ॒ തേ ദ॒ക്ഷം ച॑ക്ര॒തൃരഗ്ര॑ ഏ॒തം ।

ത॒യോര॑നു॒ ദക്ഷം॑ ദക്ഷ॒യാമി॑ ।

വാഗ്ജു॑ഷാണാ॒ സോമ॑സ്യ॒ തൃപൃ॑തു ॥

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വി॒ശ്വക॑ർമാ ।

ത॒സ്യ മ॒നോ ദേ॒വം യജേ॑ന്തൻ രാ॒ധ്യാസം॑ ।

അർ॑ഥേഗാ അ॒സ്യ ജ॑ഹി॒തഃ ।

അ॒വ॒സാന॑പ॒തേ ഽവ॑സാനം മേ॒ വി॒ന്ദ ॥

നമോ॑ രു॒ദ്രായ॑ വാ॒സോ॑ഷ്ഠതയേ॑ ।

ആ॒യനേ॑ വി॒ദ്രവ॑ണേ॑ । 102 (10)

T.B.3.7.9.8

ഉ॒ഭ്യാനേ॑ യത്പ॒രായ॑ണേ॑ । ആ॒വർത॑നേ॒ വിവർത॑നേ॑ ।

യോ॑ ഗോ॒പായ॑തി॒ തച്ഛു॑ ഹു॒വേ ॥

യാ॒ന്യുപാ॑മി॒ത്യാ-ന്യുപ്ര॑തീ॒ത്താ-ന്യുസ്മി॑ ।

യമ॑സ്യ॒ ബലി॑നാ॒ ചരാ॑മി॒ ।

ഇ॒ഹൈ॒വ സ॑ന്തഃ॒ പ്രതി॑ തദ്-യാ॒തയാ॑മഃ॒ ।

ജീ॒വാ ജീ॒വേഭ്യോ॑ നി॒ഹരാ॑മ ഏ॒നത് ॥

അ॒ന്യുണാ॑ അ॒സ്മിന്ന॑ന്യു॒ണാഃ പര॑സ്മി॒ന് ।

തൃ॒തീയേ॑ ലോ॒കേ അ॒ന്യുണാഃ॑ സ്യാ॒മ ।

യേ॑ ദേ॒വയാ॑നാ॒ ഉത॑ പി॒തൃ॒യാണാഃ॑ । 103 (10)

T.B.3.7.9.9

സർ॒വാൻ പ॒ഥോ അ॒ന്യുണാ॑ ആ॒ക്ഷീയേ॑മ ॥

ഇ॒ദമു॒ നു ശ്രേ॒യോഽവ॑സാന-മാ॒ഗന്മ॑ ।

ശി॒വേ നോ॑ ദ്യാ॒വാപൃ॑ഥി॒വീ ഉഭേ॑ ഇ॒മേ ।

ഗോ॒മദ്-ധ॑ന॒വ-ദ॒ശവ॑-ദൂർജ॑സ്വത് ।

സു॒വീരാ॑ വി॒രൈര॑നൃ॒ സഞ്ച॑രേമ ॥

അർ॒കഃ പ॒വിത്ര॑ച്ഛു॒ രജ॑സോ॒ വിമാ॑നഃ॒ ।

പു॒നാതി॑ ദേ॒വാനാ॑ം ദൂ॒വനാ॑നി॒ വിശ്വാ॑ ।

ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ പയസാ സംവിദാനേ ।
 ഘൃതം ദുഹാതേ അമൃതം പ്രപീനേ ॥
 പവിത്രമർകോ രജസോ വിമാനഃ () ।
 പുനാതി ദേവാനാം ദുവ്നാനി വിശ്വാ ।
 സുവർ ജ്യോതിർ യശോ മഹത് ।
 അശീമഹി ഗായമുത പ്രതിഷ്ഠാം ॥ 104 (13)
 (ചാതയത - ശ്രീണീതാഴ് - സത്യമാഹു - രശീമഹി-
 ഗണേ - കൂരു - വിദ്രവണേ - പിതൃയാണാ - അർകോ
 രജസോ വിമാനശ്രീണീ ച) (A9)

3.7.10 അനുവാകം 10 - സൗമികപ്രായാശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.10.1

ഉദസ്താംഹീമ് സവിതാ മിത്രോ അരുമാ ।
 സർവാ-നമിത്രാ-നവധീദ്-യുഗേന ।
 ബൃഹന്തം മാമകരദ്-വീരവന്തം ।
 രഥന്തരേ ശ്രയസ്വ സ്വാഹാ പൃഥ്വിവ്യാം ।
 വാമദേവ്യേ ശ്രയസ്വ സ്വാഹാഽന്തരിക്ഷേ ।
 ബൃഹതി ശ്രയസ്വ സ്വാഹാ ദിവി ।
 ബൃഹതാ ത്യാപസ്തന്തോമി ॥
 ആ ത്യാ ദദേ യശസേ വീര്യായ ച ।

അസ്മാസാഹ്വിയാ യൂയം ദധാമേന്ദ്രിയം പയഃ ॥

യസ്മൈ ദ്രഷ്ടോ യസ്മൈ ഉദർഷഃ । 105 (10)

T.B.3.7.10.2

ദൈവ്യഃ കേതുർ വിശ്വം ഭുവന-മാവിവേശ ।

സ നഃ പാഹ്യരിഷ്ടൈസ്ത്വ സ്വാഹാ ॥

അനു മാ സർവ്വോ യജ്ഞോഽയമേതു ।

വിശ്വേ ദേവാ മരുതഃ സാമാർകഃ ।

ആപ്രിയ ശുന്വാസ്മി നിവിദോ യജുഷി ।

അസ്യൈ പൃഥിവൈ യദ്-യജ്ഞീയം ॥

പ്രജാപതേർ വർതനിമനു വർതസ്വ ।

അനു വീരൈരനു രാദ്ധ്യാമ ഗോഭിഃ ।

അന്യശ്ചൈരനു സർവ്വൈരു പുഷ്പൈഃ ।

അനു പ്രജയാഽനഗിന്ദ്രിയേണ । 106 (10)

T.B.3.7.10.3

ദേവാ നോ യജ്ഞമുജുധാ നയന്തു ॥

പ്രതി ക്ഷത്രേ പ്രതിതിഷ്ഠാമി രാശ്രൈഃ ।

പ്രത്യശ്ചേഷു പ്രതിതിഷ്ഠാമി ഗോഷു ।

പ്രതി പ്രജായാം പ്രതിതിഷ്ഠാമി ദിവ്യേ ।

വിശ്വമന്യാഭി വാവൃധേ । തദന്യസ്യാ-മധിശ്രീതം ।

ദിവേ ച വിശ്വകർമ്മണേ । പൃഥിവൈ ചാകരം നമഃ ॥

അസ്താനൃഃ പൃഥ്വിവീം ।

അസ്താനൃഷഭോ യുവാ ഗാഃ । 107 (10)

T.B.3.7.10.4

സുനേമാ വിശ്വാ ഭുവനാ । സുനോ യജ്ഞഃ പ്രജനയതു ।

അസ്താനജനി പ്രാജനി । ആ സുനാജ്ജായതേ വൃഷാ ।

സുനാത് പ്രജനിഷീമഹി ॥

യേ ദേവാ യേഷാമിദം ഭാഗധേയം ബഭൂവ ।

യേഷാം പ്രയാജാ ഉതാനുയാജാഃ ।

ഇന്ദ്രജ്യേഷ്ടഭ്യോ വരുണരാജഭ്യഃ ।

അഗ്നിഹോത്യഭ്യോ ദേവേഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥

ഉത ത്യാ നോ ദിവാ മതിഃ । 108 (10)

T.B.3.7.10.5

അദിതിരുത്യാശ്ശഗമത് । സാ ശന്താചീ മയസ്കരത് ।

അപ സ്രിധഃ ॥ ഉത ത്യാ ദൈവ്യാ ദിഷജാ ।

ശം നസ്കരതോ അശിനാ । യുയാതാമസ്മദ്-രപഃ ।

അപ സ്രിധഃ ॥ ശമഗ്നി-രഗ്നിഭി-സ്കരത് ।

ശം നസ്തപതു സൂര്യഃ । ശം വാതോ വാത്വരപാഃ । 109 (10)

T.B.3.7.10.6

അപ സ്രിധഃ ॥ തദിത്പദം ന വിചികേത വിദ്വാൻ ।

യന്മൃതഃ പുനരപ്യേതി ജീവാൻ ।

ത്രി॒വൃ॒ദ്യദ് ഭു॑വന॒സ്യ ര॒ഥ॒വൃ॒ത് |
 ജീ॒വോ ഗർഭോ॑ ന മൃ॒തഃ സ ജീ॑വാത് ||
 പ്ര॒ത്യ॒സൈ പി॒പീ॒ഷതേ॑ | വി॒ശ്വാ॑നി വി॒ദു॒ഷേ ഭര॑ |
 അ॒രങ്ഗ॑മായ ജ॒ഗ്മവേ॑ |
 അ॒പശ്ചാദ്ദ॑ഷ്യ॒നേ നരേ॑ ||
 ഇ॒ന്ദു॒രി॒ന്ദു-മ॑വാ॒ഗാത് () | ഇ॒ന്ദോ॒രിന്ദോ॑ഽപാത് |
 ത॒സ്യ ത ഇ॒ന്ദവി॒ന്ദ്രപീ॑ത॒സ്യ മധു॑മതഃ |
 ഉ॒പ॒ഹൃ॒തസ്യോ-പ॑ഹൃ॒തോ ഭക്ഷ॑യാമി || 110 (13)
 (ഉ॒ദർഷ - ഇ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ - ഗാ - മ॒തി - ര॒രപാ -
 അ॒ഗാത് ത്രീ॑ണി ച) (A10)

3.7.11 അനുവാകം 11 - ദർശപൂർണ്ണമാസപ്രായശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.11.1

ബ്ര॒ഹ്മ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ മ॒നസോ॑ ബ്ര॒ഹ്മ വാ॑ചഃ |
 ബ്ര॒ഹ്മ യജ്ഞാ॑നാഴ് ഹ॒വിഷാ॑-മാജ്യ॒സ്യ |
 അ॒തി॒രി॒ക്തം കർമ്മ॑ണോ യ॒ച്ച ഹീ॒നം |
 യജ്ഞഃ പർവാ॑ണി പ്ര॒തിര॑ന്നേ॒തി ക॒ല്പ॒യൻ |
 സ്വാ॒ഹാകൃ॑താഽഹൃ॒തിരേ॒തു ദേ॒വാൻ ||
 ആ॒ശ്രാ॒വിത-മ॑ത്യാശ്രാ॒വിതം॑ |
 വ॒ഷ്ട്വക്യ॑ത-മ॒ത്യനു॑ക്തം ച യജ്ഞേ॑ |
 അ॒തി॒രി॒ക്തം കർമ്മ॑ണോ യ॒ച്ച ഹീ॒നം |

യജ്ഞഃ പർവാണി പ്രതിരന്നേതി കല്പയന് ।
 സ്വാഹാകൃതാഃഹൃതിരേതു ദേവാൻ ॥ 111 (10)

T.B.3.7.11.2

യദോ ദേവാ അതിപാദയാനി ।
 വാചാ ചിത്പ്രയതം ദേവഹേഡനം ।
 അരായോ അസ്മാഽ അഭിദുച്ഛുനായതേ ॥
 അന്യത്രാസ്മൻ-മരുത-സ്തന്നിധേതന ॥
 തതം മ ആപസ്തദു തായതേ പുനഃ ।
 സ്വാദിഷ്ടാ ധീതിരുചമായ ശസ്യതേ ।
 അയഽ സമുദ്ര ഉത വിശ്വദേഷജഃ ।
 സ്വാഹാകൃതസ്യ സമുതൃപ്ണുതർഭുവഃ ॥
 “ഉദായം തമസസ്സരി{6}” ।

“ഉദു ത്യം{7}” “ചിത്രം{8}” । 112 (10)

T.B.3.7.11.3

“ഇമം മേ വരുണ{9}” “തത്താ യാമി{10}” ।
 “ത്വം നോ അഗ്നേ{11}” “സ ത്വം നോ അഗ്നേ{12}” ।
 “ത്വമഗ്നേ അയാഽസി{13}” “പ്രജാപതേ{14}” ॥
 ഇമം ജീവേഭ്യഃ പരിധിം ദധാമി ।
 മൈഷാം നു ഗാദപരോ അർദ്ധമേതം ।
 ശതം ജീവന്തു ശരദഃ പുരുചീഃ ।

തിരോ മൃത്യും ദധതാം പർവതേന ॥
 ഇഷ്ടേഭ്യഃ സ്വാഹാ വഷധനിഷ്ടേഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥
 ഭേഷജം ദുരിഷ്ടേ സ്വാഹാ നിഷ്ടേത്യേ സ്വാഹാ ॥
 ദൗരാർദ്ധ്യേ സ്വാഹാ ദൈവീഭ്യസ്തനുഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥ 113 (10)

T.B.3.7.11.4

ഋദ്ധ്യേ സ്വാഹാ സമൃദ്ധ്യേ സ്വാഹാ ॥
 യത ഇന്ദ്ര ദയാമഹേ । തതോ നോ അഭയം കൃധി ।
 മഘവൺഗ്ധി തവ തന്ന ഊതയേ ॥
 വി ദിഷോ വി മൃധോ ജഹി ॥ സ്വസ്തിദാ വിശസ്തതിഃ ।
 വൃത്രഹാ വിമൃധോ വശീ । വൃഷേന്ദ്രഃ പുര ഏതു നഃ ।
 സ്വസ്തിദാ അഭയം കരഃ ॥
 ആദിർ ഗീർഭിർ യദതോ ന ഊനം ॥ 114 (10)

T.B.3.7.11.5

ആപ്യായയ ഹരിവോ വർദ്ധമാനഃ ।
 യദാ സ്തോത്യഭ്യോ മഹി ഗോത്രാ രുജാസി ।
 ഭൂയിഷ്ടാജോ അധ തേ സ്യാമ ॥
 അനാജ്ഞാതം യദാജ്ഞാതം । യജ്ഞസ്യ ക്രിയതേ മിഥു ।
 അഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ । തച് ഹി വേത്ഥ യമാതഥം ॥
 പുരുഷസംമിതോ യജ്ഞഃ । യജ്ഞഃ പുരുഷസംമിതഃ ।
 അഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ () । തച് ഹി വേത്ഥ യമാതഥം ॥

യത് പാകത്രാ മനസാ ദീനദക്ഷാ ന ।
 യജ്ഞസ്യ മന്വതേ മർതാസഃ ।
 അഗ്നിഷ്ടദ്ധോതാ ക്രതുവിദ്-വിജാനന് ।
 യജിഷ്ടോ ദേവാഃ ഋതുശോ യജാതി ॥ 115 (15)

(ദേവാഃ - ശ്ചിത്രം - തനുഭ്യഃ സ്വാഹോ - നം -
 പുരുഷസംമിതോഽഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ പഞ്ച ച) (A11)

3.7.12 അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടോമാദൗ യജമാനജപ്താ മന്ത്രവിശേഷാഃ

T.B.3.7.12.1

യദ്ദേവാ ദേവഹേഡനം । ദേവാസശ്ചക്തമാ വയം ।
 ആദിത്യാ-സുസാമാ മുഞ്ചത । ഋതസ്യർതേന മാമുത ॥
 ദേവാ ജീവനകാമ്യോ യത് । വാചാഽന്യതമുദിമ ।
 അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ । ഗാർ.ഹപത്യഃ പ്രമുഞ്ചതു ।
 ദുരിതാ യാനി ചക്തമ । കരോതു മാമനേനസം ॥ 116 (10)

T.B.3.7.12.2

ഋതേന ദ്യാവാപൃഥിവീ । ഋതേന ത്വച് സരസ്വതി ।
 ഋതാമാ മുഞ്ചതാഽഹസഃ । യദന്യക്ത-മാരിമ ॥
 സജാതശ്ചസാദുത വാ ജാമിശ്ചസാത് ।
 ജ്യായസഃ ശ്ചസാദുത വാ കനീയസഃ ।
 അനാജ്ഞാതം ദേവക്യുതം യദേനഃ ।

തസ്മാത്തമസ്മാത്-ജാതവേദോ മുമുഗ്ധി ॥

യദാചാ യന്മനസാ ।

ബാഹുഭ്യാ-മുരുഭ്യാ-മഷ്ടീവദ്ഭ്യാം । 117 (10)

T.B.3.7.12.3

ശിശ്നൈർ യദന്യതം ചക്രമാ വയം ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യദ്ധസ്താഭ്യാം ചകര കിൽബിഷാണി ।

അക്ഷാണാം വഗ്നു-മുപജിഷ്ണമാനഃ ।

ദൂരേപശ്യാ ച രാശ്വഭൂച്ച ।

താന്യഹ്നരസാ-വനുദത്താ-മൂണാനി ॥

അദീവ്യന്യുണം യദഹം ചകാര ।

യദാദാസ്യൻഥ് സഞ്ജഗാരാ ജനേഭ്യഃ ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യന്മയി മാതാ ഗർഭേ സതി । 118 (10)

T.B.3.7.12.4

ഏനശ്ചകാര യത് പിതാ । അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യദാപിപേഷ മാതരം പിതരം । പുത്രഃ പ്രമുദിതോ ധയന് ।

അഹിഷ്സിതൗ പിതരൗ മയാ തത് ।

തദഗേ അന്യുണോ ദവാമി ॥

യദന്തരിക്ഷം പൃഥിവീമുത ഭ്യാം ।

യന്മാതരം പിതരം വാ ജിഹിഷ്യസിമ ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യദാശസാ നിശസാ യത്പരാശസാ । 119 (10)

T.B.3.7.12.5

യദേനശ്ചക്യമാ നൂതനം യത്പുരാണം ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ ॥ അതിക്രാമാമി ദുരിതം യദേനഃ ।

ജഹാമി രിപ്രം പരമേ സധസ്ഥേ ।

യത്ര യന്തി സുകൃതോ നാപി ദുഷ്ട്യതഃ ।

തമാരോഹാമി സുകൃതാം നു ലോകം ॥

ത്രിതേ ദേവാ അമൃജതൈതദേനഃ ।

ത്രിത ഏതന്മനുഷ്യേഷു മാമൃജേ ।

തതോ മാ യദി കിഞ്ചിദാനശേ ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ । 120 (10)

T.B.3.7.12.6

ഗാർഹപത്യഃ പ്രമുഞ്ചതു । ദുരിതാ യാനി ചക്യമ ।

കരോതു മാമനേനസം ॥ ദിവി ജാതാ അഹ്നു ജാതാഃ ।

യാ ജാതാ ഓഷധീഭ്യഃ । അഥോ യാ അഗ്നിജാ ആപഃ ।

താ നഃ ശുന്ധന്തു ശുന്ധനീഃ ॥

യദാപോ നക്തം ദുരിതം ചരാമ ।

യദാ ദിവ്യാ നൂതനം യത്പുരാണം ।

ഹിരണ്യവർണാസ്തത്ര ഉത്പുനീത നഃ () ॥

“ഇമം മേ വരുണ{15}” “തത്ത്വാ യാമി{16}” ।

“ത്വം നോ അഗ്നേ{17}” “സ ത്വം നോ അഗ്നേ{18}” ।

“ത്വമഗ്നേ അയാഽസി{19}” ॥ 121 (13)

(അനേനസ് - മഷ്ടീവദ്ഭ്യാഃ - സതി - പരാശസാ -
 ട്തനശേഷഗീർ മാ തസ്താദേനസഃ-പുനീത ന സ്തീണി ച)
 (A12)

Special Korvai

(യദ് ദേവാ ഗാർ.ഹപത്യോ യദ്ധസ്താഭ്യാം യന്മയി മാതാ
 യദാപിപേഷ യദന്തരിക്ഷം യദാശസാഽതിക്രാമാമി ത്രിതേ
 ദേവാ ദിവി ജാതാ അസ്ത ജാതാ യദാപ ഇമം മേ വരുണ
 തത്ത്വാ യാമി ത്വം നോ അഗ്നേ സ ത്വം നോ അഗ്നേ ത്വമഗ്നേ
 അയാഽസി)

3.7.13 അനുവാകം 13 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി

ഋജീഷപ്രോക്ഷണമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.13.1

യത്തേ ഗ്രാവ്.ണ്ണാ ചിച്ഛിദുഃ സോമ രാജന് ।

പ്രിയാണ്യുങ്ഗാനി സ്വധിതാ പരൂഷി ।

തഥ്സന്ധഥ് സ്വാജ്യേനോത വർദ്ധയസ്വ ।

അനാഗസോ അധമിഥ് സങ്ക്ഷയേമ ॥

യത്തേ ഗ്രാവാ ബാഹുച്യുതോ അച്യുച്യവുഃ ।
നരോ യത്തേ ദുദുഹൂർ ദക്ഷിണേന ।
തത്ത ആപ്യായതാം തത്തേ ॥ നിഷ്ട്യായതാം ദേവ സോമ ॥
യത്തേ ത്വചം ബിഭിദൂർ-യച്ച യോനീം ।
യദാസ്ഥാനാത് പ്രച്യുതോ വേനസി ത്വനാ ॥ 122 (10)

T.B.3.7.13.2

ത്വയാ തമ്സോമ ഗുപ്തമസ്തു നഃ ।
സാ നഃ സന്ധാഽസത്പരമേ വ്യോമൻ ॥
അഹാച്ഛരീരം പയസാ സമേത്യ ।
അന്യോഽന്യോ ദവതി വർണോ അസ്യ ।
തസ്മിൻ വയ-മുപഹൃതാ-സ്ത്വ സ്മഃ ।
ആ നോ ഭജ സദസി വിശ്വരൂപേ ॥
നൃചക്ഷാഃ സോമ ഉത ശുശ്രൂഗസ്തു ।
മാ നോ വിഹാസീദ് ഗിര ആവൃണാനഃ ।
അനാഗാസ്മനുവോ വാവൃധാനഃ ।
ആ നോ രൂപം വഹതു ജായമാനഃ ॥ 123 (10)

T.B.3.7.13.3

ഉപക്ഷരന്തി ജുഹോ ഘൃതേന ।
പ്രിയാണ്യങ്ഗാനി തവ വർദ്ധയന്തീഃ ।
തസ്മൈ തേ സോമ നമ ഇദ്-വഷ്ട ച ।

ഉപ മാ രാജൻമ് സുകൃതേ ഹായസ്യ ॥
 സം പ്രാണാപാനാഭ്യായ് സമു ചക്ഷുഷാ തപം ।
 സൗ ശ്രോത്രേണ ഗച്ഛസ്യ സോമ രാജൻ ।
 യത്ത ആസ്ഥിതയ് ശമു തത്തേ അസ്തു ।
 ജാനീതാനഃ സങ്ഗമനേ പഥീനാം ॥
 ഏതം ജാനീതാത് പരമേ വ്യോമൻ ।
 വൃകാഃ സധസ്ഥാ വിദ രൂപമസ്യ । 124 (10)

T.B.3.7.13.4

യദാഗച്ഛാത് പഥിഭിർ ദേവയാണൈഃ ।
 ഇഷ്ടാപൂർതേ കൃണുതാ-ദാവിരസ്മു ॥
 അരിഷ്ടോ രാജന്നഗദഃ പരേഹി ।
 നമസ്തേ അസ്തു ചക്ഷസേ രഘുയതേ ।
 നാകമാരോഹ സഹ യജമാനേന ।
 സൂര്യം ഗച്ഛതാത് പരമേ വ്യോമൻ ॥
 അഭൂദ്ദേവഃ സവിതാ വന്ദ്യോ നു നഃ ।
 ഇദാനീമഹ ഉപവാചേ്യോ നൃഭിഃ ।
 വി യോ രത്താ ഭജതി മാനവേഭ്യഃ ।
 ശ്രേഷ്ഠം നോ അത്ര ദ്രവിണം യഥാ ദധാത് () ॥
 ഉപ നോ മിത്രാവരുണാവിഹാവതം ।
 അന്നാദീഭ്യാമാമിഹ നഃ സഖായാ ।

ആദിത്യാനാം പ്രസിതിർ. ഹേതിഃ ।

ഉഗ്രാ ശതാപാഷ്ടാ ഘ വിഷാ പരി ണോ വൃണക്തു ॥

“ആപ്യായസ്വ{20}” “സം തേ{21}” ॥ 125 (15)

(അനാ - ജായമാനോ - ടസ്യ - ദധത് പഞ്ച ച) (A13)

3.7.14 അനുവാകം 14 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി സേചനാദിമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.14.1

യദ്ദിദീക്ഷേ മനസാ യച്ച വാചാ ।

യദാ പ്രാണൈശ്ചക്ഷുഷാ യച്ച ശ്രോത്രേണ ।

യദ്-രേതസാ മിഥുനേനാപ്യാത്മനാ ।

അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം ।

ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।

ആപോ വിമോക്തീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥

യദൃചാ സാമ്നാ യജുഷാ ।

പശൂനാം ചർമ്മൻ. ഹവിഷാ ദിദീക്ഷേ ।

യച്ഛ്വേദി-രോഷധീദിർ-വനസ്സതൗ ।

അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം । 126 (10)

T.B.3.7.14.2

ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।

ആപോ വിമോക്തീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥

യേന ബ്രഹ്മ യേന ക്ഷത്രം ।

യേനേന്ദ്രാഗ്നി പ്രജാപതിഃ സോമോ വരുണോ യേന രാജാ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ജിഷയോ യേന പ്രാണാഃ ।
 അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം ।
 ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।
 ആപോ വിമോക്തീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ॥ 127 (10)

T.B.3.7.14.3

അഗ്നേഃ പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ॥
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ।
 ഇന്ദ്രസ്യ പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ।
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ।
 വിശ്വേഷാം ദേവാനാം പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ॥
 വയഗ് സോമ വ്രതേ തവ । മനസ്തനുഷ്ട പിപ്രതഃ ।
 പ്രജാവന്തോ അശീമഹി ॥ 128 (10)

T.B.3.7.14.4

ദേവേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ । സോമേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ ।
 കവേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥ ദേവാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം ।

സോമ്യാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം । കവ്യാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം ॥
 അനന്തരിതാഃ പിതരഃ സോമ്യാഃ സോമപീമാത് ॥
 അപൈതു മൃത്യുരമൃതം ന ആഗന് ।
 വൈവസ്വതോ നോ അഭയം കൃണോതു ।
 പർണം വനസ്സതേരിവ । 129 (10)

T.B.3.7.14.5

അഭി നഃ ശീയതാഃ രയിഃ । സചതാം നഃ ശചീപതിഃ ॥
 പരം മൃത്യോ അനുപരേഹി പന്ഥാം ।
 യസ്യേ സ്വ ഇതരോ ദേവയാനാത് ।
 ചക്ഷുഷ്ഠതേ ശൃണ്വതേ തേ ബ്രവീമി ।
 മാ നഃ പ്രജാഃ രീരിഷോ മോത വീരാൻ ॥
 ഇദമു നു ശ്രേയോഽവസാനമാഗന് ।
 യദ്ഗോജിദ്-ധനജി-ദശാജിദ്യത് ।
 പർണം വനസ്സതേരിവ । അഭി നഃ ശീയതാഃ രയിഃ () ।
 സചതാം നഃ ശചീപതിഃ ॥ 130 (11)

(വനസ്സതാവദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം - ധാമാ -
 ശീമഹീ - വാ - ഭി നഃ ശീയതാഃ രയിരേകം ച) (A14)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(സർവാൻ. - യദ് വിഷ്ണുണേ - വി വൈ - യഃ
 പുരസ്താദ് - ദേവാ ദേവേഷു - പരിസ്തൂണിത - സക്ഷേദം -
 യദസ്യ പാരേ - സാഗസ - ഉദസ്താം സ്തീദ് - ബ്രഹ്മ
 പ്രതിഷ്ഠാ - യദ് ദേവ - യത്തേ ഗ്രാവണ്ണാ - യദ് ദിദീക്ഷേ
 ചതുർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സർവാൻ - ഭൂതിമേവ - യാമേവാസ്താഹുതിം -
 വ്രതാനാം - പർണവല്കഃ - സോമയാനാ - മസ്തിൻ. യജേത -
 ഹേ യോ നോ - ജോഗ്ജീവാഃ - പരോരജാസേ -
 പ്ര തേ മഹേ - ബ്രഹ്മ പ്രതിഷ്ഠാ - ഗാർഹപത്യാ
 സ്രീശ്ശദുത്തരശതം)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(സർവാൻ. വൈ - ശചീപതിഃ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Appendix (of expansions)

T.B.3.7.8.3 "ந வா உ வேதமியஸே{1}"

ந வா உ வேதமியஸே ந ரிஷ்யஸி தேவாஃ னதேஷி
பமிதி: சுதேதி: | ஹரி தே யுஷ்டா பூஷதி
அத்யுதாபாஸமாந்-வாஜி யுரி ராஸதஸ்ய || {1}

(Appearing in T.S.4.6.9.4)

T.B.3.7.8.3 "அஸாநாம் தா{2}", "விஸா அஸா: {3}"

அஸாநாம் தா ஸாபாபேத: | உதூதேதா அமூதேத: |
ஐதம் துதஸ்யாபுதேத: | விதேம ஹவிஷா வயம் || {2}

விஸா அஸா மயுநா ஸஸ்யஜாமி | அநமீவா
அப ஓஷயயோ தவந்து | அயம் யஜமானோ மூயோ
வ்யஸ்யதாம் | அஸ்யதீதா: பஸவ: ஸந்து ஸதேவ || {3}

(Both {2} and {3} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.7.9.5 - "മിത്രോ ജനാൻ{4}" "പ്ര സ മിത്രെ{5}"

മിത്രോ ജനാൻ. യാതയതി പ്രജാനൻ മിത്രോ ദാധാര
പൃഥിവീമൃത ദ്യാം । മിത്രഃ കൃഷ്ണീരനിമിഷാഭി ചഷ്ട
സത്യായ ഹവ്യം ഘൃതവദ്-വിധേമ ॥ {4}

പ്ര സ മിത്ര മർതോ അസ്തു പ്രയസ്യാൻ. യസ്ത
ആദിത്യ ശിക്ഷതി വ്രതേന । ന ഹന്യതേ ന ജീയതേ
തോതോ നൈനമഹോ അശ്ഞോത്യന്തിതോ ന ദൂരാത് ॥ {5}

(Both {4} and {5} appearing in T.S.3.4.11.5

T.B.3.7.11.2 - "ഉദയം തമസസ്സരി{6}"

ഉദയം തമസസ്സരി പശ്യന്തോ ജ്യോതിരുത്തരം ।
ദേവം ദേവത്രാ സൂര്യമഗന്ത ജ്യോതിരുത്തമം ॥ {6}

(Appearing in T.S.4.1.7.4)

T.B.3.7.11.2 - "ഉദു ത്യം{7}" "ചിത്രം{8}"

ഉദു ത്യം ജാതവേദസം ദേവം വഹന്തി കേതവഃ ।
ദൃശേ വിശ്വായ സൂര്യം ॥ {7}

ചിത്രം ദേവാനാ-മുദഗാദനീകം ചക്ഷുർ മിത്രസ്യ
 വരുണസ്യാഃഗേഃ । ആഃ പ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അന്തരീക്ഷഃ
 സൂര്യ ആത്മാ ജഗതസ്സസ്ഥുഷശ്ച ॥ {8}

(Both {7} and {8} appearing in T.S.1.4.43.1)

T.B.3.7.11.3 - "ഇമം മേ വരുണ{9}" "തത്ത്വാ യാമി{10}"

ഇമം മേ വരുണ ശ്രുധീ ഹവമദ്യാ ച മൃഡയ ।
 താമവസ്യുരാ ചകേ ॥ {9}

തത്ത്വാ യാമി ബ്രഹ്മണാ വന്ദമാന-സുഭാ ശാസ്യേ
 യജമാനോ ഹവിർഭിഃ । അഹേഡമാനോ വരുണേഹ
 ബോദ്ധ്യുരുശഃസ മാ ന ആയുഃ പ്ര മോഷിഃ ॥ {10}

(Both {9} and {10} appearing in T.S.2.1.11.6)

T.B.3.7.11.3 - "ത്വം നോ അഗ്നേ{11}" "സ ത്വം നോ
 അഗ്നേ{12}"

ത്വം നോ അഗ്നേ വരുണസ്യ വിദാൻ ദേവസ്യ ഹേഡോഽവ
 യാസി സീഷാഃ । യജിഷ്ടോ വഹ്നിതമഃ ശോശുചാനോ
 വിശ്വാ ദോഷാഃസി പ്ര മുമുഗ്ദ്ധ്യസ്തത് ॥ {11}

സ താമ നോ അഗ്നേഽവമോ ദിവോതീ നേദിഷ്ടോ അസ്യോ
 ഉഷസോ വ്യുഷ്ടൗ । അവ യക്ഷ നോ വരുണഃ രരാണോ
 വീഹി മൃധീകഃ സുഹവോ ന ഏധി ॥ {12}

(Both {11} and {12} appearing in T.S.2.5.12.3)

T.B.3.7.11.3 - "തമഗ്നേ അയാഽസി{13}" "പ്രജാപതേ{14}"

തമഗ്നേ അയാഽസി । അയാ സന്മനസാ ഹിതഃ ।
 അയാ സന്ഹവ്യമുഹിഷേ । അയാ നോ ധേഹി ദേഷജം ।
 ഇഷ്ടോ അഗ്നിരാഹുതഃ । സ്വാഹാകൃതഃ പിപർതു നഃ ।
 സ്വഗാ ദേവേഭ്യ ഇദം നമഃ ॥ {13}

({13} appearing in T.B.2.4.1.9)

പ്രജാപതേ ന താദേതാന്യന്യോ വിശ്വാ ജാതാനി പരി താ
 ബഭൂവ । യത്കാമാസേ ജുഹൂമസ്തന്നോ അസ്തു വയഃ
 സ്യാമ പതയോ രയിണാം ॥ {14}

({14} appearing in T.S.1.8.14.2)

T.B. 3.7.12.6 - "ഇമം മേ വരുണ{15}" "തത്ത്വാ യാമി{16}"

Item mo.{15} is same as {9} above

Item mo.{16} is same as {10} above

T.B. 3.7.12.6 – "താമ്ര നോ അഗ്നേ{17}" "സ താമ്ര നോ അഗ്നേ{18}"

Item mo.{17} is same as {11} above
Item mo.{18} is same as {12} above

T.B. 3.7.12.6 – "തമിഴേ അയാസി{19}"
Item mo.{19} is same as {13} above

T.B. 3.7.13.4 – "ആപ്തായസ്വ{20}" "സംതേ{21}"

ആ പ്യായസ്വ സമേന്തു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണിധം ।

ഭവാ വാജസ്യ സങ്ഗമേ || {20}

സം തേ പയാഃസി സമു യന്തു വാജാഃ സം വൃഷ്ണിയാ-
 നൃഭിമാതിഷാഹഃ । ആപ്യായമാനോ അമൃതായ സോമ
 ദിവി ശ്രവാഃസ്യുത്തമാനി ധിഷ്ഠ ॥ {21}

(Both {20} and {21} appearing in TS 4.2.7.4)

**Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam3, Prapaatakam 7 (TB 3.7)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	9	98
Anuvakam 2	7	73
Anuvakam 3	7	75
Anuvakam 4	18	180
Anuvakam 5	13	137
Anuvakam 6	23	228
Anuvakam7	15	155
Anuvakam8	3	37
Anuvakam9	9	93
Anuvakam10	6	63
Anuvakam11	5	55
Anuvakam12	6	63
Anuvakam13	4	45
Anuvakam14	5	51
Total →	130	1353

നഖാനി നികൃന്തതേ । ദതോ ധാവതേ । സ്തോതി ।
 അഹതം വാസഃ പരിധത്തേ () । പാപ്മനോഽപഹന്തേ ।
 വാചം യതോപവസതി । സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ഗുപ്തേ ।
 രാത്രിം ജാഗരയന്ത ആസതേ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടേ ॥ 2 (15)

(കർമ്മ - ധത്തേ പഞ്ച ച) (A1)

3.8.2 അനുവാകം 2 - ബ്രഹ്മൗദനാഭിധാനം

T.B.3.8.2.1

ചതുഷ്ടയ ആപോ ഭവന്തി ।
 ചതുശ്ശരോ വാ അശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ സമൃദ്ധ്യേ ॥
 താ ദിഗ്ഭ്യഃ സമാഭ്യുതാ ഭവന്തി । ദിക്ഷു വാ ആപഃ ।
 അന്നം വാ ആപഃ । അദ്ഭ്യോ വാ അന്നം ജായതേ ।
 യദേവാദ്ഭ്യോഽന്നം ജായതേ । തദവരുന്ധേ ॥
 താസു ബ്രഹ്മൗദനം പചതി । രേത ഏവ തദ്ഭധാതി ॥ 3 (10)

T.B.3.8.2.2

ചതുശ്ശരാവോ ഭവതി । ദിക്ഷേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥
 ഉഭയതോ രുക്ൗ ഭവതഃ । ഉഭയത ഏവാസിൻ രുചം ഭധാതി ।
 ഉദ്ധരതി ശൃതത്വായ । സർപിഷ്ഠാൻ ഭവതി മേധ്യത്വായ ।
 ചതാര ആർഷേയാഃ പ്രാശ്ഠന്തി ।
 ദിശാമേവ ജ്യോതിഷി ജുഹോതി ।

ച॒ത്വാ॒രി॒ ഹി॒ര॒ണ്യ॒ാ॒നി॒ ഭ॒ദാ॒തി॒ ।

ദി॒ശാ॒മേ॒വ ജ്യോ॒തിഃ॒ഷ്ട॒വ॒രു॒ന്ധേ ॥ 4 (10)

T.B.3.8.2.3

യദാ॒ജ്യ-മു॒ച്ഛി॒ഷ്യ॒തേ॒ । ത॒സ്മിൻ ര॒ശ॒നാ॒ം നൃ॒ണ॒ന്തി॒ ।

പ്ര॒ജാ॒പ॒തിർ വാ ഓ॒ദ॒നഃ॒ । രേ॒ത ആ॒ജ്യം॑ ।

യദാ॒ജ്യേ ര॒ശ॒നാ॒ം നൃ॒ണ॒ന്തി॒ ।

പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒മേ॒വ രേ॒ത॒സാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥

ദർഭ॑മയീ ര॒ശ॒നാ ഭ॒വ॒തി॒ ।

ബ॒ഹു വാ ഏ॒ഷ കൃ॒ചരോ॑ ഽമേ॒ദ്ധ്യമു॑പഗച്ഛതി । യദ॒ശഃ॑ ।

പ॒വി॒ത്രം വൈ॒ ദർഭാഃ॑ । 5 (10)

T.B.3.8.2.4

യദ് ദർഭ॑മയീ ര॒ശ॒നാ ഭ॒വ॒തി॒ । പൂ॒നാ॒ത്യേ॒വൈനം॑ ।

പൂ॒ത॒മേ॒നം മേ॒ദ്ധ്യമാ॑ലഭതേ ॥

അ॒ശ്വ॒സ്യ വാ ആ॒ല॒ബ്ധ॒സ്യ മ॒ഹി॒മോ॒ദക്രാ॑മത് ।

സ മ॒ഹർ॒തിജഃ॑ പ്രാ॒വിശ॑ത് ।

തന്മ॒ഹർ॒തിജാ॑ം മ॒ഹർ॒തിക്ത॑ം । യന്മ॒ഹർ॒തിജഃ॑ പ്രാ॒ശ്ഞ॑ന്തി ।

മ॒ഹി॒മാ॒ന-മേ॒വാ॒സിൻ-തദ്ദ॑ധതി ॥

അ॒ശ്വ॒സ്യ വാ ആ॒ല॒ബ്ധ॒സ്യ രേ॒ത ഉ॑ദക്രാമത് ।

തഥ്സു॒വർണ്യ॑ ഹി॒ര॒ണ്യ-മ॒ഭവ॑ത് () ।

യഥ്സു॒വർണ്യ॑ ഹി॒ര॒ണ്യം ഭ॒ദാ॒തി॒ । രേ॒ത ഏ॒വ തദ്ദ॑ധാതി ॥

ഓദനേ ദദാതി । രേതോ വാ ഓദനഃ । രേതോ ഹിരണ്യം ।
രേതസൈവാസിൻ രേതോ ദധാതി ॥ 6 (16)

(ദധാതി - രുന്ധേ - ദർഭാ - അഭവദ് ഷട് ച) (A2)

3.8.3 അനുവാകം 3 - രശനയാശ്വബന്ധനം

T.B.3.8.3.1

യോ വൈ ബ്രഹ്മണേ ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ-
പ്രതിപ്രോചയാശ്വം മേദ്ധ്യം ബധ്നാതി ।

ആ ദേവതാഭ്യോ ആവൃശ്യതേ । പാപീയാൻ ഭവതി ।

യഃ പ്രതിപ്രോച്യ । ന ദേവതാഭ്യ ആവൃശ്യതേ ।

വസീയാൻ ഭവതി ॥ യദാഹ ।

ബ്രഹ്മന്നശ്വം മേദ്ധ്യം ദൻമ്സ്യാമി ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ
തേന രാദ്ധ്യാസമിതി ।

ബ്രഹ്മ വൈ ബ്രഹ്മാ ।

ബ്രഹ്മണ ഏവ ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ പ്രതിപ്രോചയാശ്വം
മേദ്ധ്യം ബധ്നാതി । 7 (10)

T.B.3.8.3.2

ന ദേവതാഭ്യ ആവൃശ്യതേ ।

വസീയാൻ ഭവതി ॥

ദേവസ്യ ത്വാ സവിതുഃ പ്രസവ ഇതി രശനാ-മാദത്തേ
പ്രസൂതൈ ।

അശിനോർ ബാഹുദ്യാ-മിത്യാഹ ।
 അശിനൗ ഹി ദേവാനാ-മദ്ധ്യേ ആസ്താം ।
 പുഷ്പോ ഹസ്താദ്യാ-മിത്യാഹ യതൈ ॥
 വ്യഭം വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ । യദയജുഷ്ണേണ ക്രിയതേ ।
 ഇമാമഗൃദ്ണൻ രശനാ-മൃതസ്യേ-ത്യധിവദതി
 യജുഷ്കൃതൈ ॥

യജ്ഞസ്യ സമൃദ്ധൈ ॥ 8 (10)

T.B.3.8.3.3

തദാഹുഃ । ദാദശാരതീ രശനാ കർതവ്യാ(3)
 ത്രയോദശാരതീ(3)-രിതി । ഋഷഭോ വാ ഏഷ ഋതൂനാം ।
 യഥ്സംവത്സരഃ । തസ്യ ത്രയോദശോ മാസോ വിഷ്ടപം ।
 ഋഷഭ ഏഷ യജ്ഞാനാം । യദശ്വമേധഃ ।
 യഥാ വാ ഋഷഭസ്യ വിഷ്ടപം । ഏവമേതസ്യ വിഷ്ടപം ।
 ത്രയോദശമരതിഃ രശനായാ-മുപാദധാതി । 9 (10)

T.B.3.8.3.4

യഥർഷഭസ്യ വിഷ്ടപഃ സൗസ്തരോതി । താദൃഗേവ തത് ॥
 പൂർവ ആയുഷി വിദമേഷു കവേത്യുത്യാഹ ।
 ആയുരേവാസ്മിൻ ദധാതി ॥
 തയാ ദേവാഃ സുതമാബഭൂവു-രിത്യാഹ ।
 ഭൂതി-മേവോപാവർതതേ ॥

ഋതസ്യ സാമന്തം സര-മാരപന്തീത്യാഹ । സത്യം വാ ഋതം ।
സത്യേനൈവൈന-മൃതേനാരഭതേ ॥

അഭിധാ അസീത്യാഹ । 10 (10)

T.B.3.8.3.5

തസ്മാ-ദശമേധയാജീ സർവാണി ഭൂതാന്യഭി ഭവതി ।
ഭുവന-മസീത്യാഹ । ഭൂമാന-മേവോപൈതി ।
യന്താഽസീത്യാഹ । യന്താര-മേവൈനം കരോതി ।
ധർതാഽസീത്യാഹ । ധർതാര-മേവൈനം കരോതി ।
സോഽഗ്നിം വൈശ്വാനര-മിത്യാഹ ।

അഗ്നാവേവൈനം വൈശ്വാനരേ ജുഹോതി ।

സപ്രഥസ-മിത്യാഹ । 11 (10)

T.B.3.8.3.6

പ്രജയൈവൈനം പശുഭിഃ പ്രഥയതി ।
സ്വാഹാകൃത ഇത്യാഹ ।
ഹോമ ഏവാസ്യേഷഃ । പൃഥിവ്യാമിത്യാഹ ।
അസ്മാമേവൈനം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
യന്താ രാധ്യന്താഽസി യമനോ ധർതാഽസി ധരുണ ഇത്യാഹ ।
രൂപമേവാസ്യേതൻ മഹിമാനം വ്യാചഷ്ടേ ।
കൃഷ്ണേ ത്വാ ക്ഷേമായ ത്വാ രര്യൈ ത്വാ പോഷായ
ത്വേത്യാഹ ।

ആശിഷ്-മേവൈതാ-മാശാസ്മേ ॥
 സ്വാഹാ ത്വാ ദേവേഭ്യ ഇത്യാഹ () ।
 ദേവേഭ്യ ഏവൈനഃ സ്വാഹാ കരോതി ।
 സ്വാഹാ ത്വാ പ്രജാപതയ ഇത്യാഹ ।
 പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ ।
 യസ്യ ഏവ ദേവതായാ ആലഭ്യതേ ॥
 തതൈവൈനഃ സമർദ്ധയതി ॥ 12 (15)
 (ബധ്നാതി - സമൃദ്ധ്യാ - ഉപദധാ - തൃസീത്യാഹ -
 സപ്രഥസമീത്യാഹ - ദേവേഭ്യ ഇത്യാഹ പഞ്ച ച) (A3)

3.8.4 അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ ജലേഽവഗാഹനം

T.B.3.8.4.1

യഃ പിതൃരനുജായാഃ പുത്രഃ । സ പുരസ്താനയതി ।
 യോ മാതൃരനുജായാഃ പുത്രഃ । സ പശ്ചാനയതി ।
 വിഷ്വഞ്ചമേവാസ്മാത് പാപ്മാനം വിവൃഹതഃ ॥
 യോ അർവന്തം ജിഹ്വാസതി തമഭ്യമീതി വരുണ
 ഇതി ശ്യാനം ചതുരക്ഷം പ്രസൗതി ।
 പരോ മർതഃ പരഃശോതി ശൂനശ്ചതുരക്ഷസ്യ പ്രഹന്തി ।
 ശോവ വൈ പാപ്മാ ഭ്രാതൃവ്യഃ ।

പാപ്മാനമേവാസ്യ ഭ്രാതൃവ്യഃ ഹന്തി ||

സൈദ്ധ്യകം മുസലം ഭവതി | 13 (10)

T.B.3.8.4.2

കർമകർമ്മൈവാസ്യ സാധയതി || പൗഷ്തലേയോ ഹന്തി |

പൗഷ്തലാം വൈ ദേവാഃ ശുചം നൃദധുഃ |

ശുചൈവാസ്യ ശുചഃ ഹന്തി ||

പാപ്മാ വാ ഏത-മീഹ്നതീ-ത്യാഹുഃ |

യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി |

അശ്വസ്യായസ്യ-മുപാസ്യതി |

വജ്രീ വാ അശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ |

വജ്രേണൈവ പാപ്മാനം ഭ്രാതൃവ്യ-മവക്രാമതി ||

ദക്ഷിണാ പപ്ലാവയതി | 14 (10)

T.B.3.8.4.3

പാപ്മാന-മേവാസ്യ-ചമല-മപ്ലാവയതി ||

ഐഷിക ഉദൂഹോ ഭവതി | ആയുർ വാ ഇഷികാഃ |

ആയുരേവാസ്മിൻ ഭവതി ||

അമൃതം വാ ഇഷികാഃ | അമൃതമേവാസ്മിൻ ഭവതി |

വേതസശാഖോപസംബദ്ധാ ഭവതി |

അഹ്സായോനിർ വാ അശ്വഃ | അഹ്സജോ വേതസഃ |

സ്വാദേവൈനം യോനേർ നിർമിമീതേ () ||

പുരസ്താത് പ്രത്യുഞ്ച-മദ്യുദുഹതി ।
 പുരസ്താ-ദേവാസ്മിൻ പ്രതീച്യമൃതം ദധാതി ॥
 അഹം ച താം ച വൃത്രഹന്നിതി ബ്രഹ്മാ യജമാനസ്യ
 ഹസ്തം ഗൃഹ്ണാതി ।

ബ്രഹ്മക്ഷത്രേ ഏവ സന്ദധാതി ।
 അഭി ക്രത്യേന്ദ്ര ഭൂരധ ജമന്നിത്യദ്ധാര്യൂർ-യജമാനം
 വാചയ-തൃഭിജിത്യൈ ॥ 15 (15)

(ഭവതി - പ്ലാവയതി - മിമീതേ പഞ്ച ച) (A4)

3.8.5 അനുവാകം 5 - അശ്വസ്യ പ്രോക്ഷണം മഹർത്വിജാം

T.B.3.8.5.1

ചതാര ഋതിജഃ സമുക്ഷന്തി ।
 ആഭ്യ ഏവൈനം ചതസ്യഭ്യോ ദിഗ്ഭ്യോ ടഭിസമീരയന്തി ॥
 ശതേന രാജപുത്രൈഃ സഹാദ്ധാര്യഃ ।
 പുരസ്താത് പ്രത്യുങ് തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശോന മേധ്യേനേഷ്ടാ ।
 അയച് രാജാ വൃത്രം വദ്ധ്യാദിതി । രാജ്യം വാ അദ്ധാര്യഃ ।
 ക്ഷത്രച് രാജപുത്രഃ । രാജ്യേനൈവാസ്മിൻ ക്ഷത്രം ദധാതി ॥
 ശതേനാരാജഭി-രുഗ്രൈഃ സഹ ബ്രഹ്മാ । 16 (10)

T.B.3.8.5.2

ദക്ഷിണത ഉദന്തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷ്ഠാ ।
 അയച് രാജാ പ്രതിധൃഷ്ട്യാ-സ്തീതി ।
 ബലം വൈ ബ്രഹ്മാ । ബല-മരാജോഗ്രഃ ।
 ബലേനൈവാസിൻ ബലം ദധാതി ॥
 ശതേന സൂതഗ്രാമണിഭിഃ സഹ ഹോതാ ।
 പശ്ചാത് പ്രാന്തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷ്ഠാ ।
 അയച് രാജാസ്യേ വിശഃ । 17 (10)

T.B.3.8.5.3

ബഹുഗൈ ബഹുശ്യായൈ ബഹുജാവികായൈ ॥
 ബഹുവ്രീഹിയവാായൈ ബഹുമാഷതിലായൈ ॥
 ബഹുഹിരണ്യായൈ ബഹുഹസ്തികായൈ ।
 ബഹുദാസപുരുഷായൈ രയിമത്യെ പുഷ്ടിമത്യെ ।
 ബഹുരായസ്പേഷായൈ രാജാസ്തീതി ।
 ഭൂമാ വൈ ഹോതാ । ഭൂമാ സൂതഗ്രാമണ്യഃ ।
 ഭൂമൈവാസിൻ ഭൂമാനം ദധാതി ॥
 ശതേന ക്ഷത്തസങ്ഗ്രഹീത്യഭിഃ സഹോദ്ഗാതാ ।
 ഉത്തരതോ ദക്ഷിണാ തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി । 18 (10)

T.B.3.8.5.4

അനേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷാ ।
 അയം രാജാ സർവമായുരേതിതി ।
 ആയുർ വാ ഉദ്ഗാതാ । ആയുഃ ക്ഷത്തസങ്ഗ്രഹീതാർഃ ।
 ആയുഷ്ഞൈവാസ്മി-ന്നായുർ-ദധാതി ॥
 ശതംശതം ഭവന്തി । ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।
 ആയുഷ്യേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ ചതുശ്ശതം ഭവന്തി ।
 ചതസ്രോ ദിശഃ () । ദിക്ഷേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 19 (11)

(ബ്രഹ്മാ - വിശ - ഉക്ഷതി - ദിശ ഏകം ച) (A5)

3.8.6 അനുവാകം 6 - ഭൂമൗ പതതാം ബിന്ദുനാമഭിമന്ത്രണം

T.B.3.8.6.1

യഥാ വൈ ഹവിഷോ ഗൃഹീതസ്യ സ്കന്തി ।
 ഏവം വാ ഏതദശാസ്യ സ്കന്തി ।
 യന്നിക്ത-മനാലബ്ധ-മുദ്സ്യജന്തി ।
 യഥ്സോക്യാ അന്യാഹ ।
 സർവഹുത-മേവൈനം കരോത്യസ്കന്തായ ।
 അസ്കന്നം ഹി തത് ।
 യദ്ധുതസ്യ സ്കന്തി ॥ സഹസ്രമന്യാഹ ।
 സഹസ്രസംമിതഃ സുവർഗോ ലോകഃ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിത്യൈ ॥ 20 (10)

T.B.3.8.6.2

യത്പരിമിതാ അനുബ്രൂയാത് | പരിമിതമവരുന്ധീത |
 അപരിമിതാ അന്യാഹ | അപരിമിതഃ സുവർഗോ ലോകഃ |
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ || സ്തോക്യാ ജുഹോതി |
 യാ ഏവ വർഷ്യാ ആപഃ | താ അവരുന്ധേ ||
 അസ്യാം ജുഹോതി |

ഇയം വാ അഗ്നിർ വൈശ്വാനരഃ | 21 (10)

T.B.3.8.6.3

അസ്യാമേവൈനാഃ പ്രതിഷ്ഠാപയതി || ഉവാച ഹ പ്രജാപതിഃ |
 സ്തോക്യാസു വാ അഹമശ്വമേധം സൗസ്ഥാപയാമി |
 തേന തതഃ സൗസ്ഥിതേന ചരാമീതി ||
 അഗ്നയേ സ്വാഹേത്യാഹ | അഗ്നയ ഏവൈനം ജുഹോതി ||
 സോമായ സ്വാഹേത്യാഹ | സോമായൈവൈനം ജുഹോതി |
 സവിത്രേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 സവിത്ര ഏവൈനം ജുഹോതി | 22 (10)

T.B.3.8.6.4

സരസ്വതൈ സ്വാഹേത്യാഹ |
 സരസ്വത്യാ ഏവൈനം ജുഹോതി | പൃഷ്ഠേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 പൃഷ്ഠേ ഏവൈനം ജുഹോതി | ബൃഹസ്പതയേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 ബൃഹസ്പതയ ഏവൈനം ജുഹോതി |

അപാം മോദായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അദ്ഭ്യ ഏവൈനം ജുഹോതി । വായവേ സ്വാഹേത്യാഹ ।

വായവ ഏവൈനം ജുഹോതി । **23 (10)**

T.B.3.8.6.5

മിത്രായ സ്വാഹേത്യാഹ । മിത്രായൈവൈനം ജുഹോതി ।

വരുണായ സ്വാഹേത്യാഹ । വരുണായൈവൈനം ജുഹോതി ॥

ഏതാഭ്യ ഏവൈനം ദേവതാഭ്യോ ജുഹോതി ॥

ദശദശ സംപാദം ജുഹോതി । ദശാക്ഷരാ വിരാട് ।

അന്നം വിരാട് । വിരാജൈവാനാഭ്യ-മവരുന്ധേ ॥

പ്ര വാ ഏഷോഽസ്മാൽ-ലോകാച്ഛവതേ () ।

യഃ പരാചീരാഹുതീർ ജുഹോതി ।

പുനഃപുന-രഭ്യാവർതം ജുഹോതി ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

ഏതാച്ഛ ഹ വാവ സോഽശ്വമേധസ്യ സൗസ്ഥിതി-

മുവാചാസുന്ദായ ।

അസ്മന്നച്ഛ ഹി തത് ।

യദ്യജ്ഞസ്യ സൗസ്ഥിതസ്യ സ്കന്ദതി ॥ **24 (16)** (അഭിജിത്യൈ

- വൈശ്വാനരഃ - സവിത്ര ഏവൈനം ജുഹോതി - വായവ്

ഏവൈനം ജുഹോതി - ച്യവതേ ഷട്ച) (A6)

3.8.7 അനുവാകം 7 - അമാദ്ധ്യായപ്രോക്ഷണം

T.B.3.8.7.1

പ്ര॒ജാപത॑യേ ത്വാ॒ ജുഷു॑ം പ്രോക്ഷാ॒മീതി॑ പു॒രസ്താ॑ത്
പ്രത്യ॑ങ്തിഷ്ഠ॒ൻ പ്രോക്ഷ॑തി ।

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വൈ ദേ॒വാ॒നാമ॑ന്നാദോ വീ॒ർയാ॑വാൻ ।

അ॒ന്നാ॒ഭ്യമേ॒വാസി॑ൻ വീ॒ര്യം॑ ദധാതി ।

തസ്മാ॑ദശ്വഃ പശു॒നാമ॑ന്നാദോ വീ॒ര്യം॑ വത്തമഃ ॥

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നിഭ്യാ॑ം ത്വേതി॑ ദക്ഷിണതഃ ।

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ വൈ ദേ॒വാ॒നാമോ॑ജീഷ്ടൗ ബലി॑ഷ്ടൗ ।

ഓ॒ജ ഏ॒വാസി॑ൻ ബലം॑ ദധാതി ।

തസ്മാ॑ദശ്വഃ പശു॒നാമോ॑ജീഷ്ടോ ബലി॑ഷ്ടഃ ॥

വാ॒യവേ॑ ത്വേതി॑ പശ്ചാത് ।

വാ॒യുർ വൈ ദേ॒വാ॒നാമാ॑ശ്വഃ സാ॒രസാ॑രിതമഃ । 25 (10)

T.B.3.8.7.2

ജ॒വമേ॒വാസി॑ൻ ദധാതി ।

തസ്മാ॑ദശ്വഃ പശു॒നാമാ॑ശ്വഃ സാ॒രസാ॑രിതമഃ ॥

വി॒ശ്വേഭ്യ॑സ്താ ദേ॒വേഭ്യ॑ ഇത്യു॒ത്തര॑തഃ ।

വി॒ശ്വേ വൈ ദേ॒വാ ദേ॒വാ॒നാം യശ॑സ്യിതമഃ ।

യശ॑ ഏ॒വാസി॑ൻ ദധാതി । തസ്മാ॑ദശ്വഃ പശു॒നാം യശ॑സ്യിതമഃ ॥

ദേ॒വേഭ്യ॑-സ്തോത്യ॒ധസ്താ॑ത് ।

ദേ॒വാ॒ വൈ॒ ദേ॒വാനാ॑-മ॒പ॒ചി॒തത॑മാഃ ।
 അ॒പ॒ചി॒തി-മേ॒വാ॒സ്മിൻ॑ ദ॒ധാതി॑ ।
 ത॒സ്മാദ॒ശഃ॑ പ॒ശു॒നാ-മ॒പ॒ചി॒തത॑മഃ ॥ 26 (10)

T.B.3.8.7.3

സ॒ർവേ॒ഭ്യസ്താ॑ ദേ॒വേ॒ഭ്യ ഇ॒ത്യു॒പരി॑ഷ്ഠാത് ।
 സ॒ർവേ॒ വൈ॒ ദേ॒വാ॒സ്മി॒ഷിമ॑ന്തോ ഹ॒രസി॑നഃ ।
 തി॒ഷി॒മേ॒വാ॒സ്മിൻ॑. ഹ॒രോ॑ ദ॒ധാതി॑ ।
 ത॒സ്മാദ॒ശഃ॑ പ॒ശു॒നാം തി॒ഷി॒മാൻ. ഹ॒രസി॑തമഃ ॥
 ദി॒വേ താ॑ട॒ന്തരി॑ക്ഷായ താ പൃ॒ഥി॒വൈ॒ ത്വേ॒ത്യാഹ॑ ।
 ഏ॒ഭ്യ ഏ॒വൈനം॑ ഘോ॒കേ॒ഭ്യഃ പ്രോ॑ക്ഷ॒തി ॥
 സ॒തേ താ॑ട॒സതേ॑ താ॒ടദ്ഭ്യ॑സ്താൗഷ॒ധീഭ്യ॑സ്താ
 വി॒ശ്വേ॒ഭ്യസ്താ॑ ഭൂ॒തേ॒ഭ്യ ഇ॒ത്യാഹ॑ ।
 ത॒സ്മാദ॒ശമേ॑ധയാജി॒നഃ സ॒ർവാ॑ണി ഭൂ॒താ-ന്യു॑പ॒ജീവ॑ന്തി ॥
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദിനോ॑ വ॒ദന്തി॑ । യത്പ്രാ॑ജാപ॒ത്യോ॒ശഃ () ।
 അ॒ഥ ക॒സ്മാ-ദേ॒നമ॑ന്യാഭ്യോ ദേ॒വതാ॑ഭ്യോ॒പി പ്രോ॑ക്ഷ॒തീതി॑ ।
 അ॒ശ്വേ വൈ॒ സ॒ർവാ ദേ॒വതാ॑ അ॒ന്യായ॑ത്താഃ ।
 തം ഘോ॒ദി॒ശ്വേ॒ഭ്യസ്താ॑ ഭൂ॒തേ॒ഭ്യ ഇ॒തി പ്രോ॑ക്ഷ॒തി ।
 ദേ॒വതാ॑ ഏ॒വാ॒സ്മി-ന്ന॒ന്യായാ॑തയതി ।
 ത॒സ്മാദ॒ശേ॒ സ॒ർവാ ദേ॒വതാ॑ അ॒ന്യായ॑ത്താഃ ॥ 27 (15)

(സാരസാരിതമോ - ഛപചിതമഃ - പ്രാജാപത്യോഽശ്വ
പഞ്ച ച) (A7)

3.8.8 അനുവാകം 8 - അശ്വചരിതാനാമശ്വരൂപാണാം ച ഹോമാഃ

T.B.3.8.8.1

യഥാ വൈ ഹവിഷോ ഗൃഹീതസ്യ സ്കന്തി ।
ഏവം വാ ഏതദശ്വസ്യ സ്കന്തി ।
യത്പ്രോക്ഷിത-മനാലബ്ധ-മൃഗ്സ്യജന്തി ।
യദശ്വചരിതാനി ജുഹോതി ।
സർവഹുത-മേവൈനം കരോത്യസ്കന്ദായ ।
അസ്തന്നച് ഹി തത് । യദ്ധുതസ്യ സ്കന്തി ॥
ഈൺകാരായ സ്വാഹേങ്ക്യതായ സ്വാഹേത്യോഹ ।
ഏതാനി വാ അശ്വചരിതാനി ।
ചരിതൈരേവൈനച് സമർദ്ധയതി ॥ 28 (10)

T.B.3.8.8.2

തദാഹുഃ । അനാഹുതയോ വാ അശ്വചരിതാനി ।
നൈതാ ഹോതവ്യാ ഇതി । അഥോ ഖലാഹുഃ ।
ഹോതവ്യാ ഏവ ।
അത്ര വാവൈവം വിദാനശ്വമേധച് സൗസ്ഥാപയതി ।
യദശ്വചരിതാനി ജുഹോതി । തസ്മാദ്ധോതവ്യാ ഇതി ॥

ബഹിർദ്ധാ വാ ഏന-മേത-ദായതനാദ്-ദധാതി ।

ഭ്രാത്യവൃമസ്മൈ ജനയതി । 29 (10)

T.B.3.8.8.3

യസ്യാനായതനേ-സന്യത്രാഗേ-രാഹുതീർ ജുഹോതി ।

സാവിത്രിയാ ഇഷ്ട്യാഃ പുരസ്താഥ് സിഷ്ടകൃതഃ ।

ആഹവനീയേ-ശ്ചചരിതാനി ജുഹോതി ।

ആയതന ഏവാസ്യാഹുതീർ ജുഹോതി ।

നാസ്മൈ ഭ്രാത്യവൃം ജനയതി ॥ തദാഹുഃ ।

യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖേ ഹോതവ്യാഃ । യജ്ഞസ്യ ക്ലൃപ്തൈഃ ॥

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-നുഖ്യാത്യാ ഇതി ॥

അഥോ ഖലാഹുഃ । 30 (10)

T.B.3.8.8.4

യദ്യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖേ ജുഹുയാത് ।

പശുഭിർ യജമാനം വൃർദ്ധയേത് ।

അവ സുവർഗാൽ-ലോകാത് പദ്യേത ।

പാപീയാൻ മ്സ്യാദിതി । സകൃദേവ ഹോതവ്യാഃ ।

ന യജമാനം പശുഭിർ വൃർദ്ധയതി ।

അഭി സുവർഗം ലോകം ജയതി । ന പാപീയാൻ ഭവതി ॥

അഷ്ടാചതാരിശ്ശത-മശ്വരുപാണി ജുഹോതി ।

അഷ്ടാചതാരിശ്ശദക്ഷരാ-ജഗതീ () ।

ജാഗതോഽശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ സമൃദ്ധ്യേ ॥

ഏകമതീരികതം ജുഹോതി ।

തസ്മാദേകഃ പ്രജാസ്വർദ്ധുകഃ ॥ 31 (13)

(അർദ്ധയതി-ജനയതി-ഖലാഹുർ-ജഗതി ത്രീണീ ച) (A8)

3.8.9 അനുവാകം 9 - അശ്വസ്യ നാമമാഭിവാചനം, ഉദ്സർഗശ്ച

T.B.3.8.9.1

വിഭൂർ മാത്രാ പ്രഭുഃ പിത്രേത്യാഹ । ഇയം വൈ മാതാ ।

അസൗ പിതാ । ആഭ്യാമേവൈനം പരിദദാതി ॥

അശ്വാഽസി ഹയോഽസീത്യാഹ । ശാസ്ത്രേവൈനമേതത് ।

തസ്മാച്ഛിഷ്ടാഃ പ്രജാ ജായന്തേ ॥ അത്യോഽസീത്യാഹ ।

തസ്മാദശ്വഃ സർവാൻ പശൂനത്യേതി ।

തസ്മാദശ്വഃ സർവേഷാം പശൂനാൗ ശ്രേഷ്ഠം ഗച്ഛതി ॥ 32 (10)

T.B.3.8.9.2

പ്ര യശഃ ശ്രേഷ്ഠമാപ്നോതി । യ ഏവം വേദ ॥

നരോഽസ്യർവാഽസി സപ്തീരസി വാജ്യസീത്യാഹ ।

രൂപമേവാസ്യേതൻ മഹിമാനം വ്യാചഷ്ടേ ॥

യയൂർ നാമാഽസീത്യാഹ ।

ഏതദാ അശ്വസ്യ പ്രിയം നാമധേയം ।

പ്രിയേണൈവൈനം നാമധേയേനാഭിവാദതി ।

തസ്മാ-ദപ്യാമിത്രൗ സൺഗത്യ ।
നാമ്നാ ചേദ്ധായേതേ । മിത്രമേവ ഭവതഃ ॥ 33 (10)

T.B.3.8.9.3

ആദിത്യാനാം പത്യാനിഹീത്യാഹ ।
ആദിത്യാനേവൈനം ഗമയതി ॥
അഗ്നയേ സ്വാഹാ സ്വാഹേന്ദ്രാഗ്നിഭ്യാമിതി
പൂർവഹോമാ-ഞ്ജുഹോതി ।
പൂർവ ഏവ ദിഷന്തം ഭ്രാതൃവൃ-മതിക്രാമതി ॥
ഭൂരസി ഭൂവേ ത്വാ ഭവ്യായ ത്വാ ഭവിഷ്യതേ
ത്വേത്യുത്സൃജതി സർവത്വായ ॥
ദേവാ ആശാപാലാ ഏതം ദേവേഭ്യോഽശ്വാം മേധായ
പ്രോക്ഷിതം ഗോപായതേത്യാഹ ।
ശതം വൈ തപ്ത്വാ രാജപുത്രാ ദേവാ ആശാപാലാഃ ।
തേഭ്യ ഏവൈനം പരിദദാതി ॥
ഈശ്വരോ വാ അശ്വഃ പ്രമുക്തഃ പരാം പരാവതം ഗന്തോഃ ।
ഇഹ ധൃതിഃ സ്വാഹേഹ വിധൃതിഃ സ്വാഹേഹ രന്തിഃ
സ്വാഹേഹ രന്തിഃ സ്വാഹേതി ചതുഷു
പഥ്സു ജുഹോതി । 34 (10)

T.B.3.8.9.4

ഏ॒താ॒ വാ॒ അ॒ശ്വ॒സ്യ॒ ബ॒ന്ധ॒നം॑ । താ॒ഭി॒രേ॒വൈ॒നം॑ ബ॒ധ്നാ॒തി ।
 ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ॒ പ്ര॒മു॒ക്തോ॒ ബ॒ന്ധ॒ന-മാ॒ഗച്ഛ॒തി ।
 ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ॒ പ്ര॒മു॒ക്തോ॒ ബ॒ന്ധ॒നം॑ ന॒ ജഹാ॒തി ॥
 രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വാ॒ അ॒ശ്വ॒മേധഃ॑ । രാ॒ശ്രൂ॒ഷ്ട ഖ॒ലു॒ വാ॒ ഏ॒തേ॒ വ്യായ॑ച്ഛ॒ന്തേ ।
 യേ॒ഽശ്വാ॒മേധ്യ॑ ര॒ക്ഷ॒ന്തി । തേ॒ഷാ॒മ്യ॑ ഉ॒ഭൃ॒ച്ഛം॑ ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വേ॒വ തേ॒ രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വം॑ ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 അ॒ഥ യ॒ ഉ॒ഭൃ॒ച്ഛം॑ ന॒ ഗച്ഛ॒ന്തി () । 35 (10)

T.B.3.8.9.5

രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വേ॒വ തേ॒ വ്യ॒വ॒ച്ഛി॒ദ്യന്തേ॑ । പ॒രാ॒ വാ॒ ഏ॒ഷ സി॑ച്ഛ॒തേ ।
 യോ॒ഽബ॒ലോ॒ഽശ്വ॒മേധേ॑ന॒ യജ॑തേ । യ॒ദമി॒ത്രാ॒ അ॒ശ്വാ॒വി॒ന്ദേ॒രന് ।
 ഹ॒ന്യേ॒താ॒സ്യ॒ യജ॑ഞഃ । ച॒തു॒ശ്ശതാ॑ ര॒ക്ഷ॒ന്തി ।
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യാ॒ഘാ॒തായ॑ ॥ അ॒മാ॒ന്യമാ॒നീയ॑ പ്രോ॒ക്ഷേ॒യുഃ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥ 36 (10) (ഗച്ഛതി - ഭവതഃ -
 പഥ്സു ജുഹോതി - ന ഗച്ഛന്തി - +നവ ച) (A9)

3.8.10 അനുവാകം 10 - ദീക്ഷാഭിധാനം തത്ര വൈശ്വദേവഹോമഃ

T.B.3.8.10.1

പ്ര॒ജാ॒പതി॑-ര॒കാമ॑യതാശ്വമേധേന॒ യജേ॑യേതി ।
 സ॒ തപോ॑ഽതപ്യത । ത॒സ്യ॒ തേ॒പാ॒ന॒സ്യ॒ ।
 സ॒പ്താ॒ത്മനോ॑ ദേ॒വതാ॑ ഉ॒ദക്രാ॑മന് । സാ॒ ദീ॒ക്ഷാ॑ഽഭ॒വത് ।

സ ഏ॒താ॒നി॒ വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒ന്യപ॑ശ്യത് ।
 താ॒ന്യജു॑ഹോത് । തൈർ വൈ സ ദീ॒ക്ഷാ॑മവാ॒ര്യസ॑ ।
 യദ്വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ദീ॒ക്ഷാ॑മേവ തൈർ യജമാ॒നോ-ഽവ॑ര്യസേ ॥ 37 (10)

T.B.3.8.10.2

സ॒പ്ത ജു॑ഹോതി । സ॒പ്ത ഹി॒ താ ദേ॒വതാ॑ ഉ॒ദക്രാ॑മൻ ॥
 അ॒ന്യഹം ജു॑ഹോതി । അ॒ന്യഹ॑മേവ ദീ॒ക്ഷാ॑മവാ॒ര്യസേ ॥
 ത്രീ॒ണി വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ച॒ത്വാ-ര്യഃ॑ദ്ഗ്രഹ॒ണാ॒നി । സ॒പ്ത സം॑പദ്യതേ ।
 സ॒പ്ത വൈ ശീ॑ർഷ്യ॒ന്യാഃ പ്രാ॑ണാഃ ।
 പ്രാ॑ണാ ദീ॒ക്ഷാ॑ ।

പ്രാ॒ണൈരേ॒വ പ്രാ॑ണാൻ ദീ॒ക്ഷാ॑മവാ॒ര്യസേ ॥ 38 (10)

T.B.3.8.10.3

ഏ॒കവി॑ശ്ശതിം വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ഏ॒കവി॑ശ്ശതിർ വൈ ദേ॒വലോ॑കാഃ ।
 ദ്വാ॒ദശ॑ മാ॒സാഃ പഞ്ച॑ർത്വഃ ।
 ത്രയ॑ ഇ॒മേ ലോ॑കാഃ । അ॒സാവാ॑ദിത്യ ഏ॒കവി॑ശ്ശഃ ॥
 ഏ॒ഷ സു॑വർഗോ ലോ॒കഃ । തദ്ദൈ॒വ്യം ക്ഷ॑ത്രം । സാ ശ്രീഃ ।
 തദ്ബ്ര॒ഹ്മസ്യ॑ വി॒ഷ്ടപം॑ । തഥ്സാ॒രാജ്യ॑-മുച്യതേ ॥ 39 (10)

T.B.3.8.10.4

ത്രിശുശത-മാദ്ഗ്രഹണാനി ജുഹോതി । ത്രിശുശദക്ഷരാ
 വിരാട് । അന്നം വിരാട് । വിരാജൈവാനാദ്യമവരുന്ധേ ॥
 ത്രേധാ വിദജ്യ ദേവതാം ജുഹോതി ।
 ത്രയാവൃതോ വൈ ദേവാഃ । ത്രയാവൃത ഇമേ ലോകാഃ ।
 ഏഷാം ലോകാനാമാപ്തേ ॥ ഏഷാം ലോകാനാം ക്ലൃപ്തേ ॥
 അപ വാ ഏതസ്മാത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി । **40 (10)**

T.B.3.8.10.5

യോ ദീക്ഷാ-മതിരേചയതി । സ്തപ്തഹം പ്രചരന്തി ।
 സ്തപ്ത വൈ ശരീരേഷുണ്യാഃ പ്രാണാഃ । പ്രാണാ ദീക്ഷാ ।
 പ്രാണൈരേവ പ്രാണാൻ-ദീക്ഷാമവരുന്ധേ ॥
 പൂർണാഹുതി-മുത്തമാം ജുഹോതി ।
 സർവം വൈ പൂർണാഹുതിഃ ।
 സർവമേവാപ്നോതി । അഥോ ഇയം വൈ പൂർണാഹുതിഃ ।
 അസ്മാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി () ॥ **41 (10)**
*(രുന്ധേ - പ്രാണാൻ ദീക്ഷാമവരുന്ധേ - ഉച്യതേ - ക്രാമന്തി
 - തിഷ്ഠതി) (A10)*

3.8.11 അനുവാകം 11 - വൈശ്വദേവഹോമന്ത്രവ്യാഖ്യാനം

T.B.3.8.11.1

പ്രജാപതി-രശ്വമേധ-മസ്യജത ।
 തച്ഛൃഷ്ടം ന കിഞ്ചനോദയച്ഛത് ।
 തം വൈശ്വദേവാ-ന്യേവോദയച്ഛന് ।
 യദ് വൈശ്വദേവാനി ജൂഹോതി । യജ്ഞസ്യോദ്യത്യൈ ॥
 സ്വാഹാഽധി-മാധീതായ സ്വാഹാ ।
 സ്വാഹാ ഽധീതം മനസേ സ്വാഹാ ।
 സ്വാഹാ മനഃ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 കായ സ്വാഹാ കസൈ സ്വാഹാ കതമസൈ സ്വാഹേതി
 പ്രാജാപത്യേ മുഖ്യേ ഭവതഃ ।
 പ്രജാപതിമുഖാഭി-രേവൈനം ദേവതാഭി-രുദ്യച്ഛതേ ॥ 42 (10)

T.B.3.8.11.2

അദിത്യേ സ്വാഹാഽദിത്യേ മഹൈ സ്വാഹാഽദിത്യേ
 സുമൃധീകായൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।
 ഇയം വാ അദിതിഃ ।
 അസ്മാ ഏവൈനം പ്രതിഷ്ഠായോദ്യച്ഛതേ ॥
 സരസ്വതേ സ്വാഹാ സരസ്വതേ ബൃഹതേ സ്വാഹാ
 സരസ്വതേ പാവകായൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।
 വാഗൈ സരസ്വതീ । വാചൈവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

പുഷ്പേ സ്വാഹാ പുഷ്പേ പ്രപഥ്യായ സ്വാഹാ പുഷ്പേ
നരന്ധീഷായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

പശവോ വൈ പുഷാ । പശുഭി-രേവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ।
താശ്ചേ സ്വാഹാ താശ്ചേ തുരീപായ സ്വാഹാ താശ്ചേ
പുരുരുപായ സ്വാഹേത്യാഹ () ।

താഷ്ടാ വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാഽ രൂപകൃത് ।
രൂപമേവ പശുഷു ദധാതി ।

അഥോ രൂപൈ-രേവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

വിഷ്ണവേ സ്വാഹാ വിഷ്ണവേ നിഖുരൂപായ സ്വാഹാ
വിഷ്ണവേ നിഭൂയപായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ । യജ്ഞായൈവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

പൂർണാഹുതി-മുത്തമാം ജൂഹോതി ।

പ്രത്യുത്തഞ്ചൈ സയത്നായ ॥ 43 (18)

(യച്ഛതേ - പുരുരുപായ സ്വാഹേത്യാഹാഷ്ടൗ ച) (A11)

3.8.12 അനുവാകം 12 - അശ്വസംചരണവത്സരേ പ്രതിദിനം
ദേവയജനദേശേ കർതവ്യമിഷ്ടിത്രയമഭിധീയതേ

T.B.3.8.12.1

സാവിത്രമഷ്ടാകപാലം പ്രാതർ-നിർവപതി ।

അഷ്ടാക്ഷരാ ഗായത്രി । ഗായത്രം പ്രാതസ്സവനം ।

പ്രാതസ്സവനാ-ദേവൈനം ഗായത്രിയാ-ശ്ശുനസോധി
നിർമിമീതേ ।

അഥോ പ്രാതസ്സവനമേവ തേനാപ്നോതി ।

ഗായത്രിം ഛന്ദഃ ॥

സവിത്രേ പ്രസവിത്ര ഏകാദശകപാലം മദ്ധ്യന്ദിനേ ।

ഏകാദശാക്ഷരാ ത്രിഷ്ടുപ് ।

ത്രൈഷ്ടുഭം മദ്ധ്യന്ദിനയ് സവനം ।

മദ്ധ്യന്ദിനാ-ദേവൈനയ് സവനാത് ത്രിഷ്ടുഭ-ശ്ശുനസോധി
നിർമിമീതേ । 44 (10)

T.B.3.8.12.2

അഥോ മദ്ധ്യന്ദിനമേവ സവനം തേനാപ്നോതി ।

ത്രിഷ്ടുഭം ഛന്ദഃ ॥

സവിത്ര ആസവിത്രേ ദ്വാദശകപാല-മപരാഹ്ണേ ।

ദ്വാദശാക്ഷരാ ജഗതീ । ജാഗതം തൃതീയസവനം ।

തൃതീയസവനാ-ദേവൈനം ജഗത്യാ-ശ്ശുനസോധി
നിർമിമീതേ ।

അഥോ തൃതീയസവന-മേവ തേനാപ്നോതി । ജഗതീം ഛന്ദഃ ॥

ഈശ്വരോ വാ അശ്വഃ പ്രമുക്തഃ പരാം പരാവതം ഗന്തോഃ ।

ഇഹ ധൃതിഃ സ്വാഹേഹ വിധൃതിഃ സ്വാഹേഹ രന്തിഃ
 സ്വാഹേഹ രന്തിഃ സ്വാഹേതി ചതസ്ര ആഹുതീർ
 ജുഹോതി () । 45 (10)

T.B.3.8.12.3

ചതസ്രോ ദിശഃ । ദിഗ്ഭി-രേവൈനം പരിഗൃഹ്ണാതി ॥
 ആശ്വതേമാ വ്രജോ ഭവതി ।
 പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോ നിലായത । അശ്വോ രൂപം കൃതാ ।
 സോഽശ്വതേ സംവത്സര-മതിഷ്ഠത് ।
 തദശ്വതസ്യ-ശ്വതത്വം । യദാശ്വതേമാ വ്രജോ ഭവതി ।
 സ്വ ഏവൈനം യോനൗ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ॥ 46 (9)

(തൃഷ്ടുഭ ശ്ലോസോഽധി നിർമിമീതേ-ജുഹോതി- നവ ച)
 (A12)

3.8.13 അനുവാകം 13 -

സംവത്സരാർദ്ധമുഖ്യസ്യോഗ്രോപസ്ഥാനം

T.B.3.8.13.1

ആ ബ്രഹ്മൻ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതാമിത്യാഹ ।
 ബ്രാഹ്മണ ഏവ ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ।
 തസ്മാത് പുരാ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസ്യജായത ॥
 ആസ്മിൻ രാശ്രേ രാജന്യ ഇഷവ്യഃ ശൂരോ മഹാരഥോ
 ജായതാമിത്യാഹ ।
 രാജന്യ ഏവ ശൗര്യം മഹിമാനം ദധാതി ।

തസ്മാത്പുരാ രാജന്യ ഇഷവ്യഃ ശൂരോ മഹാരഥോഽജായത ॥
 ദോഗ്ധ്രീ യേനുരിത്യാഹ । യേനാമേവ പയോ ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ ദോഗ്ധ്രീ യേനുരജായത ।
 വോഽഽനധാനിത്യാഹ । 47 (10)

T.B.3.8.13.2

അനധുഹേവ വീര്യം ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ വോഽഽനധാനജായത ।
 ആശുഃ സപ്തീരിത്യാഹ । അശ ഏവ ജവം ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ-ഽശൂരശോ-ഽജായത ।
 പൂരന്ധിർ യോഷേത്യാഹ । യോഷിത്യേവ രൂപം ദധാതി ।
 തസ്മാത് സ്രീ യുവതിഃ പ്രിയാ ഭാവുകാ ॥
 ജിഷ്ണു രഥേഷോ ഇത്യാഹ ।
 ആ ഹ വൈ തത്ര ജിഷ്ണു രഥേഷോ ജായതേ । 48 (10)

T.B.3.8.13.3

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥ സഭേയോ യുവേത്യാഹ ।
 യോ വൈ പൂർവവയസീ । സ സഭേയോ യുവാ ।
 തസ്മാദ് യുവാ പൂമാൻ പ്രിയോ ഭാവുകഃ ॥
 ആഽസ്യ യജമാനസ്യ വീരോ ജായതാമിത്യാഹ ।
 ആ ഹ വൈ തത്ര യജമാനസ്യ വീരോ ജായതേ ।
 യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

നി॒കാ॒മേനി॒കാമേ॑ നഃ പ॒ർജ്ജ॒ന്യോ വ॒ർഷ॒തിത്യാഹ॑ ।
 നി॒കാ॒മേനി॒കാമേ॑ ഹ വൈ ത॒ത്ര പ॒ർജ്ജ॒ന്യോ വ॒ർഷ॒തി () ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഫ॒ലി॒ന്യോ ന॑ ഓ॒ഷധ॑യഃ പ॒ചുന്താ॑മിത്യാഹ॑ ।
 ഫ॒ലി॒ന്യോ ഹ വൈ ത॒ത്ര ഔ॒ഷധ॑യഃ പ॒ചുന്തേ॑ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ।
 യോ॒ഗക്ഷേ॑മോ നഃ ക॒ല്പതാ॑മിത്യാഹ॑ ।
 ക॒ല്പതേ॑ ഹ വൈ ത॒ത്ര പ്ര॒ജാഭ്യോ॑ യോ॒ഗക്ഷേ॑മഃ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥ 49 (17)

(അ॒ന॒ധ്യാനി॑ത്യാഹ॑ - ജായ॒തേ - വ॒ർഷ॒തി സ॒പ്ത ച॑) (A13)

3.8.14 അനുവാകം 14 - അന്നഹോമാഃ.

ത്രിരാത്രരുപസ്യാശ്വമേധസ്യ പ്രഥമദിനരാത്രൗ

T.B.3.8.14.1

പ്ര॒ജാപ॑തിർ ദേ॒വേഭ്യോ॑ യ॒ജ്ഞാൻ വ്യാദി॑ശത് ।
 സ ആ॒ത്മ-॑ന॒ശ്വമേ॑ധ-മ॒ധത്ത॑ ।
 തം ദേ॒വാ അ॒ബ്രു॑വന് । ഏ॒ഷ വാ॒വ യ॒ജ്ഞഃ॑ । യദ॒ശ്വമേ॑ധഃ ।
 അ॒പ്യേവ॑ നോട॒ത്രാസ്ത॑ിതി ।
 തേഭ്യ॑ ഏ॒താന്ന॑നഹോമാൻ പ്രായ॒ച്ഛത്॑ । താന്ന॑ജുഹോത് ।
 തൈർ വൈ സ ദേ॒വാന॑പ്രീണാത് ।
 യദ॒ന്നഹോ॑മാ-ഞ്ജുഹോതി । 50 (10)

T.B.3.8.14.2

ദേ॒വാ॒നേ॒വ തൈ॑ർ യജ॑മാനഃ പ്രീ॒ണാതി॑ ॥ ആ॒ജ്യേ॒ന ജു॑ഹോതി ।
 അ॒ഗ്നേർ വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യദാ॑ജ്യം । യദാ॑ജ്യേ॒ന ജു॑ഹോതി ।
 അ॒ഗ്നിമേ॒വ തത് പ്രീ॑ണാതി ॥ മധു॑നാ ജു॒ഹോതി॑ ।
 മ॒ഹതൈ॑ത്യ വാ ഏ॒തദ്-ദേ॒വതാ॑യൈ രൂ॒പം । യന്മധു॑ ।
 യന്മധു॑നാ ജു॒ഹോതി॑ । 51 (10)

T.B.3.8.14.3

മ॒ഹതീ॑മേ॒വ തദ്ദേ॒വതാം॑ പ്രീ॒ണാതി॑ । ത॒ണ്യുലൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 വ॒സുനാം॑ വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യ॒ത്ത॒ണ്യുലാഃ॑ ।
 യ॒ത്ത॒ണ്യുലൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । വ॒സുനേ॒വ തത് പ്രീ॑ണാതി ।
 പൃ॒ഥുക്കൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 രു॒ദ്രാ॒ണാം വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യത് പൃ॒ഥു॒കാഃ॑ ।
 യത് പൃ॒ഥുക്കൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । 52 (10)

T.B.3.8.14.4

രു॒ദ്രാ॒നേ॒വ തത് പ്രീ॑ണാതി । ലാ॒ജൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 ആ॒ദി॒ത്യാനാം॑ വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യ॒ല്ലാജാഃ॑ ।
 യ॒ല്ലാജൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । ആ॒ദി॒ത്യാനേ॒വ തത് പ്രീ॑ണാതി ।
 ക॒രം॒ബൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 വി॒ശ്വേഷാം॑ വാ ഏ॒തദ് ദേ॒വാനാ॑ം രൂ॒പം । യത് ക॒രം॒ബാഃ॑ ।
 യത് ക॒രം॒ബൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । 53 (10)

T.B.3.8.14.5

വിശ്വാ॑നേ॒വ തദ് ദേ॒വാൻ പ്രീ॑ണാതി । ധാ॒നാഭി॑ർ ജുഹോതി ।
 നക്ഷ॑ത്രാണാം ധ്വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യദ്ധാ॑നാഃ ।
 യദ്ധാ॑നാഭി॑ർ ജുഹോതി । നക്ഷ॑ത്രാണേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി ।
 സ॒കൃദി॑ർ ജുഹോതി । പ്ര॒ജാപ॑തേർ വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം ।
 യഥ്സ॑കൃ॒തവഃ॑ । യഥ്സ॑കൃദി॑ർ ജുഹോതി । 54 (10)

T.B.3.8.14.6

പ്ര॒ജാപ॑തിമേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി । മ॒സൃസ്യേ॑ർ ജുഹോതി ।
 സർവാ॑സാം ധ്വാ ഏ॒തദ് ദേ॒വതാ॑നാഴ് രൂ॒പം ।
 യന്മ॒സൃസ്യാ॑നി । യന്മ॒സൃസ്യേ॑ർ ജുഹോതി ।
 സർവാ॑ ഏ॒വ തദ് ദേ॒വതാഃ॑ പ്രീ॑ണാതി ।
 പ്രി॒യങ്ഗു॑തണ്യുലൈർ ജുഹോതി ।
 പ്രി॒യാങ്ഗാ॑ ഹ വൈ നാമൈ॒തേ ।
 ഏ॒തൈർ വൈ ദേ॒വാ അ॒ശ്വസ്യാ॑ങ്ഗാ॒നി സമ॑ദധുഃ ।
 യത്പ്രി॒യങ്ഗു॑തണ്യുലൈർ ജുഹോതി () ।
 അ॒ശ്വസ്യേ॑വാങ്ഗാ॒നി സന്ദ॑ധാതി ॥
 ദശാ॑ന്നാ॒നി ജുഹോതി॑ । ദശാ॑ക്ഷരാ വിരാട് ।
 വിരാട്-കൃ॒ഥ്സ്തസ്യാ॑ന്നാദൃ॒സ്യാവരു॑ദ്ധ്യേ ॥ 55 (14)

(ജുഹോതി - മധു'നാ ജുഹോതി - പൃഥു'കൈർ ജുഹോതി
 - കരംഭൈർ ജുഹോതി - സകതു'ഭിർ ജുഹോതി -
 പ്രിയങ്ഗുതണ്ഡുലൈർ ജുഹോതി ചതാരി' ച) (A14)

Special Korvai

(അന്നഹോമാനാജ്യേനാഗേർ മധു'നാ തണ്ഡുലൈഃ പൃഥു'കൈർ
 ലാഭൈഃ കരംഭൈർ ധാനാഭിഃ സകതു'ഭിർ മസുസ്യൈഃ
 പ്രിയങ്ഗുതണ്ഡുലൈർ ദശാന്നാനി ദാദശ)

3.8.15 അനുവാകം 15 - തത്പ്രകാരവിശേഷ

T.B.3.8.15.1

പ്രജാപതി-രശ്വമേധ-മസ്യജത ।

തച്ഛൃഷ്ട്യ രക്ഷാഽസ്യജിഹ്വാഽസന് ।

സ ഏതാൻ പ്രജാപതിർ നക്തച്ഛോമാ-നപശ്യത് ।

താനജുഹോത് ।

തൈർ വൈ സ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യപാഹന് ।

യന്നക്തച്ഛോമാ-ഞ്ജുഹോതി ।

യജ്ഞാദേവ തൈർ യജമാനോ രക്ഷാഽസ്യപഹന്തി ॥

ആജ്യേന ജുഹോതി । വജ്രോ വാ ആജ്യം ।

വജ്രേണൈവ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യപഹന്തി ॥ 56 (10)

T.B.3.8.15.2

ആജ്യസ്യ പ്രതിപദം കരോതി । പ്രാണോ വാ ആജ്യം ॥

മുഖത ഏവാസ്യ പ്രാണം ദധാതി ॥

അന്നഹോമാഞ്ജുഹോതി ।

ശരീരവദേവാവരുന്ധേ ॥ വൃത്യാസം ജുഹോതി ।

ഉഭയസ്യാവരുദ്ധ്യേ ॥ നക്തം ജുഹോതി ।

രക്ഷസാമപഹത്യേ ॥

ആജ്യേനാൻ തതോ ജുഹോതി । 57 (10)

T.B.3.8.15.3

പ്രാണോ വാ ആജ്യം ॥ ഉഭയത ഏവാസ്യ പ്രാണം ദധാതി ।

പുരസ്താച്ഛോപരിഷ്ടാച്ഛ ॥ ഏകസ്മൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

ദാഭ്യായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അമുഷ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

ഉഭയോരേവ ലോകയോഃ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

അസ്മിംശ്ചാ-മുഷ്മിംശ്ച ॥ ശതായ സ്വാഹേത്യാഹ () ।

ശതായുർ വൈ പുരുഷഃ ശതവീര്യഃ ।

ആയുരേവ വീര്യമവരുന്ധേ । സഹസ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ആയുർ വൈ സഹസ്രം ॥ ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥

സർവസ്മൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അപരിമിത-മേവാവരുന്ധേ || 58 (17) (ഏവ യജ്ഞാദ്
രക്ഷാഃസ്യപഹൻ - തൃന്തതോ ജുഹോതി - ശതായ
സ്വാഹേത്യാഹ സപ്ത ച) (A15)

3.8.16 അനുവാകം 16 - വിവരണമേതയോഃ

T.B.3.8.16.1

പ്രജാപതിം വാ ഏഷ ഇഹ്ണതീത്യാഹുഃ ।
യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി । അഥോ ആഹുഃ ।
സർവാണി ഭൂതാനീതി ॥ ഏകസ്യ സ്വാഹേത്യാഹ ।
പ്രജാപതിർ വാ ഏകഃ । തമേവാപ്നോതി ॥
ഏകസ്യ സ്വാഹാ ദ്വാദ്വാഃ സ്വാഹേത്യഭി പൂർവമാഹുതീർ
ജുഹോതി ।

അഭിപൂർവമേവ സുവർഗം ലോകമേതി ॥

ഏകോത്തരം ജുഹോതി । 59 (10)

T.B.3.8.16.2

ഏകവദേവ സുവർഗം ലോകമേതി ॥ സന്തതം ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സന്തതൈത്യേ ॥

ശതായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ശതായൂർ വൈ പുരുഷഃ ശതവീര്യഃ ।

ആയുരേവ വീര്യമവരുന്ധേ । സഹസ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ആയൂർ വൈ സഹസ്രം । ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥

അയുതായ സ്വാഹാ നിയുതായ സ്വാഹാ പ്രയുതായ
സ്വാഹേത്യാഹ | 60 (10)

T.B.3.8.16.3

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ | ഇമാനേവ ലോകാനവരുന്ധേ ||
അർബുദായ സ്വാഹേത്യാഹ | വാഗ്വാ അർബുദം |
വാചമേവാവരുന്ധേ || നൃർബുദായ സ്വാഹേത്യാഹ |
യോ വൈ വാചോ ഭൂമാ | തന്നൃർബുദം |
വാച ഏവ ഭൂമാനമവരുന്ധേ ||
സമുദ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ | 61 (10)

T.B.3.8.16.4

സമുദ്രമേവാപ്നോതി | മദ്ധ്യായ സ്വാഹേത്യാഹ |
മദ്ധ്യമേവാപ്നോതി | അന്തായ സ്വാഹേത്യാഹ |
അന്തമേവാപ്നോതി | പരാർദ്ധായ സ്വാഹേത്യാഹ |
പരാർദ്ധമേവാപ്നോതി ||
ഉഷസേ സ്വാഹാ വ്യുഷ്ഠ്യ സ്വാഹേത്യാഹ |
രാത്രിർ വാ ഉഷാഃ | അഹർ വ്യുഷ്ടിഃ () |
അഹോരാത്രേ ഏവാവരുന്ധേ |
അഥോ അഹോരാത്രയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
താ യദുഭയീർ ദിവ്വാ വാ നക്തം വാ ജുഹുയാത് |
അഹോരാത്രേ മോഹയേത് |

ഉഷസേ॑ സ്വാഹാ॑ വ്യുഷ്ണൈ॑ സ്വാഹോദേ॑ഷ്യതേ
 സ്വാഹോദൃ॑തേ സ്വാഹേത്യനു॑ദിതേ ജുഹോതി॑ ।
 ഉദി॑തായ സ്വാഹാ॑ സുവർഗായ॑ സ്വാഹാ॑ ലോ॒കായ॑
 സ്വാഹേത്യനു॑ദിതേ ജുഹോതി॑ ।

അഹോരാത്രയോ-രവൃ॑തിമോഹായ ॥ 62 (17)

(ഏകോത്തരം ജുഹോതി - പ്രയുതായ സ്വാഹേത്യാഹ -
 സമുദ്രായ സ്വാഹേത്യാഹാഹർ - വ്യുഷ്ണിഃ സപ്ത ച) (A16)

**3.8.17 അനുവാകം 17 - സപ്തകാണ്ഡഗതാനഹോമാനുവാകാ
 വ്യാഖ്യായന്തേ**

T.B.3.8.17.1

വിഭൂ॑ർ മാത്രാ॑ പ്രഭുഃ॑ പിത്രേ॑ത്യശ്വ॑നാമാനി॑ ജുഹോതി॑ ।
 ഉദയോ॑രേവൈനം ലോ॒കയോർ॑ നാമധേ॑യം ഗമ॑യതി ॥
 ആ॒യനായ॑ സ്വാഹാ॑ പ്രായ॑ണായ॑ സ്വാഹേത്യുദൃ॑ഭ്യാവാ
 -ഞ്ജുഹോതി॑ ।
 സർവ॑മേവൈന-മസ്ക॑ന്നഃ॑ സുവർഗം ലോ॒കം ഗമ॑യതി ॥
 അഗ്ന॑യേ സ്വാഹാ॑ സോമാ॑യ സ്വാഹേതി॑
 പൂർവ॑ഹോമാ-ഞ്ജുഹോതി॑ ।
 പൂർവ॑ ഏ॒വ ദി॒ഷന്തം॑ ദ്രാത്യു॑വൃ-മതി॑ക്രാമതി ॥
 പൃഥി॑വ്യേ സ്വാഹാ॑ന്തരി॑ക്ഷായ॑ സ്വാഹേത്യാഹ॑ ।
 യഥാ॑യജു॒രേവൈ॑തത് ॥

അഗ്നയേ സ്വാഹാ സോമായ സ്വാഹേതി പൂർവദീക്ഷാ
ജുഹോതി ।

പൂർവ ഏവ ദിഷന്തം ദ്രാതുവ്യ-മതിക്രാമതി ॥ 63 (10)

T.B.3.8.17.2

പൃഥിവ്യൈ സ്വാഹാഽന്തരീക്ഷായ സ്വാഹേത്യേകവിഷ്ണിനീം
ദീക്ഷാം ജുഹോതി ।

ഏകവിഷ്ണുതിർ വൈ ദേവലോകാഃ ।

ദാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്വഃ ।

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । അസാവാദിത്യ ഏകവിഷ്ണുഃ ।

ഏഷ സുവർഗോ ലോകഃ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടൗ ॥

ഭുവോ ദേവാനാം കർമ്മണേത്യുദീക്ഷാ ജുഹോതി ।

ഋതൂനേവാസ്മൈ കല്പയതി ॥

അഗ്നയേ സ്വാഹാ വായവേ സ്വാഹേതി

ജുഹോത്യന്തരീത്യൈ ॥ 64 (10)

T.B.3.8.17.3

അർവാങ് യജ്ഞഃ സങ്ക്രാമതിത്യാപ്തീർ ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഷ്ടൈ ॥

ഭൂതം ഭവ്യം ഭവിഷ്യദിതി പര്യാപ്തീർ ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പര്യാഷ്ടൈ ॥

ആ മേ ഗൃഹാ ഭവന്തിത്യാഭൂർ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഭൂതൈ ॥
 അഗ്നിനാ തപോഽമ്പഭവ-ദിത്യനുഭൂർ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാനുഭൂതൈ ॥
 സ്വാഹാ-ഽഽധിമാധീതായ സ്വാഹേതി സമസ്താനി
 വൈശ്വദേവാനി ജുഹോതി ।
 സമസ്തമേവ ദിഷന്തം ഭ്രാത്യവ്യ-മതിക്രാമതി ॥ 65 (10)

T.B.3.8.17.4

ദദ്ഭ്യഃ സ്വാഹാ ഹനുഭ്യാഃ സ്വാഹേ-ത്യങ്ഗഹോമാ-
 ണ്നുഹോതി ।
 അങ്ഗേഅങ്ഗേ വൈ പുരുഷസ്യ പാപ്മോപശ്ലിഷ്ടഃ ।
 അങ്ഗാ-ദങ്ഗാ-ദേവൈനം പാപ്മനസ്തേന മുഞ്ചതി ॥
 അഞ്ജേതായ സ്വാഹാ കൃഷ്ണായ സ്വാഹാ ശ്വേതായ
 സ്വാഹേത്യശ്വരൂപാണി ജുഹോതി ।
 രൂപൈരേവൈനഃ സമർദ്ധയതി ॥
 ഓഷധീഭ്യഃ സ്വാഹാ മൂലേഭ്യഃ സ്വാഹേത്യോഷധിഹോമാ-
 ണ്നുഹോതി ।
 ദായോ വാ ഓഷധയഃ । പുഷ്പേഭ്യോഽന്യാഃ ഫലം ഗൃഹ്ണന്തി ।
 മൂലേഭ്യോഽന്യാഃ । താ ഏവോഭയീരവരുന്ധേ ॥ 66 (10)

T.B.3.8.17.5

വന॑സ്പതി॑ഭ്യഃ സ്വാ॑ഹേതി॑ വന॑സ്സതി॑ഹോ॒മാ-ഞു॑ഹോതി॑ ।

ആ॒ര॒ണ്യ॒സ്യാ-നാ॒ഭ്യ॒സ്യാവ॑രു॒ദ്ധ്യേ ॥

മേ॒ഷ॒സ്താ പ॒ച॒തൈ-ര॒വ॒ത്വി॒ത്യപാ॑വ്യാനി॒ ജു॑ഹോതി॑ ।

പ്രാ॒ണാ വൈ॑ ദേ॒വാ അ॒പാ॑വ്യാഃ । പ്രാ॒ണാ നേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ ॥

കൃ॒പ്യാഭ്യഃ॑ സ്വാ॑ഹാഭ്യഃ॑ സ്വാ॑ഹേ॒ത്യപാ॑

ഹോ॒മാഞു॑ഹോതി॑ ।

അ॒ഹ്നം വാ ആ॑പഃ । അ॒ന്നം വാ ആ॑പഃ ।

അ॒ഭ്യോ വാ അ॒ന്നം ജായ॑തേ ।

യദേ॒വാഭ്യോ॑ന്നം ജായ॑തേ () । തദവ॑രു॒ന്ധേ ॥ 67 (11)

(പു॒ർവദീ॑ക്ഷാ ജു॑ഹോതി॑ പു॒ർവ ഏ॒വ ദി॒ഷ്ഠനം॑

ഭ്രാ॒ത്യവൃ॑മതി॑ക്രാമ - തൃ॒ന്ന॑ന്തരി॒ത്യൈ - ക്രാ॒മതി॑ - രു॒ന്ധേ -

ജായ॑ത ഏ॒കം ച) (A17)

3.8.18 അനുവാകം 18 - സപ്തകാണ്ഡഗതാനുവാകം
വ്യാഖ്യാനം

T.B.3.8.18.1

അ॒ഭാ॒സ്സി ജു॑ഹോതി॑ । അ॒യം വൈ॑ ലോ॒കോ॑ഭാ॒സ്സി ।

ത॒സ്യ വ॑സ॒വോ॑ധി॒പത॑യഃ । അ॒ഗ്നിർ ജ്യോതിഃ॑ ।

യദ॒ഭാ॒സ്സി ജു॑ഹോതി॑ । ഇ॒മമേ॒വ ലോ॒കമ॑വ॒രു॒ന്ധേ ।

വ॒സു॒നാ॒സ് സാ॑യു॒ജ്യം ഗ॒ച്ഛതി॑ । അ॒ഗ്നിം ജ്യോതി॑രവ॒രു॒ന്ധേ ॥

നഭാച്സി ജുഹോതി ।

അന്തരിക്ഷം വൈ നഭാച്സി । 68 (10)

T.B.3.8.18.2

തസ്യ രൂദ്രാ അധിപതയഃ । വായുർ ജ്യോതിഃ ।

യന്നഭാച്സി ജുഹോതി । അന്തരിക്ഷമേവാവരുന്ധേ ।

രൂദ്രാണാച് സായുജ്യം ഗച്ഛതി । വായും ജ്യോതിരവരുന്ധേ ।

മഹാച്സി ജുഹോതി । അസൗ വൈ ലോകോ മഹാച്സി ।

തസ്യാദിത്യാ അധിപതയഃ । സൂര്യോ ജ്യോതിഃ । 69 (10)

T.B.3.8.18.3

യന്മഹാച്സി ജുഹോതി । അമൃമേവ ലോകമവരുന്ധേ ।

ആദിത്യാനാച് സായുജ്യം ഗച്ഛതി ।

സൂര്യം ജ്യോതിരവരുന്ധേ ॥

നമോ രാജേണ നമോ വരുണായേതി യവ്യാനി ജുഹോതി ।

അന്നാദ്യസ്യാവരുദ്ധേ ॥

മയോദ്ധുർ വാതോ അഭി വാത്സുസ്രാ ഇതി ഗവ്യാനി

ജുഹോതി । പശൂനാമവരുദ്ധേ ॥

പ്രാണായ സ്വാഹാ വ്യാനായ സ്വാഹേതി

സന്തതിഹോമാ-ഞ്ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സന്തത്യൈ ॥ 70 (10)

T.B.3.8.18.4

സിതായ സ്വാഹാഽസിതായ സ്വാഹേതി പ്രമുക്തീർ
ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പ്രമുക്തേ ॥

പൃഥിവ്യൈ സ്വാഹാഽന്തരിക്ഷായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

യഥായജുരേവൈതത് ॥

ദത്വതേ സ്വാഹാഽദന്തകായ സ്വാഹേതി ശരീരഹോമാ-
ഞ്ജുഹോതി ।

പിതൃലോകമേവ തൈർ-യജമാനോ-ഽവരുന്ധേ ॥

കസ്താ യുനക്തി സ ത്വാ യുനക്തിതി പരിധീൻ. യുനക്തി ।

ഇമേ വൈ ലോകാഃ പരിധയഃ ।

ഇമാനേവാസ്മൈ ലോകാൻ. യുനക്തി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടേ ॥ 71 (10)

T.B.3.8.18.5

യഃ പ്രാണതോ യ ആത്മാദാ ഇതി മഹിമാനഃ ജുഹോതി ।

സുവർഗോ വൈ ലോകോ മഹഃ ।

സുവർഗമേവ താഭ്യാം ലോകം യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

ആ ബ്രഹ്മൻ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതാമിതി

സമസ്താനി ബ്രഹ്മവർചസാനി ജുഹോതി ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവ തൈർ യജമാനോ ഽവരുന്ധേ ॥

ജജ്ഞി ബീജമിതി ജുഹോ-ത്യന്തരിത്യൈ ॥
 അഗ്നയേ സമനമത് പൃഥിവൈ സമനമദിതി
 സന്നതിഹോമാ-ഞ്ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സന്നത്യൈ ॥
 ഭൂതായ സ്വാഹാ ഭവിഷ്യതേ സ്വാഹേതി ഭൂതാഭവ്യൗ
 ഹോമൗ ജുഹോതി ।

അയം വൈ ലോകോ ഭൂതം । 72 (10)

T.B.3.8.18.6

അസൗ ഭവിഷ്യത് ।
 അനയോരേവ ലോകയോഃ പ്രതിതിഷ്ഠതി । സർവസ്യാപ്തൈ ॥
 സർവസ്യാവരുദ്ധൈ ॥
 യദക്രന്ദഃ പ്രഥമം ജായമാന ഇത്യശ്വസ്മോമീയം ജുഹോതി ।
 സർവസ്യാപ്തൈ ॥
 സർവസ്യ ജിത്യൈ ॥ സർവമേവ തേനാപ്നോതി ।
 സർവം ജയതി । യോഽശ്വമേധേന യജതേ () । 73 (10)

T.B.3.8.18.7

യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥
 യജഞ്ച് രക്ഷാഽസ്യജിഹ്വാഽസന് ।
 സ ഏതാൻ പ്രജാപതിർ നക്തഃഹോമാനപശ്യത് ।
 താനജുഹോത് ।

തൈർ വൈ സ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യുപാഹന് ।
 യന്നക്തഃ ഹോമാഞ്ജുഹോതി ।
 യജ്ഞാദേവ തൈർ യജമാനോ രക്ഷാഽസ്യുപഹന്തി ॥
 ഉഷസേ സ്വാഹാ വ്യുഷ്ഠ്യ സ്വാഹേത്യന്തതോ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥ 74 (9)

(വൈ നഭാഃസി - സൂര്യോ ജ്യോതിഃ - സന്തത്യൈ -
 സമഷ്ട്യ - ഭൂതം - യജതേ - +നവ ച) (A18)

3.8.19 അനുവാകം 19 - ഔപസമുദിനേ യുപപ്രയോഗഃ
T.B.3.8.19.1

ഏകയൂപോ വൈകാദശിനീ വാ ।
 അന്യേഷാം യജ്ഞാനാം യൂപാ ഭവന്തി ।
 ഏകവിഴ്ശിന്യശ്വമേധസ്യ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിത്യൈ ॥
 ബൈൽ.വോ വാ ഖാദിരോ വാ പാലാശോ വാ ॥
 അന്യേഷാം യജ്ഞക്രത്യുനാം യൂപാ ഭവന്തി ।
 രാജജുദാല ഏകവിഴ്ശത്യരതി-രശ്വമേധസ്യ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥
 നാനേഷാം പശൂനാം തേജന്യാ അവദ്യന്തി ।
 അവദ്യന്ത്യശ്വസ്യ । 75 (10)

T.B.3.8.19.2

പാപ്മാ വൈ തേജനീ । പാപ്മനോഽപഹന്തേ ॥
 പുകുശാഖായാ-മന്യേഷാം പശൂനാ-മവദ്യന്തി ।
 വേതസശാഖായാ-മശ്വസ്യ । അഹ്സുയോനിർ വാ അശ്വഃ ।
 അഹ്സുജോ വേതസഃ । സ്വ ഏവാസ്യ യോനാവവദ്യതി ॥
 യുപേഷു ഗ്രാമ്യാൻ പശൂൻ നിയുഞ്ജന്തി ।
 ആരോകേഷ്യാരണ്യാൻ-ധാരയന്തി ।
 പശൂനാം വ്യാവൃന്തേ () ॥ ആ ഗ്രാമ്യാൻ പശൂൻ ലഭന്തേ ।
 പ്രാരണ്യാൻ മ്സുജന്തി । പാപ്മനോഽപഹന്തേ ॥ 76 (13)

(അശ്വസ്യ - വ്യാവൃന്തേ ത്രീണീ ച) (A19)

3.8.20 അനുവാകം 20 - യുപാനാം സ്ഥാനാദയഃ

T.B.3.8.20.1

രാജജുദാല-മഗ്നിഷ്ഠം മിനോതി ।
 ഭൂണഹത്യായാ അപഹന്തേ ॥ പൗതുദ്രവാവഭിതോ ഭവതഃ ।
 പുണ്യസ്യ ഗന്ധസ്യാവരുദ്ധേ ।
 ഭൂണഹത്യാ-മേവാസ്മാ-ദപഹത്യ ।
 പുണ്യേന ഗന്ധേനോഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ॥
 ഷഡ്ബൈൽ.വാ ഭവന്തി । ബ്രഹ്മവർചസസ്യാ-വരുദ്ധേ ॥
 ഷട്വാദിരാഃ । തേജസോഽവരുദ്ധേ ॥ 77 (10)

T.B.3.8.20.2

ഷട്പാലാശാഃ | സോമപീമസ്യ-വരുദ്ധ്യേ ||
 ഏകവിഴ്ശതിഃ സംപദ്യന്തേ |
 ഏകവിഴ്ശതിർ വൈ ദേവലോകാഃ |
 ദ്വാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്വഃ | ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ |
 അസാവാദിത്യ ഏകവിഴ്ശഃ | ഏഷ സുവർഗോ ലോകഃ |
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ||
 ശതം പശവോ ഭവന്തി | **78 (10)**

T.B.3.8.20.3

ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ |
 ആയുഷ്ഞേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
 സർവം വാ അശ്വമേധ്യാപ്നോതി |
 അപരിമിതാ ഭവന്തി | അപരിമിതസ്യ-വരുദ്ധ്യേ ||
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | കസ്താമ് സത്യാത് |
 ദക്ഷിണതോ-ഽന്യേഷാം പശൂനാ-മവദ്യന്തി |
 ഉത്തരതോഽശ്വസ്യേതി |
 വാരുണോ വാ അശ്വഃ | **79 (10)**

T.B.3.8.20.4

ഏഷാ വൈ വരുണസ്യ ദിക് |
 സ്വായാമേവാസ്യ ദിശ്യവദ്യതി |

യദിതരേഷാം പശുനാമവദ്യതി ।

ശതദേവത്യം തേനാവരുന്ധേ ॥

ചിതേഽഗ്നാവധി-വൈതസേ കടേഽശാം ചിനോതി ।

അഹ്സായോനിർ വാ അശഃ । അഹ്സജോ വേതസഃ ।

സ്വ ഏവൈനം യോനൗ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ॥

പുരസ്താത് പ്രത്യഞ്ചം തൂപരം ചിനോതി ।

പശ്ചാത് പ്രാചീനം ഗോമൃഗം । 80 (10)

T.B.3.8.20.5

പ്രാണാപാനാവേ-വാസ്മിൻ മ്സമൃഞ്ചൗ ദധാതി ॥

അശാം തൂപരം ഗോമൃഗമിതി സർവഹൃത ഏതാഞ്ജുഹോതി ।

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജിത്യൈ ॥

ആത്മനാ-ഭിജുഹോതി ।

സാത്മാനമേവൈനൗ സതനും കരോതി ॥

സാത്മാമുഷ്മിൻ ലോകേ ഭവതി । യ ഏവം വേദഃ ।

അഥോ വസോരേവ ധാരാം തേനാവരുന്ധേ ॥

ഇലുവർദായ സ്വാഹാ ബലിവർദായ സ്വാഹേത്യംഹ ।

സംവത്സരോ വാ ഇലുവർദഃ () ।

പരിവത്സരോ ബലിവർദഃ ।

സംവത്സരാദേവ പരിവത്സരാ-ദായു-രവരുന്ധേ ।

ആയുരേവാസിൻ ദധാതി ।

തസ്മാദശ്വമേധയാജീ ജരസാ വിസ്രസാമും

ഘോകമേതി ॥ 81 (14) (തേജസോഽവരുദ്ധൈ - ഭവൻ -

ത്യശോ - ഗോമൃഗ - മീലുവർദ്ദ ശ്ചതാരി ച) (A20)

3.8.21 അനുവാകം 21 - ചേതവ്യാഗ്നയാദേർവിശേഷഃ

T.B.3.8.21.1

ഏകവിപ്ലശോഽഗ്നിർ ഭവതി । ഏകവിപ്ലശഃ സ്തോമഃ ।

ഏകവിപ്ലശതിർ യുപാഃ ॥

യഥാ വാ അശ്വാ വർഷഭാ വാ വൃഷാണഃ സൗസ്തൂരേരൻ ।

ഏവമേതഥ് സ്തോമാഃ സൗസ്തൂരന്തേ । യദേകവിപ്ലശാഃ ।

തേ യഥ് സമൃച്ഛേരൻ । ഹന്യേതാസ്യ യജ്ഞഃ ॥

ദാദശ ഏവാഗ്നിഃ സ്യാദിത്യാഹുഃ । ദാദശഃ സ്തോമഃ । 82 (10)

T.B.3.8.21.2

ഏകാദശ യുപാഃ ॥ യദ്ദാദശോഽഗ്നിർ ഭവതി ।

ദാദശ മാസാഃ സംഘ്മസരഃ ।

സംഘ്മസരേണൈവാസ്മാ അന്നമവരുന്ധേ ॥

യദ്ദശ യുപാ ഭവന്തി । ദശാക്ഷരാ വിരാട് । അന്നം ഹിരാട് ।

വിരാജൈവാനാദൃ-മവരുന്ധേ ।

യ ഏകാദശഃ । സ്തന ഏവാസ്യേ സഃ । 83 (10)

T.B.3.8.21.3

ദുഹ ഏവൈനാം തേന || തദാഹുഃ |
 യദ്ദാദശോഽഗ്നിഃ സ്യാദ് ദാദശഃ സ്തോമ ഏകാദശ യുപാഃ |
 യഥാ സ്ഥൂരിണാ യായാത് | താദൃക്തത് ||
 ഏകവിഴ്ശ ഏവാഗ്നിഃ സ്യാ-ദിത്യാഹുഃ |
 ഏകവിഴ്ശഃ സ്തോമഃ | ഏകവിഴ്ശതിർ യുപാഃ |
 യഥാ പ്രഷ്ടിഭിർ യാതി | താദൃഗേവ തത് || **84 (10)**

T.B.3.8.21.4

യോ വാ അശ്വമേധേ തിസ്രഃ കകുഭോ വേദ |
 കകുഭു രാജ്ഞാം ഭവതി | ഏകവിഴ്ശോഽഗ്നിർ ഭവതി |
 ഏകവിഴ്ശഃ സ്തോമഃ | ഏകവിഴ്ശതിർ യുപാഃ |
 ഏതാ വാ അശ്വമേധേ തിസ്രഃ കകുഭഃ |
 യ ഏവം വേദ | കകുഭു രാജ്ഞാം ഭവതി ||
 യോ വാ അശ്വമേധേ ത്രീണി ശീർഷാണി വേദ |
 ശിരോ ഹ രാജ്ഞാം ഭവതി () |
 ഏകവിഴ്ശോഽഗ്നിർ ഭവതി |
 ഏകവിഴ്ശഃ സ്തോമഃ | ഏകവിഴ്ശതിർ യുപാഃ |
 ഏതാനി വാ അശ്വമേധേ ത്രീണി ശീർഷാണി |
 യ ഏവം വേദ | ശിരോ ഹ രാജ്ഞാം ഭവതി || **85 (16)**

(ഭാദശഃ സ്തോമഃ - സ - ഏവ തച് - ചരീരോ ഹ രാജ്ഞാം
ഭവതി ഷട്ച) (A21)

3.8.22 അനുവാകം 22 - ഉക്ത്യാഖ്യേദിതീയേഹനി
ബഹിഷ്ഠവമാനേ അശ്വസ്യോദ്രാത്യത്വം

T.B.3.8.22.1

ദേവാ വാ അശ്വമേധേ പവമാനേ ।
 സുവർഗം ലോകം ന പ്രാജാനന് । തമശ്വഃ പ്രാജാനാത് ।
 യദശ്വമേധേശ്വേന മേദ്ധ്യേനോദഞ്ചോ ബഹിഷ്ഠവമാനഃ
 സർപന്തി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പ്രജ്ഞാതൈഃ ।
 ന വൈ മനുഷ്യഃ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ വേദ ।
 അശ്വാ വൈ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ വേദ ॥
 യദുദ്ഗാതോദ്ഗായേത് ।
 യമാക്ഷേത്രജ്ഞാഃസ്യേന പഥാ പ്രതിപാദയേത് ।
 താദൃകത് । **86 (10)**

T.B.3.8.22.2

ഉദ്ഗാതാര-മപരുദ്ധ്യ । അശ്വമുദ്ഗീമായ വൃണീതേ ।
 യമാ ക്ഷേത്രജ്ഞാഃസഞ്ജസാ നയതി ।
 ഏവമേവൈനമശ്വഃ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ നയതി ॥
 പുച്ഛമനാരദന്തേ । സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥

ഹിം കരോതി । സാമൈവാകഃ । ഹിം കരോതി ।

ഉദ്ഗീമ ഏവാസ്യ സഃ ॥ 87 (10)

T.B.3.8.22.3

വഡബാ ഉപ രുന്ധന്തി । മിമുനതായ പ്രജാതൈഃ ।

അഥോ യഥോപഗാതാർ ഉപഗായന്തി ।

താദൃഗേവ തത് ॥ ഉദഗാസീദശോ മേദ്ധ്യ ഇത്യാഹ ।

പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ ।

പ്രജാപതി-രുദ്ഗീമഃ । ഉദ്ഗീമമേവാവരുന്ധേ ।

അഥോ ഋഗ്സാമയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

ഹിരണ്യേനോപാകരോതി () । ജ്യോതിർ വൈ ഹിരണ്യം ।

ജ്യോതിരേവ മുഖതോ ദധാതി ।

യജമാനേ ച പ്രജാസു ച ।

അഥോ ഹിരണ്യജ്യോതിരേവ യജമാനഃ സുവർഗം

ഘോകമേതി ॥ 88 (14)

(തഥ് - സ - ഉപാകരോതി ചതാരി ച) (A22)

3.8.23 അനുവാകം 23 - അശ്വേ പരുഗ്വപ്രയന്താനാം പശൂനാം നിയോജനം

T.B.3.8.23.1

പുരുഷോ വൈ യജ്ഞഃ । യജ്ഞഃ പ്രജാപതിഃ ।

യദശ്വേ പശൂൻ നിയുഞ്ജന്തി ।

യജ്ഞാദേവ തദ്യജ്ഞം പ്രയുക്തേ ॥
 അശ്വം തുപരം ഗോമൃഗം ।
 താനഗ്നിഷ്ഠ ആലഭതേ । സേനാമുഖമേവ തഥ്സൗശൃതി ।
 തസ്മാദ് രാജമുഖം ഭീഷ്ഠം ഭാവുകം ॥
 ആഗ്നേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം പുരസ്താൽ ലലാടേ ।
 പൂർവാഗ്നിമേവ തം കുരുതേ । **89 (10)**

T.B.3.8.23.2

തസ്മാത്-പൂർവാഗ്നിം പുരസ്താഥ്-സ്ഥാപയന്തി ॥
 പൗഷ്ണമന്യഞ്ചം । അന്നം വൈ പൃഷ്ഠാ ।
 തസ്മാത് പൂർവാഗ്നാ-വാഹാര്യ-മാഹരന്തി ॥
 ഐന്ദ്രാപൗഷ്ണ-മുപരിഷ്ഠാത് ।
 ഐന്ദ്രോ വൈ രാജന്യോഽന്നം പൃഷ്ഠാ ।
 അന്നാഭ്യേനൈവൈന-മുഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ।
 തസ്മാദ് രാജന്യോഽ-ന്നാഭോ ഭാവുകഃ ॥
 ആഗ്നേയൗ കൃഷ്ണഗ്രീവൗ ബാഹുവോഃ ।
 ബാഹുവോരേവ വീര്യം ധത്തേ । **90 (10)**

T.B.3.8.23.3

തസ്മാദ് രാജന്യോ ബാഹുബലീ ഭാവുകഃ ॥
 ത്വാഷ്ട്രൗ ലോമശസക്ഥൗ സക്ഥ്യോഃ ।
 സക്ഥ്യോരേവ വീര്യം ധത്തേ ।

തസ്മാദ് രാജന്യ ഊരുബലീ ഭാവുകഃ ॥
 ശിതിപൃഷ്ഠൗ ബാർഹസ്തത്യൗ പൃഷ്ഠേ ।
 ബ്രഹ്മവർചസ-മേവോപരിഷ്ടാദ്ധത്തേ ।
 അഥോ കവചേ ഏവൈതേ അഭിതഃ പര്യുഹതേ ।
 തസ്മാദ് രാജന്യഃ സന്നദ്ധോ വീര്യം കരോതി ॥
 ധാത്രേ പൃഷ്ഠോദര-മധസ്താത് ।
 പ്രതിഷ്ഠാമേവൈതാം കുരുതേ () ।
 അഥോ ഇയം ഐവ ധാതാ ।
 അന്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ സൗര്യം ബലക്ഷം പുഷ്പേ ॥
 ഉത്സേധമേവ തം കുരുതേ ।
 തസ്മാദുത്സേധം ഭയേ പ്രജാ അഭിസംശ്രയന്തി ॥ 91 (15)
 (കുരുതേ - ധത്തേ - കുരുതേ പഞ്ച ച) (A23)

=====

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams :-

(സാ॒ങ്ഗ്രഹ॑ണ്യാ - ച॒തുഷ്ടയോ॑ - യോ॒ വൈ - യഃ॒ പി॒തു -
 ശ്വ॒ത്വാരോ॑ - യ॒ഥാ॒ നി॒ക്തം - പ്ര॒ജാപ॑തയേ ത്വാ - യ॒ഥാ
 പ്രോ॒ക്ഷി॑തം - വി॒ദ്യുരാ॑ഹ - പ്ര॒ജാപ॑തിരകാമയതാശ്വമേധേന
 - പ്ര॒ജാപ॑തിർ ന കി॒ഞ്ച ന - സാ॒വി॒ത്ര - മാ ബ്ര॒ഹ്മ॑ൻ -
 പ്ര॒ജാപ॑തിർ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ - പ്ര॒ജാപ॑തീ ര॒ക്ഷാ॑ഽസി -
 പ്ര॒ജാപ॑തിമീ॒സ്തതി॑ - വി॒ദ്യുര॑ശ്വ॒നാമാ॑ന്യ - ാഭാ॑ഃ -
 സ്യേ॒കയു॑പോ - രാജ॑ജു॒ദാല॑ - മേ॒കവി॑ഽശോ -
 ദേ॒വാഃ - പു॒രുഷ॑ (സ്ര॒യോവി॑ഽശതിഃ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സാ॒ങ്ഗ്രഹ॑ണ്യാ - ത॒സ്മാദ॑ശ്വമേധയാജീ - യത് പ॒രിമി॑താ -
 യദ് യ॒ജ്ഞമു॑വേ - യോ ദീ॒ക്ഷാം - ദേ॒വാനേ॑വ - ത്രയ॑ ഇ॒മേ
 - സി॒തായ॑ - പ്രാ॒ണാപാ॑നാവേ॒വാസ്മി॑ൻ - ത॒സ്മാദ് രാ॑ജ॒ന്യ
 ഏ॒കന॑വതിഃ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 8th Prapaatakam :-

(സാങ്ഗ്രഹണ്യാ - സൗശ്രയന്തി)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

തൃതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

3.8 Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam3, Prapaatakam 8 (TB 3.8)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	2	25
Anuvakam 2	4	46
Anuvakam 3	6	65
Anuvakam 4	3	35
Anuvakam 5	4	41
Anuvakam 6	5	56
Anuvakam7	3	35
Anuvakam8	4	43
Anuvakam9	5	49
Anuvakam10	5	50
Anuvakam11	2	28
Anuvakam12	3	29
Anuvakam13	3	37
Anuvakam14	6	64
Anuvakam15	3	37
Anuvakam16	4	47
Anuvakam17	5	51
Anuvakam18	7	69
Anuvakam19	2	23
Anuvakam20	5	54
Anuvakam21	4	46
Anuvakam22	3	34
Anuvakam23	3	35
Total →	91	999

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.9 തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ

അശ്വമേധസ്യ ദിതീയ, തൃതീയാഹർവിധാനം

3.9.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ അഷ്ടാദശിനാം ഗ്രാഭ്യാണാം

T.B.3.9.1.1

പ്രജാപതി-രശ്വമേധ-മസ്യജത ।

സോഽസ്മാമ് സൃഷ്ടോ-ഽപാക്രാമത് ।

തമ-ഷ്ടാദശിദിരന്തു പ്രായുക്ത । തമാപ്നോത് ।

തമാപ്താഽ ഷ്ടാദശിദി-രവാരുന്ധ । യദഷ്ടാദശിന് ആലഭ്യന്തേ ।

യജ്ഞമേവ തൈരാപ്താ യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

സംഘ്മസരസ്യ വാ ഏഷാ പ്രതിമാ ।

യദഷ്ടാദശിനഃ । ദ്വാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്വഃ । 1 (10)

T.B.3.9.1.2

സംഘ്മസരോഽഷ്ടാദശഃ । യദഷ്ടാദശിന് ആലഭ്യന്തേ ।

സംഘ്മസരമേവ തൈരാപ്താ യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

അഗ്നിഷ്ടോന്യാൻ പശൂനുപാകരോതി ।

ഇതരേഷു യുപേഷാഷ്ടാദശിനോ ഽജാമിതായ ॥

നവനവാലഭ്യന്തേ സവീര്യതായ ॥

യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑ സ॒ഘ॒സ്ഥാപ॑യേത് |
 വൃ॒വ॒സ്യേ॑താം പി॒താപു॑ത്രൗ | വൃ॒ദ്ധ്യാ॑നഃ ക്രാമേ॒യുഃ |
 വി॒ദ്വരം॑ ഗ്രാമ॒യോർ ഗ്രാ॑മാ॒ന്തൗ സൃ॑താം | 2 (10)

T.B.3.9.1.3

ഋ॒ക്ഷീ॒കാഃ പു॑രു॒ഷവ്യാ॑ഹ്വഃ പ॒രിമോ॑ഷി॒ണ്
 ആ॒വ്യാ॒ധിനീ॑-സു॒സ്മരാ॑ അ॒ര॒ണ്ണേഷ്യാ॑ജായേ॒രന് ||
 തദാ॑ഹുഃ | അ॒പശ॑വോ വാ ഏ॒തേ | യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑
 യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑ സ॒ഘ॒സ്ഥാപ॑യേത് |
 ക്ഷി॒പ്രേ യ॑ജമാ॒നമ॑ര॒ണ്യം മൃ॒ത്യു ഹ॑രേ॒യുഃ |
 അ॒ര॒ണ്യായ॑ത॒നാ ഹൃ॑ദാ॒ര॒ണ്യഃ പ॑ശ॒വ ഇ॒തി |
 യത്പ॑ശു॒ന്നാല॑ഭേത | അ॒നവ॑രു॒ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॑ശ॒വഃ സൃ॑ഃ |
 യത്പ॑ര്യഗ്നി॒കൃതാ॑-നൃ॒ഥ്സൃ॑ജേത് | 3 (10)

T.B.3.9.1.4

യ॒ജ്ഞ॑വേ॒ശസം॑ കൃ॒ത്യാത് || യത്പ॑ശു॒ന്നാല॑ഭേത |
 തേ॒നൈ॒വ പ॑ശു॒നവ॑രു॒ന്ധേ |
 യത്പ॑ര്യഗ്നി॒കൃതാ॑-നൃ॒ഥ്സൃ॑ജ-ത്യ॒ജ്ഞ॑വേ॒ശസായ॑ |
 അ॒വ॑രു॒ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॑ശ॒വോ ഭ॑വ॒ന്തി |
 ന യ॒ജ്ഞ॑വേ॒ശസം॑ ഭ॑വ॒ന്തി |
 ന യ॒ജ്ഞ॑മാ॒നമ॑ര॒ണ്യം മൃ॒ത്യു ഹ॑ര॒ന്തി ||
 ഗ്രാ॒മൈഃ॑ സ॒ഘ॒സ്ഥാപ॑യതി |

ഏതേ വൈ പശവഃ ക്ഷേമോ നാമ ।
 സം പിതാപുത്രാ-വവസ്യതഃ () । സമദ്ധാനഃ ക്രാമന്തി ।
 സമന്തികം ഗ്രാമയോർ ഗ്രാമാന്തൗ ഭവതഃ ।
 നർക്ഷീകാഃ പുരുഷവ്യാഘ്രാഃ പരിമോഷിണ്
 ആവ്യാധിനീ-സ്തസ്കരാ അരണ്യേഷ്യാജായന്തേ ॥ 4 (13)
 (ഋതവഃ - സ്യാതാ - മുഥ്സ്യജേഥ് - സ്യതസ്മിണീ ച) (A1)

3.9.2 അനുവാകം 2 - ചാതുർമാസ്യപശുനാം പ്രയോഗഃ

T.B.3.9.2.1

പ്രജാപതി-രകാമയതോഭൗ ലോകാ-വവരുന്ധീയേതി ।
 സ ഏതാനുഭയാൻ പശൂനപശ്യത് ।
 ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച । താനാലഭത ।
 തൈർ വൈ സ ഉഭൗ ലോകാവവാരുന്ധ ।
 ഗ്രാമ്യേരേവ പശുഭിരിമം ലോക-മവാരുന്ധ ।
 ആരണ്യേരമും । യദ്ഗ്രാമ്യാൻ പശൂനാലഭതേ ।
 ഇമമേവ തൈർ ലോകമവരുന്ധേ । യദാരണ്യാൻ । 5 (10)

T.B.3.9.2.2

അമും തൈഃ ॥
 അനവരുദ്ധോ വാ ഏതസ്യ സംവത്സര ഇത്യാഹുഃ ।
 യ ഇത ഇത-ശ്ചാതുർമാസ്യാനി സംവത്സരം
 പ്രയുക്ത ഇതി ।

ഏ॒താ॒വാൻ. വൈ॒ സം॒വ॒ർ॒സരഃ॑ ।
 യ॒ച്ഛാ॒തുർമാ॒സ്യാ॒നി ।
 യദേ॒തേ ചാ॒തുർമാ॒സ്യാഃ പ॒ശവ॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥
 പ്ര॒ത്യക്ഷ॑മേ॒വ തൈഃ സം॒വ॒ർ॒സരം യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥
 വി॒വാ ഏ॒ഷ പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑ർ. ഋ॒ദ്ധ്യതേ॑ ।
 യഃ സം॒വ॒ർ॒സരം പ്ര॒യുക്തേ॑ ।
 സം॒വ॒ർ॒സരഃ സു॒വർ॒ഗോ ലോ॒കഃ । 6 (10)

T.B.3.9.2.3

സു॒വർ॒ഗം തു ലോ॒കം നാ॑പരാ॒ജ്ഞാ॒തി ।
 പ്ര॒ജാ വൈ॒ പശ॑വ ഏ॒കാദ॑ശിനീ ।
 യദേ॒ത ഐ॒കാദ॑ശിനാഃ പ॒ശവ॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥
 സാ॒ക്ഷാദേ॒വ പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ. യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തിർ വി॒രാജ॑-മ॒സ്യജ॑ത ।
 സാ സൃ॒ഷ്ടാഽശ്വ॑മേ॒ധം പ്രാ॑വി॒ശത് ।
 താം ദ॒ശിഭി॑-ര॒നുപ്രാ॑യുക്ത । താമാ॑പ്നോത് ॥
 താമാ॑പ്താ ദ॒ശിഭി॑-ര॒വാരു॑ന്ധ । യദ്ദ॒ശിന॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥ 7 (10)

T.B.3.9.2.4

വി॒രാജ॑മേ॒വ തൈരാ॑പ്താ യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥
 ഏ॒കാദ॑ശ ദ॒ശത॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ । ഏ॒കാദ॑ശാക്ഷരാ ത്രി॒ഷ്ടുപ് ।
 ത്രൈ॒ഷ്ടുഭാഃ പ॒ശവഃ॑ । പ॒ശുനേ॑വാ॒വരു॑ന്ധേ ॥

വൈശ്വദേവോ വാ അശ്വഃ | നാനാദേവത്യാഃ പശവോ ഭവന്തി |
അശ്വസ്യ സർവത്വായ | നാനാരുപാ ഭവന്തി |

തസ്മാന്നാനാരുപാഃ പശവഃ () | ബഹുരുപാ ഭവന്തി |
തസ്മാദ്-ബഹുരുപാഃ പശവഃ സമൃദ്ധ്യേ || 8 (12)

(ആരണ്യാൻ - ലോകോ - ദശീൻ ആലഭ്യന്തേ - നാനാരുപാഃ
പശവോ ഭവ ച) (A2)

3.9.3 അനുവാകം 3 - രോഹിതാദീനാം പശൂനാം വപാഹോമസാഹിത്യം

T.B.3.9.3.1

അസ്മൈ വൈ ലോകായ ഗ്രാമ്യാഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ |
അമൃഷ്ടാ ആരണ്യാഃ | യദ്ഗ്രാമ്യാൻ പശൂനാലഭതേ |
ഇമമേവ തൈർ ലോകമവരുന്ധേ | യദാരണ്യാൻ |
അമൃം തൈഃ | ഉദയാൻ പശൂനാലഭതേ |
ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |
ഉദയോർ ലോകയോ-രവരുദ്ധ്യേ |
ഉദയാൻ പശൂനാലഭതേ | 9 (10)

T.B.3.9.3.2

ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |
ഉദയസ്യ-നാഭ്യസ്യാവരുദ്ധ്യേ |
ഉദയാൻ പശൂനാലഭതേ | ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |

ഉദയേഷാം പശുനാ-മവരുദ്ധ്യേ ॥ ത്രയസ്ത്രയോ ഭവന്തി ।

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । ഏഷാം ലോകാനാമാപ്തേ ॥

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി । കസ്താമ്-സത്യാത് ॥ 10 (10)

T.B.3.9.3.3

അസിൻ ലോകേ ബഹവഃ കാമാ ഇതി ।

യഥ്സമാനീഭ്യോ ദേവതാഭ്യോഽന്യേഽന്യേ പശവ ആലഭ്യന്തേ ॥

അസിന്നേവ തല്പോകേ കാമാൻ ദധാതി ।

തസാദസിൻ ലോകേ ബഹവഃ കാമാഃ ॥

ത്രയാണാം ത്രയാണാഽ സഹ വപാ ജുഹോതി ।

ത്യാവൃതോ വൈ ദേവാഃ । ത്യാവൃത ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഷാം ലോകാനാമാപ്തേ ॥ ഏഷാം ലോകാനാം ക്ലൃപ്തേ ॥

പര്യഗ്നികൃതാ-നാരണ്യാ-നുമ്സ്യജ-ന്യഹിഽസായൈ () ॥

11 (10)

(അവരുദ്ധ്യോ ഉദയാൻ പശുനാലഭതേ - സത്യാ-
ദഹിഽസായൈ) (A3)

3.9.4 അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ രഥയോജനാലംകാരാദയഃ

T.B.3.9.4.1

യുഞ്ജന്തി ബ്രദ്ധ്മിത്യാഹ । അസൗ വാ ആദിത്യോ ബ്രദ്ധ്മഃ ।

ആദിത്യമേവാസ്മൈ യുനക്തി ।

അരുഷ്മിത്യാഹ । അഗ്നിർ വാ അരുഷഃ ।

അഗ്നി-മേവാസ്മൈ യുനക്തി । ചരന്തമിത്യാഹ ।

വാ॒യുർ വൈ ച॒രൻ | വാ॒യു॒മേ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ |

പ॒രി॒ത॒സ്ഥു॒ഷ ഇ॒ത്യാ॒ഹ | 12 (10)

T.B.3.9.4.2

ഇ॒മേ വൈ ലോ॒കാഃ പ॒രി॒ത॒സ്ഥു॒ഷഃ |

ഇ॒മാ॒നേ॒വാ॒സൈ॒ ലോ॒കാൻ॑. യു॒നക്തി॑ ||

രോ॒ച॒ന്തേ രോ॒ച॒നാ ദി॒വീ॒ത്യാ॒ഹ |

നക്ഷ॒ത്രാ॒ണി വൈ രോ॒ച॒നാ ദി॒വി |

നക്ഷ॒ത്രാ॒ണ്യേ॒വാ॒സൈ॒ രോ॒ച॒യതി॑ ||

യു॒ഞ്ജ॒ന്ത്യ॒സ്യ കാ॒മ്യേ॒ത്യാ॒ഹ | കാ॒മാ॒നേ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ ||

ഹ॒രീ വി॒പ॒ക്ഷ॒സേ॒ത്യാ॒ഹ | ഇ॒മേ വൈ ഹ॒രീ വി॒പ॒ക്ഷ॒സാ |

ഇ॒മേ ഏ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ || 13 (10)

T.B.3.9.4.3

ശോ॒ണാ ധൃ॒ഷ്ടു നൃ॒വാ॒ഹ॒സേ॒ത്യാ॒ഹ |

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രേ വൈ നൃ॒വാ॒ഹ॒സാ |

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രേ ഏ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ ||

ഏ॒താ ഏ॒വാ॒സൈ॒ ദേ॒വതാ॑ യു॒നക്തി॑ |

സു॒വ॒ർഗ॒സ്യ ലോ॒ക॒സ്യ സ॒മ॒ഷ്ടേ॑ ||

കേ॒തും കൃ॒ണ്വ॒ന്നകേ॒തവ॑ ഇ॒തി ധ്വ॒ജം പ്ര॒തി॒മു॒ഞ്ച॒തി |

യശ്ഞൈ॒വൈ॒വന്ദ്യ॑ രാ॒ജ്ഞാ॑ം ഗമ॒യതി॑ ||

ജീ॒മു॒ത॒സ്യേ॒വ ദ॒വതി॑ പ്ര॒തീ॒ക॒മി॒ത്യാ॒ഹ |

യ॒ഥാ॒യ॒ജു॒രേ॒വൈ॒തത് ॥

യേ॒ തേ॒ പ॒ൻമാ॒നഃ॒ സ॒വി॒തഃ॒ പൂ॒ർവ്വാ॒സ ഇ॒ത്യ॒ദ്ധൃ॒ര്യുർ-
യ॒ജ്മാ॒നം ഓ॒ചയ॒ത്യഭി॒ജി॒തൈ॒ത്യ ॥ 14 (10)

T.B.3.9.4.4

പ॒രാ വാ॒ ഏ॒ത॒സ്യ॒ യ॒ജ്ഞ॒ ഏ॒തി ।

യ॒സ്യ॒ പ॒ശു-॒രു॒പാ॒കൃ॒തോ-॒ഽന്യ॒ത്ര വേ॒ദ്യാ ഏ॒തി ।

ഏ॒തഃ॒ സ്തോ॒തരേ॒തേന॒ പ॒ഥാ പൂ॒ന-॒രശ്വ॒-മാ॒വർ॒തയാ॒സി
ന ഇ॒ത്യാഹ॒ ।

വാ॒യുർ വൈ॒ സ്തോ॒താ ॥

വാ॒യു॒മേ॒വാ॒സ്യ॒ പ॒രസ്താ॑ത് ദ॒ധാ॒ത്യാവൃ॑ത്തൈ॒ത്യ ॥

യ॒ഥാ വൈ॒ ഹ॒വി॒ഷോ॒ ഗൃ॒ഹീ॒ത॒സ്യ॒ സ്ത॒ന്ദതി॒ ।

ഏ॒വം ഓ॒ചാ॒ ഏ॒തദ॒ശ്വ॒സ്യ॒ സ്ത॒ന്ദതി॒ ।

യദ॒സ്യോ॒പാ॒കൃ॒ത॒സ്യ॒ ലോ॒മാനി॒ ശരീ॑യ॒ന്തേ ।

യദാ॒ലേ॒ഷു കാ॒ചാ॒നാവ॑യ॒ന്തി ।

ലോ॒മാന്യേ॒വാ॒സ്യ॒ തഥ്॑സം॒ഭര॑ന്തി ॥ 15 (10)

T.B.3.9.4.5

ഭൂ॒ർ ഭൂ॒വഃ॒ സു॒വ॒രി॒തി പ്രാ॒ജാ॒പ॒ത്യാഭി॒-രാ॒വ॑യ॒ന്തി ।

പ്രാ॒ജാ॒പ॒ത്യോ വാ॒ അ॒ശ്വഃ॒ ।

സ്വ॒യൈ॒വൈ॒നം ദേ॒വത॑യാ॒ സമൃ॑ദ്ധ॒യന്തി॒ ॥ ഭൂ॒രി॒തി മ॒ഹി॑ഷീ ।

ഭൂ॒വ ഇ॒തി വാ॒വാതാ॑ । സു॒വ॒രി॒തി പ॒രിവൃ॑ക്തീ ।

ഏ॒ഷാഠം ഘോ॑കാനാ-മഭി॑ജിതൈ॒ ॥

ഹി॒രണ്യ॑യാഃ കാ॒ചാ ഭ॒വന്തി॑ ।

ജ്യോതി॑ർ വൈ ഹി॒രണ്യം॑ । രാ॒ശ്ട്രമ॑ശ്വമേ॒ധഃ । 16 (10)

T.B.3.9.4.6

ജ്യോതി॑ശ്ചൈ॒വാസൈ॑ രാ॒ശ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ഭ॒ധാതി॑ ॥

സഹ॑സ്രം ഭ॒വന്തി॑ । സഹ॑സ്രസം॒മിതഃ॑ സു॒വർഗോ॑ ലോ॒കഃ ।

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑-ഭി॑ജിതൈ॒ ॥

അ॒പ വാ ഏ॒തസ്മാ॑ത് തേജ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ പ॒ശവഃ॑ ശ്രീഃ ക്രാ॑മന്തി ।

യോഽശ്വമേ॒ധേന॑ യജ॒തേ ।

വ॒സ॒വസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ഗാ॒യത്രേ॑ണ॒ ച॒ന്ദ॒സേതി॑

മഹി॑ഷ്യഭ്യ॒നക്തി॑ ।

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । തേജോ॑ ഗാ॒യത്രി॑ ।

തേജ॑സൈ॒വാസ്മാ॑ തേജോഽ॒വരു॑ന്ധേ । 17 (10)

T.B.3.9.4.7

രു॒ദ്രാസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ത്രൈ॑ഷ്ടുഭേ॒ന ച॒ന്ദ॒സേതി॑ വാ॒വാതാ॑ ॥

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ ത്രി॒ഷ്ടുപ് ।

തേജ॑സൈ॒വാസ്മാ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑-മ॒വരു॑ന്ധേ ।

ആ॒ദി॒ത്യാസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ജാ॑ഗതേ॒ന ച॒ന്ദ॒സേതി॑ പ॒രിവൃ॑ക്തി ।

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । പ॒ശവോ॑ ജഗ॒തീ ।

തേജസൈവാസൈ പശൂനവരുന്ധേ || പത്നയോ-ഭൃണുന്തി |

ശ്രീയാ വാ ഏതദ് രൂപം | 18 (10)

T.B.3.9.4.8

യത്പത്നയഃ | ശ്രീയമേവാസിൻ-തദ് ദധതി |

നാസ്മാത്തേജ ഇന്ദ്രിയം പശവഃ ശ്രീരപക്രാമന്തി ||

ലാജീ(3)ഞ്യാചീ(3)ൻ. യശോമമാ(4) ഇത്യതിരിക്ത-
മന്നമശായോപാഹരന്തി |

പ്രജാമേവാനാദീം കുർവതേ ||

ഏതദ്ദേവാ അന്നമത്തെ-തദന്നമധി പ്രജാപത ഇത്യാഹ |

പ്രജായാമേവാ-നാദ്യം ദധതേ | യദി നാവജീശ്വേത് |

അഗ്നിഃ പശൂരാസി-ദിത്യവശ്വാപയേത് |

അവ ഹൈവ ജീശ്വതി () ||

ആക്രാൻ. വാജീ ക്രമൈ-രത്യക്രമീദാജീ ദൃഢസ്യേ പൃഷ്ഠം
പൃഥിവീ സധസ്ഥ-മിത്യശ്വ-മനുന്ത്രയതേ |

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജീതൈ |

സമീദ്ധോ അഞ്ജൻ കൃദരം മതീനാ-മിത്യശ്വസ്യാപ്രിയോ
ഭവന്തി സരൂപത്വായ || 19 (13) (പരിതസ്തമുഷ ഇത്യാഹേ -

മേ ഏവാസൈ യുനക്ത്യ - ഭിജീതൈ - ഭര - നൃശ്വമേധോ
- രൂന്ധേ - രൂപം - ജീശ്വതി ത്രീണീ ച) (A4)

3.9.5 അനുവാകം 5 - ബ്രഹ്മോദ്യനാമകഃ

ഹോത്യബ്രാഹ്മണോസ്സംവാദഃ

T.B.3.9.5.1

തേജസാ വാ ഏഷ ബ്രഹ്മവർചസേന വ്യുദ്ധ്യതേ ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 ഹോതാ ച ബ്രഹ്മാ ച ബ്രഹ്മോദ്യം വദതഃ ।
 തേജസാ ചൈവൈനം ബ്രഹ്മവർചസേന ച സമർദ്ധയതഃ ॥
 ദക്ഷിണതോ ബ്രഹ്മാ ദവതി ।
 ദക്ഷിണത ആയതനോ വൈ ബ്രഹ്മാ ।
 ബാർഹസ്യത്യാ വൈ ബ്രഹ്മാ ।
 ബ്രഹ്മവർചസമേവാസ്യ ദക്ഷിണതോ ദധാതി ।
 തസ്മാദ് ദക്ഷിണോഽർദ്ധോ ബ്രഹ്മവർചസിതരഃ ॥
 ഉത്തരതോ ഹോതാ ദവതി । **20 (10)**

T.B.3.9.5.2

ഉത്തരത ആയതനോ വൈ ഹോതാ ।
 ആഗ്നേയോ വൈ ഹോതാ । തേജോ വാ അഗ്നിഃ ।
 തേജ ഏവാസ്യോത്തരതോ ദധാതി ।
 തസ്മാദുത്തരോഽർദ്ധസ്തേജസിതരഃ ॥ യുപമദിതോ വദതഃ ।
 യജമാനദേവത്യാ വൈ യുപഃ ।

യജമാനമേവ തേജസാ ച ബ്രഹ്മവർചസേന
ച സമർദ്ധയതഃ ॥

കിഃ സിദാസീത്-പൂർവചിത്തി-രിത്യാഹ ।
ദൃൗർ വൈ വൃഷ്ടിഃ പൂർവചിത്തിഃ । 21 (10)

T.B.3.9.5.3

ദിവമേവ വൃഷ്ടിമവരുന്ധേ ॥

കിഃ സിദാസീദ്-ബൃഹദായ ഇത്യാഹ ।
അശ്വോ വൈ ബൃഹദായഃ । അശ്വമേവാവരുന്ധേ ॥

കിഃ സിദാസീത്-പിശങ്ഗിലേത്യാഹ ।
രാത്രിർ വൈ പിശങ്ഗിലാ । രാത്രിമേവാവരുന്ധേ ॥

കിഃ സിദാസീത്-പിലിപ്പിലേത്യാഹ ।
ശ്രീർ വൈ പിലിപ്പിലാ । അന്നാദൃമേവാവരുന്ധേ ॥ 22 (10)

T.B.3.9.5.4

കഃ സിദേകാകീ ചരതീത്യാഹ ।

അസൗ വാ ആദിത്യ ഏകാകീ ചരതി ।

തേജ ഏവാവരുന്ധേ ॥

ക ഉ സിജ്ജായതേ പുനരിത്യാഹ ।

ചന്ദ്രമാ വൈ ജായതേ പുനഃ । ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥

കിഃ സിദ്ധിമസ്യ ഭേഷജമിത്യാഹ ।

അഗ്നിർ വൈ ഹിമസ്യ ഭേഷജം ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവരുന്ധേ ॥

കിൗ സിദാവപനം മഹദിത്യാഹ । 23 (10)

T.B.3.9.5.5

അയം വൈ ലോക ആവപനം മഹത് ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ പരമന്തം പൃഥിവ്യാ ഇത്യാഹ ।

വേദിർ വൈ പരോഽന്തഃ പൃഥിവ്യാഃ ।

വേദിമേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ ഭുവനസ്യ നാഭിമിത്യാഹ ।

യജ്ഞോ വൈ ഭുവനസ്യ നാഭിഃ । യജ്ഞമേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേത ഇത്യാഹ ।

സോമോ വൈ വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേതഃ () ।

സോമപീഥ-മേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി വാചഃ പരമം വ്യോമേത്യാഹ ।

ബ്രഹ്മ വൈ വാചഃ പരമം വ്യോമ ।

ബ്രഹ്മവർചസ-മേവാവരുന്ധേ ॥ 24 (14)

(ഹോതാ ഭവതി - വൈ വൃഷ്ടിഃ പൂർവചിത്തി -

രന്നാഭ്യമേവാവരുന്ധേ - മഹദിത്യാഹ - സോമോ വൈ

വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേതശ്ചതാരി ച) (A5)

3.9.6 അനുവാകം 6 - അശ്വസ്യ മൃതോപചാരഃ

സംജ്ഞപനപ്രകാരഃ

T.B.3.9.6.1

അപ വാ ഏതസ്മാത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി ।
യോഽശ്വമേധേന യജ്ഞേ ।
പ്രാണായ സ്വാഹാ വ്യാനായ സ്വാഹേതി
സം.ജ്ഞപ്യമാന ആഹുതീർ ജുഹോതി ।
പ്രാണാനേവാസ്മിൻ ദധാതി ।
നാസ്മാത്-പ്രാണാ അപക്രാമന്തി ॥
അവന്തീഃ സ്ഥാവന്തീസ്ത്വാ-ഽവന്തു ।
പ്രിയം ത്വാ പ്രിയാണാം । വർഷിഷ്ഠമാപ്യാനാം ।
നിധീനാം ത്വാ നിധിപതിഃ ഹവामഹേ വസോ മമേത്യാഹ ।
അപൈവാസ്മൈ തദ്-ധ്നുവതേ । **25 (10)**

T.B.3.9.6.2

അഥോ ധ്നുവന്ത്യൈവേനം । അഥോ ന്യേവാസ്മൈ ഹനുവതേ ॥
ത്രിഃ പരിയന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।
ഏഭ്യ ഏവൈനം ലോകേഭ്യോ ധ്നുവതേ ॥
ത്രിഃ പുനഃ പരിയന്തി । ഷട് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജ്ഞവഃ ।
ജ്ഞുഭിരേവൈനം ധ്നുവതേ ॥
അപ വാ ഏതേഭ്യഃ പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി । **26 (10)**

T.B.3.9.6.3

യേ യജേ॑ണ ധു॒വനം ത॒ന്വതേ॑ ॥ ന॒വകൃ॒ത്വഃ പ॒രിയ॑ന്തി ।
 ന॒വ വൈ॑ പു॒രുഷേ॑ പ്രാ॒ണാഃ । പ്രാ॒ണാണേ॒വാത്മ॑ൻ-ദ॒ധതേ॑ ।
 നൈ॒ഭ്യഃ പ്രാ॒ണാ അ॒പക്രാ॑മന്തി ॥
 അ॒ംബേ॑ അ॒ംബാ॒ല്യംബി॑ക ഇ॒തി പ॒ത്നീ-മു॒ദാൻയ॑തി ।
 അ॒ഹ്വതൈ॑വൈ॒നാം ॥ സു॒ഭഗേ॑ കാ॒മ്പീല॑വാ॒സിനീ॑-ത്യാ॒ഹ ।
 ത॒പ ഏ॒വൈനാ॑-മു॒പന॑യതി ॥
 സു॒വർഗേ॑ ലോ॒കേ സംപ്രോ॑ർണ്ണാ॒മാ-മി॒ത്യാഹ॑ । 27 (10)

T.B.3.9.6.4

സു॒വർഗ॑മേ॒വൈനാം॑ ലോ॒കം ഗ॑മയതി ॥
 ആ॒ഹ-മ॑ജാ॒നി ഗ॒ർഭധ॑മാ ത്വമ॑ജാ॒സി ഗ॒ർഭധ॑മി॒ത്യാഹ॑ ।
 പ്ര॒ജാ വൈ॑ പ॒ശവോ॑ ഗ॒ർഭഃ ।
 പ്ര॒ജാമേ॑വ പ॒ശുനാ॑ത്മൻ ധ॒ത്തേ ॥
 ദേ॒വാ വാ॑ അ॒ശ്വമേ॒ധേ പ॒വമാ॑നേ ।
 സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം ന പ്രാ॑ജാ॒നന് തമ॑ശ്വഃ പ്രാ॑ജാ॒നാത് ।
 യഥ്സു॒ചീഭി॑-ര॒സിപ॑മാൻ-ക॒ല്പയ॑ന്തി ।
 സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑ പ്ര॒ജ്ഞാ॑തൈ ॥
 ഗാ॒യ॒ത്രീ ത്രി॒ഷ്ടുബ്-ജ॑ഗ॒തീത്യാ॑ഹ । 28 (10)

T.B.3.9.6.5

യ॒ഥായ॑ജു॒രേ॒വൈ॒തത് ॥ ത്ര॒യുഃ സു॒ച്യോ॑ ഭ॒വന്തി॑ ।
 അ॒യ॒സ്മയോ॑ ര॒ജതാ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ ।
 അ॒സ്യ॒ വൈ ലോ॒ക॒സ്യ॑ രൂ॒പ॒മ॒യ॒സ്ഥയുഃ॑ ।
 അ॒ന്ത॒രി॒ക്ഷ॒സ്യ॑ ര॒ജതാഃ॑ । ദി॒വോ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ ।
 ദി॒ശോ॒ വാ അ॒യ॒സ്ഥയുഃ॑ । അ॒വാ॒ന്ത॒രദി॒ശാ ര॒ജതാഃ॑ ।
 ഊ॒ർദ്ധ്വാ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ । ദി॒ശ ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑ ക॒ല്പ॒യ॒തി () ॥
 ക॒സ്താ॑ ഛ॒യ॒തി ക॒സ്താ॑ വി॒ശാ॒സ്തീ॑-തൃ॒ഹാ॒ഹി॒സാ॒യൈ ॥ 29
 (11)

(ഹ॒നു॒വ॒തേ - ക്രാ॒മ - ന്യൂ॒ർണ്വാ॒മാ॒മി॒ത്യാ॒ഹ - ജഗ॒തീ॒ത്യാ॒ഹ
 - ക॒ല്പ॒യ॒ത്യേ॒കം ച) (A6)

3.9.7 അനുവാകം 7 - തത്ര മന്ത്രാഃ

T.B.3.9.7.1

അ॒പ॒ വാ ഏ॒ത॒സ്മാ॒പ്രീ॒രാ॒ശ്മി॑ ക്രാ॒മ॒തി ।
 യോ॒ഽശ്വ॑മേ॒ധേന॑ യ॒ജതേ॑ ।
 ഊ॒ർദ്ധ്വാ॑മേ॒നാ-മു॒ച്ഛ॑യ॒താ-ദി॒ത്യാ॒ഹ ।
 ശ്രീ॒ർ വൈ രാ॒ശ്മി॑മ॒ശ്വമേ॒ധഃ ।
 ശ്രീ॒യമേ॒വാ॒സ്മൈ॑ രാ॒ശ്മി॑മു॒ർദ്ധ്വാ-മു॒ച്ഛ॑യ॒തി ॥
 വേ॒ണ്യു॒ഭാരം॑ ഗി॒രാ॒വി॒വേ॒ത്യാ॒ഹ । രാ॒ശ്മി॑ വൈ ഭാ॒രഃ ।
 രാ॒ശ്മി॑മേ॒വാ॒സ്മൈ॑ പ॒ര്യു॑ഹ॒തി ॥

അ॒മാ॒സ്യ॒താ മ॒ദ്ധ്യ॒മേ॒ധതാ॒-മി॒ത്യാ॒ഹ ।

ശ്രീ॒ർ വൈ രാ॒ശ്ട്രസ്യ॒ മദ്ധ്യം॑ । 30 (10)

T.B.3.9.7.2

ശ്രീ॒യമേ॒വാ॒വരു॒ന്ധേ ॥ ശ്രീ॒തേ വാ॒തേ പു॒നന്നി॒വേ॒ത്യാ॒ഹ ।

ക്ഷേ॒മോ വൈ രാ॒ശ്ട്രസ്യ॒ ശ്രീ॒തോ വാ॒തഃ ।

ക്ഷേ॒മമേ॒വാ॒വരു॒ന്ധേ ॥ യദ്-ധ॒രിണീ॑ യ॒വ-മ॒ത്തീ॒ത്യാ॒ഹ ।

വി॒ന്ധേ ഹ॒രിണീ॑ । രാ॒ശ്ട്രം യ॒വഃ ।

വി॒ശം ചൈ॒വാ॒സൈ രാ॒ശ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ദധാതി ॥

ന പു॒ഷ്ടം പ॒ശു മ॒ന്യത॑ ഇ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ് രാ॒ജാ പ॒ശൂന്ന॑ പു॒ഷ്യതി॑ ॥ 31 (10)

T.B.3.9.7.3

ശൂ॒ദ്രാ യദ॒ർയ॒ജാ॒രാ ന॒ പോ॒ഷായ॑ ധ॒നായ॑തീ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ്വൈ॒ശീപു॒ത്രം നാ॒ഭി॒ഷി॒ഞ്ച॑നേ ॥

ഇ॒യം യ॒കാ ശ॒കു॒ന്തികേ॑ത്യാ॒ഹ । വി॒ന്ധേ ശ॒കു॒ന്തി॒കാ ।

രാ॒ശ്ട്രമ॒ശാ॒മേധഃ॑ ।

വി॒ശം ചൈ॒വാ॒സൈ രാ॒ശ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ദധാതി ॥

ആ॒ഹല॑മിതി സർപതീ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ് രാ॒ശ്ട്രായ॑ വി॒ശഃ സ॒ർപ॑ന്തി ॥

ആ॒ഹതം॑ ഗഭേ പ॒സ ഇ॒ത്യാ॒ഹ ।

വി॒ന്ധേ ഗഭഃ॑ । 32 (10)

T.B.3.9.7.4

രാ॒ഷ്ട്രം പ॒സഃ । രാ॒ഷ്ട്രമേ॒വ വി॒ശ്യാഹ॑ന്തി ।

തസ്മാ॑ദ് രാ॒ഷ്ട്രം വി॒ശം ഫാ॑തുകം ॥

മാ॒താ ച॑ തേ പി॒താ ച॑ ത ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

ഇ॒യം വൈ॑ മാ॒താ । അ॒സൗ പി॒താ ।

ആ॒ഭ്യാമേ॒വൈനം പ॒രിദ॑ദാതി ॥

അ॒ഗ്രം വൃ॒ക്ഷ॒സ്യ രോ॑ഹത ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

ശ്രീ॑ർ വൈ വൃ॒ക്ഷ॒സ്യാഗ്രം॑ ।

ശ്രീ॑യമേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥ 33 (10)

T.B.3.9.7.5

പ്ര॒സുലാ॑മീതി തേ പി॒താ ഗഭേ॑ മു॒ഷി-മ॒ത്സ॒യ-ദി॒ത്യാഹ॑ ।

വി॒ഡൈ ഗഭഃ॑ । രാ॒ഷ്ട്രം മു॒ഷിഃ । രാ॒ഷ്ട്രമേ॒വ വി॒ശ്യാഹ॑ന്തി ।

തസ്മാ॑ദ് രാ॒ഷ്ട്രം വി॒ശം ഫാ॑തുകം ॥

അ॒പ വാ ഏ॒തേഭ്യഃ॑ പ്രാ॒ണാഃ ക്രാ॑മന്തി ।

യേ യ॒ജ്ഞൈ॑പൃ॒തം വ॑ദന്തി ।

ദധി॒ക്രാവ്ണോ॑ അ॒കാരി॑ഷമിതി സുരദി॒മതീ॑-മൃ॒ച്ഛം വ॑ദന്തി ।

പ്രാ॒ണാ വൈ സു॒രഭ്യഃ॑ । പ്രാ॒ണാനേ॒വാത്മ॑ൻ ദധതേ () ।

നൈ॒ഭ്യഃ പ്രാ॒ണാ അ॒പക്രാ॑മന്തി ॥

ആ॒പോ ഹി ഷോ॑ മ॒യോഭു॒വ ഇ॒ത്യദി॑ർ മാ॒ർജ്ജ॑യന്തേ ।

ആപോ॑ വൈ॑ സർവാ॑ ദേ॒വതാഃ॑ ।

ദേ॒വതാദി-രേ॒വാത്മാനം॑ പ॒വയന്തേ॑ ॥ 34 (14)

(രാ॒ഷ്ട്രസ്യ॑ മ॒ദ്ധ്യം - പു॒ഷ്യതി॑ - ഗഭോ॑ - രു॒ന്ധേ - ദധ॑തേ
ച॒ത്വാരി॑ ച) (A7)

3.9.8 അനുവാകം 8 - അശ്വമേധസ്യ തത്പശുനാം ച പ്രശംസാ
T.B.3.9.8.1

പ്ര॒ജാപതിഃ॑ പ്ര॒ജാഃ സൃ॒ഷ്ട്വാ പ്രേ॒ണാസു॑ പ്രാ॒വീശത്॑ ।

താദൃഃ॑ പു॒നഃ സംഭ॑വി॒തും നാശ॑ക്നോത് । സോ॑ഽബ്ര॒വീത് ।

ഋ॒ദ്ധുവ॑ദി॒മ്സഃ । യോ॑ മേ॒തഃ പു॒നഃ സംഭ॑രദി॒തി ।

തം ദേ॒വാ അ॒ശ്വമേ॒ധേനൈ॑വ സ॒മഭ॑രൻ ।

തതോ॑ വൈ॑ ത ആർദ്ധ്വ॑സു॒വൻ । യോ॑ഽശ്വമേ॒ധേന॑ യജ്ഞേ॑ ।

പ്ര॒ജാപതി॑മേ॒വ സംഭ॑രത്യു॒ച്ഛോതി॑ ॥

പുരു॑ഷമാലഭതേ । 35 (10)

T.B.3.9.8.2

വൈ॒രാജോ॑ വൈ॑ പുരു॑ഷഃ । വി॒രാജ-മേ॒വാല॑ഭതേ ।

അ॒ഥോ അ॒ന്നം വൈ॑ വി॒രാട് । അ॒ന്നമേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

അ॒ശ്വമാ॑ലഭതേ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യോ॒ വാ അ॒ശ്വഃ ।

പ്ര॒ജാപതി॑-മേ॒വാല॑ഭതേ ।

അ॒ഥോ ശ്രീ॑ർ വാ ഏ॒കശ॑ഥം । ശ്രീ॒യമേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

ഗാ-മാ॑ലഭതേ । 36 (10)

T.B.3.9.8.3

യജ്ഞോ വൈ ഗൗഃ | യജ്ഞമേവാലഭതേ |
 അഥോ അന്നം വൈ ഗൗഃ | അന്നമേവാവരുന്ധേ ||
 അജാപീ ആലഭതേ ഭൂമേ | അഥോ പുഷ്ടിർ വൈ ഭൂമാ |
 പുഷ്ടിമേവാവരുന്ധേ ||
 പര്യഗ്നികൃതം പുരുഷം ചാരണ്യാഘ-
 ശ്ചോമ്സ്യുജ-ന്ത്യഹിംസാധൈ ||
 ഉഭൗ വാ ഏതൗ പശു ആലഭ്യതേ |
 യശ്ചാവമോ യശ്ച പരമഃ () | തേഽസ്യോഭയേ യജ്ഞേ ബദ്ധാഃ |
 അഭീഷ്ടാ അഭിപ്രീതാഃ | അഭിജിതാ അഭിഹൃതാ ഭവന്തി ||
 നൈനം ദക്ഷ്ണവഃ പശവോ യജ്ഞേ ബദ്ധാഃ |
 അഭീഷ്ടാ അഭിപ്രീതാഃ | അഭിജിതാ അഭിഹൃതാ ഹിംസന്തി |
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ | യ ഉ ചൈനമേവം വേദ || 37 (18)

(ലഭതേ - ഗാമാലഭതേ - പരമോഽശ്വൗ ച) (A8)

3.9.9 അനുവാകം 9 - ഉത്തമേഹനി പ്രശവഃ

T.B.3.9.9.1

പ്രഥമേന വാ ഏഷ സ്തോമേന രാധാ |
 ചതുഷ്തോമേന കൃതേനായാനാ-മുത്തരേഹന്ന് |
 ഏകവിഷ്ശേ പ്രതിഷ്ഠായാം പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
 ഏകവിഷ്ശാത് പ്രതിഷ്ഠായാ ഋതു-നന്യാരോഹതി |

ഋതവോ॑ വൈ॒ പൃ॒ഷ്ഠാ॑നി । ഋത॑വഃ॒ സം॑വൃ॒ഥ്സരഃ॑ ।
 ഋതു॑ഷ്ഠേവ॒ സം॑വൃ॒ഥ്സരേ॑ പ്രതി॒ഷ്ഠായ॑ ।
 ദേവ॑താ അ॒ഭ്യാരോ॑ഹതി ।
 ശക്വ॑രയഃ॒ പൃ॒ഷ്ഠം ദ॒വന്തു॑ന്യ-ദ॒ന്ത്യ-ച॒ന്ദഃ॑ ।
 അ॒ന്യേഽന്യേ॑ വാ ഏ॒തേ പ॒ശവ॑ ആലഭ്യ॒ന്തേ । 38 (10)

T.B.3.9.9.2

ഉ॒തേവ॑ ഗ്രാ॒മ്യാഃ॑ । ഉ॒തേവാ॑ര॒ണ്യാഃ॑ ।
 അ॒ഹരേ॑വ രൂ॒പേണ॑ സമർദ്ധ॒യതി॑ ।
 അ॒ഥോ അ॒ഹ ഏ॒വൈഷ॑ ബലി॒ർ പ്ര॑ീ॒യതേ॑ ॥
 തദാ॑ഹുഃ । അ॒പശ॑വോ വാ ഏ॒തേ । യദ॑ജാ॒വയ॑ശ്ചാ-ര॒ണ്യാശ്ച॑ ।
 ഏ॒തേ വൈ॑ സർവേ॒ പശ॑വഃ । യദ്ഗ॑വ്യാ ഇ॒തി ।
 ഗ॒വ്യാൻ പ॒ശുനു॑ത്തമേ॒ഹന്നാ॑ലഭതേ । 39 (10)

T.B.3.9.9.3

തേ॒നൈവോ॑ഭയാൻ പ॒ശുന॑വരു॒ന്ധേ ॥ പ്രാ॒ജാപ॑ത്യാ ദ॒വന്തി॑ ।
 അ॒നഭി॑ജിത॒സ്യാഭി॑ജിതൈ॒ത്യേ ॥
 സൗ॒രീർ ന॑വ ശ്ലോ॒താ വ॒ശാ അ॑നുബ॒ന്ധ്യാ ദ॒വന്തി॑ ।
 അ॒ന്തത॑ ഏ॒വ ബ്ര॑ഹ്മവർച॒സമ॑വരു॒ന്ധേ ॥
 സോ॒മായ॑ സ്വരാജേ॒തേ ഽനോ॑വാ-ഹാ॒വന॑ധ്യാഹാ-വി॒തി
 ദ്വ॒ന്ദിനഃ॑ പ॒ശുനാ॑ലഭതേ ।
 അ॒ഹോരാ॑ത്രാണാ-മഭി॑ജിതൈ॒ത്യേ ॥

പശുഭിർ വാ ഏഷ വൃദ്ധ്യതേ । യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 ഛഗലം കലാഷം കികിദീവിം വിദീഗയമിതി ത്യാശ്ശാൻ
 പശുനാലഭതേ () ।

പശുഭി-രേവാത്മാനഃ സമർദ്ധയതി ॥

ഋതുഭിർ വാ ഏഷ വൃദ്ധ്യതേ । യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 പിശങ്ഗാസ്ത്രയോ വാസന്താ ഇത്യുതുപശുനാലഭതേ ।

ഋതുഭി-രേവാത്മാനഃ സമർദ്ധയതി ॥

ആ വാ ഏഷ പശുഭ്യോ വൃശ്യതേ ।

യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।

പര്യഗ്നികൃതാ ഉത്സൃജന്ത്യനാബ്രഹ്മായ ॥ 40 (18)

(ലഭ്യന്തേ-ലഭതേ-ത്യാശ്ശാൻ പശുനാലഭതേഽഷ്ടൗ ച) (A9)

3.9.10 അനുവാകം 10 - മഹിമാഭിധാനം പ്രഹൗ

T.B.3.9.10.1

പ്രജാപതി-രകാമയത മഹാനന്നാദഃ സ്യാമിതി ।

സ ഏതാവശ്വമേധേ മഹിമാനാവപശ്യത് । താവഗൃഹ്ണീത ।

തതോ വൈ സ മഹാനന്നാദോഽഭവത് ।

യഃ കാമയേത മഹാനന്നാദഃ സ്യാമിതി ।

സ ഏതാവശ്വമേധേ മഹിമാനൗ ഗൃഹ്ണീത ।

മഹാനേവാന്നാദോ ഭവതി ॥ യജമാനഭവത്യാ വൈ വപാ ।

രാജാ മഹിമാ । യദപാം മഹിമോഭയതഃ പരിയജതി () ।

യജമാനമേവ രാജ്യേനോദയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ॥

പുരസ്താം-സ്വാഹാകാരാ വാ അന്യേ ദേവാഃ ।

ഉപരിഷ്ടാം-സ്വാഹാകാരാ അന്യേ ।

തേ വാ ഏതേശ്വ ഏവ മേധ്യ ഉദയേഽവരുദ്ധ്യന്തേ ।

യദപാം മഹിണോദയതഃ പരിയജതി ।

താനേവോദയാൻ പ്രീണാതി ॥ 41 (16)

(പരിയജതി ഷട്ച്) (A10)

3.9.11 അനുവാകം 11 - ശരീരഹോമാഃ സിഷ്ടകൃദാദയശ്ച

T.B.3.9.11.1

വൈശ്വദേവോ വാ അശ്വഃ । തം യത്പ്രാജാപത്യം കൂര്യാത് ।

യാ ദേവതാ അപിദാഗാഃ । താ ദാഗധേയേന വൃർദ്ധയേത് ।

ദേവതാഭ്യഃ സമദം ദദ്ധ്യാത് ।

സ്തേഗാൻ-ദഃശ്വഭ്യാം മണ്ഡുകാ-ഞ്ജംഭ്യേഭിരിതി ।

ആജ്യമവദാനം കൃത്വാ പ്രതിസഞ്ചയാ-മാഹുതീർ

ജുഹോതി ।

യാ ഏവ ദേവതാ അപിദാഗാഃ ।

താ ദാഗധേയേന സമർദ്ധയതി ।

ന ദേവതാഭ്യഃ സമദം ദധാതി ॥ 42 (10)

T.B.3.9.11.2

ചതുർദശൈതാ-നനുവാകാ-ഞ്ജുഹോ-ത്യന്തരിത്യൈ ॥
 പ്രയാസായ സ്വാഹേതി പഞ്ചദശം ।
 പഞ്ചദശ വാ അർദ്ധമാസസ്യ രാത്രയഃ ।
 അർദ്ധമാസശഃ സംവത്സര ആപ്യതേ ॥
 ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് ।
 തേ ബ്രൂവന്നഗയഃ സിഷ്ടകൃതഃ ।
 അശ്വസ്യ മേധ്യസ്യ വയമുദ്ധാര-മുദ്ധാരാമഹൈ ।
 അമൈതാ-നഭി-ഭവാമേതി ।
 തേ ലോഹിത-മുദഹരന്ത । തതോ ദേവാ അഭവന് । 43 (10)

T.B.3.9.11.3

പരാസസുരാഃ ।
 യഥ്-സിഷ്ടകൃദ്ഭ്യോ ലോഹിതം ജുഹോതി
 ഭ്രാതൃവ്യാഭിഭൂത്യൈ ।
 ഭവത്യാത്മനാ । പരാസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി ॥
 ഗോമൃഗകണ്ണേന പ്രഥമാമാഹുതിം ജുഹോതി ।
 പശവോ വൈ ഗോമൃഗഃ । രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പശൂനന്തർദ്വയാതി ।
 അഥോ യത്രൈഷാ-ഽഹുതിർ. ഹൂയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പശൂനഭിമന്യതേ ॥ 44 (10)

T.B.3.9.11.4

അശ്വശഫേന ദിതീയാ-മാഹുതിം ജുഹോതി ।
 പശവോ വാ ഏകശഫം । രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പശു-നന്തർദ്ധാതി ।
 അഥോ യത്രൈഷാഽഹുതിർ. ഹുയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പശു-നഭിമന്യതേ ॥
 അയസ്മയേന കമണ്ഡലുനാ തൃതീയാം ।
 ആഹുതിം ജുഹോ-ത്യായാസ്യോ വൈ പ്രജാഃ ।
 രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പ്രജാ അന്തർദ്ധാതി () ।
 അഥോ യത്രൈഷാഽഹുതിർ. ഹുയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പ്രജാ അഭിമന്യതേ ॥ 45 (12) (ദധാ - തൃഭവൻ
 - മന്യതേ - പ്രജാ അന്തർ ദധാതി ദേ ച) (A11)

3.9.12 അനുവാകം 12 -

തദുഭയഹോമധവർതുശ്ചസ്തോമീയഹോമഃ

T.B.3.9.12.1

അശ്വസ്യ വാ ആലണ്ഡസ്യ മേധ ഉദക്രാമത് ।
 തദശ്വസ്തോമീയ-മഭവത് । യദശ്വസ്തോമീയം ജുഹോതി ।
 സമേധമേവൈന-മാലഭതേ ॥ ആജ്യേന ജുഹോതി ।
 മേധോ വാ ആജ്യം । മേധോഽശ്വസ്തോമീയം ।

മേധേനൈവാസിൻ മേധം ദധാതി ||

ഷട്ത്രിശ്ശതം ജുഹോതി ।

ഷട്ത്രിശ്ശദക്ഷരാ ബൃഹതീ । 46 (10)

T.B.3.9.12.2

ബാർഹതാഃ പശവഃ ।

സാ പശൂനാം മാത്രാ । പശൂനേവ മാത്രയാ സമർദ്ധയതി ||

താ യദ്ഭൂയസീർ വാ കനീയസീർ വാ ജുഹുയാത് ।

പശൂമാത്രയാ വൃർദ്ധയേത് ।

ഷട്ത്രിശ്ശതം ജുഹോതി । ഷട്ത്രിശ്ശദക്ഷരാ ബൃഹതീ ।

ബാർഹതാഃ പശവഃ । സാ പശൂനാം മാത്രാ ।

പശൂനേവ മാത്രയാ സമർദ്ധയതി || 47 (10)

T.B.3.9.12.3

അശ്വസ്തോമീയച് ഹുതാ ദിപദാ ജുഹോതി ।

ദിപാദൈ പുരുഷോ ദിപ്രതിഷഃ ।

തദേനം പ്രതിഷ്ഠയാ സമർദ്ധയതി || തദാഹുഃ ।

അശ്വസ്തോമീയം പൂർവച് ഹോതവ്യാ(3)ൻ ദിപദാ(3) ഇതി ।

അശ്വോ വാ അശ്വസ്തോമീയം । പുരുഷോ ദിപദാഃ ।

അശ്വസ്തോമീയച് ഹുതാ ദിപദാ ജുഹോതി ।

തസ്മാദ്-ദിപാ-ചതുഷ്ഠാദമന്തി ।

അഥോ ദിപദ്യേവ ചതുഷ്ഠഃ പ്രതിഷ്ഠാപയതി () ||

ദി॒പദാ॑ ഹു॒ത്വാ । നാ॒ന്യാമു॑ത്തരാ-മാഹു॑തിം ജുഹു॑യാത് ।

യദ॒ന്യാമു॑ത്തരാ-മാഹു॑തിം ജുഹു॑യാത് ।

പ്ര॒പ്രതി॑ഷ്ഠായാശ്ച॒വേത॑ ।

ദി॒പദാ॑ അ॒ന്തതോ॑ ജുഹോ॑തി പ്രതി॑ഷ്ഠി॒ത്യൈ ॥ 48 (15)

(ബ്ര॒ഹ്മ - തൃ॑ർദ്ധ॒യതി॑ - സ്ഥാ॒പയ॑തി പഞ്ച॑ ച) (A12)

3.9.13 അനുവാകം 13 - സംവത്സരാനുഷ്ഠാനമിഷ്ടീനാം

T.B.3.9.13.1

പ്ര॒ജാപ॑തി-രശ്വ॒മേധ॑-മ॒സ്യജ॑ത ।

സോ॑ഽസ്മാമ്-സൃ॒ഷ്ടോ-ഽപാ॑ക്രാമത് ।

തം യ॑ജ്ഞക്ര॒തുഭി॑-ര॒ന്നൈ॑ച്ചത് ।

തം യ॑ജ്ഞക്ര॒തുഭി॑ർ-നാ॒ന്വവി॑ന്ദത് ।

തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॒ന്നൈ॑ച്ചത് । തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॒ന്വവി॑ന്ദത് ।

തദി॑ഷ്ടീ॒നാ-മി॑ഷ്ടീ॒ത്വാം । യഥ്-സം॑വത്സ॒ര-മി॑ഷ്ടി॒ഭിർ യജ്ഞേ॑ ।

അ॒ശ്വമേ॑വ തദ॒ന്നി॑ച്ച॒തി ॥

സാ॒വി॒ത്രിയോ॑ ഭവ॒ന്തി । 49 (10)

T.B.3.9.13.2

ഇ॒യം വൈ॑ സ॒വിതാ॑ ।

യോ വാ അ॒സ്യാം ന॒ശ്യതി॑ യോ നി॒ലയ॑തേ ।

അ॒സ്യാം വാ॒വ തം വി॑ന്ദ॒ന്തി ।

ന വാ ഇ॒മാം ക॒ശ്ചനേ॑ത്യാഹുഃ ।

തിരു॒ങ്നോർ॑ദ്ധോഽത്യേ॒തും-മർ॑.ഹ॒തീതി॑ ।

യഥ്സാ॑വി॒ത്രിയോ॑ ഭ॒വന്തി॑ ।

സ॒വി॒ത്യുപ്ര॑സൃ॒ത ഏ॒വൈനമി॑ച്ഛ॒തി ॥

ഈ॒ശ്വരോ॑ വാ അ॒ശ്വഃ പ്ര॑മു॒ക്തഃ പരാ॑ം പരാ॒വതം॑ ഗ॒ന്തോഃ॑ ।

യഥ്സാ॑യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോതി॑ ।

അ॒ശ്വസ്യ॑ യ॒തൈ യു॒തൈ ॥ 50 (10)

T.B.3.9.13.3

യത്-പ്രാ॑തരി॒ഷ്ടിഭി॑ർ-യ॒ജതേ॑ । അ॒ശ്വമേ॑വ തദ॒നിച്ചി॑തി ।

യഥ്സാ॑യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോതി॑ ।

അ॒ശ്വസ്യൈ॑വ യ॒തൈ യു॒തൈ ॥

തസ്മാ॑ഥ്സാ॒യം പ്ര॒ജാഃ ക്ഷേ॑മ്യാ ഭ॒വന്തി॑ ॥

യത്പ്രാ॑തരി॒ഷ്ടിഭി॑ർ യ॒ജതേ॑ ।

അ॒ശ്വമേ॑വ തദ॒നിച്ചി॑തി । തസ്മാ॑ദ്ദി॒വാ ന॒ഷ്ടൈഷ॑ ഏ॒തി ॥

യത്പ്രാ॑തരി॒ഷ്ടിഭി॑ർ യ॒ജതേ॑ സാ॒യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോതി॑ ।

അ॒ഹോരാ॑ത്രാഭ്യ-മേ॒വൈന-മ॑നിച്ചി॒തി () ।

അഥോ॑ അ॒ഹോരാ॑ത്രാഭ്യ-മേ॒വാസൈ॑

യോഗക്ഷേ॑മം ക॒ല്പ॑യതി ॥ 51 (11)

(ഭ॒വന്തി॑ - ധൃ॒ത്യോ - ഏ॒ന മ॑നിച്ചി॒ത്യേകം ച॑) (A13)

3.9.14 അനുവാകം 14 - താസിഷ്ടിഷു

ബ്രാഹ്മണരാജന്യയോർഗാനം

T.B.3.9.14.1

അപ വാ ഏതസാപ്രീ രാഷ്ട്രം ക്രാമതി ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 ബ്രാഹ്മണൗ വീണാഗാമിനൗ ഗായതഃ ।
 ശ്രിയാ വാ ഏതദ് രൂപം । യദ്-വീണാ ।
 ശ്രിയമേ-വാസിൻ-തദ്-ധത്തഃ ।
 യദാ ഖലു വൈ പുരുഷഃ ശ്രിയമശ്നുതേ ।
 വീണാഽസൈ വാദ്യതേ ॥ തദാഹുഃ ।
 യദുഭൗ ബ്രാഹ്മണൗ ഗായേതാം । **52 (10)**

T.B.3.9.14.2

പ്രഭൃശ്ശുകാ-ഽസാപ്രീഃ സ്യാത് ।
 ന വൈ ബ്രാഹ്മണേ ശ്രീ രമത ഇതി ।
 ബ്രാഹ്മണോഽന്യോ ഗായേത് । രാജന്യോഽന്യഃ ।
 ബ്രഹ്മ വൈ ബ്രാഹ്മണഃ । ക്ഷത്ര്യ രാജന്യഃ ।
 തഥാ ഹാസ്യ ബ്രഹ്മണാ ച ക്ഷത്രേണ ചോദയതഃ
 ശ്രീഃ പരിഗൃഹീതാ ഭവതി ॥
 തദാഹുഃ । യദുഭൗ ദിവാ ഗായേതാം ।
 അപാസ്മാദ് രാഷ്ട്രം ക്രാമേത് । **53 (10)**

T.B.3.9.14.3

ന വൈ ബ്രാഹ്മണേ രാശ്രുച്ഛ് രമത ഇതി ।
 യദാ ഖലു വൈ രാജാ കാമയതേ । അഥ ബ്രാഹ്മണം ജിനാതി ।
 ദിവാ ബ്രാഹ്മണോ ഗായേത് । നക്തച്ഛ് രാജന്യഃ ।
 ബ്രഹ്മണോ വൈ രൂപമഹഃ । ക്ഷത്രസ്യ രാത്രിഃ ।
 തഥാ ഹാസ്യ ബ്രഹ്മണാ ച ക്ഷത്രേണ ചോദയതോ
 രാശ്രുഷം പരിഗൃഹീതം ഭവതി ॥
 ഇത്യദാ ഇത്യയജമാ ഇത്യുപച ഇതി ബ്രാഹ്മണോ ഗായേത് ।
 ഇഷ്ടാപൂർത്തം വൈ ബ്രാഹ്മണസ്യ । 54 (10)

T.B.3.9.14.4

ഇഷ്ടാപൂർത്തേ-നൈവൈനച്ഛ് സ സമർദ്ധയതി ॥
 ഇത്യജിനാ ഇത്യയുദ്ധ്യമാ ഇത്യമുച്ഛ് സങ്ഗ്രാമ-മഹന്നിതി
 രാജന്യഃ ।
 യുദ്ധം വൈ രാജന്യസ്യ ।
 യുദ്ധേനൈവൈനച്ഛ് സ സമർദ്ധയതി ॥
 അക്ലൃപ്താ വാ ഏതസ്യർത്ഥ ഇത്യാഹുഃ ।
 യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി ।
 തിസ്രോഽന്യോ ഗായതി തിസ്രോഽന്യഃ ।
 ഷട്ഥ്-സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഗൃതവഃ ।
 ഗൃതൂനേവാസ്മൈ കല്പയതഃ () ॥ താഭ്യാച്ഛ് സൗസ്ഥായാം ।

അനോയുക്തേ ച ശതേ ച ദദാതി ।

ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।

ആയുഷ്ശ്വേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 55 (14) (ഗായേതാം -
കാമേദ് - ബ്രാഹ്മണസ്യ - കല്പയതശ്ചതാരി ച) (A14)

3.9.15 അനുവാകം 15 - അവഭൃഥഹോമവിശേഷാഃ

T.B.3.9.15.1

സർവേഷു വാ ഏഷു ലോകേഷു മൃത്യുവോഽന്വായത്താഃ ।

തേഭ്യോ യദാഹുതീർ ന ജുഹുയാത് ।

ലോകേലോക ഏനം മൃത്യുർ വിന്ദേത് ।

മൃത്യുവേ സ്വാഹാ മൃത്യുവേ സ്വാഹേത്യഭിപൂർവ-മാഹുതീർ-
ജുഹോതി ।

ലോകാലോകാദേവ മൃത്യു-മവയജതേ ।

നൈനം ലോകേലോകേ മൃത്യുർ വിന്ദതി ॥

യദമുഷ്ഠി സ്വാഹാഽമുഷ്ഠി സ്വാഹേതി

ജുഹാഥ് സഞ്ചക്ഷീത । ബഹും മൃത്യുമമിത്രം കുർവീത ।

മൃത്യുവേ സ്വാഹേത്യേകസ്മാ ഏവൈകാഞ്ജുഹുയാത് ।

ഏകോ വാ അമുഷ്മിൻ ലോകേ മൃത്യുഃ । 56 (10)

T.B.3.9.15.2

അശനയാമൃത്യുരേവ । തമേവാമുഷ്മിൻ ലോകേഽവയജതേ ॥

ഭൂണ്ണഹത്യായൈ സ്വാഹേത്യവഭൃഥ ആഹുതിം ജുഹോതി ।

ഭൂണഹത്യാ-മേവാവയജതേ || തദാഹുഃ |

യദ്ഭൂണഹത്യാ-പാത്ര്യാഥ |

കസ്താദ് യജേത്സപി ക്രിയത ഇതി ||

അമൃത്യുർ വാ അന്യോ ഭൂണഹത്യായാ ഇത്യാഹുഃ |

ഭൂണഹത്യാ വാവ മൃത്യുരിതി |

യദ്ഭൂണഹത്യായൈ സ്വാഹേത്യവഭൂഥ ആഹുതിം

ജുഹോതി || 57 (10)

T.B.3.9.15.3

മൃത്യുമേവാഹുത്യാ തർപയിത്വാ പരിപാണ്ഠം കൃത്വാ |

ഭൂണഘ്നേ ഭേഷജം കരോതി ||

ഏതാച് ഹ വൈ മുണ്ഡിഭ ഔദന്യവഃ |

ഭൂണഹത്യായൈ പ്രായശ്ചിത്തിം വിദാഞ്ചകാര |

യോ ഹാസ്യാപി പ്രജായാം ബ്രാഹ്മണച് ഹന്തി |

സർവസ്മൈ തസ്മൈ ഭേഷജം കരോതി ||

ജുംബകായ സ്വാഹേത്യവഭൂഥ ഉത്തമാമാഹുതിം ജുഹോതി |

വരുണോ വൈ ജുംബകഃ | അന്തത ഏവ വരുണമവയജതേ ||

ഖലതേർ വിക്ലിധസ്യ ശുക്ലസ്യ പിങ്ഗാക്ഷസ്യ

മൂർദ്ധഞ്ജുഹോതി () | ഏതദ്വൈ വരുണസ്യ രൂപം |

രൂപേണൈവ വരുണമവയജതേ || 58 (10)

(ലോകേ മൃത്യുർ- ജുഹോതി-മൃർദ്ധഞ്ജുഹോതി ദേ ച) (A15)

3.9.16 അനുവാകം 16 - ഉപാകരണമന്ത്രവ്യാഖ്യാനാദിഃ

T.B.3.9.16.1

വാരുണോ വാ അശ്വഃ | തം ദേവതയാ വൃർദ്ധയതി |

യത്പ്രാജാപത്യം കരോതി |

നമോ രാജേണ നമോ വരുണായേത്യാഹ |

വാരുണോ വാ അശ്വഃ |

സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ സമർദ്ധയതി ||

നമോഽശ്വായ നമഃ പ്രാജാപതയ ഇത്യാഹ |

പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ |

സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ സമർദ്ധയതി ||

നമോഽധിപതയ ഇത്യാഹ | **59 (10)**

T.B.3.9.16.2

ധർമോ വാ അധിപതിഃ | ധർമമേവാവരുന്ധേ ||

അധിപതി-രസ്യധിപതിം മാ കൂർവധിപതിരഹം പ്രജാനാം

ഭൂയാസമിത്യാഹ |

അധിപതിമേവൈനം സമാനാനാം കരോതി ||

മാം ധേഹി മയി ധേഹീത്യാഹ |

ആശിഷ-മേവൈതാ-മാശാസ്മേ ||

ഉപാകൃതായ സ്വാഹേത്യുപാകൃതേ ജുഹോതി |

ആലുസ്സായ സ്വാഹേതി നിയുക്തേ ജുഹോതി ।

ഹുതായ സ്വാഹേതി ഹുതേ ജുഹോതി ।

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജിത്യൈ ॥ 60 (10)

T.B.3.9.16.3

പ്ര വാ ഏഷ ഏഭ്യോ ലോകേഭ്യശ്ചുവതേ ।

യോഽശ്വമേധേന യജതേ । ആഗ്നേയ-മൈന്ദ്രാഗ്ന-മാശ്വിനം ।

താൻ പശൂനാലഭതേ പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ ॥ യദാഗ്നേയോ ഭവതി ।

അഗ്നിഃ സർവാ ഭേവതാഃ । ഭേവതാ ഏവാവരുന്ധേ ॥

ബ്രഹ്മ വാ അഗ്നിഃ । ക്ഷത്രമിന്ദ്രഃ ।

യദൈന്ദ്രാഗ്നോ ഭവതി । 61 (10)

T.B.3.9.16.4

ബ്രഹ്മക്ഷത്രേ ഏവാവരുന്ധേ ॥ യദാഽശ്വിനോ ഭവതി ।

ആശ്വിഷാമവരുദ്ധ്യൈ ॥ ത്രയോ ഭവന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഷോവ ലോകേഷു പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

അഗ്നയേഽഹോമുചേ ഽഷ്ടാകപാല ഇതി

ദശഹവിഷമിഷ്ടിം നിർവപതി ।

ദശാക്ഷരാ വിരാട് । അന്നം വിരാട് ।

വിരാജൈ-വാനാഭ്യ-മവരുന്ധേ () ॥

അഗ്നേർ മന്വേ പ്രഥമസ്യ പ്രചേതസ ഇതി യാജ്യാനുവാക്യാ

ഭവന്തി സർവതായ ॥ 62 (11)

(അധീപതയ ഇത്യാ-ഹാദിജിത്യാ - ഐന്ദ്രാഗോ ഭവതി -
രൂന്ധ ഏകം ച) (A16)

3.9.17 അനുവാകം 17 - അശ്വസ്യ രോഗാദിനിമിത്തം
പ്രായശ്ചിത്തം

T.B.3.9.17.1

യദ്യശ്വ-മുപതപദ് വിന്ദേത് ।
ആഗേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവ്വപേത് । സൗമ്യം ചരും ।
സാവിത്ര-മഷ്ടാകപാലം ॥ യദാഗേയോ ഭവതി ।
അഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാഃ । ദേവതാദിരേവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥
യഥ്സൗമ്യോ ഭവതി । സോമോ വാ ഓഷധീനാഗ് രാജാ ।
യാഭ്യ ഏവൈനം വിന്ദതി । 63 (10)

T.B.3.9.17.2

താദിരേവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥ യഥ്സാവിത്രോ ഭവതി ।
സവിത്യപ്രസൂത ഏവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥
ഏതാദിരേവൈനം ദേവതാദിർ ഭിഷജ്യതി ।
അഗദോ ഹൈവ ഭവതി ॥ പൗഷ്ണം ചരും നിർവ്വപേത് ।
യദി ശ്ലോഃഃ സ്യാത് । പൃഷാ വൈ ശ്ലൌണ്യസ്യ ഭിഷക് ।
സ ഏവൈനം ഭിഷജ്യതി ।
അശ്ലോണോ ഹൈവ ഭവതി ॥ 64 (10)

T.B.3.9.17.3

രൗദ്രം ചരും നിർവപേത് | യദി മഹതീ ദേവതാഭിമന്യേത |
 ഏതദ് ദേവത്യോ വാ അശ്വഃ |
 സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ ഭിഷജ്യതി |
 അഗദോ ഹൈവ ഭവതി ||
 വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം നിർവപേൻ-മൃഗാഖരേ
 യദി നാഗച്ഛേത് |
 ഇയം വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ |
 ഇയമേവൈന-മർചിദ്യാം പരിരോധ-മാനയതി |
 ആ ഹൈവ സുതൃമഹർ ഗച്ഛതി || യദ്യധീയാത് | **65 (10)**

T.B.3.9.17.4

അഗ്നയേ ട്വഹോമുചേഽഷ്ടാകപാലഃ | സൗര്യം പയഃ |
 വായവ്യ ആജ്യഭാഗഃ || യജമാനോ വാ അശ്വഃ |
 അഹ്നസാ വാ ഏഷ ഗൃഹീതഃ |
 യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി |
 യദ്വഹോമുചേ നിർവപതി |
 അഹ്നസ ഏവ തേന മുച്യതേ ||
 യജമാനോ വാ അശ്വഃ |
 രേതസാ വാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ | **66 (10)**

T.B.3.9.17.5

യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി ।
 സൗര്യേ രേതഃ । യഥ്സൗര്യം പയോ ഭവതി ।
 രേതസൈവൈനയ് സ സമർദ്ധയതി ॥ യജമാനോ വാ അശ്വഃ ।
 ഗർഭൈർ വാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ ।
 യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി ।
 വായവ്യാ ഗർഭാഃ । യദ് വായവ്യ ആജ്യഭാഗോ ഭവതി ।
 ഗർഭൈരേവൈനയ് സ സമർദ്ധയതി () ॥
 അഥോ യസ്യേഷാ-ഽശ്വമേധേ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ക്രിയതേ ॥
 ഇഷ്ട്വാ വസീയാൻ ഭവതി ॥ 67 (12)

(വിന്ദ - തൃശ്ശോണോ ഹൈവ ഭവ - തൃധീയാ - വ്യുദ്ധ്യതേ -
 ഗർഭൈരേവൈനയ് സ സമർദ്ധയതി ഭേ ച) (A17)

3.9.18 അനുവാകം 18 - ബ്രഹ്മാദനാ ഉച്യന്തേ

T.B.3.9.18.1

തദാഹുഃ । ദാദശ ബ്രഹ്മാദനാൻ മ്സൗസ്ഥിതേ നിർവപേത് ।
 ദാദശദിർ-വേഷ്ടിദിർ-യജേതേതി ॥ യദിഷ്ടിദിർ യജേത ।
 ഉപനാമുക ഏനം യജ്ഞഃ സ്യാത് । പാപീയാഽസ്തു സ്യാത് ।
 ആപ്താനി വാ ഏതസ്യ ഛന്ദാഽസി । യ ഈജാനഃ ।
 താനി ക ഏതാവദാശു പുനഃ പ്രയുഞ്ജീതേതി ।
 സർവാ വൈ സൗസ്ഥിതേ യജ്ഞേ വാഗാപ്യതേ । 68 (10)

T.B.3.9.18.2

സാ॑സ്സപ്താ॑ ഭ॒വതി॑ യാ॒തയാ॑മ്നീ॑ ।
 ക്രൂ॒രീകൃ॑തേ॒വ ഹി॑ ഭ॒വത്യു॑രുഷ്കൃ॒താ ।
 സാ॑ ന പു॒നഃ പ്ര॑യുജേ॒ത്യാഹുഃ॑ ॥
 ദ്വാ॒ദശൈ॑വ ബ്ര॒ഹ്മൗദ॑നാൻ മ॒സഃസ്ഥി॑തേ നി॒ർവ॑പേത് ।
 പ്ര॒ജാപ॑തിർ വാ ഓ॒ദനഃ॑ । യ॒ജ്ഞഃ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 ഉ॒പനാ॑മുക ഏ॒നം യ॑ജ്ഞോ ഭ॒വതി॑ । ന പാ॒പീയാ॑ൻ ഭ॒വതി॑ ।
 ദ്വാ॒ദശ॑ ഭ॒വന്തി॑ ॥ ദ്വാ॒ദശ॑ മാ॒സാഃ സം॑വ॒ർത്സരഃ॑ () ।
 സം॑വ॒ർത്സര॑ ഏ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑തി ॥ 69 (11)

(ആപ്യതേ - സംവർത്സര ഏകം ച) (A18)

3.9.19 അനുവാകം 19 - വിഭൂതാദിഭിഃ

ദ്വാദശഭിർഗുണൈരശ്വമേധപ്രശംസാ

T.B.3.9.19.1

ഏ॒ഷ വൈ॑ വി॒ഭൂർ നാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 സർവ॑ ഹ വൈ॒ തത്ര॑ വി॒ഭൂ ഭ॒വതി॑ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഏ॒ഷ വൈ॑ പ്ര॒ഭൂർ നാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 സർവ॑ ഹ വൈ॒ തത്ര॑ പ്ര॒ഭൂ ഭ॒വതി॑ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഏ॒ഷ വാ॑ ഉ॒ർജ॑സ്യാൻ നാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।

സർവച് ഹ വൈ തത്രോർജസ്വദ് ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ പയസ്യാൻ നാമ യജ്ഞഃ । 70 (10)

T.B.3.9.19.2

സർവച് ഹ വൈ തത്ര പയസ്വദ് ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ വിധൂതോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര വിധൂതം ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ വ്യാവൃത്തോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര വ്യാവൃത്തം ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ പ്രതിഷ്ഠിതോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര പ്രതിഷ്ഠിതം ഭവതി । 71 (10)

T.B.3.9.19.3

യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ തേജസ്വീ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര തേജസ്വി ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ ബ്രഹ്മവർചസീ നാമ യജ്ഞഃ ।

ആ ഹ വൈ തത്ര ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതേ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

ഏഷ വാ അതിവ്യാധീ നാമ യജ്ഞഃ ।

ആ ഹ വൈ തത്ര രാജന്യോ-തിവ്യാധീ ജായതേ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ () ॥

ഏഷ വൈ ദീർഘോ നാമ യജ്ഞഃ ।

ദീർഘായുഷോ ഹ വൈ തത്ര മനുഷ്യാ ഭവന്തി ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

ഏഷ വൈ ക്ലൃപോ നാമ യജ്ഞഃ ।

കല്പതേ ഹ വൈ തത്ര പ്രജാഭ്യോ യോഗക്ഷേമഃ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥ 72 (16)

(പയസ്യാന്നാമ യജ്ഞഃ - പ്രതിഷ്ഠിതം ഭവതി - യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ഷട്ച) (A19)

Special Korvai

(ഏഷ വൈ വിദ്യഃ പ്രഭുരുർജസ്യാൻ പയസ്യാൻ. വിധ്യതോ വ്യാവൃത്തഃ പ്രതിഷ്ഠിതസ്തേജസ്വീ ബ്രഹ്മവർചസ്യതിവ്യാധീ ദീർഘഃ ക്ലൃപോ ദാദശ)

3.9.20 അനുവാകം 20 - അശ്വസംജ്ഞപനപ്രകാരഃ

T.B.3.9.20.1

താർപ്യേണാശ്വഃ സം.ജ്ഞപയന്തി | യജ്ഞോ വൈ താർപ്യം |
 യജ്ഞൈനൈവൈനഃ സമർദ്ധയന്തി ||
 യാമേന സാഹ്നാ പ്രസ്തോതാ-സ്മൃപതിഷ്ഠതേ |
 യമലോകമേവൈനം ഗമയതി ||
 താർപ്യേ ച കൃത്യധീവാസേ ചാശ്വഃ സം.ജ്ഞപയന്തി |
 ഏതദ്വൈ പശൂനാഃ രൂപം | രൂപേണൈവ പശൂനവരുന്ധേ ||
 ഹിരണ്യകശിപു ഭവതി | തേജസോ-വരുദ്ധ്യേ || 73 (10)

T.B.3.9.20.2

രൂക്മോ ഭവതി | സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാ-നുഖ്യാതൈ ||
 അശ്വാ ഭവതി | പ്രജാപതേരാപ്തേ ||
 അസ്യ വൈ ലോകസ്യ രൂപം താർപ്യം |
 അന്തരിക്ഷസ്യ കൃത്യധീവാസഃ |
 ദിവോ ഹിരണ്യകശിപു |
 ആദിത്യസ്യ രൂക്മഃ | പ്രജാപതേരശ്വഃ |
 ഇമമേവ ലോകം താർപ്യേണാപ്നോതി () || 74 (10)

T.B.3.9.20.3

അന്തരിക്ഷം കൃത്യധീവാസേന | ദിവഃ ഹിരണ്യകശിപുനാ ||
 ആദിത്യഃ രൂക്മേന |

അശ്വമേധം മേധ്യേന പ്രജാപതേഃ സായുജ്യം
സലോകതാമാപ്നോതി ||

ഏതാസാമേവ ദേവതാനാമു സായുജ്യം ।
സാർഷ്ഠിതാമു സമാനലോകതാമാപ്നോതി ।

യോഽശ്വമേധേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം വേദ || 75 (10)

(അവർദ്ധ്യ - ആപ്നോത്യ - ഹൃദയ ച) (A20)

3.9.21 അനുവാകം 21 - ഉത്തരവേദധൂപവാപഃ

T.B.3.9.21.1

ആദിത്യാ-ശ്ചാങ്ഗിരസശ്ച സുവർഗേ ലോകേഽസ്സർദ്ധന്ത ।
തേഽങ്ഗിരസ ആദിത്യേഭ്യഃ ।

അമൃമാദിത്യമശ്വം ശ്വേതം ഭൂതം ദക്ഷിണാമനയന് ।
തേഽബ്രുവന് । യം നോഽനേഷ്ടം । സ വര്യോഽഭൂദിതി ।

തസ്മാദശ്വം സവർയേത്യാഹവന്തി ।
തസ്മാദ് യജേണ വരോ ദീയതേ ||

യത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോഽശ്വോ-ഽഭവത് ।
തസ്മാദശ്വോ നാമ || 76 (10)

T.B.3.9.21.2

യച്ഛായ-ദരുരാസീത് । തസ്മാ-ദർവാ നാമ ||

യഥ്സദ്യോ വാജാൻ മ്സമജയത് । തസ്മാദാജീ നാമ ||

യദസുരാണാം ലോകാനാദന്ത । തസ്മാദാദിത്യോ നാമ ||

അഗ്നിർ വാ അശ്വമേധസ്യ യോനിരാധയതനം ।
 സൂര്യോ-sഗ്നേർ യോനിരാധയതനം ।
 യദശ്വമേധേsഗൗ ചിത്യ ഉത്തരവേദി-മുപവപതി ।
 യോനിമന്തമേവൈന-മാധയതനവന്തം കരോതി ॥ 77 (10)

T.B.3.9.21.3

യോനി-മാനാധയതനവാൻ ഭവതി । യ ഏവം ധ്വേദ ॥
 പ്രാണാപാനൗ വാ ഏതൗ ദേവാനാം । യദർകാശ്വമേധൗ ।
 പ്രാണാപാനാവേവാവരുന്ധേ ॥
 ഓജോ ബലം ധ്വാ ഏതൗ ദേവാനാം । യദർകാശ്വമേധൗ ।
 ഓജോ ബലമേവാവരുന്ധേ ॥

അഗ്നിർ വാ അശ്വമേധസ്യ യോനിരാധയതനം ।
 സൂര്യോ-sഗ്നേർ യോനിരാധയതനം () ।
 യദശ്വമേധേsഗൗ ചിത്യ ഉത്തരവേദിം ചിനോതി ।
 താവർകാശ്വമേധൗ । അർകാശ്വമേധാവേവാവരുന്ധേ ।
 അഥോ അർകാശ്വമേധയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 78 (14)

(നാമ - കരോതി - സൂര്യോ-sഗ്നേർ യോനിരാധയതനം

ചതാരി ച) (A21)

3.9.22 അനുവാകം 22 - ഋഷഭാലംഭഃ

T.B.3.9.22.1

പ്രജാപതിഃ വൈ ദേവാഃ പിതരഃ ।
 പശുഃ ഭൂതം മേധായാലഭന്ത । തമാലഭ്യോപാവസന് ।
 പ്രാതർ യഷ്ടാസ്മഹ ഇതി । ഏകം വാ ഏതദ്ദേവാനാമഹഃ ।
 യഥ്സംവത്സരഃ ।
 തസ്മാദശ്വഃ പുരസ്താഥ് സംവത്സര ആലഭ്യതേ ॥
 യത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോ-ഽശ്വോഽഭവത് ।
 തസ്മാദശ്വഃ । യഥ്സദ്യോ മേധോഽഭവത് । 79 (10)

T.B.3.9.22.2

തസ്മാദശ്വമേധഃ ॥ വേദുകോഽശ്വാമാശുഃ ഭവതി ।
 യ ഏവം വേദ ॥
 യദൈ തത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോ-ഽശ്വോഽഭവത് ।
 തസ്മാദശ്വഃ പ്രജാപതേഃ പശൂനാ-മനുരൂപതമഃ ॥
 ആഽസ്യ പുത്രഃ പ്രതിരൂപോ ജായതേ । യ ഏവം വേദ ॥
 സർവാണി ഭൂതാനി സംഭൃത്യാലഭതേ ।
 സമേനം ദേവാസ്തേജസേ ബ്രഹ്മവർചസായ ഭരന്തി ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ । 80 (10)

T.B.3.9.22.3

യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥
 ഏതദൈ തദ്ദേവാ ഏതാം ദേവതാം ।

പശു॑ം ഭൂ॒തം മേ॒ധായാ॑ലഭ॒ന്ത | യ॒ജ്ഞമേ॒വ |
 യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞമ॑യ॒ജ്ഞേ॒ദേ॒വാഃ |
 കാ॒മപ്ര॑ം യ॒ജ്ഞമ॑കുർവ॒ത | തേ॒-ഽമൃ॑തത്വ-മ॒കാമ॑യ॒ന്ത |
 തേ॒-ഽമൃ॑തത്വ-മ॒ഗച്ഛ॑ന് || യോ॒ഽശ്വമേ॒ധേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ |
 ദേ॒വാനാ॑-മേ॒വായ॑നേ॒നൈതി॑ | 81 (10)

T.B.3.9.22.4

പ്രാ॒ജാപ॑ത്യേ॒നൈവ॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॒ കാമ॑പ്രേ॒ണ |
 അ॒പുന॑ർമാ॒രമേ॒വ ഗച്ഛ॑തി ||
 ഏ॒തസ്യ॑ വൈ രൂ॒പേണ॑ പൂ॒രസ്താ॑ത് പ്രാ॒ജാപ॑ത്യ-മൃ॒ഷഭം॑
 തു॒പരം॑ ബ॒ഹുരു॑പമാലഭ॒തേ |
 സർവ്വേ॑ഭ്യഃ കാ॒മേഭ്യഃ॑ | സർവ॑സ്യാ॒പ്തേ ||
 സർവ॑സ്യ ജി॒ത്യേ ||
 സർവ॑മേ॒വ തേ॒നാപ്നോ॑തി | സർവ॑ം ജ॒യതി॑ |
 യോ॒ഽശ്വമേ॒ധേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ | യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ () || 82 (10)

(മേ॒ധോ॒ഽഭവ॑ദ് - യ॒ജ്ഞ - ഏ॒തി - വേ॑ദ) (A22)

3.9.23 അനുവാകം 23 - അശ്വാവയവേഷുപാസനം

T.B.3.9.23.1

യോ॒ വാ അ॒ശ്വസ്യ॑ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മനീ॑ വേ॒ദ |
 അ॒ശ്വസ്യൈ॑വ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മം ലോ॑മ॒ഞ്ജുഹോ॑തി |
 അ॒ഹോരാ॑ത്രേ॒ വാ അ॒ശ്വസ്യ॑ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മനീ॑ |

യഥ്സായം പ്രാതർ ജുഹോതി ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ ലോമം ലോമഞ്ജുഹോതി ।

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ ലോമം ലോമഞ്ജുഹാതി ॥

യോ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേ വേദ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹോതി ।

ദർശപൂർണ്ണമാസൗ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേ । 83 (10)

T.B.3.9.23.2

യദദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജ്ഞേ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹോതി ॥

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹാതി ।

യോ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനം വേദ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേവിവർത്തനേ ജുഹോതി ।

അസൗ വാ ആദിത്യോഽശ്വഃ । സ ആഹവനീയ-മാഗച്ഛതി ।

തദവിവർത്തതേ । യദഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി () ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേവിവർത്തനേ ജുഹോതി ।

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേവിവർത്തനേ

ജുഹവതി || 84 (13)

(പദേ - അഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി ത്രിണി ച) (A23)

=====

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams :-

(പ്രജാപതിസ്തമഷ്ടാദശിഭിഃ - പ്രജാപതിരകാമയതോഭാ -
 വസൈ - യുഞ്ജന്തി - തേജസാ - ഹവ പ്രാണാ - അപ
 ശ്രീരൂർദ്ധ്വം - പ്രജാപതിഃ പ്രേണാസനു - പ്രഥമേന -
 പ്രജാപതിരകാമയത മഹാൻ. - വൈശ്വദേവോ വാ
 അശ്വോ - ഹവസ്യ - പ്രജാപതിസ്തം യജ്ഞക്രതുഭി -
 രപ ശ്രീർബ്രാഹ്മണൗ - സർവേഷു - വാരുണോ -
 യദ്യശ്വം - തദാഹു - രേഷ വൈ വിഭു - സ്താർപ്യേണാ
 - ദിത്യഃ - പ്രജാപതിം പിതരം - യോ വാ അശ്വസ്യ
 മേധ്യസ്യ ലോമനീ ത്രയോവിശ്രതിഃ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(പ്രജാപതി - രസ്മിൻ ലോകേ - ഉത്തരതഃ - ശ്രീയമേവ -
 പ്രജാപതിരകാമയത മഹാൻ. - യത് പ്രാത - പ്ര വാ ഏഷ
 ഏഭ്യോ ലോകേഭ്യഃ - സർവ്വ ഹ വൈ തത്ര പയസ്വാദ് -
 യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ചതാര്യശീതിഃ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 9th Prapaatakam :-

(പ്രജാപതിരശ്വമേധം - ജുഹ്വതി)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ ॥

തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam 3, Prapaatakam 9 (TB 3.9)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	4	43
Anuvakam 2	4	42
Anuvakam 3	3	30
Anuvakam 4	8	83
Anuvakam 5	5	54
Anuvakam 6	5	51
Anuvakam7	5	54
Anuvakam8	3	38
Anuvakam8 (as per Grantha)	4	38
Anuvakam9	3	38
Anuvakam 9 (as per Grantha)	4	38
Anuvakam10	1	16
Anuvakam11	4	42
Anuvakam12	3	35
Anuvakam13	3	31
Anuvakam14	4	44
Anuvakam15	3	32
Anuvakam16	4	41
Anuvakam17	5	52
Anuvakam18	2	21
Anuvakam19	3	36

തൃതീയാഷ്ടകേ - നവമഃ പ്രപാഠകഃ (TB 3.9)

Anuvakam20	3	28
Anuvakam21	3	34
Anuvakam22	4	40
Anuvakam23	2	23
Total →	84	908

For Ashtakam3

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam1	6	63	657
Prapaatakam2	10	85	873
Prapaatakam3	11	79	823
Prapaatakam4	19	19	187
Prapaatakam5	13	30	343
Prapaatakam6	15	38	387
Prapaatakam7	14	130	1353
Prapaatakam8	23	91	999
Prapaatakam9	23	84	908
Total →	134	619	6530

Total as per Grantha	134	620	6530
-----------------------------	------------	------------	-------------

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.10 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - സാവിത്രചയനം

3.10.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോചുതേ

T.B.3.10.1.1

സം.ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം പ്രജ്ഞാനം ജാന-ദിജാനത് ।
സങ്ക്ലപ്തമാനം പ്രകല്പമാന-മുപകല്പമാന-മുപക്ലപ്തം ക്ലപ്തം ।
ശ്രേയോ വസീയ ആയഥ് സംഭൃതം ഭൃതം ॥

ചിത്രഃ കേതുഃ പ്രഭാ-നാഭാൻഥ് സംഭാൻ ।
ജ്യോതിഷാഘ-സ്തേജസ്വാ-നാതപഘ-സ്തപ-ന്നഭിതപന് ।
രോചനോ രോചമാനഃ ശോഭനഃ ശോഭമാനഃ കല്യാണഃ ॥
ദർ.ശാ ദൃഷ്ടാ ദർ.ശതാ വിശ്വരൂപാ സുദർ.ശനാ ।
ആപ്യായമാനാ പ്യായമാനാ പ്യായാ സ്മൃത്യുതേരാ ।
ആപൂര്യമാണാ പൂര്യമാണാ പൂരയന്തീ പൂർണാ
പൗർണ്ണമാസീ ॥

ദാതാ പ്രദാതാസ്സന്നന്ദോ മോദഃ പ്രമോദഃ । 1 (10)

T.B.3.10.1.2

ആവേശയൻ നിവേശയൻമ് സംവേശനഃ സച്ശാന്തഃ
ശാന്തഃ ।

ആഭവൻ പ്രഭവൻ-മ്സംഭവൻ-മ്സംഭൂതോ ഭൂതഃ ॥
പ്രസ്തുതം വിഷ്ണുതഃ സസ്തുതം കല്യാണം വിശ്വരൂപം ।
ശുക്രമത്യതം തേജസി തേജഃ സമിദ്ധം ।

അരുണം ഭാനുമൻ മരീചിമ-ഭദിതപത് തപസ്വത് ॥
സവിതാ പ്രസവിതാ ദീപ്തോ ദീപയൻ ദീപ്യമാനഃ ।
ജലൻ ജലിതാ തപൻ വിതപൻ മ്സന്തപൻ ।
രോചനോ രോചമാനഃ ശുംഭുഃ ശുംഭമാനോ വാമഃ ॥
സുതാ സുന്ദതീ പ്രസുതാ സുയമാനാ ഭിഷ്വയമാണാ ।
പീതീ പ്രപാ സംപാ തൃപ്തി-സുർപയന്തീ । 2 (10)

T.B.3.10.1.3

കാന്താ കാമ്യാ കാമജാതാ ധൃഷ്ടതീ കാമദുഷ്ടാ ॥
അഭിശാസ്താ സ്മുന്താസ്മന്നോ മോദഃ പ്രമോദഃ ।
ആസാദയൻ നിഷാദയൻ മ്സച്ശാദനഃ സച്ശന്നഃ
സന്നഃ ।

ആഭൂർ വിഭുഃ പ്രഭുഃ ശംഭൂർ ഭുവഃ ॥
പവിത്രം പവയിഷ്യൻ പുതോ മേധുഃ ।
യശോ യശസ്വാ-നായു-രമൃതഃ ।

ജീവോ ജീവിഷ്യൻ മ്സാർഗോ ലോകഃ ॥
 സഹസ്രാൻ മ്സഹീയാ-നോജസ്രാൻ മ്സഹമാനഃ ।
 ജയ-ന്നഭിജയൻ മ്സുദ്രവിണോ ദ്രവിണോദാഃ ।
 ആർദ്രപവിത്രോ ഹരിക്കേശോ മോദഃ പ്രമോദഃ ॥ 3 (10)

T.B.3.10.1.4

അരുണോ ടരുണർജാഃ പുണ്യരീകോ വിശ്വജി-ദഭിജിത് ।
 ആർദ്രഃ പിന്യമാനോ ടന്നവാൻ-രസവാ-നിരാവാൻ ।
 സർവൗഷധഃ സംഭരോ മഹസ്രാൻ ॥
 ഏജത്കാ ജോവത്കാഃ । ക്ഷുപ്താഃ ശിപിവിഷ്ടാഃ ।
 സരിസ്രരാഃ സുശേരവഃ । അജിരാസോ ഗമിഷ്ണവഃ ॥
 ഇദാനീം തദാനീ-മേതർഹി ക്ഷിപ്രമജിരം ।
 ആശൂർ നിമേഷഃ ഫണോ ദ്രവന്നതിദ്രവൻ ।
 ത്വരഃ സ്താരമാണ ആശു-രാശീയാഞ്ജവഃ () ॥
 അഗ്നിഷ്ടോമ ഉക്ഥ്യോ ടതിരാത്രോ ദിരാത്ര-
 സ്തീരാത്ര-ശ്ചതുരാത്രഃ ।
 അഗ്നിർ. ഋതുഃ സൂര്യ ഋതുശ്ചന്ദ്രമാ ഋതുഃ ॥
 പ്രജാപതിഃ സംവത്സരോ മഹാൻ കഃ ॥ 4 (13)

(പ്രമോദ - സ്മർപയന്തീ - പ്രമോദോ - ജവസ്തീണീ ച) (A1)

(സം'വർ'സരം ച ഷട് ച) (A2)

3.10.3 അനുവാകം 3 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോച്യതേ

T.B.3.10.3.1

തമേവ ത്വാം വേ'തമ യോ'സി സോ'സി ।
 തമേവ ത്വാ-മചൈ'ഷീഃ । ചിതശ്ചാ'സി സഞ്ചി'തശ്ചാ'സ്യഗേ ।
 ഏതാവാ'ശ്ചാ'സി ഭൂയാ'ശ്ചാ'സ്യഗേ ।
 യത്തേ അഗേ ന്യൂനം യ'ഭൂ തേ'തിരി'ക്തം ।
 ആ'ദി'ത്യാ-സ്തദങ്'ഗിര'സ-ശ്ചി'ന്വന്തു ।
 വിശ്വേ'തേ ദേവാ'ശ്ചി'തി-മാപൂ'രയന്തു ।
 ചിതശ്ചാ'സി സഞ്ചി'തശ്ചാ'സ്യഗേ ।
 ഏതാവാ'ശ്ചാ'സി ഭൂയാ'ശ്ചാ'സ്യഗേ ।
 മാ തേ അഗേ ച'യേന മാ'തി ച യേനായു-രാവൃ'ക്ഷി () ।
 സർവേ'ഷാം ജ്യോ'തി'ഷാം ജ്യോ'തിർ യദാ'വു'ദേതി ।
 തപ'സോ ജാത-മനി'ഭൃഷ്ട-മോ'ജഃ ।
 തത്തേ ജ്യോ'തിരി'ഷ്ടകേ । തേന മേ തപ । തേന മേ ജല ।
 തേന മേ ദീ'ദി'ഹി । യാവദ്-ദേവാഃ । യാവദ'സാ'തി സൂ'ര്യഃ ।
 യാവ-ദു'താ'പി ബ്രഹ്മ ॥ 6 (19) (ആവൃ'ക്ഷി നവ' ച) (A3)

**3.10.4 അനുവാകം 4 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോചുതേ**

T.B.3.10.4.1

സംവത്സരോഽസി പരിവത്സരോഽസി ।
ഇദാവത്സരോഽസീദുവത്സരോഽസി ।
ഇദവത്സരോഽസി വത്സരോഽസി ।
തസ്യ തേ വസന്തഃ ശിരഃ । ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ ।
വർഷാഃ പുഷ്പം । ശരദുത്തരഃ പക്ഷഃ ।
ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം । പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ ।
അപരപക്ഷാഃ പുരീഷം । 7 (10)

T.B.3.10.4.2

അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ । ഋഷഭോഽസി സ്വർഗോ ലോകഃ ।
യസ്യാം ദിശി മഹീയസേ । തതോ നോ മഹ ആവഹ ।
വായുർ ഭൂത്വാ സർവാ ദിശ ആവാഹി ।
സർവാ ദിശോഽനു വിവാഹി । സർവാ ദിശോഽനു സംവാഹി ।
ചിത്താ ചിതി-മാപുണ ।
അചിത്താ ചിതി-മാപുണ ।
ചിദസി സമുദ്രയോനിഃ । 8 (10)

T.B.3.10.4.3

ഇന്ദുർ ദക്ഷഃ ശൃണു ജ്ഞാവാ" ।

ഹിരണ്യപക്ഷഃ ശക്വനോ ഭൂരണ്യുഃ ।

മഹാൻ മന്ധസേവ ധ്രുവ ആനിഷത്തഃ ।

നമസ്തേ അസ്തു മാ മാ ഹിഷ്ടീഃ ।

ഏതി പ്രേതി വീതി സമിത്യുദിതി । ദിവം മേ യച്ഛ ।

അന്തരിക്ഷം മേ യച്ഛ । പൃഥിവീം മേ യച്ഛ ।

പൃഥിവീം മേ യച്ഛ । അന്തരിക്ഷം മേ യച്ഛ () । ദിവം മേ യച്ഛ ।

അഹ്നാ പ്രസാരയ । രാത്ര്യാ സമച । രാത്ര്യാ പ്രസാരയ ।

അഹ്നാ സമച । കാമം പ്രസാരയ । കാമച്ഛ സമച ॥ 9 (17)

(പുരീഷച്ഛ - സമുദ്രയോനിഃ - പൃഥിവീം മേ യച്ഛാന്തരിക്ഷം മേ യച്ഛ സച്ഛ ച) (A4)

3.10.5 അനുവാകം 5 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോചുതേ

T.B.3.10.5.1

ഭൂർ ഭൂവഃ സ്വഃ । ഓജോ ബലം । ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം ।

യശോ മഹത് । സത്യം തപോ നാമ । രൂപ-മമൃതം ।

ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം । മന ആയുഃ । വിശ്വം യശോ മഹഃ ।

സമം തപോ ഹരോ ഭാഃ () ।

ജാതവേദാ യദി വാ പാവകോടസി ।
 വൈശ്യാനരോ യദി വാ വൈദ്യുതോടസി ।
 ശം പ്രജാഭ്യോ യജമാനായ ലോകം ।
 ഊർജം പുഷ്ടിം ദദ-ദദ്യാവവൃഥ്സ്വ ॥ 10 (14)

(ഭാഗ്യതാരി ച) (A5)

3.10.6 അനുവാകം 6 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
 നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
 ചോച്യതേ

T.B.3.10.6.1

രാജ്ഞീ വിരാജ്ഞീ । സമ്രാജ്ഞീ സ്വരാജ്ഞീ ।
 അർചിഃ ശോചിഃ । തപോ ഹരോ ഭാഃ ।
 അഗ്നിരിന്ദ്രോ ബൃഹസ്പതിഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ ।
 തേ മാ സർവേ യശസാ സൗസൃജന്തു ॥ 11 (10)

(രാജ്ഞീന്ദ്രോ മാ സപ്ത) (A6)

3.10.7 അനുവാകം 7 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
 നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
 ചോച്യതേ

T.B.3.10.7.1

അസവേ സ്വാഹാ വസവേ സ്വാഹാ ।
 വിഭുവേ സ്വാഹാ വിവസ്വതേ സ്വാഹാ ।

അഭിഭൂവേ സ്വാഹാധിപതയേ സ്വാഹാ ।
 ദിവാംപതയേ സ്വാഹാ ഹസ്തതായ സ്വാഹാ ।
 ചാക്ഷുഷതായ സ്വാഹാ ജ്യോതിഷതായ സ്വാഹാ ।
 രാജേണ സ്വാഹാ വിരാജേണ സ്വാഹാ ।
 സമ്രാജേണ സ്വാഹാ സ്വരാജേണ സ്വാഹാ ।
 ശൃഷായ സ്വാഹാ സൂര്യായ സ്വാഹാ ।
 ചന്ദ്രമസേ സ്വാഹാ ജ്യോതിഷേ സ്വാഹാ ।
 സൗസർപായ സ്വാഹാ കല്യാണായ സ്വാഹാ () ।
 അർജുനായ സ്വാഹാ ॥ 12 (11)

(കല്യാണായ സ്വാഹൈകം ച) (A7)

3.10.8 അനുവാകം 8 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
 നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
 ചോചുതേ

T.B.3.10.8.1

വിപശ്ചിതേ പവമാനായ ഗായത ।
 മഹീ ന ധാരാ ടത്യന്ധോ അർഷതി ।
 അഹീർ. ഹ ജീർണാ-മതിസർപതി ത്വചം ।
 അത്യോ ന ക്രീഡ-ന്നസരദ്-വൃഷാ ഹരിഃ ।
 ഉപയാമഗൃഹീതോസി മൃത്യുവേ ത്വാ ജുഷ്ടം ഗൃഹ്ണാമി ।
 ഏഷ തേ യോനിർ മൃത്യുവേ ത്വാ । അപ മൃത്യു-മപ ക്ഷുധം ।

അപേ॑തഃ ശ॒പ॒ഥം ജ॑ഹി । അ॒ധാ നോ॑ അ॒ഗ്ന ആ॑വഹ ।
 രാ॒യസ്സോ॑ഷ്ട് സ॒ഹ॒സ്രി॑ണ്ം । 13 (10)

T.B.3.10.8.2

യേ॒ തേ സ॒ഹ॒സ്രമ॑യുതം പാശാഃ॑ ।
 മൃ॒ത്യോർ മ॑ർത്യാ॒യ ഹ॑ന്തവേ । താൻ. യ॒ജ്ഞ॑സ്യ മാ॒യയാ॑ ।
 സർ॒വാ॒നവ॑യജാമഹേ । ഭക്ഷോ॑ ഽസ്യ॒മൃത॑ഭക്ഷഃ ।
 തസ്യ॑ തേ മൃ॒ത്യുപീ॑തസ്യാമൃ॒തവ॑തഃ ।
 സ്വ॒ഗാകൃ॑തസ്യ മധു॒മതഃ॑ ।
 ഉ॒പ॒ഹൃത॑സ്യോപ॒ഹൃതോ॑ ഭക്ഷയാമി ।
 മ॒ന്ദ്രാ ഽഭി॑ഭൃതിഃ കേ॒തുർ യ॒ജ്ഞാ॑നാം വാക് ।
 അ॒സാ॒വേ॒ഹി । 14 (10)

T.B.3.10.8.3

അ॒ന്യോ ജാ॑ഗൃ॒വിഃ പ്രാ॑ണ । അ॒സാ॒വേ॒ഹി ।
 ബ॒ധി॒ര ആ॑ക്ര॒ന്ധി॒ത-ര॑പാ॒ന । അ॒സാ॒വേ॒ഹി ।
 അ॒ഹ॒സ്തോ॒സ്താ ച॑ക്ഷുഃ । അ॒സാ॒വേ॒ഹി ।
 അ॒പാ॒ദാ॒ശോ മ॑നഃ । അ॒സാ॒വേ॒ഹി ।
 ക॒വേ വി॑പ്ര॒ചി॒ത്തേ ശ്രോ॑ത്ര । അ॒സാ॒വേ॒ഹി । 15 (10)

T.B.3.10.8.4

സു॒ഹ॒സ്തഃ സു॒വാ॒സാഃ ।
 ശൃ॒ഷോ॑ നാമാ॒സ്യ॒മൃതോ॑ മർത്യേ॒ഷു ।

തന്ത്യാഹം തഥാ വേദ | അസാവേഹി |
 അഗ്നിർ മേ വാചി ശ്രീതഃ | വാഗ്ഘൃദയേ |
 ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | വായുർ മേ പ്രാണേ ശ്രീതഃ | 16 (10)

T.B.3.10.8.5

പ്രാണോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | സൂര്യോ മേ ചക്ഷുഷി ശ്രീതഃ |
 ചക്ഷുർ. ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ചന്ദ്രോ മേ മനസി ശ്രീതഃ | 17 (10)

T.B.3.10.8.6

മനോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ദിശോ മേ ശ്ലോത്രേ ശ്രീതഃ |
 ശ്ലോത്രഃ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ആപോ മേ രേതസി ശ്രീതഃ | 18 (10)

T.B.3.10.8.7

രേതോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | പൃഥിവീ മേ ശരീരേ ശ്രീതഃ |
 ശരീരഃ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി |
 ഓഷധിവനസ്തതയോ മേ ലോമസു ശ്രീതഃ | 19 (10)

T.B.3.10.8.8

ലോമാനി ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ഇന്ദ്രോ മേ ബലേ ശ്രിതഃ ।
 ബലച്ഛ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । പർജന്യോ മേ മുർദ്ധ്വ ശ്രിതഃ । 20 (10)

T.B.3.10.8.9

മുർദ്ധ്വാ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ഇൗശാനോ മേ മന്യൗ ശ്രിതഃ ।
 മന്യുർ. ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ആത്മാ മ ആത്മനി ശ്രിതഃ () । 21

T.B.3.10.8.10

ആത്മാ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । പുനർ മ ആത്മാ പുനരായുരാഗാത് ।
 പുനഃ പ്രാണഃ പുനരാകൃത-മാഗാത് ॥
 വൈശ്യാനരോ രശ്മിഭിർ വാവ്യധാനഃ ।
 അന്തസ്ത്രിഷ്ടതമൃതസ്യ ഗോപാഃ ॥ 22 (8) (സഹസ്രിണ് -
 മിഹി - ശോത്രാസാവേഹി - പ്രാണേ ശ്രിതോ - മൻസി
 ശ്രിതോ - രേതസി ശ്രിതാ - ലോമസു ശ്രിതാ - മുർദ്ധ്വ
 ശ്രിത - ആത്മനി ശ്രിതോ - +sൗ ച) (A8)

Special Korvai

(അഗ്നിർ വായുഃ സൂര്യ ശ്ചന്ദ്രമാ ദിശ ആപഃ
പൃഥിവ്യോഷധിവനസ്തതയ ഇന്ദ്രഃ പർജന്യ ഇൗശാന
ആത്മാ പുനർ മേ ത്രയോദശ)

**3.10.9 അനുവാകം 9 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോച്യതേ**

T.B.3.10.9.1

പ്രജാപതിർ ദേവാനസൃജത ।
തേ പാപ്മനാ സന്ദിതാ അജായന്ത । താൻ വൃദ്യത് ।
യദ് വൃദ്യത് । തസ്മാദ് വിദ്യത് । തമവൃശ്വത് । യദവൃശ്വത് ।
തസ്മാദ് വൃഷ്ടിഃ । തസ്മാദ് യത്രൈതേ ദേവതേ അഭിപ്രാപ്തഃ ।
വി ച ഹൈവാസ്യ തത്ര പാപ്മാനം ദ്യതഃ । **23 (10)**

T.B.3.10.9.2

വൃശ്വതശ്ച ।
സൈഷാ മീമാഽസാഗ്നിഹോത്ര ഏവ സംപന്നാ ।
അഥോ ആഹുഃ । സർവേഷു യജ്ഞക്രതുഷിതി ।
ഹോഷ്യന്നപ ഉപസ്സൃശേത് ।
വിദ്യുദസി വിദ്യമേ പാപ്മാനമിതി । അഥ ഹുത്യാപസ്സൃശേത് ।
വൃഷ്ടിരസി വൃശ്ച മേ പാപ്മാനമിതി ।

യക്ഷ്യമാണോ വേഷ്യാ വാ ।

വി ച ഹൈവാസ്യേതേ ദേവതേ പാപ്മാനം ദൃതഃ । 24 (10)

T.B.3.10.9.3

വൃശ്ചതശ്ച । അത്യുഹോ ഹാരൂണിഃ ।

ബ്രഹ്മചാരിണേ പ്രശ്നാൻ പ്രോച്യ പ്രജീഘായ । പരേഹി ।

പുഷ്പം ദൈയ്യാം പാതിം പൂച്ച ।

വേതം സാവിത്രാം(3) ന വേതമാ(3) ഇതി ।

തമാഗത്യ പപ്രച്ച । ആചാര്യോ മാ പ്രാഹൈഷീത് ।

വേതം സാവിത്രാം(3) ന വേതമാ(3) ഇതി ।

സഹോവാച വേദേതി ॥ 25 (10)

T.B.3.10.9.4

സ കസ്തിൻ പ്രതിഷ്ഠിത ഇതി । പരോർജസീതി ।

കസ്തദൃത് പരോർജാ ഇതി ।

ഏഷ വാവ സ പരോർജാ ഇതി ഹോവാച । യ ഏഷ തപതി ।

ഏഷോർ ഽവാഗ്രജാ ഇതി । സ കസ്തിൻ ത്വേഷ ഇതി ।

സത്യ ഇതി । കിം തഥ്സത്യമിതി । തപ ഇതി । 26 (10)

T.B.3.10.9.5

കസ്തിന്നു തപ ഇതി । ബല ഇതി ।

കിം തദ് ബലമിതി । പ്രാണ ഇതി । മാ സ്ഥ പ്രാണമതി പൂച്ച

ഇതി മാഽഽചാര്യോ ഽബ്രവീദിതി ഹോവാച ബ്രഹ്മചാരി ॥

സഹോവാച പക്ഷോ ദൈയാം പാതിഃ ।
 യദൈ ബ്രഹ്മചാരിൻ പ്രാണ-മത്യപ്രക്ഷ്യഃ ।
 മുർദ്ധാ തേ വ്യപതിഷ്യത് ।
 അഹമു ത ആചാര്യ-പ്രോയാൻ ദവിഷ്യാമി ।
 യോ മാ സാവിത്രേ സമവാദിഷ്ടേതി । 27 (10)

T.B.3.10.9.6

തസ്മാത് സാവിത്രേ ന സംവദേത ॥
 സ യോ ഹവൈ സാവിത്രം വിദുഷാ സാവിത്രേ സംവദതേ ।
 സഹാസിൻ-പ്രിയം ദധാതി ।
 അനു ഹ വാ അസ്മാ അസൗ തപശ്ശ്രീയം മന്യതേ ।
 അനന്തൈശ്ശ ശ്രീസ്തപോ മന്യതേ ।
 അനന്തൈശ്ശ തപോ ബലം മന്യതേ ।
 അനന്തൈശ്ശ ബലം പ്രാണം മന്യതേ ॥ സ യദാഹ ।
 സം.ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം ദർശാ ദൃഷ്ടേതി ।
 ഏഷ ഏവ തത് ॥ 28 (10)

T.B.3.10.9.7

അഥ യദാഹ । പ്രസ്തുതം വിഷ്ടുതഃ സുതാ സുന്വതീതി ।
 ഏഷ ഏവ തത് ॥ ഏഷ ഹേവ താനൃഹാനി ।
 ഏഷ രാത്രയഃ ॥ അഥ യദാഹ ।

ചിത്രഃ കേതുർ ദാതാ പ്രദാതാ സവിതാ പ്രസവിതാ
 ടഭിശാസ്താ ടനുമന്തേതി । ഏഷ ഏവ തത് ।

ഏഷ ഹ്യേവ തേടഹേനാ മുഹൂർത്താഃ । ഏഷ രാത്രേഃ ॥ 29 (10)

T.B.3.10.9.8

അഥ യദാഹ । പവിത്രം പവയിഷ്യൻ-മ്സഹസ്രാൻ-
 മ്സഹീയാ-നരുണോ ടരുണരജാ ഇതി ।

ഏഷ ഏവ തത് । ഏഷ ഹ്യേവ തേ ടർദ്ധമാസാഃ ।

ഏഷ മാസാഃ ॥ അഥ യദാഹ ।

അഗ്നിഷ്ടോമ ഉക്ഥ്യോടഗ്നിർ. ഋതൂഃ പ്രജാപതിഃ

സംവത്സര ഇതി ।

ഏഷ ഏവ തത് । ഏഷ ഹ്യേവ തേ യജ്ഞക്രതവഃ ।

ഏഷ ഋതവഃ । 30 (10)

T.B.3.10.9.9

ഏഷ സംവത്സരഃ ॥ അഥ യദാഹ ।

ഇദാനീം തദാനീമിതി । ഏഷ ഏവ തത് ।

ഏഷ ഹ്യേവ തേ മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താഃ ॥

ജനകോ ഹ വൈദേഹഃ । അഹോരാത്രേഃ സമാജഗാമ ।

തച് ഹോചൂഃ । യോ വാ അസ്മാൻ. വേദ ।

വിജഹത്-പാപ്മാനമേതി । 31 (10)

T.B.3.10.9.10

സർവ-മായുരേതി । അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।
 നാസ്യാമുഷിൻ ലോകേ ധനം ക്ഷീയത ഇതി ॥
 വിജഹദ് വൈ പാപ്മാനമേതി ।
 സർവമായുരേതി । അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।
 നാസ്യാമുഷിൻ ലോകേ ധനം ക്ഷീയതേ । യ ഏവം വേദ ॥
 അഹീനാ ഹാശ്വത്ഥ്യഃ । സാവിത്രം വിദാം ചകാര । 32 (10)

T.B.3.10.9.11

സ ഹ ഹവ്സോ ഹിരണ്യയോ ഭൂതാ ।
 സ്വർഗം ലോകമിയായ । ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം ॥
 ഹവ്സോ ഹവൈ ഹിരണ്യയോ ഭൂതാ ।
 സ്വർഗം ലോകമേതി । ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം ।
 യ ഏവം വേദ ॥ ദേവഭാഗോ ഹ ശ്രൗതർഷഃ ।
 സാവിത്രം വിദാം ചകാര ।
 തച് ഹ വാഗദ്യശ്യമാനാ ഭ്യുവാച । 33 (10)

T.B.3.10.9.12

സർവം ബത ഗൗതമോ വേദ । യഃ സാവിത്രം വേദേതി ।
 സ ഹോവാച । കൈഷാ വാഗസീതി ।
 അയമഹച് സാവിത്രഃ । ദേവാനാ-മുത്തമോ ലോകഃ ।
 ഗൃഹ്യം മഹോ ബിഭ്രദിതി । ഏതാവതി ഹ ഗൗതമഃ ।

യജ്ഞാപവിതം കൃതാ ധോ നിപപാത ।

നമോ നമ ഇതി । 34 (10)

T.B.3.10.9.13

സ ഹോവാച । മാ ദൈഷീർ ഗൗതമ ।

ജിതോ വൈ തേ ലോക ഇതി ॥

തസ്മാദ്യേ കേ ച സാവിത്രം ധ്വിദുഃ ।

സർവേ തേ ജിതലോകാഃ ॥

സ യോ ഹവൈ സാവിത്രസ്യാഷ്ടാക്ഷരം പദഃ

ശ്രിയാ ധിഷിക്തം ധ്വേദ ।

ശ്രിയാ ഹൈവാഭിഷിച്യതേ । ഏണിരിതി ദേ അക്ഷരേ ॥

സൂര്യ ഇതി ത്രീണി । ആദിത്യ ഇതി ത്രീണി । 35 (10)

T.B.3.10.9.14

ഏതദ്വൈ സാവിത്രസ്യാഷ്ടാക്ഷരം പദഃ ശ്രിയാഭിഷിക്തം ।

യ ഏവം ധ്വേദ । ശ്രിയാ ഹൈവാഭിഷിച്യതേ ॥

തദേ-തദ്യുചാഭ്യുക്തം । ഋചോ അക്ഷരേ പരമേ വ്യോമൻ ।

യസ്മിൻ ദേവാ അധി വിശ്വ നിഷേദുഃ ।

യസ്തന്ന വേദ കിമൃചാ കരിഷ്യതി ।

യ ഇത് തദിദൃസു ഇമേ സമാസത ഇതി ॥

ന ഹവാ ഏതസ്യർചാ ന യജുഷാ ന സാമ്നാർമോസ്തി ।

യഃ സാവിത്രം ധ്വേദ ॥ 36 (10)

T.B.3.10.9.15

തദേ॒തത് പ॒രി യദ്ദേ॑വച॒ക്രം ।

ആർദ്രം പി॒ന്വമാ॑നഃ സ്വർഗേ॒ ലോക॑ ഏ॒തി ।

വി॒ജഹദ് വി॒ശ്വാ ഭൂ॒താനി॑ സംപശ്യ॒ത് ॥

ആർദ്രോ ഹ വൈ പി॒ന്വമാ॑നഃ സ്വർഗേ॒ ലോക॑ ഏ॒തി ।

വി॒ജഹൻ വി॒ശ്വാ ഭൂ॒താനി॑ സംപശ്യ॒ന് യ ഏ॒വം വേ॑ദ് ॥

ശൃ॒ഷോ ഹ॒വൈ വാർഷ്വ॑യഃ । ആദി॒ത്യേന॑ സമാജഗാമ ।

തച്ഛോ॒വാച॑ । ഏ॒ഹി സാ॒വിത്രം॑ വീ॒ദ്ധി () ।

അ॒യം വൈ സ്വർഗേ॒ധാഗ്നിഃ॑ പാ॒രയി॒ഷ്ട-ര॒മൃതാ-

ഥ്സം॒ഭൂത॑ ഇ॒തി ।

ഏ॒ഷ വാ॒വ സ സാ॒വിത്രഃ॑ ।

യ ഏ॒ഷ ത॒പതി॑ । ഏ॒ഹി മാം വീ॒ദ്ധി ।

ഇ॒തി ഹൈ॒വൈനം॑ തദു॒വാച॑ ॥ 37 (15) (ഭൃ॒തോ - ഭൃ॒തോ -

വേ॒ദേതി॑ - ത॒പ ഇ॒തി - സ॒മവാ॑ദി॒ഷ്ടേതി॑ - തദ് - രാ॒ത്രേർ-

ഋ॒തവഃ॑ - ഏ॒തി - ച॒കാരോ॑ - വാ॒ച - നമ॑ ഇ॒ത്യാ - ദി॒ത്യ

ഇ॒തി ത്രീ॑ണി - സാ॒വിത്രം॑ വേ॒ദ് - വി॒ദ്ധി പ॒ഞ്ച ച॑) (A9)

Special Korvai

(പ്രജാപതിർ ദേവാൻ സം.ജ്ഞാനം പ്രസ്തുതം
താനൃഹാന്യേഷ രാത്രയാസ്ചിത്ര കേതുസ്തേഹേനാ
മുഹൂർത്തോ രാത്രേഃ പവിത്രം തേടർദ്ധ മാസാ അഗ്നിഷ്ടോമോ
യജ്ഞക്രതവ ഇദാനീം മുഹൂർത്താനാം ജനകോഹീനാ
ദേവഭാഗഃ കൈഷാ വാങ്മാ ശൃഷോ ഹ വൈ ഷോഡശ)

**3.10.10 അനുവാകം 10 – അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോചുതേ**

T.B.3.10.10.1

ഇയം വാവ സരഘാ । തസ്യാ അഗ്നിരേവ സാരഘം മധു ।
യാ ഏതാഃ പൂർവപക്ഷാപരപക്ഷയോ രാത്രയഃ ।
താ മധുകൃതഃ । യാനൃഹാനി । തേ മധുവൃഷാഃ ।
സ യോ ഹ വാ ഏതാ മധുകൃതശ്ച മധുവൃഷാഃശ്ച വേദ ।
കൂർവന്തി ഹാസൈത്യതാ അഗ്നൗ മധു ।
നാസ്യേഷ്ടാപൂർത്തം ധയന്തി ॥ അഥ യോ ന വേദ । **38 (10)**

T.B.3.10.10.2

ന ഹാസൈത്യതാ അഗ്നൗ മധു കൂർവന്തി ।
ധയന്ത്യേഷ്ടാപൂർത്തം ॥
യോ ഹ വാ അഹോരാത്രാണാം നാമധേയാനി വേദ ।
നാഹോരാത്രേഷാ-ർതിമാർച്ഛതി ।

സം.ജ്ഞാനം ഹിജ്ഞാനം ദർശം ദൃഷ്ടേതി ।
ഏതാവനുവാകൗ പൂർവപക്ഷസ്യാ-ഹോരാത്രാണാം
നാമധേയാനി ।

പ്രസ്തുതം ഹിഷ്ടുതഃ സുതാ സുന്വതീതി ।
ഏതാവനുവാകാ-വപരപക്ഷസ്യാ-ഹോരാത്രാണാം
നാമധേയാനി ।

നാഹോരാത്രേഷാ-ർതിമാർച്ചതി । യ ഏവം വേദ ॥ 39 (10)

T.B.3.10.10.3

യോ ഹ വൈ മുഹൂർത്താനാം നാമധേയാനി വേദ ।

ന മുഹൂർത്തേഷാ-ർതിമാർച്ചതി ।

ചിത്രഃ കേതുർ ദാതാ പ്രദാതാ സവിതാ

പ്രസവിതാ ടഭിശാസാ സ്മരന്തേതി ।

ഏതേസനുവാകാ മുഹൂർത്താനാം നാമധേയാനി ।

ന മുഹൂർത്തേഷാ-ർതിമാർച്ചതി । യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വാ അർദ്ധമാസാനാഞ്ച മാസാനാഞ്ച

നാമധേയാനി വേദ ।

നാർദ്ധമാസേഷു ന മാസേഷാർതി-മാർച്ചതി ।

പവിത്രം പവയിഷ്യൻ-മ്സഹസ്വാൻ-മ്സഹീയാ-നരുണോ
 ടരുണർജാ ഇതി ।

ഏതേസനുവാകാ അർദ്ധമാസാനാഞ്ച മാസാനാഞ്ച
 നാമധേയാനി । 40 (10)

T.B.3.10.10.4

നാർദ്ധമാസേഷു ന മാസേഷാ-ർതിമാർച്ചതി ।

യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വൈ യജ്ഞക്രതുനാം ചർതുനാം ച
 സംവത്സരസ്യ ച നാമധേയാനി വേദ ।

ന യജ്ഞക്രതുഷു നർതുഷു ന സംവത്സര
 ആർതിമാർച്ചതി ।

അഗ്നിഷ്ടോമ ഉക്ഥ്യോഽഗ്നിർ. ഋതുഃ പ്രജാപതിഃ സംവത്സര
 ഇതി ।

ഏതേ സനുവാകാ യജ്ഞക്രതുനാം ചർതുനാം ച
 സംവത്സരസ്യ ച നാമധേയാനി ।

ന യജ്ഞക്രതുഷു നർതുഷു ന സംവത്സര
 ആർതിമാർച്ചതി ।

യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വൈ മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താൻ. വേദ ।
 ന മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്തേഷ്വാർതി-മാർച്ചുതി () । 41 (10)

T.B.3.10.10.5

ഇദാനീം തദാനീമിതി ।
 ഏതേ വൈ മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താഃ ।
 ന മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്തേഷ്വാർതി-മാർച്ചുതി ।
 യ ഏവം വേദ ॥
 അഥോ യഥാ ക്ഷേത്രജ്ഞോ ഭൂത്യാ സനു പ്രവിശ്യാന്ന-മത്തി ।
 ഏവമേവൈതാൻ ക്ഷേത്രജ്ഞോ ഭൂത്യാ സനു പ്രവിശ്യാ-
 നമത്തി ।

സ ഏതേഷാമേവ സലോകതാഴ് സായുജ്യ-മസ്തതേ ।
 അപ പുനർമൃത്യും ജയതി । യ ഏവം വേദ ॥ 42 (9)

(ന വേദൈ - വം വേദാ - നുവാകാ അർദ്ധമാസാനാം ച
 മസാനാം ച നാമധേയാനി - മുഹൂർത്തേഷ്വാർതിമാർച്ചുതി -
 +നവ ച) । (A10)

Special Korvai

(ഇയമഹോരാത്രാണാഽ സം.ജ്ഞാനം പൂർവപക്ഷസ്യ
 പ്രസ്തുതമപരപക്ഷസ്യ മുഹൂർത്താനാം ചിത്രഃ
 കേതുർർദ്ധമാസാനാം പവിത്രം യജ്ഞക്രതുനാമഗ്നിഷ്ടാമാ
 യജ്ഞക്രതുനാമിദാനീം മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താൻ.
 വേദേദാനീമഥോ ദാദശ)

**3.10.11 അനുവാകം 11 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
 നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണാപധാനം
 ചോച്യതേ**

T.B.3.10.11.1

കശ്ചിദ്ധ വാ അസ്മാ-ലോകാത് പ്രേത്യ ।
 ആത്മാനം ധേവ ।
 അയ-മഹ-മസ്മീതി ।
 കശ്ചിമ് സ്വം ധേവകം ന പ്രതിപ്രജാനാതി ॥
 അഗ്നിമുഗ്ധോ ഹൈവ ധൃമതാൻഃ ।
 സ്വം ധേവകം ന പ്രതിപ്രജാനാതി ।
 അഥ യോ ഹൈവൈത-മഗ്നിഽ സാവിത്രം ധേവ ।
 സ ഏവാസ്മാ ലോകാത് പ്രേത്യ ।
 ആത്മാനം ധേവ । അയ-മഹ-മസ്മീതി । **43 (10)**

T.B.3.10.11.2

സ സ്വം ഘോകം പ്രതിപ്രജാനാതി ॥
 ഏഷ ഉ വേവൈനം തമ്സാവിത്രഃ ।
 സ്വർഗം ഘോക-മഭിവഹതി ॥
 അഹോരാത്രേ വാ ഇദച്ഛയുഗ്ഭിഃ ക്രിയതേ ।
 ഇതിരാത്രായാ ദീക്ഷിഷത ।
 ഇതിരാത്രായ പ്രത-മുപാഗുരിതി ।
 താനി ഹാനേവം വിദുഷഃ ।
 അമുഷിൻ ഘോകേ ശേവധിം ധ്വയന്തി ।
 ധീതച്ഛൈവ സ ശേവധി-മനുപരെതി ॥
 അഥ യോ ഹൈവൈതമഗ്നിച്ഛ്വാവിത്രം വേദ । 44 (10)

T.B.3.10.11.3

തസ്യ ഹൈവാഹോരാത്രാണി ।
 അമുഷിൻ ഘോകേ ശേവധിം ന ധ്വയന്തി ।
 അധീതച്ഛൈവ സ ശേവധി-മനുപരെതി ॥
 ഭരദ്വാജോ ഹ ത്രിഭി-രായുർഭിർ ബ്രഹ്മചര്യ-മുവാസ ।
 തച്ഛ ഹ ജീർണിഃ സ്ഥവീര്യ ശയാനം ।
 ഇന്ദ്ര ഉപവ്രജേയാവാച । ഭരദ്വാജ ।

യ॑ത്തേ॑ ച॒തുർഥ॑മായു॒ർദ്ദ॒ധാം । കി॑മേ॒നേന॑ കൂ॒ര്യാ॒ ഇ॒തി॑ ।
 ബ്ര॒ഹ്മച॑ര്യമേ॒വേനേ॑ന ച॒രേയ॑മിതി॒ ഹോ॒വാച॑ । 45 (10)

T.B.3.10.11.4

തച്ഛ॑ ഹ॒ ത്രീ॑ൻ ഗി॒രിരൂ॑പാ-ന॒വിജ്ഞാ॑താനി॒വ ദർശ॑യാം
 ച॒കാര॑ ।

തേ॒ഷാച്ഛ॑ ഹൈ॒കൈക॑സ്താൻ മു॒ഷ്ടി॒നാഃ॑ ദേ ।
 സ॒ ഹോ॒വാച॑ । ദ॒ർശാ॑ജേ-ത്യാമ॒ന്ത്രേ । വേ॒ദാ വാ ഏ॒തേ ।
 അ॒നന്താ॑ വൈ വേ॒ദാഃ ।

ഏ॒തദാ॑ ഏ॒തൈ-സ്രീ॑ഭി॒രായു॑ർഭി-ര॒ന്വവോ॑ച॒മാഃ ।
 അ॒ഥ ത॒ ഇ॒തര॑-ദ॒ന്നുക്ത॑മേ॒വ ।

ഏ॒ഹീ॒മം വീ॑ഭി । അ॒യം വൈ॑ സ॒ർവ॒വിദ്യേ॑തി । 46 (10)

T.B.3.10.11.5

ത॒സ്മൈ॑ ഹൈ॒തമ॑ഗ്നി॒ച്ഛാ॒വിത്ര॑മു॒വാച॑ । തച്ഛ॑ സ॒ വി॒ദി॒താ ।
 അ॒മൃതോ॑ ഭൂ॒താ । സ്വ॒ർഗം ലോ॑കമി॒യായ॑ ।

ആ॒ദി॒ത്യസ്യ॑ സാ॒യുജ്യം॑ ॥ അ॒മൃതോ॑ ഹൈ॒വ ഭൂ॒താ ।
 സ്വ॒ർഗം ലോ॑കമേ॒തി । ആ॒ദി॒ത്യസ്യ॑ സാ॒യുജ്യം॑ ।

യ॒ ഏ॒വം വേ॑ദ ॥ ഏ॒ഷോ ഏ॒വ ത്ര॑യീ॒ വി॒ദ്യാ । 47 (10)

T.B.3.10.11.6

യാ॒വന്തച്ഛ॑ ഹ॒ വൈ॒ ത്ര॒യോ॒ വി॒ദ്യയാ॑ ലോ॒കം ജ॑യതി ।
 താ॒വന്തം ലോ॑കം ജ॒യതി॑ । യ॒ ഏ॒വം വേ॑ദ ॥

അഗ്നേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 അഗ്നേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । വായോർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 വായോരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ഇന്ദ്രസ്യ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി । 48 (10)

T.B.3.10.11.7

ഇന്ദ്രസ്യേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ബൃഹസ്പതേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 ബൃഹസ്പതേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । പ്രജാപതേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 പ്രജാപതേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 ബ്രഹ്മണ ഏവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി () ।
 യ ഏവം വേദ ॥ സ വാ ഏഷോഽഗ്നി-രപക്ഷപുഷ്പോ
 വായുരേവ । തസ്മാഗ്നിർ മുഖം ।
 അസാവാദിത്യഃ ശിരഃ ।
 സ യദേതേ ദേവതേ അന്തരേണ ।
 തഥ്സർവ്വം സീവ്യതി । തസ്മാഥ് സാവിത്രഃ ॥ 49 (17)

(അയമഹമസ്തീതി - വേദ - ഹോവാച - സർവവിദ്യേതി -
വിദ്യേ - ത്രസ്യ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി - ബ്രഹ്മണ
ഏവ സായുജ്യം സലോകതാമാപ്നോതി സ്തപ്ത ച) (A11)

=====

Special Korvai

(അഗ്നേർ വായോരിത്രസ്യ ബൃഹസ്പതേഃ പ്രജാപതേർ
ബ്രഹ്മണഃ സ വൈ സ്തപ്ത)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(സം.ജ്ഞാനം - ഭൂ - സ്തമേവ - സംവത്സരോഽസി -
ഭൂ - രാജന്യ - സവേ - വിപശ്ചിതേ - പ്രജാപതിർ
ദേവാ - നിയം വാവ സരഥാ -കശ്ചിദ്ധൈകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സം.ജ്ഞാനം - രാജന്യ - മുരീധാ ഹൃദയ - ഏഷ
സംവത്സരോ - നാർദ്ധമാസേഷു നവചത്വാരീശ്വരത്)

First and Last Padam Kaatakam 1st Prapaatakam :-

(സം.ജ്ഞാനം - സാവിത്രം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

3.10 For Kaatakam - (TB 3.10)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	43
Anuvakam 2	1	16
Anuvakam 3	1	19
Anuvakam 4	3	37
Anuvakam 5	1	14
Anuvakam 6	1	7
Anuvakam 7	1	11
Anuvakam 8	10	98
Anuvakam 9	15	155
Anuvakam 10	5	49
Anuvakam 11	7	77
Total →	49	526

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.11 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ ദ്വിതീയഃ പ്രശ്നഃ - നാചികേതപയനം

3.11.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ ഇഷ്ടകോപധാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.11.1.1

ലോകോഽസി സ്വർഗോഽസി । അനന്തോഽസ്യുപാരോഽസി ।

അക്ഷിതോ ഽസ്യക്ഷയോ ഽസി । തപസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തപയീദമന്തഃ ।

വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।

തന്ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 1 (10)

T.B.3.11.1.2

തപോഽസി ലോകേ ശ്രിതം । തേജസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തപയീദമന്തഃ ।

വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതൃ വിശ്വസ്യ ജനയിത്യു ।

തത് ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 2 (8)

T.B.3.11.1.3

തേജോഽസി തപസി ശ്രിതം । സമുദ്രസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതൃ വിശ്വാസ്യ ജനയിത്യു ।

തന്ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 3 (8)

T.B.3.11.1.4

സമുദ്രോഽസി തേജസി ശ്രിതഃ । അപാം പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।

തം ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 4 (8)

T.B.3.11.1.5

ആപഃ സ്ഥ സമുദ്രേ ശ്രീതാഃ ।
 പൃഥിവ്യാഃ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രേ വിശ്വാസ്യ ജനയിത്ര്യഃ ।
 താ വ ഉപദധേ കാമദുഷാ അക്ഷിതാഃ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 5 (8)

T.B.3.11.1.6

പൃഥിവ്യസ്യസ്തേ ശ്രീതാ । അഗ്നേഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।
 തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।
 താം തോപദധേ കാമദുഷാ-മക്ഷിതാം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 6 (8)

T.B.3.11.1.7

അഗ്നിരസി പൃഥിവ്യാꣳ ശ്രീതഃ । അന്തരിക്ഷസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।
 തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।

വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതാ॑ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിതാ॑ ।
 തം ത്വോ॑പദധേ കാമദു॑ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ॑ സാദയതു॑ ।
 തയാ॑ ദേവതയാ॑ ങ്ഗിര॑സാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 7 (8)

T.B.3.11.1.8

അ॒ന്തരി॑ക്ഷമ॒സ്യഗ്നൗ॑ ശ്രി॒തം । വാ॒യോഃ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ ।
 ത്വയീ॑ദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ॑ം യക്ഷം॑ വി॒ശ്വാം ഭൂ॒തം വി॒ശ്വാꣳ സു॒ഭൂതം॑ ।
 വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതൃ॑ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിത്യു॑ ।
 തത് ത്വോ॑പദധേ കാമദു॑ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ॑ സാദയതു॑ ।
 തയാ॑ ദേവതയാ॑ ങ്ഗിര॑സാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 8 (8)

T.B.3.11.1.9

വാ॒യുര॑സ്യ॒ന്തരി॑ക്ഷേ ശ്രി॒തഃ । ദി॒വഃ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ ।
 ത്വയീ॑ദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ॑ം യക്ഷം॑ വി॒ശ്വാം ഭൂ॒തം വി॒ശ്വാꣳ സു॒ഭൂതം॑ ।
 വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതാ॑ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിതാ॑ ।
 തം ത്വോ॑പദധേ കാമദു॑ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ॑ സാദയതു॑ ।
 തയാ॑ ദേവതയാ॑ ങ്ഗിര॑സാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 9 (8)

T.B.3.11.1.10

ദൃൗരസി വായൗ ശ്രീതാ । ആദിത്യസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।

താം തോപദധേ കാമദുഷ്ടാ-മക്ഷിതാം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ഷങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 10 (8)

T.B.3.11.1.11

ആദിത്യോഽസി ദിവി ശ്രീതഃ । ചന്ദ്രമസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।

തം തോപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ഷങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 11 (8)

T.B.3.11.1.12

ചന്ദ്രമാ അസ്യാദിത്യേ ശ്രീതഃ । നക്ഷത്രാണാം പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്യാപദധേ കാമദുഘ്ര-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 12 (8)

T.B.3.11.1.13

നക്ഷത്രാണി സ്ഥ ചന്ദ്രമസി ശ്രിതാനി ।
 സംവത്സരസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്ഠാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ യക്ഷം വിശ്വാ ഭൂതം വിശ്വാ സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർതൃണി വിശ്വസ്യ ജനയിതൃണി ।
 താനി വ ഉപദധേ കാമദുഘ്ര-നൃക്ഷിതാനി ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 13 (8)

T.B.3.11.1.14

സംവത്സരോഽസി നക്ഷത്രേഷു ശ്രിതഃ ।
 ജതൂനാം പ്രതിഷ്ഠാ । തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ യക്ഷം വിശ്വാ ഭൂതം വിശ്വാ സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്യാപദധേ കാമദുഘ്ര-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 14 (8)

T.B.3.11.1.15

ഋതവഃ സ്ഥ സംവത്സരേ ശ്രിതാഃ ।
 മാസാനാം പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാരഃ ।
 താൻ. വ ഉപദധേ കാമദുഘാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 15 (8)

T.B.3.11.1.16

മാസാഃ സ്ഥർതുഷു ശ്രിതാഃ ।
 അർദ്ധമാസാനാം പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാരഃ ।
 താൻ. വ ഉപദധേ കാമദുഘാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 16 (8)

T.B.3.11.1.17

അർദ്ധമാസാഃ സ്ഥ മാസു ശ്രിതാഃ ।
 അഹ്നോരാത്രയോഃ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വസ്യ ജനയിതാർഃ ।
 താൻ. വ ഉപദധേ കാമദുഷ്ടാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ഷ്ഠഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 17 (8)

T.B.3.11.1.18

അഹോരാത്രേ സ്ഥോർദ്ധമാസേഷു ശ്രിതേ ।
 ഭൂതസ്യ പ്രതിഷ്ഠേ ഭവ്യസ്യ പ്രതിഷ്ഠേ । യുവയോ-രിദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്ര്യൗ വിശ്വസ്യ ജനയിത്ര്യൗ ।
 തേ വാമുപദധേ കാമദുഷ്ടേ അക്ഷിതേ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ഷ്ഠഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 18 (8)

T.B.3.11.1.19

പൗർണ്ണമാസ്യഷ്ടകാ മോവാസ്യൗ ।
 അന്നാദാഃ സ്ഥാന്നദുഷ്ടോ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്ര്യൗ വിശ്വസ്യ ജനയിത്ര്യഃ ।
 താ വ ഉപദധേ കാമദുഷ്ടാ അക്ഷിതാഃ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ഷ്ഠഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 19 (8)

T.B.3.11.1.20

രാധാസി ബൃഹതീ ശ്രീരസീന്ദ്രപത്നീ ധർമ്മപത്നീ ।
 വിശ്വാം ഭൂതമനു പ്രഭൂതാ । ത്വയീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാൻ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।
 താം ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതാം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 20 (8)

T.B.3.11.1.21

ഓജോഽസി സഹോഽസി । ബലമസി ഭ്രാജോഽസി ।
 ദേവാനാം ധാമാമൃതം । അമർത്യ-സ്തപോജാഃ ।
 ത്വയീദമന്തഃ । വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാൻ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 21 (10)

(ലോക - സ്തപ - സ്തേജഃ - സമുദ്ര - ആപഃ - പൃഥിവ്യ - ഗ്നി
 - രന്തരീക്ഷം - വായുർ - ദ്യൗ - രാദിത്യ - ശ്വന്ദ്രമാ -
 നക്ഷത്രാണി - സംവത്സര - ഋതവോ - മാസാ -

അർദ്ധമാസാ - അഹോരാത്രേ - പൗർണമാസീ - രാധ -
 സ്യാജോഽസ്യേകവിഴ്ശതിഃ) (A1)

Special Korvai

ലോകോഽസി ഭർതാ തം । തപസ്തേജോഽസി ഭർതൃ തത് ।
 സമുദ്രോഽസി ഭർതാ തം । ആപഃ സ്ഥ ഭർത്വൃസ്താ വഃ ।
 പൃഥിവീ ഭർത്രി താം । അഗ്നിരസി ഭർതാ തം ।
 അന്തരിക്ഷം ഭർതൃ തത് । വായുരസി ഭർതാ തം ।
 ദ്യൗരസി ഭർത്രി താം । ആദിത്യശ്ചന്ദ്രമാ ഭർതാ തം ।
 നക്ഷത്രാണി സ്ഥ ഭർത്യൂണി താനി വഃ ।
 സംഘ്നംസരോഽസി ഭർതാ തം ।
 ജതവോ മാസാ അർദ്ധമാസാ ഭർതാരസ്താൻ. വഃ ।
 അഹോരാത്രേ ഭർത്വൃ തേ വാം ।
 പൗർണമാസീ ഭർത്വൃസ്താ വഃ ।
 രാധസി ഭർത്രി താം ।
 ഓജോഽസി ഭർതാ തമേകവിഴ്ശതിഃ ।

**3.11.2 അനുവാകം 2 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.2.1

തമഗേ॑ രു॒ദ്രോ॑ അ॒സുരോ॑ മഹോ॑ ദിവഃ॑ ।
 തപ്॑ ശർദ്ധോ॑ മാ॒രുതം॑ പൃ॒ക്ഷ ഇ॑ൗശിഷേ॑ ।
 താം വാ॑തൈ-രരു॒ണൈർ യാ॑സി ശങ്ഗ॑യഃ ।
 താം പൃ॒ഷാ വി॑ധതഃ പാ॒സി നു॑ ഞ്ഞാ॑ ।
 ദേവാ॑ ദേവേ॒ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം । പ്രഥ॑മാ ദി॒തീയേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ദി॒തീയാ॑ സ്തൃ॒തീയേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 തൃ॒തീയാ॑ ശ്ചതു॒ർഥേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ചതു॒ർഥാഃ॑ പഞ്ച॒മേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 പഞ്ച॒മാഃ॑ ഷഷ്ഠേ॒ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം । **22 (10)**

T.B.3.11.2.2

ഷഷ്ഠാഃ॑ സപ്ത॒മേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം । സപ്ത॒മാ അ॒ഷ്ടമേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 അ॒ഷ്ടമാ॑ നവ॒മേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം । നവ॒മാ ദശ॒മേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ദശ॒മാ ഏ॒കാദ॑ശേ॒ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ഏ॒കാദ॑ശാ ദ്വാദ॒ശേ॑ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ദ്വാദ॒ശാ ത്രി॒യോദ॑ശേ॒ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।
 ത്രി॒യോദ॑ശാ ശ്ചതു॒ർദ॑ശേ॒ഷു ശ്ര॑യദ്ധാം ।

஁தூரீதஸா: ப஁தபசேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

ப஁தபசா: ஁தாஸசேஷு ஸ்ரயத்யா஁ । 23 (10)

T.B.3.11.2.3

஁தாஸசா: ஸப்தபசேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

ஸப்தபசா அ஁தாபசேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

அ஁தாபசா ஁காநநவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

஁காநநவிய்ஸா விய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

விய்ஸா ஁கவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

஁கவிய்ஸா பாவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

பாவிய்ஸா ஸ்ரீதோவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

த்ரீதோவிய்ஸா த்ரீதூரீவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

஁தூரீவிய்ஸா: ப஁தவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

ப஁தவிய்ஸா: ஁தவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ । 24 (10)

T.B.3.11.2.4

஁தவிய்ஸா: ஸப்தவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

ஸப்தவிய்ஸா அ஁தாவிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

அ஁தாவிய்ஸா ஁காநத்ரிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

஁காநத்ரிய்ஸா ஸ்ரீய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

த்ரிய்ஸா ஁கத்ரிய்ஸேஷு ஸ்ரயத்யா஁ ।

ഏകത്രിപ്ശാ ദ്വാത്രിപ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാം ।
 ദ്വാത്രിപ്ശാ സ്ത്രയസ്ത്രിപ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാം ।
 ദേവാസ്ത്രിരേകാദശാ സ്ത്രിസ്ത്രയസ്ത്രിപ്ശാഃ । ഉത്തരേ ഭവത ।
 ഉത്തരവർത്മാന ഉത്തരസത്താനഃ () ।
 യത്കാമ ഇദം ജുഹോമി । തന്മേ സമൃദ്ധ്യതാം ।
 വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।
 ഭൂർഭുവസ്വഃ സ്വാഹാ ॥ 25 (14)

(ഷഷ്ടേഷു ശ്രയദ്ധാഃ - ഷോഡശേഷു ശ്രയദ്ധാഃ -
 ഷഡ്വിപ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാ-മുത്തരസത്താനശ്ചതാരി ച) (A2)

3.11.3 അനുവാകം 3 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി

T.B.3.11.3.1

അഗ്നാവിഷ്ണു സജോഷസാ । ഇമാ വർദ്ധന്തു വാങ്ഗിരഃ ।
 ദ്യുഞ്ജൈർ വാജേഭി-രാഗതം । രാജന്തീ വിരാജന്തീ ।
 സമ്രാജന്തീ സ്വരാജന്തീ । അർചിഃ ശോചിഃ ।
 തപോ ഹരോ ഭാഃ । അഗ്നിഃ സോമോ ബൃഹസ്പതിഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ । തേ സർവേ സങ്ഗത്യ () ।
 ഇദം മേ പ്രാവതാ വചഃ । വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।
 ഭൂർ ഭുവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ ॥ 26 (13) (സങ്ഗത്യ ത്രീണി ച) (A3)

**3.11.4 അനുവാകം 4 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.4.1

അന്നപതേ ധന്നസ്യ നോ ദേഹി । അന്നമീവസ്യ ശൃഷ്ടിൺഃ ।
പ്ര പ്രദാതാരന്താരിഷഃ ।
ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ।
അഗ്നേ പൃഥിവീപതേ । സോമ വീരുധാം പതേ ।
തപഷ്ടഃ സമിധാം പതേ । വിഷ്ണവാശാനാം പതേ ।
മിത്ര സത്യാനാം പതേ । വരുണ ധർമ്മണാം പതേ । **27 (10)**

T.B.3.11.4.2

മരുതോ ഗണാനാം പതയഃ । രുദ്ര പശൂനാം പതേ ।
ഇന്ദ്രൗജസാം പതേ । ബൃഹസ്പതേ ബ്രഹ്മണസ്പതേ ।
ആ രുചാ രോചേഷഹഃ സ്വയം । രുചാ രുരുചേ-രോചമാനഃ ।
അതീത്യാദഃ സ്വരാദരേഹ ।
തസ്മിൻ. യോനൗ പ്രജനൗ പ്രജായേയ ।
വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।
ഭൂർ ഭൂവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ () ॥ **28 (10)**

[വരുണ ധർമ്മണാം പതേ സ്വഃ - സ്വാഹാ] (A4)

**3.11.5 അനുവാകം 5 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.5.1

സപ്ത തേ അഗ്നേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാഃ ।
 സപ്തർഷയഃ സപ്തധാമ പ്രിയാണി ।
 സപ്ത ഹോത്രോ അനു വിദാൻ ।
 സപ്ത യോനീ-രാപ്യുണസാ ഘൃതേൻ ।
 പ്രാചീ ദിക് । അഗ്നിർ ദേവതാ ॥
 അഗ്നിഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ഽഭിദാസതി ।
 ദക്ഷിണാ ദിക് । ഇന്ദ്രോ ദേവതാ ॥ **29 (10)**

T.B.3.11.5.2

ഇന്ദ്രഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ഽഭിദാസതി । പ്രതീചീ ദിക് ।
 സോമോ ദേവതാ ॥
 സോമഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ഽഭിദാസതി ।
 ഉദീചീ ദിക് । മിത്രാവരുണൗ ദേവതാ ॥
 മിത്രാവരുണൗ സ ദിശാം ദേവൗ ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ഽഭിദാസതി । **30 (10)**

T.B.3.11.5.3

ഊർദ്ധ്വാ ദിക് | ബൃഹസ്പതിർ ദേവതാ |
 ബൃഹസ്പതിഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു |
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി |
 ഇയന്ദിക് | അദിതിർ ദേവതാ |
 അദിതിഃ സ ദിശാം ദേവീം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു |
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി |
 പുരുഷോ ദിക് |
 പുരുഷോ മേ കാമാൻ മസ്മർദ്ധയതു() | **31 (10)**

T.B.3.11.5.4

അന്യോ ജാഗൃവിഃ പ്രാണ | അസാവേഹി |
 ബധിര ആക്രന്ധിത-രപാന | അസാവേഹി |
 ഉഷസ-മുഷസ-മശീയ | അഹമസോ ജ്യോതിരശീയ |
 അഹമസോ ടപോശീയ | വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം |
 ഭൂർ ഭൂവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ || **32 (9) (ദക്ഷിണാ ദിഗിന്ദോ ദേവതാ**
- മിത്രാവരുണൗ സ ദിശാം ദേവൗ ദേവതാനാമൃച്ഛതു യോ
മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാ - സത്യർദ്ധയതു - +നവ ച) (A5)

3.11.6 അനുവാകം 6 - ഉപസ്ഥാനം

T.B.3.11.6.1

യത്തേ॑ചി॒തം യ॑ദു ചി॒തന്തേ॑ അഗ്നേ॑ ।
 യത്ത॑ ഊ॒നം യ॑ദു തേ॒തിരി॑ക്തം ।
 ആ॒ദി॒ത്യാസ്ത-॑ദങ്ഗി॒രസ-॑ശ്ചി॒ന്വന്തു॑ ।
 വിശ്വേ॑ തേ ദേ॒വാശ്ചി॑തി-മാപു॒രയ॑ന്തു ।
 ചി॒തശ്ചാ॑സി സഞ്ചി॑തശ്ചാ-സ്യഗ്നേ॑ ।
 ഏ॒താവാ॑ശ്ചാ॒സി ഭൂ॒യാശ്ചാ॑സ്യഗ്നേ॑ ॥
 ലോ॒കം പൃ॑ണച്ഛി॒ദ്രം പൃ॑ണ ।
 അ॒ഥോ സീ॑ദ ശി॒വാ താ॑ം । ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ॑ താ ബൃ॒ഹസ്സ॑തിഃ ।
 അ॒സിൻ. യോ॑നാവ॒സീഷ॑ദൻ | 33 (9)

T.B.3.11.6.2

തയാ॑ ദേ॒വതയാ॑ ടങ്ഗി॒രസാദ്-॑ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥
 താ അ॒സ്യ സൂ॑ദദോ॒ഹസഃ॑ । സോമ॑ശ്രീ॒ണന്തി॑ പൃ॒ശ്നയഃ॑ ।
 ജ॒ന്മം ദേ॒വാനാം॑ വി॒ശഃ । ത്രി॒ഷാ രോ॑ച॒നേ ദി॒വഃ ।
 തയാ॑ ദേ॒വതയാ॑ ടങ്ഗി॒രസാദ്-॑ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥
 അഗ്നേ॑ ദേ॒വാഃ ഇ॒ഹാവ॑ഹ ।
 ജ॒ജ്ഞാ॑നോ വൃ॒ക്തബ॑ർഹി॒ഷേ ।
 അ॒സി ഹോ॑താ ന ഇ॒ന്ദ്രാ॑ധ്യഃ ॥
 അ॒ഗ്ന മ॒ഹാ മ॑ന॒സാ യ॑വിഷ്ഠം । 34 (10)

T.B.3.11.6.3

യോ ദീദായ സമീദ്ധഃ സ്വേ ദുരോണേ ।
 ചിത്രഭാസു രോദസീ അന്തരൂർവീ ।
 സ്വാഹുതം ഹിശ്വതഃ പ്രത്യഞ്ചം ॥
 മേധാകാരം ഹിദമസ്യ പ്രസാധനം ।
 അഗ്നിഃ ഹോതാരം പരിഭൂതമം മതിം ।
 ത്യാമർഭസ്യ ഹവിഷഃ സമാനമിത് ।
 ത്യാം മഹോ വൃണതേ നരോ നാനൃം ത്വത് ॥
 മനുഷ്യാത്ത്വാ നിധീമഹി ।
 മനുഷ്യാം സമീധീമഹി । അഗ്നേ മനുഷ്യാ-ദങ്ഗിരഃ । **35 (10)**

T.B.3.11.6.4

ദേവാൻ ദേവായതേ യജ ॥ അഗ്നിർ. ഹി വാജിനം ഹിശേ ।
 ദദാതി വിശ്വചർഷണിഃ । അഗ്നീ രായേ സ്വാഭൂവം ।
 സ പ്രീതോ യാതി വാര്യം । ഇഷഃ സ്തോത്യുഭ്യ ആദര ॥
 പൃഷ്ടോ ദിവി പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ പൃഥ്വിവൃം ।
 പൃഷ്ടോ വിശ്വാ ഓഷധീ-രാവിവേശ ।
 വൈശ്യാനരഃ സഹസാ പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ ।
 സ നോ ദിവാ സ രിഷഃ പാതു നക്തം () ॥ **36 (10)**

[അസീഷദൻ. - യവിഷ്യ - മങ്ഗിരോ - നക്തം()] (A6)

**3.11.7 അനുവാകം 7 - നാചികേതബ്രാഹ്മണം തത്ര
അഗ്നിദേവതോപാസനം**

T.B.3.11.7.1

അ॒യം ഓ॒വാ॒വ യഃ പ॒വതേ॑ । സോ॒ഽഗ്നി॑ർ നാ॒ചികേ॑തഃ ।
 സ യത് പ്രാ॒ങ് പ॒വതേ॑ । തദ॑-സ്യ ശി॒രഃ ।
 അ॒ഥ യദ് ദ॒ക്ഷി॑ണാ । സ ദ॒ക്ഷി॑ണഃ പ॒ക്ഷഃ ।
 അ॒ഥ യത് പ്ര॒ത്യക് । തത് പു॒ച്ഛം । യദു॑ദങ്ങ് ।
 സ ഉ॒ത്തരഃ॑ പ॒ക്ഷഃ । 37 (10)

T.B.3.11.7.2

അ॒ഥ യഥ് സ॑ംഓ॒വാതി॑ ।
 തദ॑സ്യ സമ॒ഞ്ചനം॑ ച പ്ര॒സാദ॑ണം ച ।
 അ॒ഥോ സം॒പദേ॑വാ॒സ്യ സാ॑ ॥
 സഃ ഹ॒ വാ അ॒സ്മൈ॑ സ കാ॒മഃ പ॒ദ്യതേ॑ ।
 യത് കാ॒മോ യ॒ജതേ॑ ।
 യോ॒ഽഗ്നിം നാ॒ചികേ॑തം ചി॒ന്തുതേ॑ । യ ഉ॒ ചൈ॒ന-മേ॒വംഓ॒വേദ॑ ॥
 യോ ഹ॒ വാ അ॒ഗ്നേർ നാ॒ചികേ॑ത॒സ്യായ॑തനം
 പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ം ഓ॒വേദ॑ ।
 ആ॒യത॑നവാൻ ഭവ॒തി ।
 ഗച്ഛ॑തി പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ം । 38 (10)

T.B.3.11.7.3

ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യായതനം പ്രതിഷ്ഠാ ।
 യ ഏവം വേദ । ആയതനവാൻ ദവതി । ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം ॥
 യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം വേദ ।
 സശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ।
 ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം ।
 യ ഏവം വേദ । സശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ॥
 അഥോ യഥാ രൂക്മ ഉത്-തപ്തോ ഭായ്യാത് । **39 (10)**

T.B.3.11.7.4

ഏവമേവ സ തേജസാ യശസാ ।
 അസിംശ്ച ലോകേ-ഽമൃഷിംശ്ച ഭാതി ॥
 ഉരവോ ഹ വൈ നാമൈതേ ലോകാഃ ।
 യേ ഽവരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈതേ വരീയാംസോ ലോകാഃ । യേ പരേണാദിത്യം ।
 അന്തവന്ത് ഹ വാ ഏഷ ക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യോ ഽവരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈഷോ ഽന്ത-മപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യഃ പരേണാദിത്യം () ॥ **40 (10)**

T.B.3.11.7.5

അനന്തഃ ഹ വാ അപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥
അഥോ യഥാ രഥേ തിഷ്ഠൻ പക്ഷസീ പര്യവർത്തമാനേ
പ്രത്യുപേക്ഷതേ ।
ഏവ-മഹോരാത്രേ പ്രത്യുപേക്ഷതേ ।
നാസ്യാഹോരാത്രേ ലോകമാപ്നോതഃ ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥ 41 (8) (ഉത്തരഃ പക്ഷോ - ഗച്ഛതി
പ്രതിഷ്ഠാം-ഭായാദ്-യഃ പരേണാദിത്യ-+മഷ്ടൗ ച) (A7)

3.11.8 അനുവാകം 8 - നാചികേതോപാഖ്യാനം

T.B.3.11.8.1

ഉശൻ. ഹ വൈ വാജശ്രവസഃ സർവവേദസം ദദൗ ।
തസ്യ ഹ നാചികേതാ നാമ പുത്ര ആസ ।
തഃ ഹ കുമാരഃ സന്തം ।
ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു ശ്രദ്ധാഽവിവേശ ।
സ ഹോവാച । തത ക്വൈ മാം ദാസ്യസിതി ।
ദിതീയം തൃതീയം ॥ തഃ ഹ പരീത ഉവാച ।

മൃത്യുവേ॑ ത്വാ ദദാമി॑തി॑ ॥

തച് ഹ॑ സോ॒ത്ഥി॒തം വാ॑ഗഭി॒വദ॑തി । 42 (10)

T.B.3.11.8.2

ഗൗ॑തമ॒ കുമാ॑ര-മി॒തി॑ । സ॒ ഹോ॑വാച ।

പരേ॑ഹി മൃ॒ത്യോർ ഗൃ॒ഹാൻ । മൃ॒ത്യുവേ॑ വൈ ത്വാദാ॑മി॒തി॑ ॥

തം വൈ॑ പ്ര॒വസ്॑ന്തം ഗ॒ന്താ-സീ॑തി॒ ഹോ॑വാച ।

തസ്യ॑ സ്മ॒ തി॒സ്രോ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്വാൻ॑ ഗൃ॒ഹേ വ॑സ॒താത് ।

സ യദി॑ ത്വാ പൃ॒ച്ഛേ॒ത് ।

കുമാ॑ര॒ ക॒തി രാ॒ത്രി-ര॒വാഥ്സീ॑-രി॒തി॑ ।

തി॒സ്ര ഇ॒തി പ്ര॑തി॒ബ്രൂ॑താത് ।

കിം പ്ര॑ഥ॒മാഴ് രാ॒ത്രി-മാ॒ശ്ലാ ഇ॒തി॑ । 43 (10)

T.B.3.11.8.3

പ്ര॒ജാം ത॒ ഇതി॑ । കിം ദി॒തീയാ॑-മി॒തി॑ । പ॒ശുഃസ്മ॑ ഇ॒തി॑ ।

കിം തൃ॒തീയാ॑-മി॒തി॑ । സാ॒ധുക്യ॑ത്യാം ത॒ ഇതി॑ ॥

തം വൈ॑ പ്ര॒വസ്॑ന്തം ജഗാമ ।

തസ്യ॑ ഹ॒ തി॒സ്രോ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്വാൻ॑ ഗൃ॒ഹേ ഉ॑വാ॒സ ।

ത-മാ॑ഗത്യ॒ പ॒പ്രച്ഛ॑ ।

കുമാ॑ര॒ ക॒തി രാ॒ത്രി-ര॒വാഥ്സീ॑-രി॒തി॑ ।

തി॒സ്ര ഇ॒തി പ്ര॑ത്യുവാച । 44 (10)

T.B.3.11.8.4

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്താ ഇതി । പ്രജാം ത ഇതി ।
 കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി । കിം തൃതീയാ-മിതി ।
 സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ॥
 നമസ്തേ അസ്തു ഭഗവ ഇതി ഹോവാച ।
 വരം ഹവൃണീഷ്യ-തി ॥ പിതര-മേവ ജീവന്നയാനീതി ॥
 ദിതീയം ഹവൃണീഷ്യ-തി । **45 (10)**

T.B.3.11.8.5

ഇഷ്ടാപൂർതയോർ മേ ഽക്ഷിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।
 തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
 തതോ വൈ തസ്യേ-ഷ്ടാപൂർതേ നാ ക്ഷീയേതേ ॥
 നാസ്യേ-ഷ്ടാപൂർതേ ക്ഷീയേതേ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥
 തൃതീയം ഹവൃണീഷ്യ-തി ।
 പുനർ മൃത്യോർ മേ ഽപജിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।
 തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
 തതോ വൈ സോപ പുനർ മൃത്യു-മജയത് । **46 (10)**

T.B.3.11.8.6

അപ പുനർ മൃത്യും ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ॥ യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥

പ്രജാപതിർ വൈ പ്രജാകാമ-സ്തപോ തപ്യത ।
 സ ഹിരണ്യ-മുദാസ്യത് । ത-ദഗൗ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസൈ നാച്ഛദയത് । തദ് ദിതീയം പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസൈ നൈ-വാച്ഛദയത് ।
 തത് തൃതീയം പ്രാസ്യത് । 47 (10)

T.B.3.11.8.7

ത-ദസൈ നൈ-വാച്ഛദയത് ।
 ത-ദാത്മ-ന്നേവ ഹൃദയേഗൗ വൈശ്യാനരേ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസ്മാ അച്ഛദയത് । തസ്മാദ്ധിരണ്യം കനിഷ്ഠം ധനാനാം ।
 ഭൂഞ്ജത് പ്രിയതമം । ഹൃദയജഃ ഹി ।
 സ വൈ തമേവ നാവിന്ദത് ।
 യസൈ താം ദക്ഷിണാ-മനേഷ്യത് ।
 താഃ സ്വായൈവ ഹസ്തായ ദക്ഷിണായാനയത് ।
 താം പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് । 48 (10)

T.B.3.11.8.8

ദക്ഷായ ത്വാ ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്ണാമീതി ।
 സോ ഽദക്ഷത ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ ।
 ദക്ഷതേ ഹ വൈ ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ । യ ഏവം വേദ ॥
 ഏതദ്ധ സ വൈ തദ് വിദ്വാഃസോ വാജശ്രവസാ ഗോതമാഃ ।
 അപ്യനുദേശ്യാം ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി ।

ഉദയേ॑ന വ॒യം ദ॑ക്ഷി॒ഷ്യാമ॑ഹ ഏ॒വ ദ॑ക്ഷി॒ണാം
 പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്യേ॒തി । തേ॑ ദ॒ക്ഷന്ത॑ ദ॒ക്ഷി॒ണാം പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്യ ।
 ദ॒ക്ഷതേ॑ ഹ॒ വൈ ദ॑ക്ഷി॒ണാം പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്യ ।
 യ ഏ॒വം വേ॑ദ () । പ്ര॒ഹ്നം സ്തീ॑നാതി ॥ 49 (11)
 (വ॒ദ - ത്യാ॒ശ്താ ഇ॒ത്യു - വാ॒ച - ദി॒തീയം॑ വ്യ॒ണീ॒ഷേ -
 ത്യാ॒ജയ॑ത് - ത്യാ॒തീയം॑ പ്രാ॒സ്യ - ദഗൃ॑ഹ്ണാ॒ദ് - യ ഏ॒വം
 വേ॑ദൈ॒കം ച) (A8)

3.11.9 അനുവാകം 9 - ചയനപ്രയോഗഃ

T.B.3.11.9.1

തച്ഛൈ॒ത-മേ॒കേ പ॑ശു॒ബന്ധ॑ ഏ॒വോ॒ത്തര॑വേ॒ദ്യാം
 ചി॒ന്വതേ॑ ।
 ഉ॒ത്തര॑വേ॒ദിസ്ഥി॑ത ഏ॒ഷോ॒ഗ്നി॒രിതി॑ വ॒ദന്തഃ॑ ।
 തന്ന॑ ത॒ഥാ കൃ॒ത്യാത് । ഏ॒ത-മ॑ഗ്നിം കാ॒മേന॑ വൃ॒ർദ്ധയേ॑ത് ।
 സ ഏ॒നം കാ॒മേന॑ വൃ॒ദ്ധഃ । കാ॒മേന॑ വൃ॒ർദ്ധയേ॑ത് ।
 സൗ॒മ്യേ വാ॑വൈ॒നമ॑ദ്ധാ॒രേ ചി॑ന്വീ॒ത ।
 യത്ര॑ വാ॒ ഭൂ॒ധിഷ്ഠാ॑ ആ॒ഹുത॑യോ ഹൃ॒യേര॑ന് ।
 ഏ॒ത-മ॑ഗ്നിം കാ॒മേന॑ സ॒മർദ്ധ॑യതി ।
 സ ഏ॒നം കാ॒മേന॑ സ॒മൃദ്ധഃ॑ । 50 (10)

T.B.3.11.9.2

കാമേന॑ സമർദ്ധയതി॑ ॥ അഥ॑ ഹൈനം॑ പുരർഷ॑യഃ ।
 ഉത്തരവേദാ-മേവ॑ സത്രിയ-മചിന്വത॑ ।
 തതോ॑ വൈ തേഽവിന്ദന്ത॑ പ്രജാം ।
 അഭി॑ സ്വർഗം॑ ഘോക-മജയന്॑ ।
 വിന്ദന്ത॑ ഏവ॑ പ്രജാം । അഭി॑ സ്വർഗം॑ ഘോകം॑ ജയതി॑ ।
 യോഽഗ്നിം॑ നാചികേതം॑ ചിന്തൂതേ॑ । യ॑ ഉ॒ ചൈന-മേവം॑ ഘേദ॑ ॥
 അഥ॑ ഹൈനം॑ വായുർ. ജദ്ധികാമഃ॑ । 51 (10)

T.B.3.11.9.3

യഥാ॑ ന്യൂപ-മേവോപദധേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ ഏതാ-മൃദ്ധി-മാർദ്ധ്യാത്॑ ।
 യാ-മിദം॑ വായുർ. ജദ്ധഃ॑ । ഏതാ-മൃദ്ധി-മൃദ്ധ്നോതി॑ ।
 യാ-മിദം॑ വായുർ. ജദ്ധഃ॑ ।
 യോഽഗ്നിം॑ നാചികേതം॑ ചിന്തൂതേ॑ । യ॑ ഉ॒ ചൈന-മേവം॑ ഘേദ॑ ॥
 അഥ॑ ഹൈനം॑ ഗോബലോ വാർഷ്ണഃ॑ പശുകാമഃ॑ ।
 പാങ്ക്ത-മേവ॑ ചികേ॑ । പഞ്ച॑ പുരസ്താത്॑ । 52 (10)

T.B.3.11.9.4

പഞ്ച॑ ദക്ഷിണതഃ॑ । പഞ്ച॑ പശ്ചാത്॑ । പഞ്ചോത്തരതഃ॑ ।
 ഏകാം॑ മദ്ധ്യേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ സഹസ്രം॑ പശൂൻ പ്രാപ്തോത്॑ ।

പ്ര॒സ॒ഹ॒സ്രം॑ പ॒ശു-നാ॑പ്തോതി ।

യോ॑ഽഗ്നിം നാ॑ചികേതം ചി॒നുതേ॑ । യ॒ ഉ॒ ചൈ॒ന-മേ॒വം വേ॑ദ ॥

അ॒ഥ ഹൈ॒നം പ്ര॒ജാപ॑തിർ ജൈ॒ഷ്ട്യ॑കാമോ

യശ॑സ്താമഃ പ്ര॒ജന॑നകാമഃ ।

ത്രി॒വൃ॒ത-മേ॒വ ചി॑ക്വേ । 53 (10)

T.B.3.11.9.5

സ॒പ്ത॑ പൂ॒രസ്താ॑ത് । തി॒സ്രോ ദ॑ക്ഷിണതഃ । സ॒പ്ത॑ പ॒ശ്വാത് ।

തി॒സ്ര ഉ॒ത്തര॑തഃ । ഏ॒കാം മ॒ദ്ധ്യേ॑ ।

തതോ॑ വൈ സ പ്ര യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്തോത് ।

ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്ര॒ജായ॑തേ । യാ॒മിദം॑ പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।

ത്രി॒വൃ॒ദ് വൈ ജൈ॒ഷ്ട്യം॑ । മാ॒താ പി॒താ പു॒ത്രഃ । 54 (10)

T.B.3.11.9.6

ത്രി॒വൃ॒ത് പ്ര॒ജന॑നം । ഉ॒പസ്തേ॑മാ യോ॒നിർ മ॒ദ്ധ്യമാ॑ ।

പ്ര യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്തോതി ।

ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്ര॒ജായ॑തേ । യാ॒മിദം॑ പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।

യോ॑ഽഗ്നിം നാ॑ചികേതം ചി॒നുതേ॑ । യ॒ ഉ॒ ചൈ॒ന-മേ॒വം വേ॑ദ ॥

അ॒ഥ ഹൈ॒ന-മി॒ന്ദ്രോ ജൈ॒ഷ്ട്യ॑കാമഃ ।

ഉ॒ൗർദ്ധ്വാ ഏ॒വോ-പ॑ദധേ ।

തതോ॑ വൈ സ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മഗ॑ച്ഛത് । 55 (10)

T.B.3.11.9.7

ജൈഷ്ഠ്യം ഗച്ഛതി । യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
 യ ഉ ചൈന-മേവം ഘേദ ॥
 അഥ ഹൈന-മസാവാദിത്യഃ സ്വർഗകാമഃ ।
 പ്രാചീരേവോപദധേ ।
 തതോ വൈ സോഽഭി സ്വർഗം ഘോക-മജയത് ।
 അഭി സ്വർഗം ഘോകം ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
 യ ഉ ചൈന-മേവം ഘേദ ॥ സ യദീച്ഛേത് । 56 (10)

T.B.3.11.9.8

തേജസ്വീ യശസ്വീ ബ്രഹ്മവർചസീ സ്യാ-മിതി ।
 പ്രാണാഹോതുർ ധിഷ്ഠ്യാ-ദുമ്സർവേത് ।
 യേയം പ്രാഗാദ് യശസ്വതീ । സാ മാ പ്രോർണോതു ।
 തേജസാ യശസാ ബ്രഹ്മവർചസേ-നേതി ।
 തേജസ്വ്യേവ യശസ്വീ ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ॥
 അഥ യദീച്ഛേത് । ഭൂയിഷ്ഠം മേ ശ്രദ്ദധീരന് ।
 ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയേയു-രിതി ।
 ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു പ്രാച്യേഹി പ്രാച്യേഹീതി
 പ്രാചീ ജുഷാണാ വേത്യാജ്യസ്യ സാഹേതി
 സ്രുവേണോ-പഹത്യാ-ഹവനീയേ ജുഹുയാത് । 57 (10)

T.B.3.11.9.9

ഭൂ॒യിഷ്ട॑-മേ॒വാ॒സൈ ശ്രദ്ധ॑ധതേ ।
 ഭൂ॒യിഷ്ടാ॑ ദക്ഷി॒ണാ ന॑യന്തി ॥ പു॒രീ॒ഷ-മു॒പ॒ധായ॑ ।
 ചി॒തി॒ക്ത॒പി॒ഭി-ര॒ഭി॒മൃ॒ശ്യ । അ॒ഗ്നിം പ്ര॒ണീ॒യോപ॑സമാ॒ധായ॑ ।
 ച॒ത॒സ്ര ഏ॒താ ആ॑ഹു॒തീർ ജു॑ഹോതി ।
 ത॒മ॒ഗ്നേ രു॒ദ്ര ഇ॒തി ശ॑തരു॒ദ്രീയ॑സ്യ രൂ॒പം ।
 അ॒ഗ്നാവി॑ഷ്ടു ഇ॒തി വ॑സോർദ്ധാ॒രാ॒യാഃ ।
 അ॒ന്ന॒പ॒ത ഇ॒ത്യു॒ന്ന ഹോ॑മഃ ।
 സ॒പ്ത തേ॑ അ॒ഗ്നേ സ॒മിധഃ॑ സ॒പ്ത ജി॒ഹ്വാ ഇ॒തി
 വി॒ശ്വ॒പ്രിഃ () ॥ 58 (10)

[സമൃ॒ദ്ധ - ഋ॒ദ്ധീ॒കാമഃ- പു॒രസ്താ॑ച് - ചി॒ക്രേ - പു॒ത്രോ -
 ധ॒മ്യ - ദി॒ച്ഛേ- ജ്ജു॑ഹു॒യാദ് - വി॒ശ്വ॒പ്രിഃ ()] (A9)

Special Korvai

(പു॒രർഷ॑യോ വാ॒യുർ ഗോ॑ബ॒ലഃ സ॒ഹ॒സ്രം പ്ര॒ജാപ॑തി
 സ്ത്രി॒വൃ॒ദി॒ന്ദ്രോ ധ॒സാവാ॑ദിത്യഃ സ യദി॒ച്ഛേത്)

3.11.10 അനുവാകം 10 - തത്പ്രശംസാ

T.B.3.11.10.1

യാം പ്ര॒ഥ॒മാ-മി॑ഷ്ട॒കാ-മു॒പ॒ധാ॑തി ।
 ഇ॒മം ത॒യാ ലോ॒ക-മ॑ഭി॒ജ॒യതി॑ ।
 അ॒ഥോ യാ അ॒സ്മിൻ ലോ॒കേ ദേ॒വതാഃ॑ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം ദിതീയാ-മുപദധാതി ।

അന്തരിക്ഷലോകം തയാ-ഭിജയതി ।

അഥോ യാ അന്തരിക്ഷലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം തൃതീയാ-മുപദധാതി ।

അഥും തയാ ലോക-ഭിജയതി । 59 (10)

T.B.3.11.10.2

അഥോ യാ അമൃഷിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

അഥോ യാ അമൃ-രിതരാ അഷ്ടാദശ ।

യ ഏവാമീ ഉരവശ്ച വരീയാഽസശ്ച ലോകാഃ ।

താനേവ താഭി-രഭിജയതി ॥

കാമചാരോ ഹ വാ അന്യോരുഷു ച വരീയസ്സു ച

ലോകേഷു ഭവതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ ।

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ । 60 (10)

T.B.3.11.10.3

ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ | വർഷാ ഉത്തരഃ | ശരത് പുഷ്കം |
 മാസാഃ കർമ്മകാരാഃ | അഹോരാത്രേ ശതരുദ്രീയം |
 പർജന്യോ വസോർദ്ധാരാ |
 യഥാ വൈ പർജന്യഃ സുവൃഷ്ടം വൃഷ്ടാ |
 പ്രജാഭ്യഃ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |
 ഏവ-മേവ സ തസ്യ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ | 61 (10)

T.B.3.11.10.4

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ||
 സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ |
 തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ | ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ |
 വർഷാഃ പുഷ്കം | ശര-ദുത്തരഃ പക്ഷഃ | ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം |
 പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ | അപരപക്ഷാഃ പൂർവീഷം |
 അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ () |
 ഏഷ വാവ സോഽഗ്നി-രഗ്നിമയഃ പുനർണ്ണവഃ |
 അഗ്നിമയോ ഹ വൈ പുനർണ്ണവോ ഭൂതാ |
 സ്വർഗം ലോക-മേതി | ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം |

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥ 62 (16)

(അമൃം തയാ ലോകമഭിജയതി - ശിര - ശ്ചിനുത - ഇഷ്ടകാഃ
ഷട്ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(പോക - സ്തമഗേ - ധ്യാവിഷ്ട - അന്നപതേ - സ്തതേ
അഗേ - യത്തേ ചിതമ - യം വാ - വോശൻ. ഹ വൈ -
തദ് ഹൈതം - യാം പ്രഥമാമിഷ്ടകാം ദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(പോക - ആദിത്യ - ഓജോ - സ്യുർദ്ധാ ദിഗ - നന്തദ്
ഹ വൈ - കാമേന - ഗ്രീഷ്മോ ദിഷഷ്ടിഃ)

First and Last Padam 2nd Prapaatakam of Kaatakam:-

(പോകോ - വേദ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

കാഠകേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

3.11 For Kaatakam - 2 (TB 3.11)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	21	172
Anuvakam 2	4	44
Anuvakam 3	1	13
Anuvakam 4	2	39
Anuvakam 5	4	20
Anuvakam 6	4	40
Anuvakam 7	5	48
Anuvakam 8	8	81
Anuvakam 9	9	90
Anuvakam 10	4	46
Total →	62	593

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.12 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ- ചാതുർഹോത്രചയനം വൈശ്വസ്യജചയനം ച

3.12.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ

വൈശ്വസ്യജചയനാങ്ഗഭൂതാഃ ദിവശ്ശ്വേനയ ഇഷ്ടയഃ

T.B.3.12.1.1

“തുഭ്യന്താ അങ്ഗിരസ്തമാ{21}” “ശ്യാമ തം കാമമഗ്നേ{22}” ।

“ആശാനാം ത്വാ{23}” “വിശ്വാ ആശാഃ{24}” ।

“അനുനോഽഭ്യാനുമതി{25}” “രന്വിദനുമതേ ത്വാ{26}” ।

“കാമോ ഭൂതസ്യ{27}” “കാമസ്തദഗ്രേ{28}” ।

“ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം{29}” “പിതാ വിരാജാം{30}” ।

“യജേന്താ രായോ{31}” “ഽയം യജ്ഞഃ{32}” ।

“ആപോ ഭദ്രാ{33}” “ആദിത്പശ്യാമി{34}” ।

“തുഭ്യം ഭരന്തി{35}” “യോ ദേഹ്യഃ{36}” ।

“പൂർവം ദേവാ{37}” “അപരേണ പ്രാണാപാനൗ{38}” ।

“ഹവ്യവാഹൗ{39}” “സിഷ്ടം{40}” ॥ 1 (10) (തുഭ്യം ദശ) (A1)

3.12.2 അനുവാകം 2 - താസാം ബ്രാഹ്മണം

T.B.3.12.2.1

ദേവേഭ്യോ॑ വൈ॒ സ്വർഗോ॑ ലോ॒കസി॑രോഽഭവത് ।
 തേ॒ പ്രജാ॑പതി-മ॒ബ്രുവ॑ന് ।
 പ്രജാ॑പതേ॒ സ്വർഗോ॑ വൈ॒ നോ ലോ॒കസി॑രോഽഭൂത് ।
 തമ॑നിച്ഛേ॒തി । തം യ॑ജ്ഞക്രതു॒ഭി-ര॑നൈച്ഛത് ।
 തം യ॑ജ്ഞക്രതു॒ഭിർ നാ॑നവി॒ന്ദത് ।
 തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॑നൈച്ഛത് । തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॑നവി॒ന്ദത് ।
 തദി॑ഷ്ടി॒നാ-മി॑ഷ്ടി॒ത്വം । ഏ॒ഷയോ॑ ഹ॒വൈ നാമ॑ ।
 താ ഇ॒ഷ്ടയ॑ ഇ॒ത്യാച॑ക്ഷതേ॒ പരോ॑ക്ഷേണ ।
 പരോ॑ക്ഷപ്രിയാ ഇ॒വ ഹി॑ ദേ॒വാഃ ॥ 2 (12)

T.B.3.12.2.2

തമാ॑ശാഽബ്ര॒വീത് । പ്രജാ॑പത ആശ॒യാ വൈ॒ ശ്രാമ്യ॑സി ।
 അ॒ഹമു॒വാ ആ॑ശാഽസ്മി । മാം നു॑ യജ്സ॒വ ।
 അ॒ഥ തേ॒ സത്യാ॑ഽഽശാ ഭ॒വിഷ്യ॑തി ।
 അ॒നു സ്വർഗം॑ ലോ॒കം വേ॒മ്സ്യ॑സി॒തി ।
 സ ഏ॒തമ॑ഗ്നയേ॒ കാമാ॑യ പു॒രോ॒ധാശ-മ॑ഷ്ടാക॒പാലം॑
 നി॒രവ॑പത് ।
 ആ॒ശായൈ॑ ച॒രും । അ॒നുമ॑ന്തൈ॒ച്ചരും॑ ।
 ത॒തോ വൈ॒ തസ്യ॑ സ॒ത്യാഽഽശാ॑ ഽഭ॒വത് ।

അനു സ്വർഗം ലോക-മവിന്ദത് ।
 സത്യാ ഹ വാ അസ്യാശാ ഭവതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉ ചൈനദേവം വേദ ॥
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാഽശാഗ്നൈ സ്വാഹാ ॥
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ॥
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ
 സിഷ്യകൃതേ സ്വാഹേതി ॥ 3 (19)

T.B.3.12.2.3

തം കാമോഽബ്രവീത് । പ്രജാപതേ കാമേന വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ കാമോഽസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സത്യഃ കാമോ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 കാമായ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യഃ കാമോഽഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സത്യോ ഹ വാ അസ്യ കാമോ ഭവതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ ।
 യ ഉ ചൈന്നഭേദം വേദ । സോട്ര ജൂഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ കാമായ സ്വാഹാ ॥
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ॥
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 4 (19)

T.B.3.12.2.4

തം ബ്രഹ്മാബ്രവീത് । പ്രജാപതേ ബ്രഹ്മണാ വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ ബ്രഹ്മാസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ ബ്രഹ്മണാൻ. യജേന്താ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്സ്യസിതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 ബ്രഹ്മണേ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ ബ്രഹ്മണാൻ. യജേന്താഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।
 ബ്രഹ്മണാൻ. ഹ വാ അസ്യ യജേന്താ ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ ബ്രഹ്മണേ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാ ഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 5 (19)

T.B.3.12.2.5

തം യജേന്താഽബ്രവീത് ।
 പ്രജാപതേ യജേന്തേ വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ യജേന്താഽസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സത്യോ യജേന്താ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്യസ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 യജ്ഞായ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യോ യജേന്താഽഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।
 സത്യോ ഹ വാ അസ്യ യജേന്താ ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്തി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ യജ്ഞായ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 6 (19)

T.B.3.12.2.6

തമാപോഽബ്രുവന് ।
 പ്രജാപതേഽസ്മു വൈ സർവേ കാമാഃ ശ്രീതാഃ ।
 വയമു വാ ആപഃ സ്മുഃ । അസ്മാന്നു യജസ്വ ।
 അഥ ത്വയി സർവേ കാമാഃ ശ്രയിഷ്യന്തേ ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 അദ്ഭ്യശ്ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്മിൻ മ്സർവേ കാമാ അശ്രയന്ത ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ത് ।
 സർവേ ഹ വാ അസ്മിൻ കാമാഃ ശ്രയന്തേ ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।

അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാഽദിത്യഃ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 7 (19)

T.B.3.12.2.7

തമഗ്നിർ ബലിമാ-നബ്രവീത് ।
 പ്രജാപതേ ഽഗ്നയേ വൈ ബലിമതേ സർവാണി ഭൂതാനി
 ബലിച്ഛഹരന്തി ।

അഹമു വാ അഗ്നിർ ബലിമാനസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സർവാണി ഭൂതാനി ബലിച്ഛഹരിഷ്യന്തി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപത് ।

അഗ്നയേ ബലിമതേ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്മൈ സർവാണി ഭൂതാനി ബലി-മഹരന് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സർവാ॑ണി ഹ॒ വാ അ॑സ്മൈ ഭൂ॒താനി॑ ബ॒ലിഃ ഹ॑രന്തി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॒ചൈന॑ദേ॒വം വേ॑ദ ।
 സോ॑ഽത്ര ജുഹോതി ।
 അ॒ഗ്നയേ॑ കാ॒മായ സ്വാ॑ഹാ ഽ॒ഗ്നയേ॑ ബ॒ലിമ॑തേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 അ॒നു॒മ॒ന്തൈ॒ത്യാ സ്വാ॑ഹാ പ്ര॒ജാപ॑തയേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 സ്വ॑ർഗായ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ ഽ॒ഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 8 (19)

T.B.3.12.2.8

ത-മനുവി॑ത്തി-ര॒ബ്രവീ॑ത് ।
 പ്ര॒ജാപ॑തേ സ്വ॑ർഗം വൈ ലോ॒ക-മ॑നു-വി॒വിമ്സ॑സി ।
 അ॒ഹമു॒ വാ അ॑നുവി॒ത്തിര॑സ്മി । മാ॒ം നു യ॑ജസ്വ ।
 അ॒ഥ തേ॑ സ॒ത്യാ ഽനു॑വി॒ത്തിർ ഭ॑വിഷ്യതി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വേ॑മ്സ്യ॒സീതി॑ ।
 സ ഏ॒തമ॑ഗ്നയേ॒ കാമായ॑ പു॒രോ॒ധാശ്-മ॑ഷ്ടാ॒കപാ॑ലം
 നി॒രവ॑പത് ।
 അ॒നുവി॑ന്തൈ॒ത്യാ ച॑രും । അ॒നു॒മ॒ന്തൈ॒ത്യാ ച॑രും ।
 ത॒തോ വൈ॑ ത॒സ്യ സ॒ത്യാ ഽനു॑വി॒ത്തിർഭ॑വത് ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒ക-മ॑വി॒ന്ദത് ।

സ॒ത്യാ ഹ॒ വാ അ॒സ്യാ॒നുവി॑ത്തിർ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ഘോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॒ചൈ॑നദേ॒വം വേ॑ദ ।
 സോ॒ഽത്ര॑ ജൂഹോതി ।

അ॒ഗ്നയേ॑ കാ॒മായ॑ സ്വാ॒ഹാ॒സുവി॑ത്തൈ॒ത്യാ സ്വാ॒ഹാ॑ ॥
 അ॒നു॒മ॒തൈ॒ത്യാ സ്വാ॒ഹാ॑ പ്ര॒ജാ॒പത॑യേ॒ സ്വാ॒ഹാ॑ ॥
 സ്വ॑ർഗായ॒ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ॒സ॒ഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ॒
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 9 (19)

T.B.3.12.2.9

താ॒ വാ ഏ॒താസ്ത॑പ് സ്വ॑ർഗ॒സ്യ ലോ॒ക॒സ്യ॑ ദ്വാ॒രഃ ।
 ദി॒വഃ ശേ॒ത്യന॑യോ॒ സു॒വി॒ത്തയോ॑ നാമ ।
 ആ॒ശാ പ്ര॒ഥമാ॑ ര॒ക്ഷതി॑ । കാ॒മോ ദി॒തീയാ॑ം ।
 ബ്ര॒ഹ്മ തൃ॒തീയാ॑ം । യ॒ജ്ഞശ്ച॑തു॒ർഥീ॑ം । ആ॒പഃ പ॒ഞ്ചമീ॑ം ।
 അ॒ഗ്നിർ ബ॒ലി॒മാൻ-മ॑ഷ॒ഷ്ടീം । അ॒നുവി॑ത്തിഃ സ॒പ്തമീ॑ം ।
 അ॒നു ഹ॒ വൈ സ്വ॑ർഗം ഘോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 കാ॒മചാ॑രോ॒സ്യ സ്വ॑ർഗേ॒ ലോ॒കേ ഭ॒വതി॑ ।
 യ ഏ॒താദി॒രിഷ്ടി॑ദിർ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॒ചൈ॑നാ ഏ॒വം വേ॑ദ ।
 താ॒സ്മിനി॑ഷ്ടി ।

പഷ്ടൗഹീവരാം ദദ്യാത് കഴുസഞ്ച ।
 സ്ത്രീയൈ ചാഭാരഴ് സമൃദ്ധൈ ॥ 10 (16)

(No Korvai for Anuvaakam 2)

3.12.3 അനുവാകം 3 – അപാഘാ നാമേഷ്ടയഃ

T.B.3.12.3.1

തപസാ ദേവാ ദേവതാ-മഗ്ര ആയന് ।
 തപസർഷയഃ സ്വരന്വവിന്ദന് ।
 തപസാ സപത്താൻ പ്രണുദാമാരാതീഃ ।
 യേനേദം വിശ്വാം പരിഭൂതം യദസ്തി ॥
 പ്രഥമജം ദേവഴ് ഹവിഷാ വിധേമ ।
 സ്വായംഭു ബ്രഹ്മ പരമം തപോ യത് ।
 സ ഏവ പുത്രഃ സ പിതാ സ മാതാ ।
 തപോ ഹ യക്ഷം പ്രഥമഴ് സംബഭൂവ ॥
 ശ്രദ്ധയാ ദേവോ ദേവതാമശ്നുതേ ।
 ശ്രദ്ധാ പ്രതിഷ്ഠാ ലോകസ്യ ദേവീ ॥ 11 (10)

T.B.3.12.3.2

സാ നോ ജുഷാണോപ യജ്ഞ-മാഗാത് ।
 കാമവർസാ മൃതം ദുഹാനാ ॥
 ശ്രദ്ധാ ദേവീ പ്രഥമജാ ഋതസ്യ ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്രി ജഗതഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

താഽ ശ്രദ്ധാഽ ഹവിഷാ യജാമഹേ ।
സാ നോ ലോക-മമൃതം ദധാതു ।
ഈശാനാ ദേവീ ഭുവനസ്യായിപതീ ॥
ആഗാമ്സത്യഽ ഹവിരിദം ജുഷാണം ।
യസ്മാദ്ദേവാ ജജ്ഞിരേ ഭുവനഞ്ച വിശേ ॥
തസ്മൈ വിധേമ ഹവിഷാ ഘൃതേന । 12 (10)

T.B.3.12.3.3

യഥാ ദേവൈഃ സധമാദം മദേമ ॥
യസ്യ പ്രതിഷ്ഠോർവന്തരിക്ഷം ।
യസ്മാദ്ദേവാ ജജ്ഞിരേ ഭുവനഞ്ച സർവേ ॥
തമ്സത്യമർച-ദൃപ യജ്ഞം ന ആഗാത് ।
ബ്രഹ്മാഹുതീ-രുപമോദമാനം ॥
മനസോ വശേ സർവമിദം ബഭൂവ ।
നാനൃസ്യ മനോ വശമനീയായ ।
ഭീഷോ ഹി ദേവഃ സഹസഃ സഹീയാൻ ।
സ നോ ജുഷാണ ഉപ യജ്ഞമാഗാത് ॥
ആകൃതീനാ-മധിപതിം ചേതസാം ച । 13 (10)

T.B.3.12.3.4

സ॒ക॒ല്പ॒ജു॒തിം॑ ദേ॒വം വി॒പ॒ശ്ചിം॑ ।
 മ॒നോ രാ॒ജാ॒ന॒മി॒ഹ വർദ്ധ॑യന്തഃ ।
 ഉ॒പ॒ഹ॒വേ॑ ഽ॒സ്യ സു॒മ॒തൗ സു॒ധാ॑മ ॥
 ച॒ര॒ണം പ॒വി॒ത്രം ി॒ത॒തം പൂ॒രാ॒ണം ।
 യേ॒ന പൃ॒ത॒സ്ത॒ര॒തി ദു॒ഷ്ട॒താ॒നി ।
 തേ॒ന പ॒വി॒ത്രേ॒ണ ശു॒ദ്ധേ॒ന പൃ॒താഃ॑ ।
 അ॒തി പാ॒പ്മാ॒ന-മ॒രാ॒തിം തരേ॑മ ॥
 ലോ॒ക॒സ്യ ദ്വാ॒ര-മർ॒ചി॒മത് പ॒വി॒ത്രം॑ ।
 ജ്യോ॒തി॒ഷ്ട്വദ് ദ്രാ॒ജ॒മാ॒നം മഹ॑സ്വത് ।
 അ॒മൃ॒ത॒സ്യ ധാ॒രാ ബ॒ഹു॒ധാ ദോ॒ഹ॒മാ॒നം () ।
 ച॒ര॒ണം നോ ലോ॒കേ സു॒ധി॒താം ദധാ॑തു ॥
 “അ॒ഗ്നിർ മൂ॒ർദ്ധാ{41}” “ഭു॒വഃ{42}” ॥
 അ॒നു॒നോ॒ഽഭ്യാ॒നു॒മ॒തി{43}” “ര॒ന്ധി-ദ॒നു॒മ॒തേ॒ത്വം{44}” ॥
 “ഹ॒വൃ॒വാ॒ഹഃ{45}” “സ്വി॒ഷ്ടം{46}” ॥ 14 (14) (ഭേ॒വീ -
 ഹ॒വൃ॒തേ॒ന - ചേ॒ത॒സാം ച - ദോ॒ഹ॒മാ॒നം ച॒ത്വാരി॑ ച) (A3)

3.12.4 അനുവാകം 4 - താസാം ബ്രാഹ്മണം

T.B.3.12.4.1

ദേവേഭ്യോ॑ വൈ॒ സ്വർഗോ॑ ലോക॒സ്തിരോ॑ ടഭവത് ।
 തേ പ്രജാപതി-മബ്രുവന് ।
 പ്രജാപതേ॑ സ്വർഗോ॑ വൈ॒ നോ ലോക॒സ്തിരോ॑ ടഭൂത് ।
 തമനിച്ഛേതി॑ । തം യജ്ഞക്രതുഭി-രന്നൈച്ഛത് ।
 തം യജ്ഞക്രതുഭിർ നാനവിന്ദത് । തമിഷ്ടിഭി-രന്നൈച്ഛത് ।
 തമിഷ്ടിഭി-രനവിന്ദത് । തദിഷ്ടീനാ-മിഷ്ടിത്വം ।
 ഏഷ്ടയോ॑ ഹ വൈ॒ നാമ ।
 താ ഇഷ്ടയ॑ ഇത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേണ ।
 പരോക്ഷപ്രിയാ॑ ഇവ॒ ഹി ദേവാഃ॑ ॥ 15 (12)

T.B.3.12.4.2

തം തപോ॑ഽ ബ്രവീത് । പ്രജാപതേ॑ തപ॒സാ വൈ॒ ശ്രാമ്യ॑സി ।
 അഹമു॑ വൈ॒ തപോ॑ഽ സ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ॑ തേ സത്യം തപോ॑ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു॑ സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യ॑സിതി ।
 സ ഏതമാഗേ॒യ-മഷ്ടാ॑കപാലം നി॒രവ॑പത് । തപ॑സേ ച॒രും ।
 അനു॑മത്യേ ച॒രും ।
 തതോ॑ വൈ॒ തസ്യ॑ സത്യം തപോ॑ ടഭവത് ।
 അനു॑ സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സ॒ത്യ ഘ॑ ഹ॒ വാ അ॒സ്യ തപോ॑ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒ന്നഭ॑വം വേ॒ദ ।
 സോ॒ഽത്ര ജൂ॒ഹോതി॑ । അ॒ഗ്നയേ॑ സ്വാ॒ഹാ തപ॑സേ॒ സ്വാഹാ॑ ॥
 അ॒നു॒മന്തൈ॑ സ്വാ॒ഹാ പ്ര॒ജാപ॑തയേ॒ സ്വാഹാ॑ ॥
 സ്വ॑ർഗായ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ॒ഽഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 16 (19)

T.B.3.12.4.3

തഃ ശ്ര॒ദ്ധാഽബ്ര॑വീത് । പ്ര॒ജാപ॑തേ ശ്ര॒ദ്ധയാ॑ വൈ ശ്രാ॒മ്യസി॑ ॥
 അ॒ഹമു॑ വൈ ശ്ര॒ദ്ധാഽസ്മി॑ । മാം നു॒ യജ॑സ്വ ।
 അ॒ഥ തേ॑ സ॒ത്യാ ശ്ര॒ദ്ധാ ഭ॒വിഷ്യ॑തി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വേ॒മ്സ്യ॑സിതി ।
 സ ഏ॒തമാ॑ഗ്നേ॒യ-മ॒ഷ്ടാക॑പാലം നി॒ർവ॑പത് ।
 ശ്ര॒ദ്ധായൈ॑ ച॒രും । അ॒നു॒മന്തൈ॑ ച॒രും ।
 തതോ॑ വൈ തസ്യ സ॒ത്യാ ശ്ര॒ദ്ധാഭ॑വത് ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കമ॑വിന്ദത് ।
 സ॒ത്യാ ഹ॒ വാ അ॒സ്യ ശ്ര॒ദ്ധാ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒ന്നഭ॑വം വേ॒ദ ।

സോഽത്ര ജുഹോതി ।

അഗ്നയേ സ്വാഹാ ശ്രദ്ധായൈ സ്വാഹാ ।

അനുമന്തൈ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।

സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ

സ്വാഹേതി ॥ 17 (19)

T.B.3.12.4.4

തച്ഛതൃമബ്രവീത് । പ്രജാപതേ സത്യേന വൈ ശ്രാമ്യസി ।

അഹമു വൈ സതൃമസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।

അഥ തേ സത്യച്ഛതൃം ഭവിഷ്യതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്സ്യസിതി ।

സ ഏതമാഽഗ്നേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് ।

സത്യായ ചരും । അനുമന്തൈ ചരും ।

തതോ വൈ തസ്യ സത്യച്ഛതൃമഭവത് ।

അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സത്യച്ഛ ഹ വാ അസ്യ സത്യം ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।

യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।

സോഽത്ര ജുഹോതി । അഗ്നയേ സ്വാഹാ സത്യായ സ്വാഹാ ।

അനുമന്തൈ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।

സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാസഗയേ സിഷ്ടകൃതേ
സ്വാഹേതി || 18 (19)

T.B.3.12.4.5

തം മനോബ്രവീത് | പ്രജാപതേ മനസാ വൈ ശ്രാമ്യസി |
അഹമു വൈ മനോസ്മി | മാം നു യജസ്വ |
അഥ തേ സത്യം മനോ ഭവിഷ്യതി |
അനു സ്വർഗം ലോകം വേമസ്യസീതി |
സ ഏതമാസേനയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് |
മനസേ ചരും | അനുമത്യേ ചരും |
തതോ വൈ തസ്യ സത്യം മനോഭവത് |
അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് |
സത്യം ഹ വാ അസ്യ മനോ ഭവതി |
അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി |
യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ |
യ ഉചൈന ദേവം വേദ | സോത്ര ജൂഹോതി |
അഗനയേ സ്വാഹാ മനസേ സ്വാഹാ |
അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ |
സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാസഗയേ
സിഷ്ടകൃതേ സ്വാഹേതി || 19 (19)

T.B.3.12.4.6

തം ചരണമബ്രവീത് | പ്രജാപതേ ചരണേന വൈ ശ്രാമ്യസി |
 അഹമു വൈ ചരണമസ്മി | മാം നു യജസ്വ |
 അഥ തേ സത്യം ചരണം ഭവിഷ്യതി |
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്യസ്യസീതി |
 സ ഏതമാഗ്നേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് |
 ചരണായ ചരും | അനുമത്യേ ചരും |
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യം ചരണമഭവത് |
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് |
 സത്യം ഹ വാ അസ്യ ചരണം ഭവതി |
 അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി |
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ | യ ഉചൈനദേവം വേദ |
 സോഽത്ര ജൂഹോതി |
 അഗ്നയേ സ്വാഹാ ചരണായ സ്വാഹാ |
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ |
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി || 20 (19)

T.B.3.12.4.7

താ വാ ഏതാഃ പഞ്ച സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യ ദ്വാരഃ ।
അപാഘാ അനുവിത്തയോ നാമ । തപഃ പ്രഥമാഽ രക്ഷതി ।
ശ്രദ്ധാ ദിതീയാം । സത്യം തൃതീയാം । മനശ്ചതുർഥീം ।
ചരണം പഞ്ചമീം । അനു ഹ വൈ സ്വർഗം ലോകം വിനതി ।
കാമചാരോഽസ്യ സ്വർഗേ ലോകേ ഭവതി ।
യ ഏതാദിരിഷ്ടിഭിർ യജതേ । യ ഉചൈനാ ഏവം വേദ ।
താസ്വന്നിഷ്ടി । പശുഹീവരാം ദദ്യാത് കഠ്സഞ്ച ।
സ്ത്രീയൈ ചാഭാരഽ സമൃദ്ധ്യൈ ॥ 21 (14)

(No Korvai for Anuvaakam 4)

3.12.5 അനുവാകം 5 - ചാതുർഹോത്രചയനം

T.B.3.12.5.1

ബ്രഹ്മ വൈ ചതുർ.ഹോതാരഃ ।
ചതുർ.ഹോത്യഭ്യോഽധി യജേണാ നിർമിതഃ । നൈനഽ ശൃപ്തം ।
നാഭിചരിത-മാഗച്ഛതി । യ ഏവം വേദ ॥
യോ ഹ വൈ ചതുർ. ഹോത്യുണാം ചതുർ.
ഹോത്യുത്വം വേദ ।
അഥോ പഞ്ചഹോത്യുത്വം ।
സർവാ ഹാസ്യേ ദിശഃ കല്പന്തേ ।

വാചസ്പതിർ. ഹോതാ ദശഹോതൃണാം ।

പൃഥിവീ ഹോതാ ചതുർ. ഹോതൃണാം । 22 (10)

T.B.3.12.5.2

അഗ്നിർ. ഹോതാ പഞ്ചഹോതൃണാം ।

വാഗ്ഘോതാ ഷഡ്ഘോതൃണാം ।

മഹാഹവിർ. ഹോതാ സപ്തഹോതൃണാം ।

ഏതദൈവ ചതുർ. ഹോതൃണാം ചതുർ. ഹോതൃത്വം ।

അഥോ പഞ്ചഹോതൃത്വം । സർവാ ഹാസൈ ദിശഃ കല്പന്തേ ।

യ ഏവം വേദ ॥ ഏഷാ വൈ സർവവിദ്യാ ।

ഏതദ് ദേഷജം ।

ഏഷാ പത്നിഃ സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യാഞ്ജസായനിഃ

സ്രുതിഃ । 23 (10)

T.B.3.12.5.3

ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യത്യുരദിർ ദർശേ യാവത്തരസം ।

സ്വരേതി । അനപബ്രവഃ സർവമായുരേതി । വിന്ദതേ പ്രജാം ।

രായസോഷം ഗൗപത്യം । ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ॥

ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യതി । സ്പൃണോത്യാത്മാനം ।

പ്രജാം പിതൃൻ ॥

ഏതാൻ. വാ അരുണ ഔപവേശിർ വിദാഞ്ചകാര । 24 (10)

T.B.3.12.5.4

ഏതൈ-രധിവാദ-മപാജയത് | അഥോ വിശ്വം പാപ്മാനം |
 സ്വർയയൗ | ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യതി | അധിവാദം ജയതി |
 അഥോ വിശ്വം പാപ്മാനം | സ്വരേതി ||
 ഏതൈരഗ്നിം ചിന്വീത സ്വർഗകാമഃ | ഏതൈരായുഷ്കാമഃ |
 പ്രജാപശുകാമോ വാ || 25 (10)

T.B.3.12.5.5

പുരസ്താദ്-ദശഹോതാര-മുദഞ്ച-മുപദധാതി യാവത്പദം |
 ഹൃദയം യജുഷീ പത്യൗ ച |
 ദക്ഷിണതഃ പ്രാഞ്ചം ചതുർ.ഹോതാരം |
 പശ്ചാദുദഞ്ചം പഞ്ചഹോതാരം |
 ഉത്തരതഃ പ്രാഞ്ചം ഷഡ്ഹോതാരം |
 ഉപരിഷ്ഠാത് പ്രാഞ്ചം സപ്തഹോതാരം |
 ഹൃദയം യജുഷീ പത്യശ്ച |
 യമാവകാശം ഗ്രഹാൻ |
 യമാവകാശം പ്രതിഗ്രഹാൻ ലോകം പൃണാശ്ച |
 സർവാ ഹാസ്യതാ ദേവതാഃ പ്രീതാ
 അഭീഷ്ടാ ദവന്തി | 26 (10)

T.B.3.12.5.6

സദേവമഗ്നിം ചിനുതേ || രഥസംമിത-ശ്ചേതവ്യഃ |
 വജ്രോ വൈ രഥഃ |
 വജ്രേണൈവ പാപ്മാനം ദ്രാത്യവ്യഃ സൃണുതേ |
 പക്ഷഃ സംമിതശ്ചേതവ്യഃ |
 ഏതാവാനു. വൈ രഥഃ | യാവത്പക്ഷഃ |
 രഥസംമിതമേവ ചിനുതേ ||
 ഇമമേവ ലോകം പശുബന്ധേനാഭിജയതി |
 അഥോ അഗ്നിഷ്ടോമേന | **27 (10)**

T.B.3.12.5.7

അന്തരിക്ഷമുക്ഥ്യേന | സ്വരതിരാത്രേണ |
 സർവ്വാൻ ലോകാനഹീനേന | അഥോ സത്രേണ ||
 വരോ ദക്ഷിണാ | വരേണൈവ വരഃ സൃണോതി |
 ആത്മാ ഹി വരഃ || ഏകവിശ്വതിർ ദക്ഷിണാ ദദാതി |
 ഏകവിശ്വശോ വാ ഇതഃ സ്വർഗോ ലോകഃ |
 പ്ര സ്വർഗം ലോകമാപ്നോതി | **28 (10)**

T.B.3.12.5.8

അസാവാദിത്യ ഏകവിശ്വഃ | അമുമേവാ-ദിത്യമാപ്നോതി ||
 ശതം ദദാതി | ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ |
 ആയുഷ്യേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി || സഹസ്രം ദദാതി |

സഹസ്രസംമിതഃ സ്വർഗോ ലോകഃ ।

സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യാഭിജിതൈ ॥

അന്വിഷ്ഠകം ദക്ഷിണാ ദദാതി ।

സർവ്വാണി വയാംസി । 29 (10)

T.B.3.12.5.9

സർവസ്യാപ്തൈ ॥ സർവസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ യദി ന വിന്ദേത ।

മന്മാ-നേതാവതോ ദദ്യാ-ദോദനാൻ. വാ ।

അശ്നുതേ തം കാമം । യസ്മൈ കാമായാഗ്നിശ്ചീയതേ ॥

പഷ്ടഹീം ത്വന്തർവതീം ദദ്യാത് ।

സാ ഹി സർവ്വാണി വയാംസി । സർവസ്യാപ്തൈ ॥

സർവസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ 30 (10)

T.B.3.12.5.10

ഹിരണ്യം ദദാതി ।

ഹിരണ്യജ്യോതിരേവ സ്വർഗം ലോകമേതി ॥

വാസോ ദദാതി । തേനായുഃ പ്രതിരതേ ॥

വേദിത്യുതീയേ യജേത । ത്രിഷത്യാ ഹി ദേവാഃ ।

സസത്യമഗ്നിം ചിനുതേ ॥

തദേതത് പശുബന്ധേ ബ്രാഹ്മണം ബ്രൂയാത് ।

നേതരേഷു യജ്ഞേഷു ॥

യോ ഹ വൈ ചതുർ.ഹോതൃ-നനുസവനം-
തർപയിതവ്യാൻ. വേദ | 31 (10)

T.B.3.12.5.11

തൃപൃതി പ്രജയാ പശുഭിഃ | ഉപൈനച്ഛ് സോമപീഥോ നമതി |
ഏതേ വൈ ചതുർ.ഹോതാരോ ഽനുസവനം തർപയിതവ്യാഃ |
യേ ബ്രാഹ്മണാ ബഹുവിദഃ |
തേഭ്യോ യദദക്ഷിണാ ന നയേത് |
ദുരിഷ്ടഃ സ്യാത് | അഗ്നിമസ്യ വൃണ്ണീരന് |
തേഭ്യോ യഥാശ്രദ്ധം ദദ്യാത് | സിഷ്ടമേവൈ തത്ക്രിയതേ |
നാസ്ടാഗ്നിം വൃണ്ണതേ || 32 (10)

T.B.3.12.5.12

ഹിരണ്യേഷുകോ ഭവതി |
യാവദുത്തമ-മങ്ഗുലികാഘം യജ്ഞപരുഷാ സംമീതം |
തേജോ ഹിരണ്യം || യദി ഹിരണ്യം ന വിന്ദേത് |
ശർകരാ അക്താ ഉപദദ്ധ്യാത് | തേജോ ഘൃതം |
സതേജസമേവാഗ്നിം ചിനുതേ ||
അഗ്നിഞ്ചിത്വാ സൗത്രാമണ്യോ യജേത മൈത്രാവരുണ്യോ വാ |
വീര്യേണ വാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ |
യോഽഗ്നിഞ്ചിനുതേ () | 33 (10)

T.B.3.12.5.13

യാവദേവ വീര്യം । തദസ്മിൻ ദധാതി ॥
 ബ്രഹ്മണഃ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 ഏതാസാമേവ ദേവതാനാമ്യ സായുജ്യം ।
 സാർഷ്ഠിതാമ്യ സമാന ലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏതമഗ്നിം ചിനുതേ । യ ഉചൈനമേവം വേദ ॥
 ഏതദേവ സാവിത്രേ ബ്രാഹ്മണം ।
 അഥോ നാചികേതേ ॥ 34 (9)

(ഹോതാ ചതുർഹോത്യുണാഃ - സൂതി - ശ്ചകാര - വാ -
 ദവന്ത്യ - ഗ്നിഷ്ടാമേനാ - പ്നോതി - വയാപ്സി -
 വയാപ്സി സർവസ്യാശ്ചൈ സർവസ്യാവരുദ്ധൈ - വേദ -
 വൃഞ്ജതേ - ചിനുതേ - +നവ ച) (A5)

3.12.6 അനുവാകം 6 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.6.1

യചാമൃതം യച്ച മർത്യം । യച്ച പ്രാണിതി യച്ച ന ।
 സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।
 തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
 തയാ ദേവതയാ ങ്ഗിരസാദ് ധൃവാ സീദ ॥
 സർവാഃ സ്ത്രിയഃ സർവാൻ പുത്രസഃ ।

സർവം ന-സ്രീപുമഞ്ച യത് | സർവാസ്താഃ ||
 യാവന്തഃ പാപ്സവോ ഭൂമേഃ | 35 (10)

T.B.3.12.6.2

സങ്ഖ്യാതാ ദേവമായയാ | സർവാസ്താഃ ||
 യാവന്ത ഊഷാഃ പശൂനാം | പൃഥിവ്യാം പുഷ്ടീർ ഹിതാഃ |
 സർവാസ്താഃ || യാവതീഃ സികതാഃ സർവാഃ |
 അഹ്സ്വന്തശ്ച യാഃ ശ്രീതാഃ | സർവാസ്താഃ ||
 യാവതീഃ ശർകരാ ധൃതൈ |
 അസ്യാം പൃഥിവ്യാമധി | 36 (10)

T.B.3.12.6.3

സർവാസ്താഃ || യാവന്തോഽശ്വോഽനോഽസ്യാം പൃഥിവ്യാം |
 പ്രതിഷ്ഠാസു പ്രതിഷ്ഠിതാഃ | സർവാസ്താഃ ||
 യാവതീർ വീര്യഃ സർവാഃ | വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു |
 സർവാസ്താഃ || യാവതീരോഷധീഃ സർവാഃ |
 വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു | സർവാസ്താഃ || 37 (10)

T.B.3.12.6.4

യാവന്തോ വനസ്സതയഃ | അസ്യാം പൃഥിവ്യാമധി |
 സർവാസ്താഃ || യാവന്തോ ഗ്രാമ്യാഃ പശവഃ സർവേ |
 ആരണ്യാശ്ച യേ | സർവാസ്താഃ || യേ ദിപാദശ്ചതുഷ്ഠാദഃ |

അപാദ ഉദരസർപിണം | സർവാസ്താഃ ||

യാവദാഞ്ജനമുച്യതേ | 38 (10)

T.B.3.12.6.5

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം | സർവാസ്താഃ ||

യാവത്കൃഷ്ണായസ്യ സർവം | ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം |

സർവാസ്താഃ || യാവല്ലോഹായസ്യ സർവം |

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം | സർവാസ്താഃ ||

സർവ്യ സീസ്യ സർവം ത്രപു |

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം | 39 (10)

T.B.3.12.6.6

സർവാസ്താഃ || സർവ്യ ഹിരണ്യ്യ രജതം |

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം | സർവാസ്താഃ ||

സർവ്യ സുവർണ്യ ഹരിതം |

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം | സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ |

ഉപകാമദുഷാ ദധേ | തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ |

തയാ ദേവതയാ ങ്ഗിരസാദ് ധ്രുവാ സീദ () || 40 (10)

[ഭൂമേ - രധി - വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു സർവാസ്താ -
ഉച്യതേ - മാനുഷ്യ - സീദ ()] (A6)

Special Korvai

(യച്ച॑ സ്ത്രീ॑യഃ പാ॒യ॒സവ॒ ഊ॒ഷാഃ॒ സി॑ക॒താഃ॒ ശർക॑രാ
അ॒ശ്താനോ॑ വീ॒ര്യ॒ ഓ॒ഷധീ॑ർ വ॒ന॒സ്സത॑യോ ഗ്രാ॒മ്യാ യേ
ദി॒പാദോ॑ യാ॒വദാ॑ഞ്ജ॒നം യാ॒വത് കൃ॒ഷ്ണായ॑സം
ഘോ॒ഹായ॑സ്യ॒ സീ॒സ്യ॒ ഹി॒രണ്യ॑യ് സു॒വർണ്ണ॑യ്
ഹ॒രിത॑മ॒ഷ്ടാദ॑ശ)

3.12.7 അനുവാകം 7 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.7.1

സർവാ॑ ദിശോ॑ ദിക്ഷു॑ । യച്ചാ॑ന്തർ ഭൂ॒തം പ്ര॑തിഷ്ഠി॒തം ।
സർവാ॑സ്താ ഇ॒ഷ്ടകാഃ॑ കൃ॒ത്വാ । ഉ॒പ കാ॑മദു॒ഷാ ദ॒ധേ ।
തേന॑ർഷി॒ണാ തേന॑ ബ്രഹ്മ॒ണാ ।
തയാ॑ ദേ॒വത॑യാഃ ഓ॒ഗീര॑സ്വാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥
അ॒ന്തരി॑ക്ഷഞ്ച കേ॒വലം॑ ।
യച്ചാ॑സ്ഥി-ന॒ന്തരാ॑ഹി॒തം । സർവാ॑സ്താഃ ॥
ആ॒ന്തരി॑ക്ഷ്യശ്ച യാഃ പ്ര॒ജാഃ । 41 (10)

T.B.3.12.7.2

ഗന്ധർവാ॑ഹ്നര॒സശ്ച॑ യേ । സർവാ॑സ്താഃ ॥
സർവാ॑നു॒ദാരാ॑ൻ-ഥ്സലി॒ലാൻ ।
അ॒ന്തരി॑ക്ഷേ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑താൻ ।
സർവാ॑സ്താഃ ॥ സർവാ॑നു॒ദാരാ॑ൻ-ഥ്സലി॒ലാൻ ।

സ്ഥാ॒വരാഃ പ്രോ॒ഷ്യാ॒ശ്ച യേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാ॒ം ധുനി॑ഷ്ഠ സർവാ॒ൻ-ധു॑ഷ്ഠസാൻ ।

ഹിമോ॑ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । 42 (10)

T.B.3.12.7.3

സർവാ॒സ്താഃ ॥ സർവാ॒ൻ മരീ॑ചീൻ. വി॒ത്താൻ ।

നീ॒ഹാരോ॑ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാ॒ വിദ്യു॑തഃ സർവാ॒ൻ മ॑സ്തനയിതൂൻ ।

ഹ്രാ॒ദുനീ॑ർ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാഃ॑ സ്ര॒വന്തീഃ॑ സ॒രിതഃ॑ । സർവമ॑സ്തപര॒ഞ്ച യത്॑ ।

സർവാ॒സ്താഃ ॥ 43 (10)

T.B.3.12.7.4

യാശ്ച॑ കൃ॒പ്യാ യാശ്ച॑ നാ॒ദ്യാഃ സമു॑ദ്രിയാഃ ।

യാശ്ച॑ വൈശ॒ന്തീരു॑ത പ്രാ॒സചീ॑ര്യാഃ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

യേ ചോ॒ത്തിഷ്ഠ॑ന്തി ജീ॒മൂതാഃ॑ । യാശ്ച॑ വർഷ॒ന്തി വൃ॒ഷ്ടയഃ॑ ।

സർവാ॒സ്താഃ ॥ തപ॑സ്തേജ ആ॒കാശം॑ ।

യച്ഛാ॑കാശേ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑തം । സർവാ॒സ്താഃ ॥

വായു॑ം വ॒യാഘ്സി॑ സർവാ॒ണി । 44 (10)

T.B.3.12.7.5

അ॒ന്തരി॑ക്ഷചര॒ഞ്ച യത്॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

അ॒ഗ്നിഷ്ഠ॑ സൂ॒ര്യം ച॒ന്ദ്രം । മി॒ത്രം വ॒രുണ॑ം ഭഗ॑ം । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സത്യം ശ്രദ്ധാം തപോ ദമം । നാമ രൂപഞ്ച ഭൂതാനാം ।

സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।

തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ () ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 45 (11)

(പ്രജാ - ഹിമോ യച്ഛ ശീയതേ - സർവാസ്താഃ - സർവാണി
- ബ്രഹ്മണൈകം ച) (A7)

Special Korvai

(ദിശോഽന്തരിക്ഷമാന്തരിക്ഷ്യ ഉദാരാനുദാരാൻ ധൂനിം
മരീചീൻ. വിദ്യുതഃ സ്രവന്തീർയാശ്ച യേ ച തപോ
വായുമഗ്നിഃ സത്യം പഞ്ചദശ)

3.12.8 അനുവാകം 8 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.8.1

സർവാം ദിവ്യ് സർവാൻ ദേവാൻ ദിവി ।

യച്ഛാന്തർ ഭൂതം പ്രതിഷ്ഠിതം । സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ ।

ഉപ കാമദുഷാ ദധേ । തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ് ധ്രുവാ സീദ ॥

യാവതീ സ്താർകാഃ സർവാഃ । വിതതാ രോചനേ ദിവി ।

സർവാസ്താഃ ॥ ഋചോ യജുഃഷി സാമാനി । 46 (10)

T.B.3.12.8.2

അഥർവാങ്ഗിരസശ്ച യേ । സർവാസ്താഃ ॥

ഇതിഹാസപുരാണഞ്ച । സർവദേവജനാശ്ച യേ ।

സർവാസ്താഃ ॥ യേ ച ലോകാ യേ ചാലോകാഃ ।

അന്തർ ഭൂതം പ്രതിഷ്ഠിതം ।

സർവാസ്താഃ ॥ യച്ച ബ്രഹ്മ യച്ചാബ്രഹ്മ ।

അന്തർ ബ്രഹ്മൻ പ്രതിഷ്ഠിതം । 47 (10)

T.B.3.12.8.3

സർവാസ്താഃ ॥ അഹോരാത്രാണി സർവാണി ।

അർദ്ധമാസാഃശ്ച കേവലാൻ । സർവാസ്താഃ ॥

സർവാനൃത്യുൻ-മ്സർവാൻ മാസാൻ ।

സംഘ്മ്സരഞ്ച കേവലം । സർവാസ്താഃ ॥

സർവം ഭൂതം സർവം ഭവ്യം ।

യച്ചാതോ ധി ഭവിഷ്യതി । സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ () ।

ഉപ കാമദുഘാ ദധേ । തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാങ്ഗിരസാദ് ധൃവാ സീദ ॥ 48 (13)

(സാമാനി - ബ്രഹ്മൻ പ്രതിഷ്ഠിതം - കൃതാ ത്രീണി ച) (A8)

Special Korvai

(ദി॒വം താ॒ർകാ॒ ജ॒ച ഇ॒തി॒ഹാ॒സ॒പുരാ॒ണം ച॒ യേ ച॒ യ॒ച്ചാ॑
ഹോ॒രാ॒ത്രാ॒ണ്യു॒തും ഭൂ॒തം ന॒വ)

3.12.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മാ സദസ്യാസീനോ

വൈശ്വസൃജാൻ വ്യാചഷ്ടേ

T.B.3.12.9.1

ജ॒ചാം പ്രാ॒ചീ॑ മ॒ഹതീ॑ ദി॒ഗു॒ച്യതേ॑ ।
ദ॒ക്ഷി॑ണാ-മാ॒ഹുർ യ॒ജു॒ഷാ-മ॒പാ॒രാം ।
അ॒മ॒ർവ॒ണാ-മ॒ഗ്ങ്ദി॑ര॒സാം പ്ര॒തീ॒ചീ॑ ।
സാ॒മ്നാ-മു॒ദീ॒ചീ॑ മ॒ഹതീ॑ ദി॒ഗു॒ച്യതേ॑ ॥
ഈ॒ഗ്ഭിഃ പൂ॒ർവാ॒ഹ്ണേ ദി॒വി ദേ॒വ ഇ॒ഽയ॒തേ॑ ।
യ॒ജു॒ർവേ॒ദേ തി॒ഷ്ഠ॒തി മ॒ദ്ധ്യേ അ॒ഹഃ॑ ।
സാ॒മവേ॒ദേനാ॒സ്മയേ॑ മ॒ഹീ॒യതേ॑ ।
വേ॒ദൈ-ര॒ശ്മു॒ന്യ-സ്രി॒ഭിരേ॒തി സൂ॒ര്യഃ॑ ॥
ഈ॒ഗ്ഭ്യോ ജാ॒താഃ സ॒ർവ॒ശോ മു॒ർത്തി॑-മാ॒ഹുഃ॑ ।
സ॒ർവാ ഗ॒തിർ യാ॒ജു॒ഷീ ഹൈ॒വ ശ॒ശ്വത്॑ । 49 (10)

T.B.3.12.9.2

സ॒ർവം തേ॒ജഃ സാ॒മരൂ॒പ്യഃ ഹ॑ ശ॒ശ്വത്॑ ।
സ॒ർവഃ ഹേ॒ദം ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ ഹൈ॒വ സൂ॒ഷ്മം॑ ॥
ഈ॒ഗ്ഭ്യോ ജാ॒തം വൈ॒ശ്വം വർ॒ണ-മാ॒ഹുഃ॑ ।

യജുർവേദം ക്ഷത്രിയസ്യോ-ഹുര്യോനിം ।

സാമവേദോ ബ്രാഹ്മണാനാം പ്രസൂതിഃ ।

പൂർവേ പൂർവേഭ്യോ വച ഏത-ദൃചുഃ ॥

ആദർ.ശ-മഗ്നിം ചിന്യാനാഃ ।

പൂർവേ വിശ്വ സൃജോഽമൃതാഃ ।

ശതം വർ.ഷസഹസ്രാണി ।

ദീക്ഷിതാഃ സത്ര-മാസത ॥ 50 (10)

T.B.3.12.9.3

തപ ആസീദ് ഗൃഹപതിഃ । ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മാദവഥ് സ്വയം ।

സത്യം ഹ ഹോതൈഷാ-മാസീത് ।

യദ് വിശ്വസൃജ ആസത ॥ അമൃത-മേഭ്യ ഉദഗായത് ।

സഹസ്രം പരിവഥ്സരാൻ ।

ഭൂതം ഹ പ്രസ്തോതൈഷാ-മാസീത് ।

ഭവിഷ്യത് പ്രതി ചാഹരത് ॥ പ്രാണോ അദ്ധ്യര്യ-രഭവത് ।

ഇദം സർവം സിഷാസതാം । 51 (10)

T.B.3.12.9.4

അപാനോ വിദാ-നാവൃതഃ । പ്രതി പ്രാതിഷ്ഠ-ദദ്ധാരേ ॥

ആർത്തവാ ഉപഗാതാരഃ । സദസ്യോ ജതവോഽഭവന് ।

അർദ്ധമാസാശ്ച മാസാശ്ച । ചമസാ-ദ്ധ്യര്യവോഽഭവന് ॥

അശം സദ് ബ്രഹ്മണ-സ്തേജഃ । അചാവാകോഽഭവദ് യശഃ ।

ഋത-മേഷാം പ്രശാസ്താഃസീത് ।

യദ് വിശ്വ സൃജ ആസത ॥ 52 (10)

T.B.3.12.9.5

ഊർഗ് രാജാന-മുദവഹത് । ധ്രുവ ഗോപഃ സഹോഭവത് ।

ഓജോഭ്യഷ്ടാദ് ഗ്രാവണ്ണഃ । യദ് വിശ്വ സൃജ ആസത ॥

അപചിതിഃ പോത്രിയാ-മയജത് । നേഷ്ട്രീയാ-മയജത് തിഷിഃ ।

ആഗ്നീദ്ധ്വാദ് വിദുഷീ സത്യം ।

ശ്രദ്ധാ ഹൈവാ യജമ് സ്വയം ॥ ഇരാ പത്നീ വിശ്വ സൃജാം ।

ആകൃതി-രപിനസ്ത്വിഃ । 53 (10)

T.B.3.12.9.6

ഇദ്ധ്മഃ ഹ ക്ഷുച് ചൈ-ഭ്യ ഉഗ്രേ । തൃഷ്ണാ ചാ വഹതാമുഭേ ॥

വാഗേഷാഃ സുബ്രഹ്മണ്യാ-ഃസീത് ।

ഛന്ദോയോഗാൻ. വിജാനതീ ।

കല്പതന്ത്രാണി തന്വാനാ-ഃഹഃ । സൗസ്ഥാശ്ച സർവശഃ ॥

അഹോരാത്രേ പശുപാല്യൗ ।

മുഹൂർത്താഃ പ്രേഷ്ടാ അഭവന് । മൃത്യുസ്ത-ഭഭവ-ദ്ധാതാ ।

ശമിതോ-ഗ്രോ വിശാം പതിഃ ॥ 54 (10)

T.B.3.12.9.7

വിശ്വസൃജഃ പ്രഥമാഃ സത്ര-മാസത ।

സഹസ്രസമം പ്രസുതേന യന്തഃ ।

തതോ॑ ഹ ജജേ॑ഞ്ഞ ഭു॒വന॑സ്യ ഗോ॒പാഃ ।
 ഹി॒രൺമ॑യഃ ശ॒കുനി॑ർ ബ്ര॒ഹ്മ നാമ॑ ॥
 യേന॑ സൂ॒ര്യ-സ്പ॑പതി॒ തേജ॑സേ-ദ്ധഃ ।
 പി॒താ പു॒ത്രേണ॑ പി॒തൃമാ॑ൻ. യോ॒നിയോ॑നൗ ।
 നാ॒വേദ॑വിൻ മനു॒തേ തം ബൃ॑ഹന്തം ॥
 സ॒ർവാ॒നുഭു॑-മാ॒ത്മാന॑ഃ സംപ॒രായേ॑ ॥
 ഏ॒ഷ നി॑ത്യോ മ॒ഹിമാ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യ ।
 ന ക॑ർമ॒ണാ വ॑ർദ്ധതേ നോ ക॒ന്നീയാ॑ൻ । 55 (10)

T.B.3.12.9.8

ത॒സ്യൈ॒വാ-ത്മാ॑ പ॒ദവി॑ത്തം ധീ॒ദി॒ത്യാ ।
 ന ക॑ർമ॒ണാ ലി॑പ്യതേ പാപ॒കേന॑ ॥
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത-സ്രി॑വൃ॒തഃ സം॑വൃ॒ഥ്സരാഃ॑ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒തഃ പ॑ഞ്ചദശാഃ । പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒തഃ സപ്ത॑ദശാഃ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത ഏ॒കവി॑ഷ്ടശാഃ ।
 വി॒ശ്വസ്യ॑ജാഃ സഹ॒സ്ര സം॑വൃ॒ഥ്സരം॑ ॥
 ഏ॒തേന॑ വൈ വി॒ശ്വസ്യ॑ജ ഇ॒ദം ധീ॒ശ്വ-മ॑സ്യജന്ത ।
 യദ് വി॒ശ്വ-മ॑സ്യജന്ത । ത॒സ്മാദ് വി॒ശ്വസ്യ॑ജഃ () ॥
 വി॒ശ്വ-മേ॒നാ-നനു॑ പ്ര॒ജായ॑തേ ।
 ബ്ര॒ഹ്മണഃ॑ സാ॒യുജ്യ॑ഃ സ॒ലോക॑താം ധീ॒ന്തി ।

ഏ॒താ॒സാ॒മേ॒വ ഭേ॒വതാ॒നാൾ സാ॒യുജ്യം॑ ।
 സാ॒ർഷ്ടി॒താൾ സ॒മാന॑ ലോ॒കതാം ധ്വ॑ന്തി ।
 യ ഏ॒ത-ദു॒പയ॑ന്തി । യേ ചൈ॒നത് പ്രാ॒ഹുഃ ।
 യേ॒ഭ്യ-ശൈ॒വനത് പ്രാ॒ഹുഃ ॥

ഓം ॥ 56 (18)

(ശശ്വ - ദാസത - സിഷ്വാസതാ - മാസത - ഹവിഷ് -
 പതിഃ - കനീയാൻ - തസ്മാദ് വിശ്വസ്യജോഽഷ്ടൗ ച) (A9)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(തുഭ്യം - ദേവേഭ്യ - സ്തപസാ - ദേവേഭ്യോ - ബ്രഹ്മ വൈ
ചതുർഹോതാരോ - യച്ചാമൃതം - സർവാ ദിശോ ദിക്ഷു -
സർവാം ദിവ - മൃചാം പ്രാചീ നവ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(തുഭ്യം - തപസാ - താ വാ ഏതാഃ പഞ്ച - ഹിരണ്യം
ദദാതി - സർവാ ദിശ - സ്തപ ആസീദ്ഗൃഹപതിഃ
ഷട്പഞ്ചാശത്)

First and Last Padam 3rd Prapaatakam of Kaatakam:-

(തുഭ്യ-മോം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

കാങ്കേ തൃതീയ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

॥ ഇതി തൈത്തിരീയ യജുർബ്രാഹ്മണേ കാങ്കം സമാപ്തം ॥

=====

Appendix (of expansions)

T.B.3.12.1.1 – തുഭൃന്താ അങ്ഗിരസമാ{21}

ശൃഗ്വം തങ്കാമമഗേ {22}

തുഭൃം താ അങ്ഗിരസ്മ വിശ്വാഃ സുകുചിതയഃ പൃഥക് ।

അഗേ കാമായ യേമിരേ ॥ {21}

അശൃഗ്വം തം കാമമഗേ തവോത്യശൃഗ്വം രയിഃ രയിവഃ

സുവീരം । അശൃഗ്വം വാജമഭി വാജയന്തോ ഽശൃഗ്വം

ദ്യുമമജരാജരം തേ ॥ {22}

(Both {21} and {22} appearing in TS 1.3.14.3)

T.B.3.12.1.1 – ആശാനാം ത്വാ{23} വിശ്വാ ആശാഃ{24}

ആശാനാം ത്വാ ഽശാപാലേഭ്യഃ । ചതുർഭ്യോ അമൃതേഭ്യഃ ।

ഇദം ഭൃതസ്യാഭ്യക്ഷേഭ്യഃ । വിധേമ ഹവിഷാ വയം ॥ {23}

വിശ്വാ ആശാ മധുനാ സഃസൃജാമി । അനമീവാ

ആപ ഓഷധയോ ഭവന്തു । അയം യജമാനോ മൃധോ

വൃസ്യതാം । അഗൃഭീതാഃ പശവഃ സന്തു സർവേ ॥ {24}

(Both {23} and {24} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.12.1.1 – അനു നോഽദ്യാനുമതി{25}

രന്ധിദനുമതേ താം{26}

അനു നോഽദ്യാനുമതിരുജ്ഞം ദേവേഷു മന്യതാം ।
അഗ്നിശ്ച ഹവ്യവാഹനോ ഭവതാം ദാശുഷേ മയഃ ॥ {25}

അന്ധിദനുമതേ താം മന്യാസൈ ശബ്ദനഃ കൃധി ।
ക്രതേ ദക്ഷായ നോ ഹിനു പ്രണ ആയുഷി
താരിഷഃ ॥ {26} (Both {25} and {26} appearing in T.S.3.3.11.3)

T.B.3.12.1.1 – കാമോ ഭൂതസ്യ{27} കാമസ്യഭഗ്രേ{28}

കാമോ ഭൂതസ്യ ഭവ്യസ്യ । സമ്രാധേകോ വിരാജതി ।
സ ഇദം പ്രതി പപ്രഥേ । ജ്ഞാനം സുജതേ വശീ ॥ {27}

കാമസ്യഭഗ്രേ സമവർത്തതാധി । മനസോ രേതഃ പ്രഥമം
യദാസീത് । സതോ ബന്ധുമാസതി നിരവിന്ദൻ ।
ഹൃദി പ്രതീഷ്യാ കവയോ മനീഷാ ॥ {28}

(Both {27} and {28} appearing in T.B.2.4.1.9 and T.B.2.4.1.10)

T.B.3.12.1.1 – ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം{29} പിതാ വിരാജാം{30}

ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം പ്രഥമം പുരസ്താദി സീമതഃ സുരുചോ
വേന ആവഃ । സ ബുദ്ധിയാ ഉപമാ അസ്യ വിഷ്ഠാഃ സതശ്ച
യോനിമസതശ്ച വിവഃ ॥ {29}

({29} appearing in T.S.4.2.8.2)

പിതാ വിരാജാമൃഷഭോ രയിണാം । അന്തരീക്ഷം വിശ്വരൂപ
ആവിവേശ । തമർകൈ-രഭ്യർചന്തി വർസം । ബ്രഹ്മ സന്തം
ബ്രഹ്മണാ വർദ്ധയന്തഃ ॥ {30}

({30} appearing in T.B.2.8.8.9)

T.B.3.12.1.1 – യജ്ഞോ രായോ{31} യം യജ്ഞഃ{32}

യജ്ഞോ രായോ യജ്ഞ ഇഘ്ശേ വസുനാം ।
യജ്ഞഃ സസ്യാനാമുത സുകുചിതീനാം ।
യജ്ഞ ഇഷ്ടഃ പൂർവചിത്തിം ദധാതു ।
യജ്ഞോ ബ്രഹ്മണാഽഅപ്യേതു ദേവാൻ ॥ {31}

അയം യജ്ഞോ വർദ്ധതാം ഗോഭിരശൈഃ । ഇയം വേദിഃ
സ്വപത്യാ സുവീരാ । ഇദം ബർഹിരതി ബർഹീഽഷ്ടന്യാ ।
ഇമം യജ്ഞം വിശ്വ അവന്തു ദേവാഃ ॥ {32}

(Both {31} and {32} appearing in T.B.2.5.5.1)

T.B.3.12.1.1 – ആപോ ഭദ്രാ{33} ആദിത്പശ്യാമി{34}

ആപോ ഭദ്രാ ഏതമിദാപ ആസുരഗ്നി-ഷോമം ബിഭ്രത്യപ
ഇത് താഃ । തീവ്രോ രസോ മധുപൃച്ഛാ മരംഗമ ആ മാ
പ്രാണേന സഹ വർച്സാ ഗന് ॥ {33}

ആദിത് പശ്യാമ്യുത വാ ശൃണോമ്യോ മാ ഘോഷോ ഗച്ഛതി
വാങ്ന ആസാം । മന്യേ ഭജാനോ അമൃതസ്യ തർഹി
ഹിരണ്യവർണാ അത്യുപം യദാ വഃ ॥ {34}

(Both {33} and {34} appearing in T.S.5.6.1.3 and 5.6.1.4)

T.B.3.12.1.1 – തുഭ്യം ഭരന്തി{35} യോ ഭേഹ്യഃ{36}

തുഭ്യം ഭരന്തി ക്ഷിതയോ യവിഷ്ട । ബലിമഗ്ന അന്തി
ത ഓത ദൂരാത് । ആ ഭന്ദിഷ്ടസ്യ സുമതിം ചികിദ്ധി ।
ബൃഹത്തേ അഗ്നേ മഹി ശർമ ഭദ്രം ॥ {35}

യോ ഭേഹ്യോ അനമയദധസ്തേഃ । യോ അര്യപത്നീ-
രുഷസശ്ചകാർ । സ നിരുദ്ധ്യ നഹുഷോ യഹോ അഗ്നിഃ ।
വിശശ്ചക്രേ ബലിഹൃതഃ സഹോദിഃ ॥ {36}

(Both {35} and {36} appearing in T.B.2.4.7.9)

T.B.3.12.1.1 - പൂർവം ദേവാ അപരേണ{37}

പ്രാണാപാനൗ{38}

പൂർവം ദേവാ അപരേണ-നുപശ്യഞ്ജന്മഭിഃ । ജന്മാന്യവ്തൈഃ
പരാണി । വേദാനി ദേവാ അയമസ്മിതി
മാം । അഹം ഹിത്വാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ॥ {37}

പ്രാണാപാനൗ ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം । വാചം മനസി സംഭൃതാം ।
ഹിത്വാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ।
ആ ഭൂതിം ഭൂതിം വയമശ്ഞവാമഹൈ ॥ {38}

(Both {37} and {38} appearing in T.B.2.5.6.5)

T.B.3.12.1.1 - ഹവ്യവാഹ{39} സ്വിഷ്ടം{40}

ഹവ്യവാഹ-മഭിമാതിഷാഹം । രക്ഷോഹണം പൃതനാസു
ജിഷ്ണം । ജ്യോതിഷ്മന്തം ദീദ്യുതം പൂർണ്ഡിം ।
അഗ്നിഃ സ്വിഷ്ടകൃതമാ ഹുവേമ ॥ {39}

സ്വിഷ്ടമഗ്നേ അഭി തത് പൃണാഹി । വിശ്വാ ദേവ പൃതനാ
അഭിഷ്യ । ഉരും നഃ പൻമാം പ്രദിശനനിഭാഹി ।
ജ്യോതിഷദ്ധേഹ്യജരം ന ആയുഃ ॥ {40}

(Both {39} and {40} appearing in T.B.2.4.1.4)

T.B.3.12.3.4 – അഗ്നി രമുർദ്ധാ{41} ഭൂവഃ{42}

അഗ്നിരമുർദ്ധാ ദിവഃ കകുത് പതിഃ പൃഥിവ്യാ അയം ।
അപാഽ രേതാഽസി ജിന്വതി ॥ {41}

ഭൂവോ യജ്ഞസ്യ രജ്സശ്ച നേതാ യത്രാ നിയുദ്ഭിഃ
സചസേ ശിവാഭിഃ । ദിവി മുർദ്ധാനം ദധിഷേ സുവർഷാം
ജിഹ്വാമഗ്നേ ചകൃഷേ ഹവ്യവാഹം ॥ {42}

(Both {41} and {42} appearing in T.S.4.4.4.1)

**T.B.3.12.3.4 – അനു നോഽദ്യാനുമതി{43} രന്വിദനുമതേ
തപഃ{44}**

Same as {25} and {26} above

T.B.3.12.3.4 – ഹവ്യവാഹം{45} സ്വിഷ്ടം{46}

Same as {39} and {40} above

Anuvakam 6

in the entire 6th Anuvakam "സർവാസ്മാഃ" appearing 16 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 16 appearances.

സർവാസ്മാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷ്ടാ ദധേ ।
തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
തയാ ദേവതയാ-ഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.6.1)

Anuvakam 7

in the entire 7th Anuvakam "സർവാസ്മാഃ" appearing 13 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 13 appearances.

സർവാസ്മാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷ്ടാ ദധേ ।
തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
തയാ ദേവതയാ-ഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.7.1)

Anuvakam 8

in the entire 8th Anuvakam "സർവാസാഃ" apperaing 7 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 7 appearances.

സർവാസാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।
 തേനരഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
 തയാ ദേവതയാ-ഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.8.1)

3.12 For Kaatakam - 3 (TB 3.12)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	1	10
Anuvakam 2	9	161
Anuvakam 3	4	44
Anuvakam 4	7	121
Anuvakam 5	13	129
Anuvakam 6	6	60
Anuvakam 7	5	51
Anuvakam 8	3	33
Anuvakam 9	8	88
Total →	56	697

Total for Kataka Prasanam 1, 2 and 3

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam1	11	49	526
Prapaatakam2	10	62	593
Prapaatakam3	9	56	697
Total →	30	167	1816

Summary for entire Braahmanam

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373